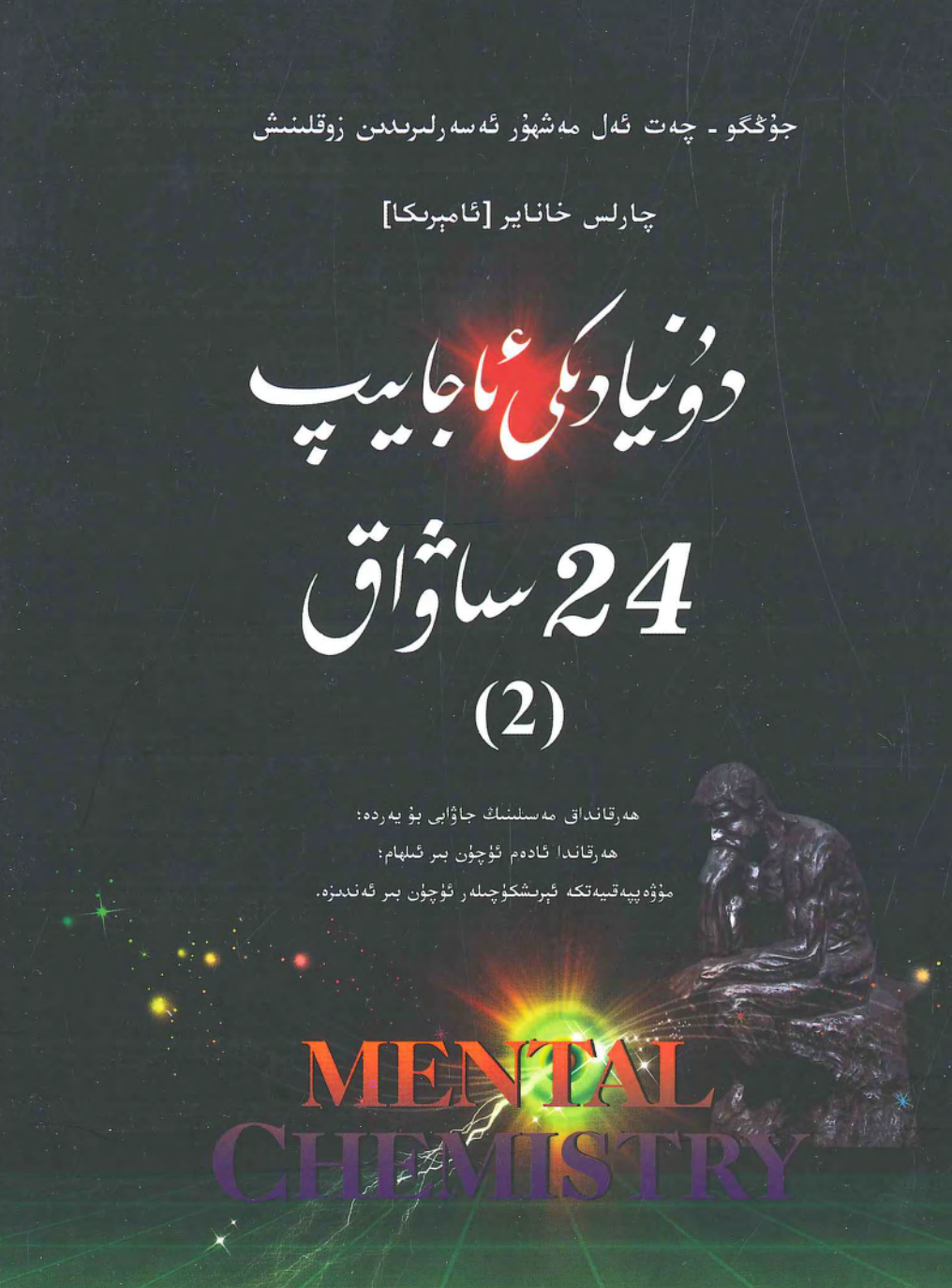
جۇڭگو - چەت ئەل مەشھۇر ئەسەرلىرىدىن زوقلىنىش

چارلس خانايىر [ئامېرىكا]

دۇنيادىكى ئاجايىپ 24 ساۋاق (2)

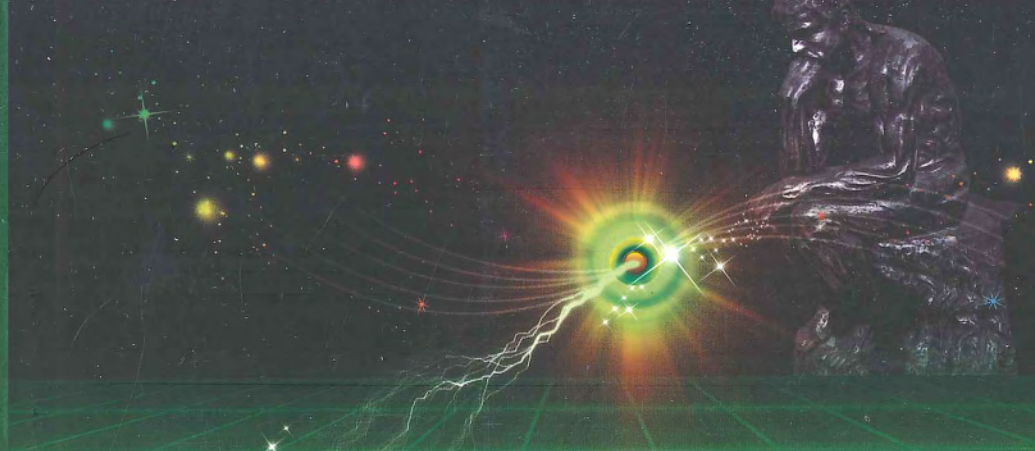
ھەرقانداق مەسلىنىڭ جاۋابى بۇ يەردە:
ھەرقاندا ئادەم ئۆچۈن بىر ئىلھام:
مۇڭۇپپەقىيەتكە ئېرىشكۈچىلەر ئۈچۈن بىر ئەندىزە.

شىنجاڭ گۈزەل سەنئەت - فوتو سۈرەت نەشرىياتى
شىنجاڭ ئېلېكترون ئۇن - سىن نەشرىياتى

جۇڭگو - چەت ئەل مەشھۇر ئەسەرلىرىدىن زوقلىنىش

دۇنيادىكى ئاجايىپ 24 ساۋاق (2)

شىنجاڭ گۈزەل سەنئەت - فوتو سۈرەت نەشرىياتى
شىنجاڭ ئېلېكترون ئۇن - سىن نەشرىياتى

بۇ كتاب ھەممىلا ئادەم ئۆچۈن يېزىلغان ئەمەس،
ئۇنىڭ چەكسىز قۇدرىتى مال تونۇيدىغانلارغا ۋە
كىتابنى تۇڭىتىپ ئوقۇيالايدىغانلارغا مەنسۇپ.

- ھەربىر ئادەمدە بىباھا ئىقتىدار بولىدۇ، بۇ ئىقتىدار قەلبىڭىزنىڭ چوڭقۇر قېتىغا يوشۇرۇنغان بولىدۇ ھەمدە سىزنىڭ ئېچىشىڭىزنى، تەتبىقلىشىڭىزنى، ئەمەلگە ئاشۇرۇشىڭىزنى كۈتىدۇ، ھالبۇكى، «دۇنيادىكى ئاجايىپ پىسخىكىلىق ساۋاق» دېگەن بۇ كتاب سىزنىڭ يوشۇرۇن ئىقتىدارىڭىزنى ئۇرغۇتۇشىڭىزدىكى ئەڭ ياخشى ئوقۇشلۇقتۇر.

- سىز باشقىلاردىن نەچچە ھەسسە كۆپ پۇل تاپالمىغانلىقىڭىز ئۈچۈن ئىقتىدارىڭىز باشقىلارغا يەتمەيدىغان ئادەم ئەمەسسىز، بەلكى شېرىن خىياللىرىڭىزنى ئەمەلگە ئاشۇرۇشنىڭ ۋاستىسىنى ۋە ئۇسۇللىرىنى ئىگىلىمىگەنسىز.

- سىز مېڭىڭىزنى مەشغۇلەندۈرۈشىڭىز، زېھنىڭىزنى يېغىنى ئۆگىنۈپلىشىڭىز، تۇرمۇشىڭىزدىكى گۈمان، تەشۋىش ۋە قورقۇنچلارنى يوقىتىشىڭىز، ئارزۇيىڭىز بىلەن نىشانىڭىزنىڭ چەك - چېگرالىرىنى ئېنىق بېكىتىشىڭىز كېرەك. شۇندىلا سىز ئىچىڭىزدىكى مىسلىسىز كۈچ - قۇدرەتنى تاپالايسىز ھەمدە مىسلى كۆرۈلمىگەن ئۈتۈق ۋە مۇڭۇپپەقىيەتلەرگە ئېرىشەلەيسىز.

يەككە باھاسى
16 يۈەن

ISBN 978-7-80744-966-9
9 787807 449669 >
定价：56.00元（全三册）

جۇڭگو - چەت ئەل مەشھۇر ئەسەرلىرىدىن زوقلىنىش

چارلس خانايىر [ئامېرىكا]

دۇنيادىكى ئاجايىپ 24 ساۋاق (2)

ھەرقانداق مەسىلىنىڭ جاۋابى بۇ يەردە؛

ھەرقانداق ئادەم ئۆچۈن بىر ئىلھام؛

مۇڭدەپپەقىيەتكە ئېرىشكۈچىلەر ئۆچۈن بىر ئەندىزە.

MENTAL CHEMISTRY

شىنجاڭ گۈزەل سەنئەت - فوتو سۈرەت نەشرىياتى
شىنجاڭ ئېلېكترون ئۇن - سىن نەشرىياتى

جۇڭگو - چەت ئەل مەشھۇر ئەسەرلىرىدىن زوقلىنىش

دۇنيادىكى ئاجايىپ 24 ساۋاق (2)

بۇ كىتاب ھەممىلا ئادەم ئۈچۈن يېزىلغان ئەمەس، ئۇنىڭ چەكسىز قۇدرىتى مال تونۇيدىغانلارغا ۋە كىتابنى تۇڭگتىپ ئوقۇيالايدىغانلارغا مەنسۇپ.

ھەرسىر ئادەمدە بىباھا ئىقتىدار بولىدۇ، بۇ ئىقتىدار قەلبىڭىزنىڭ چوڭقۇر قېتىغا يوشۇرۇنغان بولىدۇ ھەمدە سىزنىڭ ئېچىشىڭىزنى، تەتبىقلىشىڭىزنى، ئەمەلگە ئاشۇرۇشىڭىزنى كۈتىدۇ. ھالبۇكى، «دۇنيادىكى ئاجايىپ پىسخىكىلىق ساۋاق» دېگەن بۇ كىتاب سىزنىڭ يوشۇرۇن ئىقتىدارىڭىزنى ئۇرغۇتۇشىڭىزدىكى ئەڭ ياخشى ئوقۇشلۇقتۇر.

سىز باشقىلاردىن نەچچە ھەسسە كۆپ پۇل تاپالمىغانلىقىڭىز ئۈچۈن ئىقتىدارىڭىز باشقىلارغا يەتمەيدىغان ئادەم ئەمەسسىز، بەلكى شېرىن خىياللىرىڭىزنى ئەمەلگە ئاشۇرۇشنىڭ ۋاستىسىنى ۋە ئۇسۇللىرىنى ئىگىلىمىگەنسىز.

سىز مېڭىڭىزنى مەشغۇلەندۇرۇشىڭىز، زېھنىڭىزنى يېغىنى ئۆگىنىۋېلىشىڭىز، تۇرمۇشىڭىزدىكى گۈمان، تەشۋىش ۋە قورقۇنچلارنى يوقىتىشىڭىز، ئارزۇيىڭىز بىلەن نىشانىڭىزنىڭ چەك - چېگرالىرىنى ئېنىق بېكىتىشىڭىز كېرەك. شۇندىلا سىز ئېچىڭىزدىكى مىسلىسز كۈچ - قۇدرەتنى تاپالايسىز ھەمدە مىسلى كۆرۈلمىگەن ئۈنۈمگە ۋە مۇۋەپپەقىيەتلەرگە ئېرىشەلەيسىز.

ISBN 978-7-80744-966-9
9 787807 449669 >
定价：56.00元（全三册）

يەككە باھاسى
16 يۈەن

شىنجاڭ گۈزەل سەنئەت - فوتو سۈرەت نەشرىياتى
شىنجاڭ ئېلېكترون ئۇن - سىن نەشرىياتى

图书在版编目(CIP)数据

世界上最神奇的24堂课：维吾尔文/(美)哈奈尔著，福源汉译；伊得力斯·奴如拉维译. —乌鲁木齐：新疆美术摄影出版社；新疆电子音像出版社，2010.3
(中外名作欣赏)
ISBN 978-7-80744-966-9

Ⅰ.①世… Ⅱ.①哈… ②福… ③伊… Ⅲ.①成功心理学—通俗读物—维吾尔语(中国少数民族语言) Ⅳ.①B848.4-49

中国版本图书馆CIP数据核字(2010)第041857号

丛 书 名 中外名作欣赏
书　　名 世界上最神奇的24堂课（中）
作　　者 查尔斯·哈奈尔[美国]
译　　者 美合丽班·买买提明
策　　划 艾尔肯·伊布拉音·湃达
责任编辑 迪丽努尔·阿布都热合曼
特约编辑 艾尔肯·伊布拉音·湃达
责任校对 买哈巴·买买提
特约编辑 阿布都热依木·阿不力米提
封面设计 祖里喀尔设计
出　　版 新疆美术摄影出版社
　　新疆电子音像出版社
地　　址 乌鲁木齐市西虹西路36号
邮　　编 830000
电　　话 0991-8888763
发　　行 新疆新华书店
印　　刷 乌鲁木齐昊坤彩印有限公司
开　　本 880mm×1230mm 1/32
印　　张 6.5
版　　次 2010年3月第1版
印　　次 2011年5月第1次印刷
书　　号 ISBN 978-7-80744-966-9
总 定 价 56.00元（全三册）

ئەڭ زور بايلىق

سىز بەلكىم نۇرغۇن داڭلىق شەخسلەرنىڭ پۇل تېپىشقا ئالاقىدار ھېكايىلىرىنى بىلىشىڭىز مۇمكىن . كارنىگدىن تارتىپ روكفېللىر ، تېرانپو ، بىل . گايتسقىچە ھەممىسىنىڭ نۇرغۇن ئوخشاشلىق تەرەپلىرى بار .

بىرىنچى ، ئۇلارنىڭ ھەممىسى دېگۈدەك قۇرۇق قول ئىش باشلىغان .

ئىككىنچى ، ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ تەسەۋۋۇر - تەپەككۇرىغا تايىنىپ تىجارىتىنى ئىنچىكە چۈشەنگەن .

ئۈچىنچى ، ئۇلار بايلىق قانۇنىيىتى ۋە تارتىش كۈچى قانۇنىيىتىنى ئېتىراپ قىلغان . بۇلار (قائىدىلەر) ئۇ كىشىلەرنى ئۆزىنىڭ ئىدىيەسىنى كونكرېتلاشتۇرىدىغان (كونكرېت ئېلىپ بارىدىغان) ئۇسۇل ۋە ۋاقىت بىلەن تەمىنلىگەن .

تۆتىنچى ، ئۇنىڭدىن كېيىن ، ئۇلار پىلانىنىڭ پۈتۈشىگە ئەگىشىپ ئۆز ھەرىكىتىنىڭ خاراكتېرىنى ئۆزگەرتىشكە مەجبۇر بولغان (ھەرىكەت قوللانغان) .

ئۇلارنىڭ قايسىبىرى بولسۇن ، ئۆزىنىڭ ئەقىل - پاراسىتىدىن پايدىلانمىغان ، ئۆزلىرى ئۈچۈن خىزمەت قىلىۋاتقان كۈچنى تونۇپ يەتمىگەن بولسا چوقۇم مەغلۇپ بولغان بولاتتى ، بۇ خۇددى قۇياشنىڭ ھەر كۈنى شەرقتىن كۆتۈرۈلگىنىگە ئوخشاش مۇقەررەر ئىش .

سىز بەلكىم نۇرغۇن ئۈتۈق قازانغۇچىلارنىڭ ئىنتايىن ئەقىللىق ياكى تۇغما تالانتلىق ئەمەسلىكىگە دىققەت قىلغان بولۇشىڭىز مۇمكىن .

ئۈتۈق قازانغۇچىلارنىڭ كۆپىنچىلىرىنىڭ ئۆز غايىسىنى (ئارزۇ - ئارمانلىرىنى) ئەمەلگە ئاشۇرالىشى ئۇلارنىڭ ئەقىل - پاراسىتىدىن

سەتلىك ۋە ياكى تالانتلىق بولغانلىقىدىن ئەمەس ، بەلكى ئۆز روھىـ يىتىدىكى يوشۇرۇن كۈچتىن پايدىلىنىپ ئېگىز چوققىغا يامىشىشقا ئىنتىلگەنلىكىدە .

نېمىنى تاللاش ئېنىق بولدى : ئۆزىگىزنىڭ ساغلاملىق ، بايـ لىق ، بەختتىن ئىبارەت ئارزۇ - ئارمانلىرىگىزنى ئەمەلگە ئاشۇرـ ماقچى بولسىگىز چوقوم ئۆزىگىزدە بار بولغان ، ئۆزىگىز مۇستەقىل بىر تەرەپ قىلالايدىغان يوشۇرۇن كۈچىگىزدىن پايدىلىنىشنى ھىلـ شىگىز كېرەك . ... سىز «دۇنيادىكى ئاجايىپ 24 ساۋاق» (ئۆزىنى قېزىش) قا موھتاج .

تەقدىرنى بەلگىلەيدىغان ئۈچ خىل تاللاش

سىز بۇ كىتابنى ئوقۇغاندا ئۆزىگىز دۇچ كېلىدىغان بارلىق پۇرسەتلەردىن قانداق پايدىلىنىسىز ؟

بىرىنچى خىل ئۇسۇل : دەرەخ تۈۋىدە توشقان كۈتۈش — مەلۇم بىر ئىشنىڭ يۈز بېرىشىنى ئۈمىد قىلىش ۋە ئارزۇلاش ئۆزى ئارزۇ قىلغان نەرسىگە ئېرىشىش . كۆپلىگەن كىشىلەر مۇشۇنداق قىلغان ، سىز ئۇلارنىڭ نەتىجىسىنى كۆرۈپ بېقىڭ . ئۇلار ۋاقىت ئۆتكەنسېرى تېخىمۇ ياخشى نەرسىگە ئېرىشىشنى ئارزۇ قىلىدۇ ، لېكىن بۇ نەرسە ئەزەلدىن پەيدا بولۇپ باقمىغان . ئۇلار مۇشۇنداق قىلىپ بىر ئۆمۈر تىركەشسىمۇ ئېرىشىدىغىنى كۆپىنچە ھاللاردا ناھايىتى ئاز بولىدۇ .

بەلكىم سىز ئۇنداق ئادەم بولماسلىقىڭىز مۇمكىن ، ئۇنداق بولسا ، بۇ خىل ئۇسۇلنى رويخېتىمىزدىن چىقىرىپ تاشلايلى .

ئىككىنچى خىلى ئۆزىنى بەختكە ئېرىشتۇرىدىغان ئۇسۇل ، يەنى قېتىرقىنىپ (تىرىشىپ) خىزمەت قىلىش — ئىنتايىن زور تىرىشچانلىق كۆرسىتىش . ئەلۋەتتە ، قېتىرقىنىپ خىزمەت قىلىش ئالىيجانابلىق ، شۇنداقلا مۇۋەپپەقىيەت ۋە بەختنىڭ تۇپ سەۋەبى لېكىن ، شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا ، ئۇ بارلىق مۇۋەپپەقىيەتنىڭ ھەممىسى ۋە مەقسىتى ئەمەس . سىز بەلكىم ئايلاپ - يىللاپ خىزمەت قىلىدىغان نۇرغۇن كىشىلەرنىڭ ھەممىسىنىڭ دېگۈدەك

ئىسمىنا قوشۇپ نورمىدىن ئارتۇق خىزمەت قىلىدىغانلىقىنى ، ھەتتا ئىككىنچى خىل خىزمەت بىلەن شۇغۇللىنىدىغانلىقىنى بىلىشىڭىز مۇمكىن . لېكىن ، ئۇلارنىڭ تۇرمۇشتىن ئېرىشىدىغىنى ھەتتا بىر-كار تەلەپ ، خىيالىيەرەس ئادەملەرنىڭكىگىمۇ يەتمەيدۇ . بۇ ھەقىقەت-تەن ئېچىنارلىق ئىش ، لېكىن بۇ ھەقىقەت .

سىز ھەر كۈنى مۇنداق ھېكايە ياكى خەۋەرلەرنى ئاڭلايسىز : بىر ئادەم ئۆمۈر بويى بىر شىركەت ئۈچۈن خىزمەت قىلىپ ، دەم ئېلىشقا چىقىشقا بىرنەچچە يىل قالغاندا «خىزمەتچى قىسقارتىش» دېگەن نەتىجىگە ئېرىشىدۇ ؛ ياكى ئىنتايىن بېرىلىپ ئىشلەپ ئۆزى-نى بالدۇرلا تۇپراققا مەھكۇم قىلىدۇ . شۇنىڭغا قارىغاندا ، ئىككىن-چى خىل ئۇسۇل بىرىنچى خىل ئۇسۇلدىن ئانچە چوڭ پەرقلىنىپ كەتمەيدىكەن .

سىزنىڭ ئۆزىڭىز ئارزۇ قىلغان نەرسىگە ئېرىشەلەيدىغان ، ئۆز نىشانىڭىزنى ئەملگە ئاشۇرالايدىغان ئۇچىنچى خىل ئۇسۇل ئۆزىڭىزنىڭ ئەقىل ـ ئىدراكىڭىزنى ئىشلىتىپ دەل جايىدا تەپەك-كۇر قىلىشنى ئۆگىنىۋېلىشتىن ئىبارەت . بۇ ئارقىلىق سىز ئۆز ئالدىڭىزغا بىر تەرەپ قىلالايدىغان «ئەڭ زور بايلىق» تىن پايدىلى-نىشنى ئۆگىنىۋالالايسىز .

سىز ئىدىيەڭىزنى مەركەزلەشتۈرگەن ۋە ئۇنى رېئاللىققا ئايـ-لاندۇرغان ۋاقىتتا ، ئۆزىڭىز ئارزۇ قىلغان نەرسىنىڭ سىزدىن بەك يىراقتا ئەمەسلىكىنى تونۇپ يېتەلەيسىز .

بۇ ساۋاقلارنى ئۆگەنگەنلەرنىڭ ھەممىسى ئۇلارنىڭ قىممىتـ-نىڭ مۆلچەرلىگۈسىز ئىكەنلىكىنى بايقايدۇ . ئۇلار : بايلىقاتچىلىق كائىناتىنىڭ تەبىئىي قانۇنىيىتى — بۇ قانۇنىيەتتىن پايدىلىنىشنى بىلىۋېلىش ، ئۇلارنى مەغلۇبىيەتتىن مۇۋەپپەقىيەتكە باشلاشقا ئېھـ-تىياجلىق بولغان ھەممە نېمىنى بىلىۋالغانلىق بولۇپ ھېسابلىنىـ-دۇ .

مۇندەرىجە

1 ـ ساۋاق : پىكىر يۈرگۈزۈشنى بىلىگەندە يېڭىلىق يارىتىشنى بىلىۋالغىلى بولىدۇ 1

2 ـ ساۋاق : ئىدىيە بولغانلىقى ئۈچۈنلا ھەممە نەرسە ئوخشىمايدۇ 12

3 ـ ساۋاق : مۇكەممەل كىشىلىك ھاياتنىڭ ئۇلۇغ قانۇنىيىتى — تارتىش كۈچى قانىدىسى... 27

4 ـ ساۋاق : مەقسەت بارلىق ھەرىكەتنى بارلىققا كەلتۈرىدىغان مەركەز 38

5 ـ ساۋاق : ئىچكى جەھەتتىكى بايلىقنى سىرتقى جەھەتتىكى بايلىقنى بارلىققا كەلتۈرىدۇ... 56

6 ـ ساۋاق : مۇۋەپپەقىيەت مۇۋەپپەقىيەتكە ئىنتىلىدىغان قوزغاتقۇچ ئامىلغا موھتاج 74

7 ـ ساۋاق : ئۆزئارا مەنپەئەتلىنىش بايلىقنى كۆپەيتىدۇ ... 85

8 ـ ساۋاق : سىز راستىنلاپىكىر قىلىشنى بىلەمسىز؟ ... 99

9 ـ ساۋاق : ئىچكى ئېھتىياد ساغلاملىقنىڭ ئاساسى ... 114

10 ـ ساۋاق : سالامەتلىك نورمال كەيپىياتقا موھتاج 127

11 ـ ساۋاق : سىز چوقۇم پۈتۈن ۋۇجۇدىڭىز بىلەن ئۆزىڭىزگە ئىشىنىڭ 137

12 ـ ساۋاق : ھەممە ئادەم ئۆزىنىڭ پىسخىك دوختۇرى ... 152

13 ـ ساۋاق : گۈزەل مەنزىرىنى خىيال قىلىڭ ... 166

14 ـ ساۋاق : سىزنىڭ ئۈمىد قىلىدىغىنىڭىز دەل
سىزنىڭ ئېرىشمەكچى بولغىنىڭىزدۇر... 175
15 ـ ساۋاق : قەلبىڭىز پىكىر يۈرگۈزۈش ئارقىلىقلا
بېيىپ بارىدۇ 185
16 ـ ساۋاق : تىلەش ئارقىلىق ئۈمىدنى يېتىلدۈرۈڭ... 191

1 - ساۋاق : پىكىر يۈرگۈزۈشنى بىلگەندە ، يېڭىلىق يارىتىشنى بىلىۋالغىلى بولىدۇ

1 . مۇرەككەپلىك ئاددىيلىقتىن تەركىب تاپىدۇ . تەسەۋۋۇرغا سىغدىغانلىكى سان - سىپىر ئەرەب رەقىمى 1 ، 2 ، 3 ، 4 ، 5 ، 6 ، 7 ، 8 ، 9 ، 0 دىن تەركىب تاپىدۇ . تەسەۋۋۇرغا سىغدىغان ھەرقانداق ئىدىيە ئالغاۋىد جەدۋىلىدىكى ھەرپلەر ئارقىلىق ئىپادىلىنىدۇ . تەسەۋۋۇرغا سىغدىغان ھەرقانداق ئىش بىرقانچە ئامىلدىن تەركىب تاپىدۇ .

2 . بۇ ھەرگىز بىزنىڭ دۇنيايىمىزنىڭ ئاددىيلىقىدىن دېرەك بەرمەيدۇ . 0 بىلەن 1 ئاددىي ، لېكىن ئۇلار رەڭگارەڭ ئېچىۋېتىلگەن ئىنتېرنېت بوشلۇقىنى ھاسىل قىلىدۇ .

3 . ئىككى ياكى ئۇنىڭدىن ئارتۇق ئېلېمېنت بىرىككەندە يېڭى بىر خىل ماددا ھاسىل بولىدۇ . بۇ يېڭى پەيدا بولغان ماددىنىڭ ئالاھىدىلىكى بۇنى تەشكىل قىلغان ئېلېمېنتلاردا بولمايدۇ . شۇڭلاشقا بىر ناتىرى ئاتومى بىلەن بىر خلور ئاتومى تۇزنى ھاسىل قىلىدۇ . بۇ ناتىرى ياكى خلورغا پۈتۈنلەي ئوخشىمايدىغان بىر خىل ماددا . شۇنداقلا مۇشۇ خىل بىرىكىشلا تۇزنى ھاسىل قىلالايدۇ . باشقا ھەرقانداق ئېلېمېنتنىڭ خىمىيەلىك بىرىكىشى تۇزنى ھاسىل قىلالمايدۇ .

4 . ئائىلە ئائىلىسىدىكى توغرا بولغان نەرسە ئورگانىك ساھەگە ئوخشاشلا ماس كېلىدۇ . مەلۇم مەقسەتلىك جەريان مەلۇم خىل نەتىجىنى بارلىققا كەلتۈرىدۇ . يەنە كېلىپ بۇ خىل نەتىجە داۋاملىق ئوخشاش بولىدۇ . مەلۇم خىل ئۇي - پىكىر ئالاھىدە نەتىجىگە ئىزچىل يانداشقان بولىدۇ . باشقا ھەرقانداق ئۇي - پىكىر بۇ خىل نەتىجىنى بارلىققا كەلتۈرەلمەيدۇ . باشقا نەتىجىنى بارلىققا

كەلتۇرۇش ئۇچۇن خىزمەت قىلالالمايدۇ .

5 . بۇ يەردە بىز مۇھىم بىر ئۇقۇمنى قىستۇرۇپ ئۆتىمىز . ئۇ بولسىمۇ مەنىۋى خىمىيە . خىمىيە ماددىلارنىڭ ھەر خىل تەسىرى ئاستىدا يۇز بەرگەن ئاتوم ياكى مولېكۇلالارنىڭ ئىچكى ئۆزگىرىشىنى بىر تەرەپ قىلىدىغان پەن . مەنىۋىيەتكە مۇناسىق دەپ ئېنىقلىما بېرىلگەن : مەنىۋىيەت ياكى ئەقلىي قابىلىيەت ، ھېس - تۇيغۇ ۋە ئىرادىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ ، ياكى ئۇ پۈتۈنلەي ئەقلىي ئىدراكقىلا مەنسۇپ بولىدۇ .

6 . ئىلىم - پەن ئىنچىكە كۆزىتىش ۋە توغرا مۇلاھىزە ئارقىلىق ئېرىشىلگەن ۋە تەكشۈرۈلۈپ سىناقتىن ئۆتكەن بىلىم . شۇڭلاشقا ، مەنىۋى خىمىيە ماددىي مۇھىتتىكى ئوي - پىكىرنىڭ رولى ئارقىلىق پەيدا بولغان ئۆزگىرىشنى بىر تەرەپ قىلىدىغان ، شۇنداقلا ئىنچىكە كۆزىتىش ۋە توغرا مۇلاھىزە ئارقىلىق ، تەكشۈرۈلۈپ سىناقتىن ئۆتۈشكە تېگىشلىك پەن .

7 . قوللىنىشچان خىمىيەدە يۇز بېرىدىغان ئۆزگىرىشلەر مادىنىڭ تەرتىپلىك بىرىكىشىنىڭ نەتىجىسى بولغانغا ئوخشاش ، مەنىۋى خىمىيەدە يۇز بېرىدىغان ئۆزگىرىشلەرمۇ مۇشۇ خىل ئۇسۇل بويىچە ئېلىپ بېرىلىدۇ . بۇنىڭدىن شۇبھىلىنىشنىڭ ھاجىتى يوق . چۈنكى ، پىرىنسىپنىڭ مەۋجۇت بولۇپ تۇرۇشى ئۇلارنىڭ رولىنى جارى قىلدۇرىدىغان شەرتلەرگە بېقىنمايدۇ . ئۇلار مۇستەقىل ، يەنە كېلىپ تۇراقلىق . يورۇقلۇق مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدۇ ، بولمىسا كۆزنىڭ كېرىكى قالمايتتى . ئاۋازمۇ مۇقەررەر مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدۇ ، بولمىسا قۇلاقنىڭ كېرىكى قالمايتتى . ئوي - پىكىرمۇ مۇقەررەر مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدۇ ، بولمىسا مېڭىنىڭمۇ لازىمى قالمىغان بولاتتى . لېكىن ، يەككە تەركىبنىڭ خورىماسلىقىدا كۈچ روشەن ئىپادىلىنىدۇ ، خۇددى ئىدىيەنىڭ بىرىكىشى چەكسىز كۆپ خىل ئېھتىماللىق بار بولغاندەك نەتىجىمۇ چەكسىز كۆپ خىل شارائىت ۋە كەچۈرمىش ئىچىدە ئايان بولىدۇ .

8 . شۇڭلاشقا ، مەنىۋى رول شەخس بىلەن ئومۇمىيۈزلۈك ماس

كىلىدىغان ئىدىيەنىڭ ئۆزئارا تەسىرىدىن بولىدۇ . بۇ ھال ئومۇمىيۈزلۈك ئۇيغۇن كىلىدىغان ئىدىيە ھەممە بوشلۇققا تارقىلىپ ، بارلىق مەۋجۇداتقا ئەقىل ـ ئىدراك ئاتا قىلغانغا ئوخشاپ كېتىدۇ . بۇ خىل «ئۇنىۋېرسال خىمىك» دەپ ئاتىلىدىغان روھنىڭ رول ۋە ئەكس تەسىرى سەۋەب ـ نەتىجە قائىدىسىدىن ئىبارەت . سەۋەب ـ نەتىجە قانۇنىيىتى شەخسنىڭ ئوي ـ پىكرىدىن بولماستىن ، ئومۇمىيۈزلۈك ماس كىلىدىغان پىرىنسىپ ئارقىلىق قولغا كىلىدۇ . ئۇنى بىر خىل ئوبيېكتىپ ئىقتىدار دېگەندىن كۆرە ، بىر خىل سۇبيېكتىپ جەريان دېگەن تۇزۇك . بۇ پىرىنسىپ ھەممە يەرگە ماس كىلىدۇ .

9 . مەنىۋى خىمىيەدىن پايدىلىنىش ئارقىلىق ھايۋانات ۋە ئادەم بەدىنىدىكى ئورگانىك قۇرۇلمىنى ئۆزگەرتكىلى بولىدۇ . پىروتوپلازما ھۈجەيرىسى يورۇقلۇققا ئىنتىلىدۇ . شۇنداقلا ئۇنىڭ ھەرىكەتلەندۇرگۈچ كۈچىنى تارقىتىدۇ . بۇ خىل ھەرىكەتلەندۇرگۈچ كۈچ تەدرىجىي ھالدا كۆزنى ھاسىل قىلىدۇ . بىر خىل بۇغا بار بولۇپ ، ئۇنىڭغا ئوزۇق بولىدىغان دەرەخ شاخلىرى ناھايىتى ئېگىز ئىدى ، شۇڭلاشقا ، ئۇ بوينىنى توختىماستىن ئۆزى ياخشى كۆرىدىغان دەرەخ شاخلىرىغا سوزغان ـ دە ، بىر ھۈجەيرىنىڭ كەينىدىن بىر ھۈجەيرە توپلىنىپ ، زىراپىنىڭ بوينى ھاسىل بولغان . قوش ماكانلىق يەر بېغىرلىغۇچى ھايۋانلار سۇ يۇزىدە ئەركىن پەرۋاز قىلىشقا ئىنتىلگەن . شۇ سەۋەبلىك قانات ھاسىل بولۇپ ، ئۇلار قۇشقا ئايلانغان .

10 . ئۆسۈملۈك تېنىدە ياشايدىغان پارازىت قۇرت ئۇستىدە ئىلىپ بېرىلغان تەجرىبىدىن مەلۇم بولۇشچە ، ئەڭ تۆۋەن دەرىجىلىك ھاياتلىقمۇ مەنىۋى خىمىيەدىن پايدىلىنىدىكەن . دوكفىللىرياك لوب دوكتوردىن مۇنداق بىر تەجرىبىنى ئۆگىنىۋالغان . ئۇ ماتېرىيالغا ئېرىشىش ئۈچۈن تەشتەككە تېرىلغان ئەتىرگۈلنى بىر قانىتى يېپىقلىق دېرىزىنىڭ ئالدىغا قويغان . ئۆسۈملۈك قۇرۇپ كەتكەندىن كېيىن ئەسلىدە قانىتى بولمىغان كۆكپىت قاناتلىق ھاشاراتقا ئۆز-

گەرگەن . ئاندىن ئۆسۈملۈكتىن ئايرىلىپ دېرىزە تەرەپكە قاراپ ئۈچقان ھەمدە ئەينەكنى بويلاپ يۇقىرىغا ئۆرلىگەن . ناھايىتى ئېنىقكى ، بۇ كىچىك قۇرتلار ئوزۇقلۇق ئىلىپ كۆپىيىدىغان ئۆسۈملۈك ئۈلارنى ئوزۇقلۇق بىلەن تەمىنلىيەلمىگەن ، ئۈلارنىڭ ئۆز - ئۆزىنى قۇنقۇزۇشتىكى بىردىنبىر ئامالى ۋاقىتلىق قانات چىقىرىپ يىراقلارغا ئۇچۇپ كېتىش ئىدى ، نەتىجىدە ، ئۈلار مەقسىتىگە يېتىدىكەن .

11 . يالىڭاچ يۇرىدىغان ، ۋەھشىي ياۋايى قەدىمكى زامان ئادەملىرى قاراڭغۇ ئورمانلىقتىكى ئۆڭكۈرلەردە زوڭزىيىپ ئولتۇرۇپ ، سۆڭەك غاجىلاپ ياشايدۇ ، دۇشمەنلىككە تولغان دۇنيادا تۇغۇلىدۇ ، ئۆلىدۇ . نادانلىق — ئۈلارنىڭ ئۆچمەنلىكى ۋە بەختسىزلىكنى پەيدا قىلىدۇ . يىرگىنىش ۋە قورقۇش ئۈلارغا ھەمراھ . ئۈلار پەقەت قولىدىكى كاكفىلاغىلا ئىشىنىدۇ ئۇ ياۋايى ھايۋانلار ، ئورمانلىق ، شىددەتلىك ئېقىن ، دېڭىز - ئوكيان ، قارابۇلۇت ، ھەتتا ئۆزىنىڭ ھەمراھلىرىغا ئۆچمەنلىك بىلەن قارايدۇ . ئۇنىڭ كۆرىدىغىنى پەقەتلا دۇشمەن ، ئۈلار ئوتتۇرىسىدىكى ياكى ئۈلار بىلەن ئۆزى ئوتتۇرىسىدىكى ھەرقانداق باغلىنىشلىق مۇناسىۋەتنى كۆرەلمەيدۇ .

12 . ھازىرقى زامان ئادەملىرى ئىنتايىن راھەتپەرەس ، مۇھەببەت ئۈلارنىڭ بۆشۈكىنى تەۋرىتىپ ، ياشلىقىنى مۇھەببەتكە چۆمۈلدۈرىدۇ . ئۈلار غەيرەتكە كېلىپ كۈرەشكە ئاتلانغاندا ، قولىدىكى قورال كالتەك بولماستىن ، بەلكى قەلەم بولغان بولىدۇ . ئۇ مېڭىسىگە تايىنىدۇ ، مېڭىسىدىن باشقا يەنە مۇسكۇلىمۇ بار . ئۇ بەدىنىنىڭ پەقەت (خىزمەتكار رولىنى ئۆتەيدىغانلىقىنى) ئۆزىگە يا خوجايىن ، يا ئۆزى بىلەن تەڭتۇش بولالمايدىغانلىقىنى ، ھەمراھلىرى ۋە تەبىئەت كۈچىنىڭ ھەرگىز ئۇنىڭ دۇشمىنى ئەمەسلىكىنى ، بەلكى ئۇنىڭغا كۈچ ئاتا قىلىدىغان دوست ئىكەنلىكىنى چوڭقۇر چۈشىنىدۇ .

13 . دۇشمەنلىشىشتىن ياخشى كۆرۈشكە ، قورقۇشتىن ئۆزىگە

ئىشىنىشكە ، ماددىي جەھەتتىكى كۆرەشتىن مەنىۋى كونترولللۇققا ئۆزگىرىش قاتارلىق بىر قاتار غايەت زور ئۆزگىرىشلەرنىڭ ھەممىسى «چۈشىنىش»نىڭ تەدرىجىي شەكىللەنگەنلىكىنىڭ ، ئادەمنىڭ ئالەم قانۇنىيىتى كىشىلەرنىڭ زوقلىنىشىغا ئەرزىيدىغان ياكى ئەرزىمەيدىغانلىقى ھەققىدىكى مەسىلىگە بولغان چۈشەنچىسىنىڭ تەدرىجىي چوڭقۇرلاشقانلىقىنىڭ مەھسۇلى .

14 . مەنىۋى كارتىنا مېڭە ھۈجەيرىسىگە بىۋاسىتە تەسىر كۆرسىتىدۇ . يەنە كېلىپ مېڭە ھۈجەيرىلىرى پۈتكۈل ھاياتقا تەسىر كۆرسىتىدۇ ، ھاياتلىقتا مۇھىم رول ئويناىدۇ . بۇنى ۋاشىنگتوندىكى شىمس ئىلمىي جەمئىيىتىدىكى پىروفېسسور ئېرمو . گايتىس ئاللىبۇرۇن ئىسپاتلاپ چىققان . تەجرىبە بىرنەچچە خىل رەڭلەر ئاساسلىق ئورۇندا تۇرغان ھايۋانات ئېغىلىدا ئېلىپ بېرىلغان بولۇپ ، ئېغىلدا بىر توپ گېۋىنىيە چوشقىسى بېقىلغان . ئاناتومىيەلىك تەكشۈرۈش شۇنى ئىسپاتلىدىكى ، گېۋىنىيە چوشقىسىنىڭ مېڭىسىدىكى رەڭ رايونى باشقا ئېغىلدا بېقىلغان ئوخشاش تۇردىكى گېۋىنىيە چوشقىسىنىڭ رەڭ رايونىدىن چوڭ بولغان . بىر كىشى ئادەمنىڭ ئوخشىمىغان كەيپىيات ئاستىدا ئاجرىتىپ چىقىرىدىغان تەرنىڭ تەركىبىدىكى تۇزنىڭ مىقدارىنى تەجرىبە ئارقىلىق تەھلىل قىلغان . بىر غەزەپلىنىۋاتقان ھالەتتىكى كىشى ئاجرىتىپ چىقارغان تەرنىڭ رەڭگى ئادەتتىكى ۋاقىت بىلەن ھېچقانداق پەرقى بولمىسىمۇ ، لېكىن ئۇنى ئىتنىڭ تىلىغا تەگكۈزگەندە ، ئىتنا زەھەرلىنىش ئەھۋالى كۆرۈلگەن .

15 . ئوي - مەقسەت قانۇنىڭ ئايلىنىشىنى ئۆزگەرتمەيدۇ . بۇ نۇقتىنى خاراكتېرىستىكىلىك تەكشۈرتاقتاق ئۇسۇلىدە ياتقان ئوقۇغۇچى ئۇسۇلىدە ئېلىپ بېرىلغان تەجرىبە ئارقىلىق ئىسپاتلىغان : ئوقۇغۇچى ئۆزىنى مېڭىش مۇسابىقىسىدە مېڭىۋاتىمەن ، دەپ خىيال قىلغان ۋاقىتتا ، لەكىگىرتاقتاق ھالىنىڭ پۈتىنىڭ ئۇچىغا تېگىپ كەتكەن . ئۇنىڭغا بىر ماتېماتىكا مەسىلىسىنى ئىشلەتكۈزگەندە ، تەكشۈكلۈق تاختىسى باش تەرەپكە ئاغقان ، بۇ بىر قاتار

تەجرىبە شۇنى چۈشەندۈرىدۇكى ، ئوي - خىيال توك ئېقىمىدىنمۇ كۆچلۈك ۋە يۇقىرى سۈرئەت بىلەن كىشىنىڭ مېڭىسىدە توختىماستىن پەيدا بولۇپ تۇرىدۇ . يەنە كېلىپ ، ئۇ يەنە رولنى جارى قىلدۇرىدىغان تەن قۇرۇلۇشىنى تەشكىل قىلىدۇ .

16 . ئاشكارا ئاڭنىڭ ئوي پائالىيىتى ، بىزنىڭ ئۆزىمىزنىڭ يەككە ھالەتتە مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدىغانلىقىمىزنى ھەمدە ئۇنىڭدىن پايدىلىنىپ ئەتراپىمىزدىكى دۇنيانى تونۇيدىغانلىقىمىزنى چۈشەندۈرۈپ بېرىدۇ . يوشۇرۇن ئاڭنىڭ ئوي پائالىيىتى بولسا ئىلگىرىكى ئوي - پىكىرلەرنى ساقلايدىغان ئامبار بولۇپ ھېسابلىنىدۇ .

17 . بالىلارنىڭ پىيانىنو چېلىشنى ئۆگىنىۋاتقان جەريانىنى دىققەت قىلىپ كۆزەتكەندە ، بىز ئاشكارا ئاڭ بىلەن يوشۇرۇن ئاڭنىڭ رولنى چۈشىنىۋالالايمىز . مۇئەللىم بالىلارغا قولىنى قانداق كونترول قىلىش ، پىيانىنونىڭ تىللىرىنى قانداق بېسىش قاتارلىقلارنى ئۆگىتىدۇ . لېكىن ، مەشقنىڭ دەسلەپكى باسقۇچىدا ، قول بارماقلىرىنىڭ ھەرىكەتلىرىنى كونترول قىلىشى خېلى تەسكە توختايدۇ . ئۇ چوقۇم كۆنلۈكى تەكرار مەشق قىلىشى ، پۈتۈن دىققىتىنى قولىغا مەركەزلەشتۈرۈشى ، تەدرىجىي ھالدا قائىدىنگە ئۇيغۇن بولغان ھەرىكەتنى چىقىرىشى كېرەك . ئەڭ ئاخىرىدا ، مەركەزلەشتۈرۈلگەن بارلىق نېرۋىلار ئىختىيارسىز ئاڭغا ئايلىنىدۇ . قول بارماقلىرى يوشۇرۇن ئاڭ تەرىپىدىن كونترول قىلىنىدۇ . ئۇ مەشق قىلغان بىرىنچى ئايدا ، بەلكىم بىرىنچى يىلى بولۇشى مۇمكىن ، پەقەت ئۆزىدىكى ئاشكارا ئاڭنى قولىغا مەركەزلەشتۈرگەندىلا ئاندىن پىيانىنونى چالالايدۇ . پىشقاندىن كېيىن بىر تەرەپتىن كىشىلەر بىلەن پاراڭلىشىۋېتىپمۇ بىمالال چالالايدۇ . چۈنكى ، توغرا ھەرىكەت توغرىسىدىكى ئىدىيە ، كۆزقاراش يوشۇرۇن ئاڭغا سىڭىپ كەتكەنلىكتىن ، يوشۇرۇن ئاڭ پۈتۈنلەي دېگۈدەك ئۇلارغا قوماندانلىق قىلىدۇ . ئاشكارا ئاڭنىڭ رولىنىڭ ئېنىق ئىپادىلىنىشى بىلەن مۇناسىۋەتسىز ئانچە چوڭ بولماي قالىدۇ .

18 . يوشۇرۇن ئاڭ ئۆزى ئاكتىپ ئەمەس ، پەقەت ئاشكارا

ئاڭ ئىپادىلىگەن نەرسىنى ساداقەتمەنلىك بىلەن ئىجرا قىلىدۇ . بۇ خىل يېقىن مۇناسىۋەتنىڭ تەسىرىدە ، ئاشكارا ئاڭنىڭ ئوي - پىكىر يۈرگۈزۈشى ئىنتايىن مۇھىم بىلىنىدۇ .

19 . ئادەمنىڭ قان ئايلىنىش ، نەپەسلىنىش ، ھەزىم قىلىش مېتابولىزم قاتارلىق تەرەپلىرىنىڭ ھەممىسى يوشۇرۇن ئاڭنىڭ كونتروللۇقىغا ئۆچرايدۇ . يوشۇرۇن ئاڭ پەقەت ئاشكارا ئاڭدىن ئىنكاسقا (قوزغىتىشقا) ئېرىشىدۇ . شۇڭلاشقا ، بىز پەقەت ئۆزىمىزنىڭ ئاشكارا ئېڭىنى ئۆزگەرتسەكلا ، يوشۇرۇن ئېڭىمىزدا ماس ھالدا ئۆزگىرىش ھاسىل قىلالايمىز .

20 . بىزنىڭ تۇرمۇش مۇھىتىمىز خۇددى تېگى يوق ، ئەۋرىشىم مەنۇڭ ، ماددىي دۇنيا ، بۇ خىل مەنۇڭ ، ماددىي دۇنيا مەڭگۇ ھەرىكەتچان ، ئاكتىپ ۋە سېزىمچانلىقى كۈچلۈك . ئۇ مەنۇڭ ئېھتىياجغا ئاساسەن ماددىغا ئەگىشىپ شەكىللىنىدۇ . (ئىدىيە) بۇ خىل ماددا ئىپادە قىلىنىدىغان تۇيراق ياكى ئانىلىق تەن .

21 . ئالەم ئىزچىل ھەرىكەتچان ھالەتتە . مەنۇىيەت چوقۇم بولۇشى كېرەك ، شۇنداق بولغاندىلا ، ھاياتلىقنى گەۋدىلەندۈرگىلى بولىدۇ . مەنۇىيەت (روھ) بولمايدىكەن ، بارلىق نەرسە قايتا مەۋجۇت بولۇپ تۇرالمايدۇ . ھەربىر شەيئىنىڭ مەۋجۇت بولۇپ تۇرۇشى ، بۇ ئاساسلىق ماددىنىڭ ئېنىق ئىپادە قىلىنغانلىقىنىڭ ئىسپاتى . ئۇ بارلىق مەۋجۇداتنى يارىتىدۇ ھەمدە ئۇزلۇكسىز توختىماستىن تەكرار يارىتىشنى داۋاملاشتۇرىدۇ . ئادەمنىڭ ئىقتىدارى ئۇنىڭ باشقىلار تەرىپىدىن يارىتىلغۇچى ئەمەس ، بەلكى ئۆزىنى يارىتىقۇچى قىلماقچى بولغانلىقىدا .

22 . ئويلىنىشنىڭ نەتىجىسى بارلىق مەۋجۇداتنى يارىتىدۇ . كىشىلەرنىڭ قارىماققا مۇمكىن بولمايدىغان ۋەزىپىنى ئورۇندىيالايدىغانلىقىنىڭ سەۋەبى ، ئۇنىڭ چىن كۆڭلىدىن بۇ ئىشنىڭ مۇمكىن بولمايدىغانلىقىنى ئېتىراپ قىلمىغانلىقىدا . كىشىلەر ئۆزىنىڭ ئەستايىدىللىقىغا ، مۇستەھكەم ئىرادىسىگە تايىنىپ ، چەكلىك ۋە چەكسىز ، ھەقىقىي ۋە مەۋھۇم ، ئۆزىنىڭ ۋە ئۆزگىنىڭ زامان ۋە

ماكانىدا سەيلە قىلىدۇ ھەمدە ئۇلار بىلەن ئالاقە باغلاپ ، ئۇلارنىڭ ئۆزئارا ئايلىنىشىغا ئىمكانىيەت يارىتىپ بېرىدۇ .

23 . ئۇلۇغ مۇزىكانت پۈتۈن دۇنيانى لەرزىگە سالىدىغان مۇ-قەددەس دەبدەبىلىك مۇزىكىنى ئىجاد قىلالايدۇ . ئۇلۇغ كەشپىياتـچىمۇ ئوخشاشلا دۇنيانى لەرزىگە سالىدىغان ئۇلۇغ كەشپىياتى ئار-قىلىق دۇنيانى باغلايدۇ . ئۇلۇغ يازغۇچى ، پەيلاسوپ ، ئۇلۇغ ئالىم قاتارلىقلارنىڭ ھەممىسى مۇشۇنداق گارمونىيەلىك ماسلىققا ئىگە بولىدۇ ھەمدە مۇنداق ماسلىقنى كەڭ كۆلەمدە ئىشلىتىپ پۈتۈن دۇنيانى ھاياجانغا سالىدۇ . بىز ئۇلارنىڭ نەچچە يۈز يىل ئىلگىرىكى كەشپىياتىغا يوشۇرۇنغان ھەقىقەتنى ئەمدى چۈشىنىۋاتىمىز . مۇزى-كىنى ، كەسپىنى ، كەشپىياتنى قىزغىن سۆيۈش ئۇلارنىڭ پۈتكۈل كۈچىنى ئىشقا سېلىشىغا ، شۇنداقلا ئۆزلىرىنىڭ ئارزۇ - ئارمانلى-رىنى كونكرېت ئەملگە ئاشۇرىدىغان يول ۋە ئۇسۇلنى تېپىپ چىقىشىغا تۇرتكە بولىدۇ .

24 . سەۋەب - نەتىجە قائىدىسى ھەممىلا يەردە مەۋجۇت ، ئۇ پۈتۈن كائىناتقا تارقالغان بولۇپ ، توختىماستىن رولىنى جارى قىلدۇرىدۇ ، شۇنداقلا ھەممىدىن ئۇستۈن ، تەڭداشسىز ئورۇنغا ئىگە بولىدۇ . ئۇنداق سەۋەبتىن ، مۇنداق نەتىجە كېلىپ چىقىدۇ ، ئۇلار ئۆزئارا بىر - بىرىنى تولۇقلايدۇ ، ھەرگىز ئۆز ئالدىغا ھەرىكەت قىلمايدۇ . تەبىئەت ئىزچىل بىر مۇكەممەل تەڭپۇڭلۇقنى قۇرۇش ئۈچۈن كۈچ چىقىرىدۇ . مانا بۇ مەڭگۈ ھەرىكەتچان ئالەم قانۇنىيىتىدۇر . بارلىق مەۋجۇداتلارنىڭ تىرىشىپ كۈرەش قىلىشى ئالەمدىكى ماسلىققا ئېرىشىشتىن ئىبارەت . بۇ قانۇنىيەت ئالەم ھەرىكىتىنىڭ پۈتكۈل جەريانىغا سىڭگەن . قۇياش ، ئاي ، يۇلتۇز قاتارلىقلار ئىنتايىن ماس ھالدا ئۆزلىرىگە تەئەللۇق بوشلۇقتا ، ئۆزىنىڭ ئوربىتىسىدا ھەرىكەت قىلىپ تۇرىدۇ . مەلۇم جايدا پەيدا بولىدۇ . ئاستىرونوملار دەل بۇ خىل توغرا قانۇنىيەتتىن پايدىلىنىپ بىزگە مىڭ يىلدىن بۇيانقى ناھايىتى ئۇزۇن زامانلار داۋامىدا يۈل-تۇزلارنىڭ قايسى ئوخشاش بولمىغان ئورۇنلاردا پەيدا بولغانلىقىنى

ئېيتىپ بېرىدۇ . سەۋەب - نەتىجە قانۇنىيىتى ئالىملارنىڭ ئالدىن مۆلچەرلەش ۋە تەكشۈرۈپ ئانالىز قىلىشنىڭ ئالدىنقى شەرتى ۋە ئاساسى . بۇ قائىدە ئىنسانلارغىمۇ ماس كېلىدۇ . كىشىلەر بەخت ، پۇرسەت ، تاسادىپىيلىق ۋە بالايىئاپەت قاتارلىقلارنى تىلغا ئالغاندا ئويلىنىپ بېقىڭ ، ئۇلارنىڭ ئىچىدىكى مەلۇم بىر خىل ئەھۋال مۇمكىن بولماي قالامدۇ ؟ ئالەم بىر ئورۇنمۇ ؟ ئىلمىي يەكۈن : ناۋادا ئاشۇنداق بولسا ، يەنە كېلىپ ئۇنىڭ ئىچىدىكى بىر قىسىمدا قانۇنىيەت ۋە تەرتىپ بولسا ، ئۇنداقتا ئۇ باشقا ھەممە قىسىملىرىغا كېڭىيىپ بارىدۇ .

25 . ئوخشاشلىق ھەربىر قاتلامدىكى ئوخشاشلىقنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ . كىشىلەر شۇبھىلەنگەن ھالدا بۇنىڭغا ئىشەنگەندە ، ئۇلار مۇناسىۋەتلىك تەرەپلەردە ئۇنىڭغا ھەرقانداق ئېنىقلىما بېرىشنى رەت قىلىدۇ . تېگى - تەكتىدىن ئېلىپ ئېيتقاندا ، مۇنداق بىر ھەقىقەتكە يېغىنچاقلىنىدۇ . بۇگۈنگە قەدەر ، كىشىلەر ئوخشاش بولمىغان سەرگۈزەشتىسى بىلەن ئۆزىگە مۇناسىۋەتلىك مەلۇم سەۋەب ئۈچۈن ھەربىرىتلىنىدىغانلىقىنى تونۇپ يەتمىدى .

26 . بۇ خىل خىزمەت ناۋادا نەچچە يىلنىڭ ئالدىدا ئوتتۇرىغا قويۇلۇپ ئادەمگە تەتبىقلانغان بولسا بىز مۇنداق خۇلاسىگە كېلەتتۇق . دۇنيانىڭ نىشانى ماسلىشىشچانلىق . بولۇپمۇ بارلىق مەۋجۇداتلار ئارىسىدىكى تەڭپۇڭلۇق يەتمەكچى بولغان مۇكەممەل گۈزەل ھالەتكە يەتكىلى بولىدىغانلىقىدىن دېرەك بېرىدۇ .

27 . بىزدە بىر ئىدىيە قاتلىمى بار . ئۇ بولسىمۇ ھايۋانلارغا مۇناسىپ تەسىر ۋە ئەكس تەسىر كۆرسىتىدىغان ئاتالمىش ھايۋانلار قاتلىمى . لېكىن ، كىشىلەر بۇنىڭغا ئالاقىدار ھېچنېمىنى بىلمەيدۇ . ئىنسانلاردا چەكسىز ئاشكارا ئاڭ - ئىدىيە قاتلىمى بار . ئىنسانلار بۇنىڭغا قارىتا ئىنكاس قايتۇرىدۇ . بۇ قاتلامدا ئىنسانلار نادانلىق ، ئەقىللىقلىق ، نامراتلىق ، بايلىق ، كېسەللىك ، ئاجىزلىق ، ساغلاملىق قاتارلىق كۆپلىگەن مول ئوي - خىياللىرىمىز بولىدۇ . ئوي - پىكىر قاتلىمىنىڭ سانىنى تۈگەتكىلى بولمايدۇ . ھالقىلىق بېرى ، بىز مەلۇم ئېنىق قاتلامدا پىكىر قىلغاندا مۇشۇ

قاتلامنى چىقىش قىلىپ تۇرۇپ ئوي - پىكىرگە قارىتا ئىنكاس قايتۇرىمىز . ئەكس تەسىرنىڭ ئۇنۇمى بىزنىڭ مۇھىتىمىزدا ئىنتايىن ئاسانلا كۆرۈلىدۇ .

28 . بايلىقنىڭ ئىدىيە قاتلىمىدا پىكىر يۈرگۈزۈۋاتقان بىر ئادەمنى مىسالغا ئالايلى . ئۇ بىر خىل ئىدىيەنىڭ تەسىر كۆرسىتىشى بىلەن مۇۋاپىقىيەت قازىنىدۇ . باشقا نەتىجىنىڭ بولۇشى مۇمكىن ئەمەس . ئۇ مۇۋاپىقىيەتنىڭ ئىدىيە قاتلىمىدا پىكىر يۈرگۈزگەندە ، ئۇنىڭ قوبۇل قىلىدىغىنى پەقەت مۇۋاپىقىيەتكە ماس كېلىدىغان ئىدىيە بولىدۇ ، باشقا ھەرقانداق ئۇچۇر ئۇنىڭ كۆز قارىشىغا تەسىر قىلالمايدۇ . شۇڭلاشقا ، ئۇ بۇ ئۇچۇرلارنىڭ ھېچقايسىسىنى بىلمەيدۇ . ئەمەلىيەتتە ، ئۇنىڭ تېگىش قىلغان نۇقتىسى ئالەم روھىغا بۆسۈپ كىرگەن ھەمدە ئۇنىڭ پىلانى ۋە يۈكسەك ئىرادىسىنى ئەمەلگە ئاشۇرىدىغان ئىدىيە بىلەن مۇناسىۋەت باغلىغان بولىدۇ .

29 . ئاتومنىڭ دىيامېتىرىغا نىسبەتەن ، مەسىلەن ئالايلۇق ، يەر شارىنىڭ دىيامېتىرى يەر شارىنىڭ قۇياشنى چۆرىدەپ ئايلانغان دېگىن ئورېبىتىسىنىڭ دىيامېتىرى بىلەن ئوخشاش بولمايدۇ بولمايدۇ . ئېنىق قىلىپ ئېيتقاندا ، پەن - تېخنىكىلىق ئۆلچەش ئارقىلىق بىر ئېلېكترون بىر ھىدروگېن ئاتومى ماسسىسىنىڭ 18000 دىن بىرىگە توغرا كېلىدىغانلىقنى ئىسپاتلاندى . بۇنىڭدىن شۇنى كۆرۈۋېلىشقا بولىدۇكى ، ماددىنىڭ ئىنچىكىلىك دەرىجىسى ئادەمنىڭ مېڭىسى ئۆلچىيەلەيدىغان دائىرىدىن كۆپ يىراقلاپ كەتكەن . ئېلېكترون قاتارلىق مىكرو ئېلېمېنتلارنىڭ ماددىنى تەشكىل قىلىش جەريانى ، كونكرېتلاشقان ئەقلىي ئىقتىدارنىڭ ئىستىخىيەلىك ئاڭ جەريانىدىن ئىبارەت .

30 . ھەممىگە مەلۇم ، يېمەكلىك ، سۇ ۋە ھاۋادىن ئىبارەت بۇ بىرنەچچە ئاساسلىق ئېلېمېنت ھاياتلىقنى قامداشتا زۆرۈر بولغان ماددىلاردۇر . لېكىن ، بۇلاردىنمۇ ئاساسلىق بولغان نەرسە ھەقىقەتەنمۇ مەۋجۇت . بىز ھەربىر قېتىم نەپەس ئالغاندا ئۆپكىمىزگە ھاۋا تولۇش بىلەن بىر ۋاقىتتا ، بەدىنىمىزنى كۆچ مەيدان

ئېنېرگىيەسى بىلەن تولدۇرىمىز . مەيلى ئەڭ ئاددىي بولغان ھايات-لىقتىكى نەپەسلىنىش بولسۇن ئۇي ۋە روھ ھەر خىل لازىملىق نەرسىگە ئېھتىياجلىق . بۇ خىل روھقا بېرىلگەن ھاياتلىق ، ھاۋا-دىن ، يېمەكلىكتىن ۋە سۇدىنمۇ بەكرەك كەم بولسا بولمايدۇ . يېمەكلىك بولمىسا ئادەم 40 كۈن ياشىيالايدۇ . سۇ بولمىسا ئۇچ كۈن ياشىيالايدۇ . ھاۋا بولمىغان تەقدىردىمۇ نەچچە مىنۇت بەرداش-لىق بېرەلەيدۇ . قەدىمكى شەرقشۇناسلىق ئىلمىدىكى ئادەم بەدىنى ھەرىكەت قىلىشقا تايىنىدىغان «كۇچ»تىن ئايرىلىپ قالغاندا ، بىر سېكۇنتمۇ بەرداشلىق بېرەلمەيدۇ . «كۇچ»ھاياتلىقنىڭ ماھىيەتلىك تەرىپى بولۇپ ، بارلىق ھاياتلىقنىڭ ماھىيىتىنى ئۆز ئىچىگە ئالى-دۇ . نەپەسلىنىش جەريانى بەدەننىڭ قۇرۇلمىسىنى يېمەكلىك بە-لەن تەمىنلەش بولۇپلا قالماستىن ، يەنە ئۇي ۋە روھنى ئوزۇقلۇق بىلەن تەمىنلەشتۇر .

سەۋەب ۋە نەتىجە ئىدىيە ساھەسىدە خۇددى كۆز بىلەن كۆرگە-لى بولمىغان ماددىي دۇنياغا ئوخشاش ، مۇقىم مۇناسىۋەتتە بو-لۇپ ، ھەرگىز ئايرىلمايدۇ . ئاڭ خۇددى چېۋەر توقۇمىچى قىزغا ئوخشاش ، بىرلا ۋاقىتتا ئىچكى مىجەز ۋە تاشقى مۇقىم مۇناسىۋەتتە بولۇپ مۇھىتنىڭ كىيىمىنى توقۇيدۇ .

2 ـ ساۋاق : پەقەت ئىدىيە سەۋەبىدىنلا بارلىق نەرسىلەر ئوخشاش بولمايدۇ

1 . مەنبە بولىدىكەن ئېقىن بولىدۇ ، تارىخى ئۇزۇن بولىدىكەن ، مەڭگۈ ئۇزۇلمەي داۋاملىشىدۇ . ئومۇمىي ئىدىيە باش مەنبەدىن ئايرىلسىلا ، ماددا ھالىتىدە گەۋدىلىنىپ تېخىمۇ كونكرېتلىشىدۇ . ئۇ ئايلىنىپ كېلىپ يەنە ماددا ھالىتىدە ئۇنىڭ باش مەنبە نۇقتىسىغا قايتىدۇ . ئېلېكتر ماگنىت تەرىپىدىن ئاكتىپلاشتۇرۇلغان ئانورگانىك جانلىق بولسا ، ئىقتىدارنىڭ تۆۋەندىن ـ يۇقىرىغا ، ئۇنىڭ ئاساسلىق باش مەنبەسىگە قايتقان بىرىنچى قەدىمى . ئومۇمىي ئېنېرگىيە ئىقتىدارغا ئىگە ، ماددا دەل مۇشۇ ئىستىخىيەلىك جەريانىدا تەدرىجىي ھاسىل بولىدۇ ، ئۇ تەبىئەت دۇنياسىنىڭ ئىقتىدارىغا ئىگە بولۇش جەريانى ، تەبىئەت دۇنياسىنىڭ ئۆزىنىڭ ئالاھىدە مەقسىتى ئۈچۈن ئۆزىنىڭ ئىقتىدارىنى تارقاقلاشتۇرۇشىنىڭ نەتىجىسى .

2 . ھاياتلىق بىلەن ئاڭنىڭ ئاساسىنى ، ئاتومنىڭ كەينىگە يوشۇرۇنغان ، ئومۇمىيۈزلۈك مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدىغان ھاۋادىن تاپقىلى بولىدۇ . ھاۋادىكى كۆچىنىڭ مەقسىتى ، قان بىلەن گۆشتىن قۇرۇلغان تەندىكى ئوي ـ پىسخىكىغا ئوخشاشلا تەبىئىي بولىدۇ . ئۇنى بىر خىل ماددىدىن ھالقىغان ، ئەمما ماددا ھالىتىدە بولمىغان ، پۈتكۈل بوشلۇققا تولغان ھەرىكەتلەندۇرگۈچ كۈچ توپلىغان ، «دۇنيا»دىن ئىبارەت مىكرو زەررىچە ئۇنى ئۆزىنىڭ تىنىمسىز دۇپۇلدەپ تۇرىدىغان يۇرىكىگە باشلاپ بارىدىغان ھالەتتە دەپ چۈشىنىشكە بولىدۇ . ئۇ ئاخىرقى ئاڭ پىرىنسىپىغا شەكلى تەن ، بىرلەشمە كۈچ ۋە ئېنېرگىيە ئاتا قىلىدۇ . باش مەنبە بولۇش سۈپىتى بىلەن ، ئىنسانلار ھېس قىلالايدىغان بارلىق ھادىسىلەر ـ ماددا ،

ئاك ۋە روھمۇ مۇشۇ كۆچ ۋە ئېنېرگىيەنى مەنبە قىلىدۇ . ئېنېرگىيە چىقىرىش ۋە ھەرىكەت قىلىشتىن ئىبارەت ئىقتىداردىن باشقا ، «كۆچ» نىڭ ئۆزىدىمۇ ئەسلىدىن خاسلىق بار ، مۇۋاپىق مۇھىت بولغاندا باشقا ھادىسىلەرمۇ ، يەنە ھاياتلىق ، ئوي - پىسخىكا ياكى ئەمەلىي گەۋدە ئىچىدە مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدىغان باشقا ھەرقانداق نەرسىنى بارلىققا كەلتۈرەلەيدۇ .

3 . ئادەمگە ئايلىنالايدىغان ئىنتايىن كىچىك ماددىي مىكرو زەررىچە - ھۈجەيرىدە ئوي - پىكىرنىڭ ئالامىتى ۋە بىخى بولىدۇ . بىز شۇنى يەكۈنلىيەلەيمىزكى : ئوي - مەقسەتنىڭ ئېلېمېنتلىرى ھۈجەيرىدىن تاپقىلى بولىدىغان خىمىيەلىك ئېلېمېنتلاردا بولۇشى مۇمكىن .

4 . مىنېرال ماددا ئاتوملىرى ئۆزئارا تارتىشىپ توپلانما ياكى مونەكچە شەكىللەندۈرىدۇ . بۇ خىل ئۆزئارا تارتىشىدىغان كۆچ «خىمىيەلىك بىرىكىشچانلىق» دەپ ئاتىلىدۇ . مۇسبەت ئاتوم دائىملىق مەنپى ئاتومنى ئۆزىگە تارتىدۇ . بۇلارنىڭ ئارىسىدىكى ماگنىت (تارتىشىش كۈچى مۇناسىۋىتى) ئاتومنىڭ خىمىيەلىك بىرىكىشنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ . پەقەت تېخىمۇ چوڭ بولغان مۇسبەت قۇتۇپ كۈچى ئۇلارنى پارچىلىمىسلا خىمىيەلىك بىرىكىش ھەرگىز توختاپ قالمايدۇ . ئىككى ياكى ئىككىدىن ئارتۇق ئاتوملىرى خىمىيەلىك بىرىكىشى ئېلېكترونلىرىنى ھاسىل قىلىدۇ ، شۇڭلاشقا ، ئاتوم «ئۆز ئالاھىدىلىكىنى ساقلاپ قالالايدىغان ماددىنىڭ ئەڭ كىچىك زەررىچىسى»دۇر . بىر سۇ ئېلېكترونى بىر ھىدروگېن ئاتومى بىلەن ئىككى ئوكسىگېن ئاتومىنىڭ خىمىيەلىك بىرىكىشىدىن تەركىب تاپقان .

5 . تەبىئەت دۇنياسى بىر تۇپ ئۆسۈملۈكنى بارلىققا كەلتۈرگەن ۋاقىتتا ، ھەمكارلىشىدىغىنى ئاتوم بولماستىن بەلكى يىلىم-سىمان ھۈجەيرە بولىدۇ . چۈنكى ، تەبىئەت دۇنياسىنىڭ سۇبشانىيە ھۈجەيرىنى ھاسىل قىلىشى ، ئۇنىڭ تۈزۈلۈشىگە بولىدىغان مىنېرال ماددا ، سۇبسانىيە ئاتوم ۋە ئېلېكترو كېرەك بولغانغا ئوخ-

شايدۇ . ئۆسۈملۈك ھۈجەيرىسىنىڭ ھاياتى كۈچكە ئىگە بولۇشى ئۈنىڭ تۈپراق ، ھاۋا ۋە سۇدىن ئۆزى ئېھتىياجلىق بولغان ئېنېرگىيەنى سۈمۈرگەنلىكىدە . شۇڭلاشقا ، ئۇ مېنېرال ھاياتلىقنى سۈمۈرىدۇ ۋە ئۇنى كونترول قىلىدۇ .

6 . ئۆسۈملۈك تېخىمۇ كۆپ ئەقلى ئېنېرگىيەنى قوبۇل قىلالايدىغان ھالغا كەلگەندە ھايۋانات بارلىققا كېلىدۇ . بۈگۈنكى كۈندە ، ئۆسۈملۈك ھۈجەيرىسى ئىنتايىن ئېلاستىكلىققا ئىگە بولۇپ ، ھەتتا ئۇلار مۇستەقىل ئاڭدىن ئىبارەت ئىقتىدارغا ئىگە بولغاندىن سىرت يەنە ئاجايىپ قالتىس ماگنىت كۈچىگە ئىگە بولدى . ئۇ مېنېرال ماددا ۋە ئۆسۈملۈكتىن ھاياتىي كۈچ قوبۇل قىلىدۇ ھەمدە ئۇنى كونترول قىلىدۇ .

7 . تەن ھۈجەيرىلەرنىڭ توپلانمىسى . بۇ ھۈجەيرىلەرنى يېغىپ تەشكىللەپ ھۈجەيرە توپى ھاسىل قىلدىغان مەنىۋى جەھەتتىكى ماگنىت كۈچى ئۈنىڭغا ھاياتىي كۈچ ئاتا قىلىدۇ ، ھەمكارلىشىپ بەدەننى تەشكىل قىلىدىغان ھۈجەيرىلەر توپى بەدەندىن ئىبارەت بۇ ئاڭلىق سۈبىستانىيەسى كونترول قىلىدۇ ، بۇ ئارقىلىق ئۆزىنى بىر جايدىن يەنە بىر جايغا يۆتكەيدۇ .

8 . ئاتوم بىلەن ئېلېكترون شۇنداقلا ئۇلارنىڭ ئېنېرگىيەسى ، نۆۋەتتە ھۈجەيرىلەرنىڭ مەنپەئەتى ئۈچۈن خىزمەت قىلىدۇ . ھەر بىر ھۈجەيرە جانلىق ، ئاڭلىق ئەمەلىي گەۋدە بولۇپ ، ئۇزۇقلۇقىنى ئۆزى تاللايدۇ ، ھۈجۈمغا تاقابىل تۇرىدۇ ، ئۆز - ئۆزىنى كۆپەيتىدۇ .

9 . بىر نورمال ئادەمنىڭ تېنىدە تەخمىنەن 26 تىرىليون دانە ھۈجەيرە بولىدۇ . چوڭ مېڭە بىلەن يۇلۇننى تەشكىل قىلىدىغان (ھاسىل قىلىدىغان) ھۈجەيرىدىن تەخمىنەن 2 مىليارد دانە بار . ھەر بىر ھۈجەيرىنىڭ ئەمەلىيەتتە مۇستەقىل ئاڭ ، سېزىم ۋە ئارزۇ - مەقسىتى بولىدۇ . ھەر بىر بىرلەشكەن ھۈجەيرە توپىدىمۇ كوللېكتىپ ئاڭ ، سېزىم ۋە ئىرادە بولىدۇ ، ئومۇملاشتۇرغاندا ھەر بىر گۈرۇپپىدىكى ھەمكارلىشىپ ئىشلەيدىغان ھۈ-

جەيرە توپىدىمۇ شۇنداق ھالەت بولىدۇ ، تاكى پۈتۈن بەدەنىدىكى بىر مەركىزىي مېڭىگە قەدەر بارلىق ھۈجەيرە توپى ئارىسىدىكى كەڭ ھەمكارلىق مۇشۇنىڭدىن پەيدا بولىدۇ .

10 . جانلىقلارنىڭ پەيدا بولۇش قانۇنىيىتى شۇنى ئىسپاتلىدىكى : ھەر بىر خىل ئومۇرتقىلىق ھايۋان باشقا ھايۋانلارغا ئوخشاش بىر تاق ھۈجەيرىدىن تەرەققىي قىلىپ پەيدا بولغان . ئادەمدىن ئىبارەت ئۇ جانلىق ئەڭ دەسلەپتە بىر ئۇرۇقلانغان تۇخۇمدىن پەيدا بولغان . ئانا بىلەن دادا ئۆزلىرى ئۇرۇق ۋە تۇخۇملىرى ئارقىلىق ئايرىم - ئايرىم ھالدا ئۆزلىرىنىڭ ئالاھىدىلىكلىرىنى ئەۋلادىغا ئىرسىيەت قالدۇرىدۇ . خۇددى بەدەن ئالاھىدىلىكلىرىنىڭ ئىرسىيەت قالغىنىغا ئوخشاش بۇ خىل ئىرسىي ئالاھىدىلىك ئەڭ نازۇك روھىي خاراكتېرغىچە سىڭگەن بولىدۇ . ئىرسىي ماددا زادى نېمە ؟ بىز ھەممىلا جايدا ئۇچرىتالايدىغان بۇ خىل ھاياتلىق مۆجىزىسىنىڭ ماددىي ئاساسى بولغان سىرلىق ماددا زادى نېمە ؟ بىئولوگلارنىڭ ئىسپاتلىشىچە ، ئورگانىك ھاياتلىقنىڭ ماددىي ئاساسى دەل ئىرسىي ماددا . ئېنىقراق قىلىپ ئېيتقاندا ، بۇ بىر خىل خىمىيەلىك بىرىكمە ماددا بولۇپ ، ھەر خىل ھاياتلىق جەريانلىرىنى مۇستەقىل ئورۇنلىيالايدۇ . ئەڭ ئاددىي شەكىل بويىچە ئېيتقاندا ، تىرىك ھۈجەيرە پەقەت بىر ئېلاستىكىلىققا ئىگە ئىرسىي ماددا شارچىسى بولۇپ ، ئىچىدە تۇراقلىق يادروسى بولىدۇ . ئۇرۇقلانغاندىن كېيىنلا پارچىلىنىپ كۆپىيىدۇ ھەمدە كۆپلىگەن ئالاھىدە ھۈجەيرىسى بار ھۈجەيرە توپىنى ياكى ھۈجەيرە تۇركۈمىنى شەكىللەندۈرىدۇ .

11 . بۇ ھۈجەيرە توپلىرى توختىماستىن پارچىلىنىپ ، ئالاھىدە جەريانلار ئارقىلىق ، تۈرلۈك ئەزالارنى تەشكىل قىلىدىغان جانلىقلار توقۇلمىسىنى بارلىققا كەلتۈرىدۇ . ئۇ تەرەققىي قىلغان كۆپ ھۈجەيرىلەردىن تەركىب تاپقان ئورگانىزملار ، ئادەم ۋە بارلىق يۇقىرى دەرىجىلىك ھايۋاناتلارنىڭ ، جۈملىدىن بىر جەمئىيەت ياكى خەلق توپىنىڭ ئىچكى قىسمىدىكى كۆپلىگەن شەخسىنىڭ تەرەققىيات نىشانى ئوخشاش بولمايدۇ ، لېكىن ئەڭ دەسلەپتە ھەممە

سى دېگۈدەك ئورتاق تۈزۈلۈشكە ئىگە ئاددىي ھۆجەيرىدىن ئىبا-
رەت .

12 . دوكتور باتلىي «روھىي جەھەتتىن داۋالاشنى قانداق ئېلىپ بېرىش كېرەك» دېگەن كىتابىدا مۇنداق دېگەن : ھۆجەيرە ھالىتىدىن باشلىنىپ ، يەر شارىدىكى بارلىق ھاياتلىق بارلىققا كەل-
گەن . ھۆجەيرە تەننى ھاسىل قىلغان ، ئاڭ ئۇنىڭغا ھاياتلىق ئاتا قىلغان . باشلانغاندىن تارتىپ كېيىنكى خېلى ئۇزاق ۋاقىتقا قەدەر بۇ خىل ھاياتلىق ئاتا قىلغان ئاڭ ئىنسانلار تەرىپىدىن «يوشۇرۇن ئاڭ» دەپ ئاتالدى . لېكىن ھالەتنىڭ بارغانسېرى مۇرەككەپلىشى-
شىگە ئەگىشىپ سەزگۈ ئەزالار پەيدا بولدى . ئاڭ پارچىلىنىپ بىر قوشۇمچە نەرسە بارلىققا كېلىپ ، باشقا بىر قىسىم بولۇپ شەكىل-
لەندى . كىشىلەر بۇنى «ئاشكارا ئاڭ»دەپ ئاتىدى . بارلىق جانلىق-
تا ئەڭ دەسلەپ پەقەت بىرلا باشلامچى بولىدۇ . بارلىق ئىشلاردا ئۇلار مۇشۇ باشلامچىغا بويسۇنىدۇ . لېكىن ، كېيىن ئاڭنىڭ قو-
شۇمچە نەرسىسى بولغان ئۇ نەرسە جانلىقلارنى يېڭى تاللاش بىلەن تەمىنلىدى . بۇنىڭ بىلەن ئاتالمىش «ئەركىن غايە» شەكىللەندى .

13 . ھەر بىر ھۆجەيرە ئىقتىدارغا ئىگە قىلىنغاندىن كېيىن خۇددى بىر مۆجىزىدەك ھۆجەيرىگە يارەملىشىپ مۇرەككەپ ئەم-
گەكنى تاماملايدۇ . روھىي خىمىيەنىڭ مۆجىزىسى تىلغا ئېلىنسا ، بىز چوقۇم مۇنداق ھەقىقەتنى قەلبىمىزدە ئەستە تۇتۇشىمىز كې-
رەك : ھۆجەيرە ئادەمنىڭ ئاساسى .

14 . نۇرغۇنلىغان تىرىك ئادەملەر بىر مىللەتنى تەشكىل قى-
لىدۇ . نۇرغۇنلىغان ھۆجەيرىلەر بىزنىڭ تېنىمىزنى تەشكىل قىلى-
دۇ . ئوخشاشلا بىر دۆلەتتە ، پۇقرالار تۈرلۈك ئىشلەپچىقىرىش پائالىيىتى بىلەن شۇغۇللىنىدۇ . يەنى ، ئېتىزدا ، ئورمانلىقتا ، كانلاردا ۋە زاۋۇتلاردا ئىشلەيدۇ ؛ ئوخشاشلا ئوبوروت بىلەن شۇغۇل-
لىنىدۇ . بەزىلەر تىرانسپورت لىنىيەسىدە ، بەزىلەر ئامبارلاردا ، يەنە بەزىلەر ماگىزىندا ياكى بانكىدا ئىشلەيدۇ ؛ قانۇن - سوت ئورگانلىرىدا بەزىلەر سوتچى ئورنىدا ياكى مەمۇرىي ئەمەلدارلىق

ئورنىدا باشقۇرۇش بىلەن شۇغۇللىنىدۇ ؛ بەزىلەر قوغداش خىزمەتى بىلەن ، يەنى ، ئەسكەر ، ماتروس ، دوختۇر ، مۇئەللىم ياكى دىن تارقاتقۇچى قاتارلىق خىزمەتلەر بىلەن شۇغۇللىنىدۇ . بەدەن تۈزۈلۈشىدىمۇ ھەم شۇنداق : بەزى ھۈجەيرىلەر ئىشلەپچىقىرىش بىلەن شۇغۇللىنىدۇ . مەسىلەن ، ئېغىز ، ئاشقازان ، ئۇچەي ، ئۆپكە بەدەننى ئوزۇقلۇق ، سۇ ، ھاۋا بىلەن تەمىنلەيدۇ ؛ بەزى ھۈجەيرىلەر ئوزۇقلۇقنى تەقسىملەش ۋە كېرەكسىز نەرسىلەرنى چىقىرىپ تاشلاش بىلەن شۇغۇللىنىدۇ ، مەسىلەن ، يۇرەك ، قان ، لىمفا ، ئۆپكە ، جىگەر ، بۆرەك ، تېرە قاتارلىقلار ؛ بەزى ھۈجەيرىلەر ئاممىۋى باشقۇرۇش بىلەن شۇغۇللىنىدۇ ، يەنى مېڭە ، يۇلۇن ، نېرۋا قاتارلىقلار ؛ يەنە بەزى ھۈجەيرىلەر قوغداش خىزمىتى بىلەن ئالدىراش ، مەسىلەن ، ئاق قان ھۈجەيرىسى ، تېرە ، (سۆڭەك) ، مۇسكۇل قاتارلىقلار . يەنە بەزى ھۈجەيرىلەر جانلىقنىڭ كۆپىيىش ۋەزىپىسىنى ئۆز زىممىسىگە ئالغان بولىدۇ .

15 . بىر دۆلەتنىڭ ھاياتىي كۈچى ۋە بەخت ـ سائادىتى ، تېگى ـ تەكتىدىن ئېلىپ ئېيتقاندا ، پۇقرالارنىڭ ھاياتىي كۈچى ، ئۇنۇم ۋە ھەمكارلىق ، تەن سالامەتلىكى ۋە ھاياتىي كۈچىنى شەرت قىلىپلا قالماستىن ، يەنە سانسىزلىغان ھۈجەيرىلەرنىڭ ھاياتىي كۈچى ، ئۇنۇم ۋە ھەمكارلىقىنى شەرت قىلىدۇ .

16 . بىز ھۈجەيرىلەرنىڭ ئالاھىدە ئىقتىدارىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ئۈچۈن سىستېما ياكى تۈركۈم بولۇپ توپلىنىدىغانلىقىنى ، بەدەننىڭ ھاياتىي كۈچىنى نامايان قىلىشتا بۇ ئىقتىدارلارنىڭ كەم بولسا بولمايدىغانلىقىنى ، بۇنىڭ خۇددى ئەزا ۋە توقۇلمىلارنىڭ ئىقتىدارىنى جارى قىلدۇرغىنىغا ئوخشاش ئىكەنلىكىنى بىلدۇق . پەقەت ، ھەر قايسى قىسىملار ئورگانىزمنىڭ تۈپ مەقسىتى ئۈچۈن ئۆزئارا ماسلىشىپ ، ئۆزئارا ھۆرمەتلىشىپ ، بىرلىكتە ھەرىكەت قىلغاندىلا ئاندىن ساغلاملىق ۋە ئۇنۇمنى ئەمەلگە ئاشۇرغىلى بولىدۇ . ھەر قانداق سەۋەب تۈپەيلىدىن ئىناقسىزلىق كۆرۈلگەندە ، كېسەللىك ئارقا ـ ئارقىدىن پەيدا بولىدۇ ، شۇنداقلا تىنچ ۋە

خاتىرجەملىكنىڭ سايىسىنىمۇ تاپقىلى بولمايدۇ .

17 . چوڭ مېڭە بىلەن نېرۋا سىستېمىسىدا ، ھۈجەيرىلەر ئۆزلىرىنىڭ ئالاھىدە ئىقتىدارىنى ئەملگە ئاشۇرۇشنىڭ ئېھتىياجى تۈپەيلىدىن ، توپلىنىپ بىرلىكتە ھەرىكەت قىلىدۇ . بىزنىڭ كۆرۈش ، تېتىش ، پۇراش ، تېگىش ۋە ئاڭلاش قاتارلىق ئىقتىدارلىرىمىز دەل مۇشۇ ئۇسۇل ئارقىلىق ئورۇندىلىدۇ . يەنە دەل مۇشۇ ئۇسۇل ئارقىلىق ، بىز ئۆتمۈشنى ئەسلىيەلەيمىز ، ئەسته تۈتۈش ئىقتىدارىغا ۋە باشقا تۈرلۈك ئىقتىدارغا ئىگە بولىمىز .

18 . ناۋادا بەدەن ۋە روھىي ھالەت ناھايىتى ياخشى بولسا ، بۇ ئوخشىمىغان نېرۋا ھۈجەيرىلىرى بىر - بىرى بىلەن ناھايىتى ياخشى ماسلىشىپ ، ئورتاق كۈچ چىقارغان بولىدۇ ، ھالبتى (ئەھۋالى) كېسەل ۋاقتىتىكى ھالىتى بىلەن تامامەن ئوخشىمايدۇ . نورمال شارائىتتا ، بىز ھۈجەيرە سىستېمىسىغا ئوخشاش ، بۇ يەككە ھۈجەيرىلەر ۋە ھۈجەيرە توپىنى ئۆزىمىز كونترول قىلىپ ، ماسلىشىپ ، ھەمكارلىشىپ بىرلىكته ھەرىكەت قىلىمىز .

19 . كېسەللىك ئەزالارنىڭ تارقاق ھەرىكىتىدىن بېشارەت بېرىدۇ . مەلۇم سىستېما تۈركۈم سانى ئىنتايىن كۆپ مىكرو ھۈجەيرىدىن تەركىب تاپىدۇ . ئۇلار شۇنداقلا ئۆز ئالدىغا ئايرىم ھەرىكەت قىلىدۇ ، ئۇلار ئوتتۇرىسىدىكى ماسلىشىشچانلىق بۇزۇلىدۇ . بۇ ئارقىلىق پۈتكۈل ئورگانىزمنىڭ ھەرىكىتىنى ئاستىن - ئۈستۈن قىلىۋېتىدۇ . يەككە ئەزا ياكى سىستېما شۇ سەۋەبتىن بەدەننىڭ باشقا قىسىملىرى بىلەن بولغان يېقىنلىق مۇناسىۋىتىدىن ۋاز كېچىدۇ - دە ، بەدەنگە ئېغىر زىيان يەتكۈزىدۇ . كېسەللىك مۇشۇنىڭ بىلەن پەيدا بولىدۇ .

20 . ھەر قانداق بىرلەشمىدە ، ھەرىكەتنىڭ ئۇنۇمى ۋە ماسلىشىشچانلىقى مەركىزىي باشقۇرۇش ئورگىنى ھازىرلىغان كۈچ - قۇۋۋەت ۋە ئىشەنچ تەرىپىدىن بەلگىلىنىدۇ . بۇ خىل ھالەتنى ساقلايدىغان شارائىت يوقىلىدىكەن ، ئۇنداقتا ، توقۇنۇش ۋە قالايمىقانچىلىق كېلىپ چىقىدۇ .

21 . «هۇجەيرىنىڭ ئىقتىدارى» دېگەن ماقالىدە ، نىرىس . كۆيلى مۇنداق بىر كۆز قاراشنى ئېنىق ئوتتۇرىغا قويغان : «ئادەم-نىڭ ئەقلىي قابىلىيىتى ئۇنىڭ چوڭ مېڭە هۇجەيرىلىرى ئىگە بولغان ئىقتىدارىدىن ئىبارەت . ناۋادا ئادەمنى ئەقلىي ئىقتىدارغا ئىگە دەپ قارىساق ، ئۇ ئۆزىنىڭ ئەقىل - پاراسىتى ، قابىلىيىتىگە تايىنىپ ، ماددا بىلەن كۈچ - قۇۋۋىتىنى بىرلەشتۈرۈپ ۋە ئورۇنلاشتۇرۇپ ، ئۆي بىلەن تۆمۈرىيولدەك بۇنداق قورۇلۇشنى تاماملايدۇ . ئۇنداقتا ، هۇجەيرە تەبىئەت دۇنياسىنىڭ كۈچ - قۇدرىتىگە قوماندانلىق قىلىپ ، بىز ئۆسۈملۈك ۋە هايۋاناتلاردا چېلىقتۇرغان ئاشۇ ئۆزگىرىشلەرنى تاماملىغان چاغدا نېمە ئۈچۈن هۇجەيرىنىمۇ ئەقلىي - ئىقتىدارغا ئىگە دېمەيمىز ؟ هۇجەيرە هېچقانداق خىمىيە-لىك ياكى ماشىنىدىن ئىبارەت سىرتقى كۈچنىڭ مەجبۇرلىشى ئاستىدا هەرىكەت قىلمايدۇ . ئۇ ئۆزىنىڭ ئىرادىسى ۋە هۆكۈمىگە ئاساسەن هەرىكەت قوللىنىدۇ . خۇددى مۇستەقىل ، تىرىك جانلىق-تۇر .» بوگسىن ئۆزىنىڭ «تەدرىجىي تەرەققىيات نەزىرىيەسىنى يارىتىش» دېگەن ماقالىسىدە ، ماددا ۋە هاياتلىقتىن بىر خىل ئىجادىي خاراكتېردىكى ئېنېرگىيىنى كۆرگەنلىكىنى بايان قىلغان . ناۋادا ، بىز يىراقتىن بىر بىنانىڭ ئاستا - ئاستا كۆتۈرۈلگەنلىكىنى كۆرگەندە ، بۇ بىنانىڭ كۆتۈرۈلۈشىگە چوقۇم مەلۇم بىر خىل يېڭى ئېنېرگىيە تۈرتكە بولدى ، دەيمىز . يەنە كېلىپ ، ئىش قىلىۋاتقان قۇرۇلۇش ئىشچىلىرىنى ، يىراقتىن غۇۋا كۆرگەندىمۇ يېڭى ئېنېر-گىيە بۇ ئېگىز بىنانى بارلىققا كەلتۈرگەن دەپ قارايمىز ، بۇنىڭدىن باشقا ئويدا بولمايمىز .

22 . هۇجەيرە ئەمەلىيەتتە يۇكسەك دەرىجىدە تەشكىللەنگەن ۋە مەخسۇسلاشقان جانلىقتىن ئىبارەت . «ئامىيوبا» دەپ ئاتىلىدىغان بىر خىل تاق هۇجەيرىلىك هايۋاننى مىسالغا ئالساق ، ئۇنىڭ كىر-اخمال ياسايدىغان توقۇلما ئەزالىرى يوق . جىددىي ئەھۋالغا يو-لۇققاندا ، داۋاملىق بىر خىل قورۇلۇش ماتېرىيالى بىلەن ئۆزىنى ئوراپ هاياتىنى ساقلايدۇ . يەنە بەزى هۇجەيرىلەردە «پىگمېنتلىق

هۇجەيرە»دەپ ئاتىلىدىغان بىر خىل توقۇلما بولۇپ ، قۇياش نۇرى-دىن پايدىلىنىپ تۇپراق ، ھاۋا ۋە سۇدىكى تەبىئىي ماددىلاردىن ئوزۇقلۇق ياسايدۇ . بۇ پاكىتتىن شۇنى بىلەلەيمىزكى : ھۇجەيرە بىر خىل يۇكسەك دەرىجىدە تەشكىلچانلىققا ئىگە مەخسۇسلاشقان يەككە تۇرگە تەۋە بولۇپ ، ھاياتلىقنىڭ نۇقتىسىدىن قارىغاندا ھاياتلىق ماددىسى بىلەن كۇچنىڭ پىرىنسىپى ئوخشاش ، بىر تال تاشنىڭ تاغدىن دومىلاپ چۇشۇشى بىلەن بىر ماشىنىنىڭ تۇيۇقسىز ئاسفالىت يولدا ئىلگىرىلىشى ئوخشاش . بىرى يەر مەركىزىنىڭ تارتىش كۇچىنىڭ تەسىرىدە مەجبۇرىي ھەرىكەت قىلىدۇ ، يەنە بىرى ئۇنىڭغا يېتەكچىلىك قىلىدىغان ئىقتىدارغا تايىنىپ ھەرىكەت قىلىدۇ . ھاياتلىق قۇرۇلۇشى (ھايۋانات ۋە ئۆسۈملۇككە ئوخشاش) نى بارلىققا كەلتۈرىدىغان ماددا تۇپراق ، ھاۋا ۋە سۇدىن ئىبارەت ، ئىنسانلار بىنا قىلغان قۇرۇلۇشلارمۇ مۇشۇنىڭغا (تۆمۈرىيول ۋە ئاسمان ـ پەلەك بىنالارغا ئوخشاش) ئوخشاش ، بۇ پاكىتتىن بىز ھۇجەيرىنىڭمۇ بىر خىل ئەقلىي ئىقتىدارغا ئىگە ھاياتلىق ئىكەنلىكىنى كۆرۈۋالالايمىز .

23 . ناۋادا ھۇجەيرىلەرمۇ ئىنسانلارغا ئوخشاش تەشكىللىنىش ۋە تەدرىجىي تەرەققىيات جەريانىنى بېسىپ ئۆتىدۇ دېسەك ، ئۇنداق-تا ، ئۇ ئىنسانلارغا ئوخشاش ئەقلىي ئىقتىدارغا ئىگە ھاياتلىقتۇر . سىز بەدەنىنىڭ سىرتقى يۈزى زەخمىلەنسە ياكى سۈرۈلۈپ كەتسە قانداق بولىدىغانلىقىنى ئويلاپ باققانمۇ ؟ئاق قان ھۇجەيرىسى ياكى ئاتالمىش نەچچە ئون مىڭ ، نەچچە يۈز مىڭلىغان «ئاق قان دانچىسى» ئۆزىنى قۇربان قىلىش ئارقىلىق ھاياتلىقنى قوغدايدۇ ، بۇ ئىنتايىن زۆرۈر . ئۇلار بەدەنىدە پۈتۈنلەي ئەركىن ھالدا ياشايدۇ . قان سۇيۇقلۇقىغا ئەگىشىدۇ (قالايمىقانچىلىقتا باشقا جايغا ئېلىپ بېرىلغاندىن باشقا) ، بەلكى مۇستەقىل ھاياتلىق بولۇش سۈپىتى بىلەن تەرەپ ـ تەرەپكە قاراپ ھەرىكەت قىلىدۇ ، ئىنتايىن دىققەت قىلىدۇ ، خاتالىق سادىر قىلمايدۇ . پەقەت بەدەنىنىڭ سىرتقى يۈزى سۈرۈلۈپ كېتىدىغان ياكى كېسىلىپ كېتىدىغان ئەھۋال يۈز بەر-

گەندە ، ئۇلار دەرھال ئۇچۇرغا ئىگە بولىدۇ ـ دە ئارقا ـ ئارقىدىن نەق مەيدانغا يېتىپ كېلىدۇ ، ۋە ئەسلىگە كەلتۈرۈش خىزمىتىگە قوماندانلىق قىلىدۇ ، زۇرۇر تېپىلغاندا ، ئۆزلىرىنىڭ خىزمىتىنى ئۆزگەرتىپ ، ئوخشاش بولمىغان خىزمەتلەرنى زىممىسىگە ئالىدۇ ، توقۇلمىلارنى قاتۇرۇش ئۈچۈن ئىپتىلىيە توقۇلمىسىنى ھاسىل قىلىدۇ . ئومۇمىيۈزلۈك ئېتىراپ قىلىنغان (مەيلى سۈرۈلۈپ كەتكەن ياكى كېسىلىپ كەتكەن بولسۇن) ، سان ـ ساناقسىز ئاق قان ھۈجەيرىلىرى يارا ئېغىزىنى ئەسلىگە كەلتۈرۈش ۋە ساقايتىش داۋامىدا باتۇرلارچە ئۆزىنى قۇربان قىلىدۇ . بىر بىيولوگىيە دەرسلىك كىتابىدا بۇ خىل ئەھۋالنى ئىخچام تىلغا ئېلىپ ئۆتۈلگەن : «سىرتقى پەردە زەخمىلەنگەندە ، ئاق قان ھۈجەيرىلىرى سىرتقى تېرە يۈزىدە يېڭىدىن توقۇلما ھاسىل قىلىش بىلەن بىر ۋاقىتتا ، ئىپتىلىيە ھۈجەيرىلىرى يارا ئېغىزى ئەتراپىغا يېيىلىپ ، يارا ئېغىزى ساقايغاندىن كېيىن ئاندىن ئۆسۈشتىن توختايدۇ .

24 . ئەسلىدە بەدەندە ئەقىل ـ ئىدراك پائالىيىتى ئېلىپ بارىدىغان ھېچقانداق ئالاھىدە مەركەز يوق ، ھەر بىر ھۈجەيرە بىر ئەقلىي ئىقتىدار مەركىزىگە باراۋەر . مەيلى ئۇ قايسى جايدا بولۇشىدىن ، ياكى بىزنىڭ قايسى جايدا ئۇنى تېپىۋېلىشىمىزدىن قەتئىينەزەر ، ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ ۋەزىپىسىنى ناھايىتى ئېنىق بىلىدۇ . ھۈجەيرىلەر دۆلىتىدىكى ھەر بىر پۇقرا مۇستەقىل ئەقىل ـ ئىدراكلىق مەۋجۇتلۇق . بارلىق ھۈجەيرىلەر ئومومنىڭ بەخت ـ سائادىتى ئۈچۈن ئورتاق ئەمگەك قىلىدۇ . شەخس كۆپچىلىكنىڭ ئورتاق بەخت ـ سائادىتى ئۈچۈن ھاياتىنى قۇربان قىلىدۇ . بۇنداق ئەھۋالنى بىز باشقا ھېچقانداق يەردە تاپالمايمىز ۋە باشقا ھېچقانداق ئۇسۇل ئارقىلىق ئېرىشەلمەيمىز . ھەتتا بۇنىڭغا شەخسنىڭ ئازراق مەنپەئەتىنى قۇربان قىلىش ئارقىلىقمۇ ئېرىشەلمەيمىز . ئۇ ئىجتىمائىي مەۋجۇتلۇق ئۈچۈن كەم بولسا بولمايدۇ . شەخس ئورتاق مەنپەئەت ئۈچۈن ئۆزىنى قۇربان قىلىدۇ . بۇنداق پىرىنسىپ كۆپچىلىك تەرىپىدىن ئورتاق قوبۇل قىلىنىدۇ ، ئۇ پىرىنسىپ ، بۇنىڭ

دىن تەۋرىنىشكە بولمايدۇ ، بۇ پىرىنسىپنى ھەر بىر يەككە تەركىب ئىچىدە ئېتىراپ قىلغان ئاساستا ئۆزىنىڭ راھەت - پاراغىتىنى بىر ياقتا قايرىپ قويۇپ ، پۈتۈن ۋۇجۇدى بىلەن ئۆز ۋەزىپىسىنى ئادا قىلىدۇ .

ئېدىسون ئەپەندى مۇنداق دېگەن : ئىشىنىمەنكى ، بىزنىڭ بەدىنىمىز سان - ساناقسىز ھايات‌لىق بىرلىكىدىن تەشكىل تاپقان . بىزنىڭ بەدىنىمىز ئەسلىدە ھايات‌لىق بىرلىكى ياكى مەلۇم خىل ھايات‌لىق بىرلىكى ئەمەس . بىز «ماۋزىتانىيە» نامىلىق پاراخوتنى مىسالغا ئالايلى .

ماۋزىتانىيە نامىلىق پاراخوت ئەسلىدە جانسىز نەرسە . پاراخوتنىڭ ئادەملەر تىرىك جانلىقلىرىدىن ئىبارەت . مەسىلەن ، ناۋادا پاراخوت قىرغاقتا يېقىن جايدا چۆكۈپ كېتىپ ، كىشىلەرنىڭ ھەممىسى قۇتۇلۇپ كەتسە ، كىشىلەر پاراخوتتىن ئايرىلغان ۋاقىتتا ، پەقەت « ھايات‌لىق بىرلىكى »نىڭ پاراخوتتىن ئايرىلغانلىقىدىن دېرەك بېرىدۇ . ئوخشاشلا ، بىر ئادەم تېنى كۆمۈلگەنلىكى ئۈچۈنلا ئۆلۈپ كەتمەيدۇ . پەقەت ھايات‌لىقنىڭ تۈپ مەنبەسى ، مۇنداقچە قىلىپ ئېيتقاندا ، «ھايات‌لىق بىرلىكى» — ئۇنىڭ تېنىدىن ئايرىلغان بولىدۇ .

ھايات‌لىققا تەۋە بولغان ھەر قانداق نەرسە تىرىك پېتى تۇرۇۋېرىدۇ ، ھەرگىز يوقىتىلىۋېتىلمەيدۇ . ھايات‌لىققا تەۋە بولغان ھەر قانداق نەرسە جانلىقلارنىڭ ھايات‌لىق قانۇنىيىتىگە بويسۇنۇۋېرىدۇ . بىزدە سان - ساناقسىز ھۈجەيرىلەر بار . دەل مۇشۇ ھۈجەيرىلەر ئىچىدىكى ماكانلانغۇچىلار ، يەنى مىكروسكوپتا كۆرگىلى بولىدىغان دائىرىدىن ھالقىپ كەتكەن ماكانلانغۇچىلار بىزنىڭ بەدىنىمىزگە ھايات‌لىق ئاتا قىلغان .

باشقا بىر خىل ئۇسۇلنى قوللانساق ، ئىشىنىمەنكى ، مەن تىلغا ئالغان بۇ ھايات‌لىق بىرلىكلىرى بىر ئادەمنى بارلىققا كەلتۈرۈش ئۈچۈن ، ئۆزلىرى نەچچە مىليون دانىدىن تەشكىللىنىپ بارىدۇ . بىز ناھايىتى يەڭگىلتەكلىك پەرەز قىلساق ، ھەر بىرىمىز بىر

بىرلىك . شۇنداق بولغانلىقى ئۈچۈن (مەن بۇنىڭ خاتا ئىكەنلىكىگە چوڭقۇر ئىشىنىمەن) ، بىز مۇنداق پەرەز قىلىمىز : بۇ بىرلىك ئادەمدىن ئىبارەت (بۇ بىز كۆرەلەيدىغان) ، لېكىن بىز ھەقىقىي ھاياتلىق بىرلىكىنىڭ مەۋجۇتلۇقىغا سەل قارايمىز ، ھەقىقىي ھاياتلىق بىرلىكىنى كۆرەلمەيمىز ، ھەتتا يۇقىرى ھەسسىلىك مىكروسكوپتىمۇ كۆرەلمەيمىز .

بۇگۈنكى كۈندە ، ھېچقانداق ئادەم ھاياتلىقنىڭ باشلىنىش ۋە ئاخىرلىشىش نۇقتىسىنىڭ چەك - چېگراسىنى بېكىتەلمەيدۇ . مەيلى كىرىستال قۇرۇلمىدا بولسۇن ، بىز ئېنىق ، تەرتىپلىك بولغان ئىش تەرتىپىنى ئوچۇق كۆرۈۋالالايمىز . بەزى ئاجرالمىلار بىر خىل ئېنىق پەرقلەنمەيدىغان ئالاھىدە كىرىستالنى پەيدا قىلىدۇ . مىنېرال ماددىلار ۋە ئۆسۈملۈكلەردە رولنى جارى قىلدۇرىدىغان بۇ ھاياتلىق سۇبىستانسىيەنى ، بىز ئېيتىپ كېلىۋاتقان ئاتالمىش «ھايۋاناتلار» دۇنياسىدىمۇ رولنى جارى قىلدۇرماي قالمايدۇ .

25 . بۇ ئارقىلىق بىز خىمىكلار ، ئۇلارنىڭ تەجرىبىخانىلىرى ۋە ئۇلارنىڭ ئالاقىلىشىدىغان سىستېمىلىرىغا قارىتا ئازدۇر - كۆپ-تۇر تونۇشقا ئىگە بولدۇق .

26 . ئۇنداقتا ئۇلارنىڭ مەھسۇلاتى زادى قانداق بولىدۇ ؟ بۇ ناھايىتى رېئال جەمئىيەت ، بۇ جەمئىيەتنى ھەتتا سودا دەۋرى دېيىشكىمۇ بولىدۇ . خىمىكلار ئىشلەپچىقارغان مەھسۇلاتنىڭ ھېچ-قانداق قىممىتى بولمايدىكەن ، ئىقتىسادىي ئۇنۇم يارىتالمايدۇ ، بىزگە نىسبەتەن تىلغا ئېلىشقىمۇ ئەرزىمەيدۇ . خوشاللىنارلىق يېرى شۇكى ، بۇ مىسالدا تىلغا ئېلىنغان خىمىكلار ئىشلەپچىقارغان تاۋارلارنىڭ بۇگۈنگە قەدەر بارلىققا كەلگەن بارلىق تاۋارلار ئىچىدە ئىقتىسادىي قىممىتى ھەممىدىن يۇقىرى .

27 . بۇ پۈتۈن دۇنيا ئارزۇ قىلغان نەرسە ، ھەرقانداق زامان ، ماكاندا ئەمەلگە ئاشۇرغىلى بولىدۇ ؛ ئۇ ھەرگىز تۇرۇپ قالغان بايلىق ئەمەس ، ئۇنىڭ قىممىتىنى پۈتۈن دۇنيا ئېتىراپ قىلىدۇ .

28 . ئۇ بولسىمۇ ئىدىيە . بۇ ئىدىيە پۈتكۈل دۇنياغا ، يەنى ھەر بىر ھۆكۈمەت ، بانكا ، ھەر خىل كەسىپ ، ھەر خىل ئادەم ، ئىشقىلىپ ھەممە نەرسىگە قوماندانلىق قىلىدۇ . بارلىق نەرسە پەقەت ئىدىيە بولغانلىقى ئۈچۈنلا پەرقلىق بولىدۇ . ئادەم مەسىلە- لەرنى مۇلاھىزە قىلىش ئۇسۇلىنىڭ ئوخشىماسلىقىغا ئاساسەنلا بۇگۈنگە قەدەر داۋاملىشىپ كەلگەن . ئادەم بىلەن ئادەم ، مىللەت بىلەن مىللەت ئوتتۇرىسىدا پەرق بولۇشنىڭ سەۋەبى تېگى - تەكتى- دىن ئېيتقاندا ئۇلارنىڭ مەسىلىلەرنى مۇلاھىزە قىلىش ئۇسۇلىنىڭ ئوخشماسلىقىدۇر .

29 . ئۇنداقتا ئىدىيە زادى نېمە ؟ ئۇ ھەر يەككە ئىدىيەگە تەۋە بولغان خىمىيە تەجرىبىخانىسىدا ئىشلەپچىقىرىلغان مەھسۇلات . ئۇ پورەكلەپ ئېچىلغان گۈل ، بىرىككەن ئەقلىي - ئىقتىدار . بۇنىڭ- دىن ئىلگىرىكى بارلىق تەپەككۇر جەريانىنىڭ نەتىجىسى . ئۇ ئوخ- شىغان مېۋە ، ھەر بىر شەخس تەقدىم قىلغان مېۋىلەرنىڭ ئارىسى- دىكى ئەڭ سەرخىل مېۋە .

30 . ھېچقانداق ئادەم مەلۇم بىر ماددىنى ھەتتا دۇنيادىكى ئەڭ قىممەتلىك ئالتۇننى دەپ ئۆزىنىڭ ئىدىيەسىدىن ۋاز كەچمەي- دۇ . چۈنكى ، ئىدىيەنىڭ باھاسىنى مۆلچەرلىگىلى بولمايدۇ . ئۇ ماددا ئەمەس بەلكى ئاڭ كاتېگورىيەسىگە تەۋە .

31 . بۇ ئىدىيەنىڭ ھەقىقەتەن ئادەمنى ھەيران قالدۇرغۇدەك قىممەتكە ئىگە ئىكەنلىكىنى بىلدۇرىدۇ . ئىدىيە بولسا ئاڭنىڭ بىر- دىنبىر پائالىيىتى . ئاڭ ئالەمنىڭ ئىجادچان قانۇنىيىتى . چۈنكى ئايرىملىق بىلەن ئومومىيلىق پەرقى پەقەت دەرىجە بىلەن پەرقلىنە- دۇ . سان بىلەن سۈپەتمۇ شۇنداق . شۇڭلاشقا ، ئىدىيە مۇقەررەر ئىجادىي خاراكتېرلىك بولىدۇ .

32 . خۇددى باشقا تەبىئەت ھادىسىلىرىگە ئوخشاش ، تەۋرىنىش ئىدىيەنىڭ مەۋجۇت بولۇپ تۇرۇشىدىكى ئورتاق پىرىنسىپ . ھەر بىر ئۇيۇ - پىكىر تەۋرىنىشنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ . بۇ خىل (تەۋرىنىش) خۇددى بىر تال تاشنى سۇغا ئاتقاندا سۇ يۈزىدە پەيدا

بولغان دولقۇن چەمبىرىكىگە ئوخشاش بارا - بارا كېڭىيىدۇ ھەم بارا - بارا تارىيىدۇ . ئوي - پىكىر پەيدا قىلىدىغان تەۋرىنىش دولقۇنى بەزىدە ئۇنى توسۇيدۇ . شۇ سەۋەبلىك ئۇ تەدرىجىي ئاجىز-لىشىپ يوقىلىدۇ .

33 . نېرۋا سىستېمىسى ئادەم تېنىدىكى ئىدىيەنىڭ ئالاقىلە-شىش ئەزاسى . مېڭە - ئومۇرتقا نېرۋا سىستېمىسى ئاشكارا ئوي-پىكىرنىڭ تېلېفون سىستېمىسى . چوڭ مېڭىدىن بەدەننىڭ باشقا ھەر بىر ئەزاسىغا بولۇپمۇ ئاخىرقى ئۇچىغا تۇتىشىدىغان ناھايىتى مۇكەممەل لىنىيە سىستېمىسى خۇددى بىر ئاخبارات ئىدارىسىگە ئوخشاش .

34 . سىمپاتىك نېرۋا سىستېمىسى يوشۇرۇن ئاڭنىڭ ئوي - پىكىر سىستېمىسى . ئۇنىڭ ئىقتىدارى تەۋرەنمە چاق رولىنى ئوّ-تەپ ، بەدەننىڭ تەڭپۇڭلۇقىنى ساقلاپ ، مېڭە - يۇلۇن نېرۋا سىس-تېمىسىنىڭ چېكىدىن ئاشقان ياكى خاتا ھەرىكىتىنىڭ ئالدىنى ئالىدۇ . ئۇ كەيپىياتنىڭ تەسىرىگە ئۇچرايدۇ . قورقۇش ، ئاچچىق-لىنىش ، ھەسەت قىلىش ياكى ئوّچمەنلىككە ئوخشاش كەيپىياتلار بەدەننىڭ ئاپتوماتىك تەڭشەش ئىقتىدارىنى بۇزغۇنچىلىققا ئۇچرىتى-دۇ . بەدەننىڭ بىر قىسىم ئىقتىدارى ، يەنى ھەزىم قىلىش ، قان ئايلىنىش ، ئوزۇقلۇق بىلەن تەمىنلەش قاتارلىق ئىقتىدارىدا كاشىلا كوّرۇلىدۇ .

35 . يۇقىرىدا سوّزلەپ ئوّتكەن قورقۇش ، ئاچچىقلىنىش ، ئوّچمەنلىك قاتارلىق ناچار كەيپىياتلار كىشىنى «سەپرا» قىلىپ قويىدۇ ، كىشى ئوّزىنىڭ ئارامسىزلىنىۋاتقانلىقىنى ، سالامەتلىك-نىڭ ياخشى بولمايۋاتقانلىقىنى سېزىدۇ .

36 . شۇڭلاشقا ، سىمپاتىك نېرۋا سىستېمىسىنىڭ ئىقتىدار-ى تولۇق جارى قىلدۇرۇپ ، بۇنىڭ بىلەن بەدەننىڭ نورمال ، ساغلام ھەرىكەت ھالىتىنى قوغداش ئارقىلىق تەبئىي خوراش (كەيپىيات ۋە سالامەتلىك) كەلتۇرۇپ چىقارغان زىياننىڭ ئورنىنى تولدۇرۇش لازىم . شۇڭلاشقا ، بىزنىڭ كەيپىيات ھالىتىمىز ئىنتا-

يىن مۇھىم ، ئاكتىپ كەيپىيات ئىجادىي خاراكتېرلىك بولۇپ ، پاسسىپ كەيپىيات بۇزغۇنچىلىق ئېلىپ كېلىدۇ . ئۇنداقتا سىز يەنە كىچىككىنە ئىشلارنى يېپىدىن - يېڭىسىغىچە زىغىرلاپ غەمگە پېتىشنى خالامسىز ؟ ئۇنداق كەيپىيات بىزنىڭ تەن سالامەتلىكىمىز ، بىزنىڭ تۇرمۇشىمىز ، خىزمىتىمىزگە پايدىسىز بولۇپلا قالماي يەنە پاسسىپ رول ئوينايدۇ .

3 ـ ساۋاق : مۇكەممەل كىشىلىك تۇرمۇشنىڭ ئۇلۇغ قانۇنىيىتى — تارتىش كۈچى قانۇنىيىتى

1 . ئالەم ئىنتايىن چەكسىز ۋە بىپايان ، ئۇنىڭدىكى ماددىلار ئاجايىپ ـ غارايىپ ھەم خىلمۇخىل . بۇنىڭ ئىچىدە بىر خىل كۈچ بار . ئۇ چەكسىز زامان ۋە ماكاندا ، بۇگۈن ۋە كەلگۈسىنى بۆسۈپ ئۆتىدۇ . بۇ (سىرلىق كۈچ) مەنبەسىدىن ئىبارەت . ئۇ بىز كۆرەلمەيدىغان ئەمما ھېس قىلالايدىغان ئاڭ ، روھ قاتارلىقلاردىن تەركىب تاپقان . ئۇ ئۇزۇلمەي داۋاملىشىپ تۇرىدۇ . ئۇ ئۆتمۈشنى قۇچاقلايدۇ ھەمدە چەكسىز داۋاملاشقان كەلگۈسىنى ئۆتمۈش بىلەن باغلايدۇ ؛ ئۇ ئۆز ئارا مۇناسىۋەتلىك بولغان تەسىر ، سەۋەب ۋە نەتىجە بولغاچقا بىر گەۋدىلەشكەن ھالدا ئىلىپ بېرىلىدىغان ھەرىكەتتۇر . بۇ يەردە قانۇنىيەت بىلەن قانۇنىيەت ئۆزئارا گىرەلەشكەن . بارلىق قانۇنىيەتلەرنىڭ ھەممىسى بۇ ئۇلۇغ ئىجادىيەتنى يارىتىش ئۈچۈن خىزمەت قىلىدىغان مەڭگۈ ئىتائەتمەن دېدەك .

2 . بۇ خىل كۈچ مەڭگۈلۈك ، باشلىنىش نۇقتىسى يوق ، ئاخىرلىشىش نۇقتىسىمۇ يوق ، ئۆتمۈشكە ، كەلگۈسىگە نەزەر سالغاندا ، ئۇنىڭ تارىخىنىڭ ئۇزۇنلۇقىنى ئەڭ يىراقتىكى پىلانىتىنىڭ تارىخىدىنمۇ ئۇزۇن ؛ كەلگۈسىگە نەزەر سالغاندا ، يەنە نەچچە ئەسىرنى بېشىدىن كەچۈرسىمۇ ئۇ ئوخشاشلا مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدۇ . ئۇ تۇرلۇك ـ تۈمەن خىل شەيئىنىڭ پەيدا بولۇش ، تەرەققىي قىلىش ۋە يوقلىش تارىخىنىڭ گۇۋاھچىسى ، شۇنداقلا ئۇ ئۆزىنىڭ خاتىرىسىنى بىزگە ئېيتىپ بېرىدۇ . ئۇ خىلمۇخىل گۈللەرنى ئېچىلدۇرۇپ مېۋىگە كىرگۈزىدۇ ، ھەسەلگە شېرىن تەم ئاتا قىلىدۇ . ئۇنىڭ قوينى ئاسمان جىسىملىرىدىنمۇ چەكسىز ؛ ئۇ ئوت ئۇچقۇنـ

دا ، ئالماستا ، بېنەپشە خىرۇستالدا ، ئۇ ئۇزۇمگە يوشۇرۇنغان ؛ ئۇنى ھېچيەردىن تاپقىلى بولمايدۇ ، لېكىن ئۇنىڭ ئىزناسى (ئىزى) ھەر بىر بۇلۇڭ - پۇشقاقلارغىچە تارالغان .

3 . ئۇ مۇكەممەل ئادىللىق ، مۇكەممەل بىرلەشمە ، مۇكەممەل ئىناقلىق ، مۇكەممەل چىنلىقنىڭ مەنبەسى ؛ ئۇنىڭ قەتئىي بوشاشماي تىرىشىشى نەتىجىسىدە ، مۇكەممەل تەڭپۇڭلۇق ، مۇكەممەل ئۆزۈپ يېتىلىش ھەمدە مۇكەممەل چۈشىنىش بارلىققا كېلىدۇ . بۇنىڭغا مۇكەممەل ئادىللىق بولغاچقا ، ئۇ باراۋەر ئادىل بولغان جاۋابنى بېرىدۇ . مۇكەممەل بىرلەشمە بولغاچقا ، ئۇنىڭ نىشانى باشتىن - ئاخىر بىردەك بولىدۇ . مۇكەممەل ئىناقلىق بولغاچقا ، ئۇنىڭ تەسىرىدە ، بارلىق قانۇنىيەتلەر بىر - بىرى بىلەن ئىناق ھالەتنى ساقلايدۇ . مۇكەممەل چىنلىق بولغاچقا ، ئۇ كائىناتتىكى بارلىق مەۋجۇداتنىڭ ھەقىقەت ئانىسى . مۇكەممەل تەڭپۇڭلۇقنىڭ ئۆلچىمى ناھايىتى توغرا . مۇكەممەل ئۆزۈپ يېتىلىش بولغاچقا ، ئۇنىڭ ئۆزى بىر خىل تەبىئي ئۆزۈپ يېتىلىش جەريانى . تولۇق چۈشىنىش ، دېگەندە ئۇ تۇرمۇشتىكى بارلىق قىيىن مەسىلىلەرگە جاۋاب بېرەلەيدۇ .

4 . دۇنيا ھەرىكەتتىكى دۇنيا ، بۇ مەڭگۈلۈك قانۇنىيەت . ھەرىكەتنىڭ ھەقىقىي مەنىسى بۇ قانۇنىيەت ئىچىگە يوشۇرۇنغان . چۈنكى پەقەت ھەرىكەت ئارقىلىقلا ، شۇنداقلا ئۇزلۇكسىز ئۆزگىرىشى ئارقىلىقلا بۇ قانۇنىيەت ئەمەلىيلىشىدۇ . ئۇ پەقەت ھەرىكەت قىلمىغان ۋاقىتتىلا قانۇنىيەت بولماي قالىدۇ . لېكىن ھەرىكەت مۇتلەق ، تۇرغۇنلۇق نىسپىي بولىدۇ . مۇتلەق تۇرغۇنلۇق بولمايدۇ ، شۇڭلاشقا ، بۇ قانۇنىيەت ھەرگىز توختاپ قالمايدۇ .

5 . مەيلى قارا ئاغۇلۇق ئىچىدىكى جىمجىتلىق ياكى پارلاق شان - شەرەپ ئىچىدىكى تەسىر تۇپەيلى يۈز بەرگەن قالايمىقانچىلىق ياكى ئەكس تەسىر كەلتۈرگەن ئازاب - ئوقۇبەت بولسۇن ، بۇ قانۇنىيەتنىڭ بىردىنبىر نىشانى — ھەرگىز ئۆزگەرمەيدۇ . ئۇ كۆز يەتكۈسىز ، ھەرگىز توختاپ قالمايدۇ ، بەلكى ئۆزىنىڭ ئۇلۇغ

نىشانى مۇكەممەل ماسلىشىشچانلىقنى ئەملگە ئاشۇرىدۇ .

6 . بىز جىلغىلاردا بوي تارتىپ ئۆسۈۋاتقان ئۆسۈملۈكلەرنىڭ پۈتۈن كۈچى بىلەن قاراڭغۇلۇقتىن يۇلقۇنۇپ چىقىپ ، قۇياشقا تەلپۈنگەنلىكىنى كۆرگىنىمىزدە ، ئۇنىڭ كۈچلۈك ئىنتىلىشىنى ھېس قىلىمىز . گەرچە بارلىق جانلىقلار يامغۇر سۈيىگە چۆمۈلۈپ ، ھاۋادىن نەپەس ئالسىمۇ ، لېكىن ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۆزلىرىنىڭ خاسلىقىنى ساقلايدۇ . ئەتىرگۈل مەڭگۈ ئەتىرگۈل ، مەڭگۈ رۇخسارگۈل بولالمايدۇ . رۇخسارگۈلمۇ مەڭگۈ ئەتىرگۈلگە ئايلانمايدۇ . دوب ياڭىقىنىڭ ئۇرۇقىنى تۇپراققا تېرىساق ، باھار ئىللىپ گۈللەر ئېچىلغان ۋاقىتتا ، دوب ياڭىقىنىڭ مايسىلىرى تۇپراقنى يېرىپ چىقىدۇ ، ھەرگىز سۆگەت ياكى باشقا دەرەخ ئۇنۇپ چىقمايدۇ . بۇ ئۇلارنىڭ خاسلىقىنىڭ نامايان بولۇشى . ئۆسۈملۈكلەر ئوخشاش تۇپراقتا يىلتىز تارتسا ، بەزىلىرى ئاجىز ، بەزىلىرى مەزمۇت ئۆسۈپ يېتىلىدۇ . گۈللەرنىڭ غۇنچىلىرى ئوخشاش قۇياش نۇرى ئاستىدا ، پورەكلەپ مېۋە بېرىدۇ . بەزىسىنىڭ مېۋىسى ئاچچىق ، قىرتاق ، بەزىلىرى تاتلىق بولىدۇ ؛ بەزى ئۆسۈملۈكلەر ھەرەڭ ـ سەرەڭ ئۆسۈپ كىشىنىڭ ئۆچلۈكىنى كەلتۈرسە ، بەزى ئۆسۈملۈكلەرنىڭ مەززىلىك پۇرىقى دىماققا ئۇرۇلۇپ ، كىشىنىڭ زوقىنى قوزغايدۇ . بۇنىڭدىن شۇنى كۆرۈۋېلىشقا بولىدۇكى ، بارلىق ئۆسۈملۈكلەر ئۆزىنىڭ يىلتىزى ئارقىلىق ئوخشاش تۇپراقتىن ئۆزىنىڭ خاسلىقىنى ساقلاپ قالىدىغان ئېلېمېنتلارنى سۈمۈرىدۇ . ئۆسۈملۈكلەردىكى بۇ بۇيۇك ھاياتلىق قانۇنىيىتى ، بۇ خىل ۋاقىتنىڭ ئۆتۈشىگە ئەگىشىپ كۈچىيىپ بارىدىغان كۈچلۈك ئىنتىلىش ، ئۇلارنى ھېچنېمىگە قارىماستىن نامايان قىلىشقا ، ئۆسۈپ يېتىلىشكە ، ئۆزىنىڭ خاسلىقىنى ساقلاشقا دەۋەت قىلىدىغان بۇنداق كۈچ دەل يۇكسەكلىك ئىچىگە يوشۇرۇنغان «تارتىش كۈچى قانۇنىدۇر» . ئۇ ھېچقانداق پەرمان ئېلان قىلمايدۇ ، لېكىن ھەر بىر مۇستەقىل گەۋدىنى ئۆزىنىڭ ئالاھىدە خاسلىقىغا سادىق بولۇشقا ئۇندەيدۇ . بەزى مۇستەقىل گەۋدىلەر بۇ قانۇننى ئۆزگەرتىشكە

ئۇرۇنىدۇ ، لېكىن بۇنداق ئارزۇسىز بۇ قانۇننىڭ ئۆز رولىنى جارى قىلدۇرۇشىغا توسقۇنلۇق قىلالمايدۇ . چۈنكى ئۇنىڭدا تەمىنى يا ئاچچىق ، يا تاتلىق قىلىۋتەلەيدىغان ئىقتىدار بار .

7 . مىنېرال ماددىلار دۇنياسىدا ، ئۇ تاغ جىنىسى ، قۇم دانچىسى ، يېپىشقاق توپا تەركىبىدىكى ئىچكى ئۈيۈشۈش كۈچىدۇر . ئۇ گىرانت تاشتىكى كۈچ ، مەرمەر تاشتىكى گۈزەللىك ، كۆك ياقۇتتىكى ئوت ئۇچقۇنى ، قىزىل ياقۇتتىكى قان . ئۇ بىزنىڭ ئەتراپىمىزدىكى شەيئىلەرگە تەسىر كۆرسەتكەندە ، بىز ئۇنى ئاسانلا بايقىيالايمىز . ئۇ بىزنىڭ تەپەككۇرىمىزدا رول ئوينىغان ۋاقىتتا ، ئۇنىڭ كۆزگە كۆرۈنمەيدىغان كۈچ - قۇدرىتى تېخىمۇ زور بولىدۇ .

8 . «تارتىش كۈچى قانۇنى» ياخشىمۇ ئەمەس ، يامانمۇ ئەمەس ، ئەخلاق كاتېگورىيىسىدىن ھالقىغان بولۇپ ، ئۇنى ئەخلاق ئۆلچىمى ئارقىلىق ئۆلچەش مۇمكىن ئەمەس . ئۇ بىتەرەپ قانۇن . ئۇنىڭ نەتىجىسى دائىم شەخسنىڭ ئارزۇسى بىلەن زىچ مۇناسىۋەتلىك . تارتىش كۈچى قانۇننىڭ بىتەرەپلىكىگە ۋە ئۇنىڭ رولىنى بىز ئۆزىمىزنىڭ ئۇلاش داۋامىدا دەلىللىيەلەيمىز . ئالما دەرىخىنىڭ بىخ نوتىسىنى ئۇزۈمە دەرىخىگە ئۇلاپ دەرەخ مېۋە بەرگەندە بىر ئوخشاش دەرەختىن يېگىلى بولىدىغان ۋە يېگىلى بولمايدىغان مېۋە چۈشكەنلىكىنى بايقايمىز (ماكىلۇرا پومفېرا دەرىخىنىڭ مېۋىسى يېگىلى بولمايدىغان بىر خىل مېۋە) ؛ باشقىچە قىلىپ ئېيتقاندا ، نورمال ۋە بىنورمال مېۋە ئوخشاشلا دەرەخ سۈيىدىن ئوزۇق ئالىدۇ ۋە پىشىپ يېتىلىدۇ .

9 . ناۋادا بۇ دەلىلنى ئۆزىمىزگە تەتبىقلىساق ، بىز شۇنى بايقايمىزكى ، ئالما بىلەن ماكىلۇرا پومفېرا بىزنىڭ ئوخشىمىغان ئارزۇيىمىزغا ۋەكىللىك قىلىدۇ . دەرەخ سۈيى «ئۆسۈپ يېتىلىش قانۇنىيىتى» گە ۋەكىللىك قىلىدۇ . دەرەخ سۈيىنىڭ ئوخشىمىغان تۈرىدىكى (مېۋىنىڭ پىشىشىنى ئىلگىرى سۈرگىنىگە ئوخشاش) بۇ قانۇنىيەتمۇ بىزنىڭ ئوخشاش بولمىغان ئارزۇيىمىزنى ئەمەلگە

ئاشۇرىدۇ . مەيلى ئۇ ساغلام بولسۇن ياكى ساغلام بولمىسۇن ، بۇ قانۇنىيەتكە نىسبەتەن ھەممىسى بەرىبىر . چۈنكى ئۇنىڭ ھاياتلىقتەكى ئورنى بىزنىڭ ئارزۇيىمىزغا ھەمدە بۇ ئارزۇلىرىمىزنىڭ خاراكتېر : ئالاھىدىلىكى ، مەقسىتى ۋە رولىغا ئەمەل قىلىپ ، شۇ بويىچە ئىش كۆرۈپ ، بىزنىڭ ئوي - مەقسەتلىرىمىزدە ئاشكارا ئاڭنى ئەمەلگە ئاشۇرىدىغان نەتىجىدىن ئىبارەت . بىز ھەر بىرىمىز ئۆزىمىزگە ماس كىلىدىغان ئۆسۈپ يېتىلىش يولىنى تاللايمىز ، يەككە تور قانچىلىك كۆپ بولسا ، ئۆسۈپ يېتىلىش يولىمۇ شۇنچە كۆپ بولىدۇ . يەنە كېلىپ ، ھېچقانداق ئوخشاشلىقى بولمىغان ئىككى ئۆسۈپ يېتىلىش يولى بولمىسىمۇ ، لېكىن بىزنىڭ ئارىمىزدىكى نۇرغۇن كىشىلەر ئوخشىشپ كېتىدىغان يولىنى بويلاپ ھەرىكەت قىلىدۇ . بۇ ئۆسۈپ يېتىلىش يوللىرى ئۆتمۈشتىكى ، ھازىرقى ۋە كەلگۈسىدىكى ئۇمىد - ئارزۇلار بىلەن باغلىنىش ئارقىلىق بارلىققا كەلگەن ھەمدە توختىماي شەكىللىنىۋاتقان «ھازىرنىڭ» ئۆزىدە كۆرۈنىدۇ ، نامايان بولىدۇ . ئۇ بىزنىڭ ھايات يولىمىزنى كۆرسىتىپ بېرىدۇ ، بىز شۇ يولنى بويلاپ ئالغا ئىلگىرىلەيمىز .

10 . بۇ قانۇنىيەتنى ئۆزىمىزگە تەتبىقلىغان ۋاقىتتا ، ئۇنىڭ تېخىمۇ مۇرەككەپ ، تىخمۇ كەڭ دائىرىلىك تەرىپىنى كۆرىمىز . ئاددىي تەپەككۇر ئارقىلىق ئۇنى پۈتۈنلەي چۈشىنىش مۇمكىن ئەمەس . ئۇ تېخىمۇ كەڭ ساھەدە بىزنىڭ پۈتۈنلەي يېڭى بىر خىل ئىقتىدارىمىزنى ، يە باشقىچە قىلىپ ئېيتقاندا تېخىمۇ كۆپ سەمىيىتىمىزنى ، تېخىمۇ كۈچلۈك چۈشىنىش ئىقتىدارىمىزنى شۇنداقلا تېخىمۇ چوڭقۇر كۆزىتىش ئىقتىدارىمىزنى ئۇرغۇتىدۇ .

11 . تېخىمۇ چىن ھەقىقىي بولغان بىر ھەقىقەت بىزگە قاراپ يېقىنلاشماقتا ، شۇڭلاشقا بىز ھەقىقەتنىڭ ھەرگىز ھەرىكەت سىرتىغا ئەمەس ، بەلكى ھەرىكەت ئارىسىغا يوشۇرۇنغانلىقىنى بىلىشىمىز كېرەك . مەۋجۇت بولۇپ تۇرۇش ئۈچۈن ، بۇ قائىدىلەرنىڭ بەدىنىمىزدە ئوينايدىغان رولىنى ھېس قىلىپ يېتىشىمىز كېرەك . خۇددى ، ئۆسۈملۈكنىڭ چىنلىقى ، بىز كۆرگەن سىرتقى ھالىتىدە

ئەمەس ، بەلكى ئىچىگە يوشۇرۇنغان كۆچلۈك ئىنتىلىشىدە ئىپادە-
لىنىدۇ .

12 . بىز ئۆزىمىزدىكى بىلىمنى ئۆزىمىزنىڭ ھەربىرىتى ئارقا-
لىق جانلىق ئىشلىتىمىز ؛ سىرتتىن قوبۇل قىلغان بىلىمگە باشقا-
لارنىڭ ھەربىرىتى ئارقىلىق ئېرىشىمىز ؛ ئىككىسى بىرلىشىش
ئارقىلىق ئەقلىي ئىقتىدارىمىز تەرەققىي قىلىدۇ . بىز ئاستا -
ئاستا خاسلىققا ئىگە بىر گەۋدىگە ئايلىنىپ ، بىزدە تەڭداشسىز
ئۆزلۈك شەكىللىنىدۇ .

13 . بىز نادانلىقتىن قۇتۇلۇپ ، ئۆسۈپ يېتىلىشىمىزنى ئىل-
گىرى سۈرىدىغان ئەقلىي ئىقتىدارغا ئىگە بولۇپ ، توختىماستىن
ئۆزگىرىپ تۇرىدىغان ئاڭلىق ئويلىنىشقا قەدەم قويغاندا ، بىز شەي-
ئىلەرنىڭ باش - ئاخىرى ، سەۋەب - نەتىجىسىنى ئىزدەشنى ئۆگە-
نىشكە باشلايمىز . ئىزدەش داۋامىدا ، بىز ئۆزىمىزگە خاس كۆز
قارىشىمىز بار دەپ قارايمىز . ئەمەلىيەتتە ، بۇ ۋاقىتتىكى بىز
پەقەت ئىلگىرىكى دەۋرلەردىكى قەبىلە تۇرمۇشى ۋە دۆلەت تۇرمۇ-
شىدىن توپلانغان ئېتىقاد ، ئىدىيە ۋە ئەمەلىي رېئاللىقتا تۇرغان
ئوقۇغۇچىدىن ئىبارەت .

14 . بىزنى دائىم بىر خىل قورقۇنچلۇق ۋە بىنورمال ھالەت
چۈلغۇۋالىدۇ ، بۇنى يېڭىشتىكى بىردىنبىر قورال ، بارلىق قانۇنى-
يەتلەرگە سىڭگەن ئۆزگەرمەس بىرەكلىك . بۇ بىزنىڭ بىلىۋېلى-
شىمىزغا تېگىشلىك يادرولۇق ھەقىقەت . بىز ئۆزىمىزگە خوجايىن
بولۇشتىن ئاۋۋال چوقۇم بۇنىڭدىن پايدىلىنىشىمىز كېرەك . ئۇ-
سۇش قانۇنىيىتى كوللېكتىپ پىشىپ يېتىلگەن بولىدۇ . چۈنكى
ئۇنىڭ ئەڭ ئاساسلىق بىر تۈرلۈك ئىقتىدارى : «ئۆز رولىنى جارى
قىلدۇرىدىغان نەرسىگە تەسىر كۆرسىتىشكە ئۇندەش» تۇر .

15 . سەۋەب - نەتىجە مۇناسىۋىتىنىڭ بىر - بىرىگە بويسۇنۇ-
شىغا ، ئالدى بىلەن سەۋەب ، كېيىن نەتىجە بولغىنىغا ئوخشاش ،
ئىدىيەمۇ ھەربىرىتىنى بۇرۇن بولىدۇ ، شۇنداقلا ئالدىنئالا ھەربىرى-
نى بەلگىلىگەن بولىدۇ . ھەر بىر ئادەم چوقۇم ئاڭلىق ھالدا بۇ

قانۇنىيەتتىن پايدىلىنىشى كېرەك . بىزنىڭ ئۇنىڭدىن پايدىلانماسلىقا ئاساسىمىز يوق . چوقۇم پايدىلىنىشىمىز . قانداق پايدىلىنىشنى تاللىشىمىز كېرەك .

16 . ئىنسانلار قەدىمكى ئادەمدىن ئاڭلىق ئادەمگە تەرەققىي قىلىش داۋامىدا ، سىرتقى قىسىمدىن قارىغاندا مۇنداق ئۇچ باسقۇچنى بېشىدىن كەچۈرگەن . ئالدى بىلەن ئىنسانلار ئۆسۈپ يېتىلىش داۋامىدا ياۋايىلىق ياكى ئاڭسىز ھالەتنى باشتىن كەچۈرگەن . ئاندىن ئاڭ تەرەققىياتىنىڭ ئەقىل - ئىدراك ھالىتىنى باشتىن كەچۈرگەن . ئەڭ ئاخىرىدا ئىنسانلار ئۆسۈپ يېتىلىش داۋامىدا ، ئاڭنى تونۇشنىڭ ئاڭلىق ھالىتى باسقۇچىغا كىرگەن .

17 . ھەممىگە مەلۇمكى ، ئۆسۈملۈكنىڭ تۇغۇنەك غولىدا يېڭى بىخ ئۆسۈپ چىقىشتىن ئىلگىرى ئۇنىڭ يىلتىزى ئۆسۈپ چىقىدۇ . ئۇ قوياش نۇرىدا پورەكلەپ غۇنچىلاشتىن ئىلگىرى چوقۇم ئۇنىڭ يېڭى بىخى ئۆسۈپ چىقىشى زۆرۈر . بۇ قانۇنىيەت ئىنسانلاردىمۇ ئوخشاشلا رول ئوينىمايدۇ . بىز ئېتىبارسىز ھالەتتىن (تۇغۇنەك غولغا ئوخشاش جانلىق ھالەتتىن) ئېڭى تەرەققىي قىلغان ئەقىل - ئىدراك ھالىتىگە تەرەققىي قىلىشتىن ئىلگىرى ، بىزنىڭ ئالدى بىلەن يىلتىزىمىز ئۆسۈپ چىقىشى (بىزنىڭ يىلتىزىمىز بىزنىڭ ئىدىيىمىزدىن ئىبارەت) زۆرۈر ؛ ئوخشاشلا بىر ئاڭنىڭ ئۆسۈپ يېتىلىشىدە ساپ بىلىش ھالىتىدىن ئاڭنى چۈشىنىدىغان ئاڭلىق ھالەتكە تەرەققىي قىلىشتىن ئىلگىرى ، بىزنىڭ چوقۇم يىلتىزىمىز ئۆسۈپ چىقىشى زۆرۈر (بۇ ۋاقىتتىكى يىلتىزىمىز ئەقلىي ئامىلنى ئۆز ئىچىگە ئالغان ئىدىيەدىن ئىبارەت) . ناۋادا بۇ قانۇنىيەتكە خىلاپلىق قىلساق ، بىز مەڭگۈ قانۇنىيەتنىڭ خوجايىنى بولالمايمىز .

18 . ئۆسۈملۈكنىڭ چوقۇم پورەكلەپ ئېچىلىشى زۆرۈر بولغىنىدەك ، بىزمۇ چوقۇم ئىندىۋىدۇئاللىقا ئىگە بولۇشىمىز كېرەك . باشقىچە قىلىپ ئېيتقاندا ، بىز چوقۇم بىر مۇكەممەل ھاياتمىز .

لىق ھازىرلاشقا تېگىشلىك ، ئەتراپقا ئۇزلۇكسىز نۇر چاچىدىغان گۈزەللىكنى نامايان قىلىشىمىز كېرەك . بىز بىر كۈچ بىرلىكى ، مۇستەقىل گەۋدە . بىزنىڭ ئۆسۈپ يېتىلىشىمىزنى كونترول قىلىدىغان قانۇنىيەتنىڭ خوجايىنى . ھەر بىر ئادەمنىڭ تېنىدە بۇ خىل قانۇنىيەت تەسىر كۆرسىتىدىغان كۈچ بولىدۇ . بۇ كۈچ ئۆزىمىز ئارقىلىق ھەربىرىمىزنىڭ خاراكتېرىنى ئۆزگەرتىدۇ . مۇشۇ خىل ئۇسۇل ئارقىلىق ، بىز قانۇنىيەتنى ئىگىللەيمىز ، شۇنداقلا ئۇنىڭ تەسىرىنى ئاڭلىق تونۇش ئارقىلىق نەتىجە ھاسىل قىلىمىز .

19 . ھاياتلىق قانۇنىيەتكە قەتئىي بويسۇنىدۇ . بىز ئۆز ھاياتىمىزنىڭ ئاڭلىق ياكى ئاڭسىز خىمىدىكى . بىز ھاياتلىقنىڭ ھەقىقىي ماھىتىنى ھېس قىلغان ۋاقتىمىزدا ، ئۇنىڭ بىر قاتار خىمىيىلىك تەسىرلەردىن تەركىب تاپقانلىقىنى بايقايمىز . بىز ئوكسىگېن بىلەن نەپەسلەنگەندە ، قېنىمىزدا خىمىيىلىك پەيدا بولىدۇ ؛ بىز يېمەكلىك ۋە ئوزۇقلۇق سۈمۈرگەندە ، خىمىيىلىك رېياكسىيە ھەزىم قىلىش ئەزالىرىمىزدا يۈز بېرىدۇ . بىز تەپەككۇر قىلغان ۋاقتىمىزدا خىمىيىلىك قەلبىمىزدە ، شۇنداقلا بەدىنىمىزنىڭ ئىچكى قىسمىدا يۈز بېرىدۇ . ھەتتا ئۆلگەنلىكى جاكارلانغان تەقدىردىمۇ خىمىيىلىك تەسىر ئوخشاشلا يۈز بېرىدۇ ھەمدە ئادەمنىڭ مۇسكۇلىنى پارچىلايدۇ ؛ شۇڭلاشقا ، بىز تۇغۇلۇش ، قېرىش ، كېسەل بولۇش ، ئۆلۈپ كېتىش ، ھەربىرىمىز قىلىش قاتارلىقلارنىڭ ھەممىسى خىمىيىلىك رېياكسىيە ئىكەنلىكىنى بايقايمىز . ھاياتلىق قانۇنىيىتىگە ئۇيغۇن ، بىزنىڭ بارلىق پائالىيىتىمىز چوقۇم قانۇنىيەتكە بويسۇنۇشى كېرەك .

20 . ھاياتلىق ماس قەدەمدە ئالغا ئىلگىرلەش جەريانى بولۇپ ، «تارتىش كۈچى قانۇنى»نىڭ كونترول قىلىشىغا ئۇچرايدۇ . بىزنىڭ ئۆسۈپ يېتىلىشىمىزمۇ قارىماققا ئوخشاش بولمىغان ئۇچ باسقۇچنى باشتىن كەچۈرىدۇ . بىرىنچى باسقۇچتا ، بىز قانۇنىيەت تەرىپىدىن يارالغۇچى ؛ ئىككىنچى باسقۇچتا ، بىز قانۇنىيەتتىن ئاڭسىز پايدىلانغۇچى ؛ ئۈچىنچى باسقۇچتا ، بىز يوشۇرۇن ئاڭدىكى

ئاڭنىڭ كۈچىدىن پايدىلانغۇچى . ناۋادا ، بىز پەقەت بىرىنچى باس-
قۇچتىكى قانۇنىيەتتىنلا پايدىلانساق ، قانۇنىيەتنىڭ قولىغا ئايلا-
نىپ قالىمىز ؛ ئىككىنچى باسقۇچتىكى قانۇنىيەت ۋە ئۆسۈشتىن
قانائەتلەنسەك ، بىز تېخىمۇ زور ئىلگىرىلەشنى ھەرگىز ھېس قى-
لىپ كېتەلمەيمىز . ئۈچىنچى باسقۇچتا ، بىزدە بىرىنچى ۋە ئىك-
كىنچى باسقۇچتىكى قانۇنىيەتكە بولغان تونۇش ئىقتىدارى ئويغىنا-
دۇ ھەمدە ئۈچىنچى باسقۇچتىكى قانۇنىيەتنى پۈتۈنلەي ھېس قىلا-
لايمىز .

21 . ئىدىيەمىز پاسسىپ بولغاندا بۇزغۇنچىلىق خاراكتېردىكى زىيانلىق خىمىيەلىك رېياكسىيە . بۇ ئارقىلىق ھېس قىلىش ئىقتى-
دارىمىز ئاستىلاپ بارىدۇ . نېرۋا ئىقتىدارىمىز ئاجىزلىشىدۇ . ئەقىل - ئىدراكىمىز ۋە بەدىنىمىزمۇ پاسسىپلىشىپ بارىدۇ ، كۆپ خىل كېسەللىكنىڭ ھۇجۇمىغا ئاسانلا ئۇچرايمىز . يەنە بىر تەرەپ-
تىن ، ئاكتىپ ئىدىيەدە بولغان ۋاقتىمىزدا ، ئىجادىي خاراكتېردە-
كى ساغلام خىمىيەلىك رېئاكسىيە ، تەپەككۇر ۋە بەدىنىمىزدە ناچار ئىدىيە ئېلىپ كەلگەن كۆپ خىل كېسەلگە قارشى ئىقتىدار ئىلگە-
رى سۈرۈلىدۇ . ئازابنى ئويلىساق ، ئازابقا ئېرىشىمىز ، مۇۋەپپە-
قىيەتنى ئويلىساق ، مۇۋەپپەقىيەتكە ئېرىشىمىز . بۇزغۇنچىلىق خا-
راكتېردىكى ئىدىيەدە بولغان ۋاقتىمىزدا ، تېنىمىزدە ھەزىم قىلىش-
قا توسقۇنلۇق قىلىدىغان خىمىيەلىك تەسىر يۈز بېرىدۇ . ئۇ ئەك-
سىچە بەدەننىڭ باشقا ئورگانىزملىرىنى غىدىقلايدۇ ، شۇنداقلا تە-
پەككۇرىمىزغا تەسىر كۆرسىتىپ كېسەل ۋە بىئارامليقنى پەيدا قىلىدۇ . بىز ئازابلانغان ، بىئارام بولغان ۋاقتىمىزدا ئازابلىق خىمىيەلىك تەسىرنىڭ كېرەكسىز سۇ كۆلچىكىنى ئېلىشتۇرگەن بولىمىز . بۇ تەپەككۇرىمىزغا ۋە بەدىنىمىزگە قورقۇنچلۇق بۇزغۇن-
چىلىقلارنى سالىدۇ . ئەكسىچە ئىجادىي ئاكتىپ ئىدىيە بىزگە ساغ-
لاملىق ئېلىپ كېلىدۇ .

22 . بۇ ئانالىزلار بىزگە شۇنى ئىسپاتلاپ بېرىلىدۇكى : ھاياتـ
لىق ئاساسلىقى خىمىيەلىك تەسىر ، تەپەككۇر بولسا ئىدىيەنىڭ خىمىيە تەجرىبىخانىسى . بىز ھەممىمىز ئاڭ تەجرىبىخانىسىدىكى

خىمىيە ئالىملىرى . ئۇ يەردىكى بارلىق نەرسىلەر بىز ئۈچۈن تەييارلانغان بولۇپ ھاسىلات بىزنىڭ ئىشلەتكەن نەرسىلىرىمىزگە باغلىق . باشقىچە قىلىپ ئېيتقاندا ، بىزنىڭ ئىدىيەمىزنىڭ خاراكـتېرى بىزنىڭ باشتىن كەچۈرگەن سەرگۈزەشتىمىز ۋە قىسمەتلىرىـمىزنى بەلگىلەيدۇ . بىز ھاياتىمىزدا قانداق ئۇرۇق تېرىساق ، بىزـمۇ ھاياتلىقتىن شۇنىڭغا ئېرىشىمىز — بۇ ھەرگىز كۆپمۇ بولمايـدۇ ، ئازمۇ بولمايدۇ .

23 . بىز ھاياتىي قابىلىيەتنى چۈشەنگەن چېغىمىزدا ئۇنىڭ پۈرسەت مەسلىسى ، ئېتىقاد مەسلىسى ، دۆلەت تەۋەلىكى مەسـلىسى ، بايلىق مەسلىسى ، ھوقوق مەسلىسى ئەمەسلىكىنى بايقايـمىز . شەخسىنىڭ ئۆسۈپ يېتىلىشى داۋامىدا بارلىق مەسىلىلەر ئۆز ئالدىغا بىر ئورۇن ئىگىلەيدۇ . لېكىن ھەل قىلغۇچ رول ئويناياـيدۇ . بىز ئاخىرىدا مۇقەررەر ھالدا : تەبىئەت قانۇنىيىتىگە بويـسۇنۇشنىڭ نەتىجىسىدە بىرەكلىك ۋە ماسلىقنى مۇقەررەر ھېس قىلالايمىز .

24 . قانۇنىيەتنىڭ بۇ خىل ئېنىقلىقى ۋە مۇقىملىقى بىزنىڭ ئەڭ چوڭ بايلىقىمىز . بىز بۇ ئۇنۇملۇك كۈچنى تونۇپ يەتكىنـىمىزدە ، شۇنداقلا ئاقىلانىلىك بىلەن پايدىلانغىنىمىزدا ، دەل بىزـنىڭ بىزنى ئەركىنلىككە ئېرىشتۈرىدىغان ھەقىقەتنى بايقىغان ۋاقـتىمىز بولۇپ ھېسابلىنىدۇ .

25 . يېقىنقى يىللاردىن بۇيان ، پەن ـ تېخنىكىدا غايەت زور تەرەققىياتلار بارلىققا كېلىپ ، غايەت زور بايلىق نامايان بولدى . شۇنداقلا غايەت زور ئىمكانىيەت ھەمدە كىشىلەرگە مەلۇم بولمىغان كۈچ ـ قۇدرەت ئاشكارىلاندى . بۇنىڭ بىلەن ئالىملار بارغانسىرى بەزى ئاللىبۇرۇن بېكىتىلگەن نەزەرىيىلەرنى ھەرگىز يىمىرىلمەيـدۇ ، ئۆزگەرمەيدۇ ، مەڭگۈ توغرا دەپ مۇتلەقلەشتۈرەلمەيدىغان ، مەلۇم بىر نەزەرىيە ناھايىتى قاملاشمىغان ، ھەرگىز مۇمكىن بولـمايدۇ دېيىشكە جۈرئەت قىلالمايدىغان ھالغا چۈشۈپ ، بىر خىل يېڭى مەدەنىيەت بارلىققا كېلىشكە باشلىدى . كونا ۋە قالاق ئۆرپ ـ ئادەت ، قاتمال دوگمىچىلىق ، رەھىمسىز غالجىرلىق ئۆتمۈشكە

ئايلاندى ؛ ئۇنىڭ ئورنىنى ئىلغار كۆز قاراش ئىگىلىدى . ئىنسانلار جەمئىيىتى ئەنئەنىنىڭ بويۇنتۇرۇقىدىن قۇتۇلۇپ ، مىلىتارىزم ۋە ئىدىيالىزمنىڭ قالدۇق داشقاللىرى پەيدىنپەي تازىلىنىپ ئىدىيەدە ئازادلىققا ئېرىشتى . ھەقىقەت يېپىېڭى قىياپەت بىلەن كىشىلەرنىڭ كۆز ئالدىدا نامايان بولدى .

26 . گەرچە ئىنسانىيەت تارىخىدا سانسىزلىغان مۆجىزىلەر يارىتىلغان بولسىمۇ ئەقلىي تەپەككۇر قانۇنىيىتى بارلىققا كەلتۈرگەن مۇمكىنچىلىككە نىسبەتەن بىز پەقەت ھەيرانلا قالىمىز خالاس ، بۇ خىل يېڭى بايقاشنىڭ كۈچ - قۇدرىتى بىزگە نىسبەتەن ئىنتايىن مۇھىم ، بىز ئەمدىلەتىن ناھايىتى ئاز مىقدارىدا ئۇنىڭ مەۋجۇتلۇقىنى تونۇشقا باشلىدۇق . ئۇ ئۇنىڭغا بويسۇنغان كىشىگە مۇۋەپپەقىيەت ئېلىپ كېلىدۇ . بۇ تەرىپىنى نۇرغۇنلىغان كىشىلەر چۈشىنىشكە ۋە ئەمەل قىلىشقا باشلىدى . ھازىر تېخىمۇ كۆپ مۆجىزىلەر يۈز بەرمەكتە .

27 . ھازىر پۈتكۈل دۇنيا ئويغىنىش ھارپىسىدا تۇرماقتا ، يېپىېڭى بىر كۈچ ۋە ئاڭ (تونۇش) نى كۈتۈۋالماقتا . بۇ بىزنىڭ ۋۇجۇدىمىزدىن چىققان پۈتۈنلەي يېڭى بىر خىل كۈچ - قۇدرەت . بىزنىڭ ئىچكى دۇنيايىمىزغا بولغان پۈتۈنلەي يېڭى تونۇش . ئالدىنقى ئەسىر ئىنسانىيەت تارىخىدىكى ئەڭ پارلاق ماددىي تەرەققىياتنىڭ گۈۋاھچىسى بولغان بولسا ، بۇ ئەسىر ئىنسانىيەتنىڭ روھى ۋە قەلبىگە تېخىمۇ زور تەرەققىياتلارنى ئېلىپ كەلگۈسى .

ئىدىيە ھەر قانداق گەپ - سۆزدىن چوڭقۇر ،
تەسىرات ھەرقانداق ئىدىيەدىن چوڭقۇر .
ھەرقانداق بىر ئىشنى ئۆزى بىلمەي تۇرۇپ
باشقىلارغا ئۆگەتكىلى بولمايدۇ .

ھانىبال

4 - ساۋاق : تەپەككۇر بارلىق ھەرىكەتلەرنىڭ بارلىققا كېلىشىدىكى يادرو

1 . تارىخ ، مۇھىت ، ماسلىق ، پۇرسەت ، مۇۋەپپەقىيەت شۇنداقلا باشقا ھەرقانداق نەرسىنى ھەرىكەت يارىتىدۇ . مەيلى ئاڭلىق ياكى ئاڭسىز ھەرىكەت بولسۇن ، ھەممىسىنى ئىدىيە پەيدا قىلىدۇ . لېكىن ئىدىيە ھەرگىز بىكاردىن - بىكار پەيدا بولۇپ قالمايدۇ . ئىدىيە ئەقلىي تەپەككۇرنىڭ مەھسۇلى . شۇ سەۋەبتىن بىر تەرەپ ناھايىتى ئايدىڭلاشتى ، ئۇ بولسىمۇ : تەپەككۇر بارلىق ھەرىكەتلەرنىڭ پەيدا بولۇشىدىكى ئىجادىي خاراكتېرىدىكى يادرو .

2 . ھازىرقى دۇنيا سودا دۇنياسى . بۇ سودا دۇنياسى يېڭىدىن دۇنياغا كەلگەن كۇنىدىن باشلاپلا نۇرغۇن ئىچكى قانۇنىيەتلەرنىڭ باشقۇرۇشىدا ، كونتروللۇقىدا بولۇپ كەلگەن . بۇ قانۇنىيەتلەرنى ھەتتا ھەرگىز ئۇنىڭدىن مۇشۇ ئامىللارنى بېسىپ چۈشكۈدەك ھەر قانداق كۈچ - قۇدرەت توختىتىپ قويالمايدۇ ياكى ئەمەلدىن قالدۇرالمايدۇ . لېكىن بۇ تەرىپىنى ئىسپاتلاش ھاجەتسىز ؛ يۇقىرى دەرىجىدىكى قانۇنىيەت تۆۋەن قاتلامدىكى قانۇنىيەتنى باسىدۇ . خۇددى دەرەخ سۈيىنىڭ يۇقىرىغا ئۆرلىشىنى كەلتۈرۈپ چىقارسا ، يەرنىڭ تارتىش كۈچى قانۇنىيىتى ئۇنى پەسكە چۈشۈرەلمەي ، ئۇ تەرىپىدىن مەغلۇپ بولغانغا ئوخشاش بىر ئىش .

3 . تەبىئەت تارىخى ئالىملىرى نۇرغۇن ۋاقىت سەرپ قىلىپ كۆرۈنمە ھادىسىنى كۆزەتكەن . ئۇنىڭ مېڭىسىدىكى كۆزىتىشكە مەسئۇل بولغان ئاشۇ بىر قىسمى توختىماستىن ئالاقىدار بىلىملەرنى توپلىغان . نەتىجىدە ئۆزى كۆرگەن شەيئىنى تونۇشتا ئۇ باشتا بۇخىل ھادىسىنى كۆزەتمىگەن دوستىغا قارىغاندا ناھايىتى تەجرىبىلىك ۋە پىشىپ كەتكەن . ئۇ پەقەت مۇنداقلا قاراپ چىقىپلا كۆپ

مىقداردىكى تەپسىلاتلارنى ئىگىلىگەن . ئۇ ئاڭلىق ھالدا كۆزىتىش جەھەتتە ئۆزىنىڭ مېڭە ئىقتىدارىنى كېڭەيتكەن ، ئاشۇرغان . ئۆزە-نىڭ مېڭىسىنى چېنىقتۇرۇپ ، مەشىق ئارقىلىق ئاشۇنداق دەرىجە-گە يەتكەن . شۇڭا بىز مۇنداق يەكۈنگە كېلىمىز : بىر ئادەمنىڭ كۆزىتىش ئارقىلىق ئۆگەنگەن بىلىمى كۆزىتىش ئېلىپ بارمىغان ھەمراھىغا قارىغاندا ، خېلىلا يۇقىرى بولىدۇ . ئەكسىچە ، بىر ئادەم ناۋادا خىزمەت قىلمىسا ، ئۇنىڭ ئەسلىدىكى ئىنچىكە نازۇك تەپەك-كۇرى بارغانسېرى گاللىشىپ ، بارغانسېرى ئۆلۈك ھالەتكە كېلىپ قالىدۇ ، ھەتتا ئاخىرىدا ئۇنىڭ پۈتكۈل ھاياتى ئۇنۇمسىز ، قۇرۇق بىر پارچە يەرگە ئوخشاپ قالىدۇ .

4 . بىزنىڭ ئارزۇيىمىز ئىدىيەنىڭ ئۇرۇقى ، بۇ ئۇرۇق مۇۋاپىق شارائىتتا بىخلىنىپ ئۆستۈرۈلىدۇ ، چېچەكلەپ مېۋە بېرىدۇ . بىز ھەر كۈنى مۇشۇنداق ئۇرۇق سېلىپ يەنە نېمىگە ئېرىشمەكچى ؟ بۈگۈنكى ھەر بىر كۈن ئىلگىرىكى تەپەككۇرنىڭ نەتىجىسى ، كەل-گۈسى ھازىرقى تەپەككۇرنىڭ نەتىجىسى ، بىز ئۆزىمىز يارىتقان ھەم ساقلاپ كېلىۋاتقان ئىدىيە ئارقىلىق ئۆز پەزىلىتىمىزنى ، خاراكتې-رىمىزنى ۋە مۇھىتىمىزنى يارىتىمىز ، تارتىشىش كۈچى قانۇنىيىتى مەنىۋى دۇنيادا ئوخشاشلا مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدۇ . ئۇ ئادەم تارتىش كۈچى بىلەن بىرەككىككە ئىگە ئەمەس ، بىزنىڭ ئىدىيەمىز ئۆزىگە ھەمراھ ئىزدەپ ، ئۆزىگە ماس كېلىدىغان مەنىۋى ئېقىمنى ئۆزىگە تارتىدۇ . ھەر بىر ئىدىيە ناھايىتى كونكرېتلىشالايدۇ ، مەنىۋى ئېقىم توك ئېقىمى ، ماگنىت ئېقىمى ۋە ئىسسىقلىق ئېقىمىغا ئوخشاش چىن .

5 . تەپەككۇرنىڭ غايەت زور يوشۇرۇن كۈچى توختىماي ئۆز-لۈكسىز مەشىق قىلىش ئارقىلىق قېزىپ چىقىلغان . ھەربىر كىشىنىڭ ھەر بىر خىل شەكلى ئەمەلىيەت ئارقىلىق تېخىمۇ مۇكەممەللىشىپ بارىدۇ . تەپەككۇرنى تەرەققىي قىلدۇرۇش ئۈچۈن ئېلىپ بېرىلغان مەشقلەر تۈرلۈك مەقسەت - مۇددىئالارنى نامايان قىلىدۇ . ئۇلار : چۈشىنىش ئىقتىدارىنىڭ تەرەققىي قىلىشى ، مىجەز ، خۇلقىنىڭ

يېتىلىشى ، تەسەۋۋۇر كۈچىنىڭ موللىشى ، بىۋاستە سېزىم ئىقتىدارىنىڭ كېڭىيىشى قاتارلىقلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ ، بىۋاستە سېزىم ئىقتىدارىغا نىسبەتەن ئىلھام بېرىش ياكى چەكلەش ھاجەتسىز ، پەقەت ئۇنى ئىختىيارىي جارى قىلدۇرۇش ، تەرەققىي قىلدۇرۇش زۆرۈر .

6 . بۇنىڭدىن باشقا ، تەپەككۇر ئىقتىدارىنى ئەخلاق - پەزىلەتىنى يېتىشتۈرۈش ئارقىلىق تەرەققىي قىلدۇرۇش زۆرۈر . سېنكا : تەۋرەنمەس ئىرادە بىلەن توغرا تاللاش ئېلىپ بارالىغان كىشى ئۇلۇغ كىشىدۇر » دېگەن . تولۇق تەپەككۇر ئىقتىدارى ئۇنىڭ ئەخلاق ئۆلچىمى تەرىپىدىن بەلگىلىنىدۇ . شۇ سەۋەبتىن ھەر قېتىملىق ئاڭلىق مەنىۋى تەربىيىلەنگەن شۇنىڭغا مۇناسىپ ئەخلاق نىشانىغا يەتكۈزۈش زۆرۈر . تەرەققىي قىلغان بىر خىل ئەخلاق كۆز قارىشى ھەربىر كىشىنىڭ كۈچ - قۇدرىتى ۋە ئىزچىللىقىنى كۈچەيتىدۇ . شۇڭلاشقا ، ئەتراپلىق تەرەققىي قىلغان ئەخلاق - پەزىلەت تەن ساغلاملىقى ۋە ئەخلاق ساغلاملىقىنى ئاساس قىلىشى زۆرۈر . بۇ ئامىللار بىرلىشىپ كۈچلۈك ، قۇدرەتلىك كۈچنى ھاسىل قىلىدۇ ، شۇنداقلا ئىڭ ئاخىرىدا مۇۋەپپەقىيەتكە ئېلىپ بارىدۇ .

7 . بىز تەبىئەتنىڭ بارچە مەۋجۇدات ئارىسىدا تەڭپۇڭلۇق ئىزدەيدىغانلىقىنى ، ھەر خىل توقۇنۇش ، ھەر بىر خىل زەربە ، ھەر خىل قىيىنچىلىق ئىچىدىن ئۆزلۈكسىز ھالدا ئىناق مۇھىت يارىتىدىغانلىقىنى بايقىدۇق . ئىدىيەدىكى ماسلىق تەبىئەتنىڭ مادىي شارائىت ۋە ئىناق مۇھىت يارىتىشىدا كەم بولسا بولمايدىغان شەرتىدىن ئىبارەت .

8 . ناۋادا بىز تەپەككۇرنىڭ بۇيۇك ئىجادىي خاراكتېرىدىكى كۈچ - قۇدرەت ئىكەنلىكىنى چۈشەنگىنىمىزدە ، بارلىق نەرسىنىڭ مۇمكىنچىلىكى بولىدۇ . دەل ئارزۇ - ئىستەك بىر خىل كۈچلۈك ئىجادىي ئېنېرگىيە بولغانلىقتىن ، بىز تۇرمۇش ۋە تەقدىرىمىزدە ئۆزىمىزنىڭ ئارزۇ - ئىستىكىمىزنى يېتىلدۇرىشىمىز ، كونترول قىلىشىمىز ، يېتەكلىشىمىز ۋە ئۇنى ئۆزىمىز ئۈچۈن خىزمەت

قىلدۇرىشىمىز كېرەك . يۇكسەك مەنىۋى كۈچ ـ قۇدرەتكە ئىگە كىشىلەر ئەتراپىدىكى كىشىلەرگە ھۆكۈمرانلىق قىلىدۇ ، ئۇلارنىڭ تەسىر كۈچىنى مەيلى يىراقتىن ياكى يېقىندىن بولسۇن ، ھەممىسى دېگۈدەك ھېس قىلالايدۇ . ئۇلار ھەتتا ناھايىتى يىراقتا تۇرۇۋاتقان كىشىلەرنىمۇ كونترول قىلىدۇ . باشقىلارغا ھۆكۈمرانلىق قىلىدىغان غالىبلار ھەممىسى كۈچلۈك تەپەككۇردىن ئىبارەت بۇ خىل غايەت زور كۈچ ـ قۇدرەتكە ئىگە كىشىلەر . ئۇلار باشقىلارنى ئۆزىگە موھتاج قىلىدۇ ھەم ئۇلار بىلەن بىردەكلىكنى ساقلايدۇ . ئۇ ئارقىلىق ئۆزلىرىنىڭ رەھبەرلىك ئورنىنى مۇستەھكەملەيدۇ . شۇنداقلا ئۆزلىرىنىڭ ئارزۇسىنىڭ ئەمەلگە ئېشىشىغا كاپالەتلىك قىلىدۇ . مۇشۇنداق قىلىپ ، غالىبلارنىڭ ئارزۇسى باشقىلارنىڭ تەپەككۇرىغا كۈچلۈك تەسىر كۆرسىتىدۇ ھەمدە ئۇلارنى غالىبلارنىڭ بېكىتكەن يولىدا مېڭىشقا شۇ بويىچە ھەرىكەت قىلىشقا يېتەكلەيدۇ .

9 . ھەر بىر ئادەم ناۋادا ئۆزىدىكى يوشۇرۇن كۈچنى قازمىسا ئاجىزلاردىن بولۇپ قالىدۇ . پەقەت ئۆزىدىكى ئەقىل ـ ئىدراك ۋە ئەخلاقنى بويسۇندۇرۇش كۈچىنى تولۇق جارى قىلدۇرغاندىلا ئاندىن باشقىلاردىن ئېشىپ چۈشىدىغان نوپۇزىنى نامايان قىلالايدۇ . بۇ دەل بۈگۈنكى كۈندە ئىنتايىن كەمچىل بولۇۋاتقان ھەم پۈتۈن دۇنيا ئىنتىلىۋاتقان ھەقىقەت . ھەر بىر ئادەمدە ئىنتايىن يۇكسەك بىر خىل يوشۇرۇن كۈچ تۇغۇلۇشىدىنلا پەيدا بولىدۇ . ھەر بىر ئادەمدە ئەقلىي ـ ئىقتىدار ، ئەخلاقىي پەزىلەت بولىدۇ . بەزىلەر بۇنى ھېس قىلسا ، بەزىلەر بولسا غەپلەتتە ياتقان بولىدۇ .

10 . بىز ھەر كۈنى كۈننىڭ «چىققان ۋە پاتقان»لىقىنى كۆرۈپ تۇرىمىز . بۇنىڭ ھەرىكەتنىڭ سىرتقى ئىپادىسى ئىكەنلىكى بىزگە ئايان ، پۈتمىز ئاستىدىكى يەر شارىنىڭ تىنچ تۇرىدىغانلىقىنى ھېس قىلمىمىز ، لېكىن ئۇنىڭ ئۇچقاندەك چۆرگىلەۋاتقانلىقىنى ئېنىق بىلىپ تۇرىمىز ، شۇڭا دۇنيادا تىنچ ھالەت مەۋجۇت ئەمەس . تىنچ ھالەت بىزنىڭ تەپەككۇرىمىزدا مەۋجۇت دەيمىز . بىز دائىم

سائەتنى «ئاۋاز چىقىرىدىغان ئەسۋاب»دەيمىز . سائەتلەرنىڭ ھاۋادا پەيدا بولغان تەۋرىنىشتىن ئاۋاز چىقىرىدىغانلىقى بىزگە مەلۇم ، سېكۇنتىغا 16 قېتىم تەۋرىنىشى بولغاندا ، بۇنىڭدىن بىز ئاڭلاش سېزىمىمىز ھېس قىلالايدىغان ئاۋاز پەيدا بولىدۇ . سېكۇنتىغا 38000 قېتىم تەۋرىنىش بولغاندا بىز ئۇنى ئاڭلىيالمايمىز . تەۋرەنىش قېتىم سانى بۇ ساندىن ئېشىپ كەتكەندە بارلىق نەرسە ئۆزەنىڭ تىنچ ھالىتىگە قايتىدۇ . شۇڭلاشقا بىز بۇنداق يەكۈنگە ئېرىشىمىز . ئاۋاز چىقارغىنى بولسا سائەت بولماستىن بەلكى ئاۋاز بىزنىڭ تەپەككۇرىمىزدۇر .

11 . بىز قۇياش چاچقاندا كۆزىمىزنى چاقنىنىنى ھېس قىلىمىز . ئەمما ، ئۇنىڭ ئېنېرگىيە قۇيۇپ بېرىدىغىنى بىزگە ئايان . بۇ خىل ئېنېرگىيە ئالەمدە چاستوتىسى سېكۇنتىغا 400 تىرىليون قېتىم تەۋرىنىشنى ھاسىل قىلىپ كىشىلەر ئېيتقان يورۇقلۇق دولقۇنىنى پەيدا قىلىدۇ . تەۋرىنىشنىڭ قېتىم سانى سېكۇنتىغا 400 تېرىليون قېتىمدىن تۆۋەن بولغاندا ، بىز يورۇقلۇقنى ھېس قىلالمايمىز ، بىز پەقەت ئىسسىقلىقنى ھېس قىلىمىز . شۇڭلاشقا بىز ئېيتىپ كېلىۋاتقان يورۇقلۇقنىڭ پەقەت بىر خىل ھەرىكەت شەكلى ئىكەنلىكى بىزگە مەلۇم . بىردىنبىر مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدىغان «نۇر» پەقەت بۇ تەۋرىنىشنىڭ بىزنىڭ تەپەككۇرىمىزدا قوزغىغان ھېس - تۇيغۇسى . تەۋرىنىشنىڭ قېتىم سانى ئۆزگەرگەندە ، يورۇقلۇقنىڭ رەڭگىدىمۇ ئۆزگىرىش بولىدۇ . رەڭنىڭ ھەر قېتىملىق ئۆزگىرىشى تەۋرىنىشنىڭ قېتىم سانى ياكى سۈرئىتى ئۆزگەرگەنلىكتىن كېلىپ چىقىدۇ . شۇڭلاشقا ، بىز ئەتىرگۈلنى قىزىل ، ئوت - چۆپنى يېشىل ، ئاسماننى كۆك رەڭدە دەيمىز ، لېكىن بۇ رەڭلەرنىڭ پەقەت بىزنىڭ تەپەككۇرىمىزدا مەۋجۇت ئىكەنلىكى بىزگە چۈشىنىشلىك . يورۇقلۇق دولقۇنىنىڭ تەۋرىنىشى بىزنىڭ كۆرۈش سەزگۈمىزدىكى ئۆزگىرىشنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ . شۇڭلاشقا بىز قۇياش نۇرىنىڭ رەڭگى يوق ئىكەنلىكىنى ، رەڭنىڭ پەقەت بىزنىڭ ئېڭىمىزدا مەۋجۇت ئىكەنلىكىنى بىلىمىز . بىزگە

نسبەتەن سىرتقى ھادىسە پەقەتلا بىزنىڭ ئېڭىمىزدا مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدۇ ، ھەتتا زامان ـ ماكانمۇ مەۋجۇت بولمايدۇ . ۋاقىت پەقەت ئۇزلۇكسىز داۋاملىشىپ تۇرىدىغان پايدىلىنىش ئوبيېكتىپى بولۇپ قالىدۇ . ھازىرقى مۇلاھىزە پايدىلانمىسى بولۇشتىن باشقا ، ئۆتمۈش ۋە كەلگۈسى مەۋجۇت بولمايدۇ .

12 . ھازىرقى زامان پەن ـ تېخنىكىسى بىزگە : يورۇقلۇق بىلەن ئاۋازنىڭ كۆچلۈكلۈكى ئوخشاش بولمىغان ھەرىكەت ئىكەنلىكى ، بۇنىڭ ئىنسانلارنىڭ ئېچكى كۆچ ـ قۇۋۋىتىنى بايقىشىنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدىغانلىقى . بۇلارنى ئاشكارىلاشتىن ئىلگىرى كىشىلەر ئەزەلدىن بۇنداق كۆچ ـ قۇدرەتنى ھېس قىلىپ باقمىغانلىقى ئوقتۇرۇپ قويدى . «تەپەككۇر بىر خىل ئومۇميۈزلۈك مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدىغان ماددا ، بارلىق مەۋجۇداتنىڭ ئاساسى» . نۇرغۇنلىغان كىشىلەر ھازىر كىشىنى ھەيرەتتە قالدۇرىدىغان ھەقىقەتكە نىسبەتەن ئېنىق بىر نەرسە دېيىشكە پېكىر بېرىشكە تىرىشىدۇ ، بۇ ئىنتايىن مۇھىم ئەھمىيەت . بۇنىڭدىن ئىلگىرى كىشىلەرنىڭ ئورتاق ئېڭىغا بۇ ئۇقۇم ئەزەلدىن سىڭىپ كىرمىگەن .

13 . ھەر بىر ئاتوم مەيلى پارچىلانسۇن ياكى بىرىكسۇن ، ھەممىسى دېگۈدەك مەلۇم تەرەپتىن قوبۇل قىلىنماي قالمايدۇ . ئۇنى يوقاتقىلىمۇ بولمايدۇ . ئۇ پەقەت ئىشلىتىش زۆرۈرىيىتى تۇغۇلىدىنلا مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدۇ ھەمدە ئۆزى مەۋجۇت بولۇپ تۇرۇشقا تېگىشلىك جايدا مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدۇ . تېگى ـ تەكتىدىن ئېيتقاندا ، بىر قانۇنىيەت بارلىق مەۋجۇتلۇقنى كونترول قىلىپ تۇرىدۇ ۋە ئۇنىڭغا ھۆكۈمرانلىق قىلىدۇ . تۇرمۇشىمىزنى ئورۇنلاشتۇرىدىغان قانۇنىيەت ناۋادا جايىدا ئىشلىتىلسە بىزگە پايدا ئېلىپ كېلىدۇ . بۇ قانۇنىيەتلەرنى ئۆزگەرتكىلى بولمايدۇ ، بىزمۇ ئۇلاردىن ئايرىلالمايمىز . بۇ ئۇلۇغ مەڭگۈلۈك كۆچ ـ قۇدرەت جىمجىتلىق ئىچىدە رولىنى جارى قىلدۇرىدۇ . بىز گەرچە قانۇنىيەتنى يوقىتالمىساقمۇ ، ئۇلارنى ئۆزگەرتىمىز ئۇچۇن ئىشلىتەلەيمىز . بىزنىڭ قىلالايدىغان ئىشىمىز بولسا ، قانۇنىيەت بىلەن ماس قەدەمـ

ده بىلله تۇرۇپ بىر ئۆمۇر تىنچ ۋە بەختلىك ياشاشتىن ئىبارەت .

14 . مۇشكۈلات ، توقۇنۇش ، توسالغۇ قاتارلىقلارنىڭ ھەممىسى بىزگە شۇنى ئىسپاتلاپ بېرىدۇكى : ئۆسۈپ يېتىلىش كونىسىنىڭ ئورنىنى يېڭىسى ئېلىش ، ناچىرنىڭ ئورنىنى ياخشىسى ئېلىش ئارقىلىق ئەملگە ئاشىدۇ . بىز يا ئۆزىمىزگە ئېھتىياجلىق بولمىغان نەرسىنى ياكى ئېھتىياجلىق بولغان نەرسىنى قوبۇل قىلمىشنى رەت قىلىمىز ، بىزمۇ پەقەت ئۆزىمىز قوبۇل قىلالايدىغان نەرسىنى بېرىمىز ؛ ئۇنىڭ بىزگە مەنسۇپ بولۇشىدىكى سەۋەب ، بىزنىڭ ئۆسۈپ يېتىلىشىمىزنىڭ سۈرئىتى ۋە ماسلىشىشچانلىق دەرىجىسىنى ئىپادىلەش ئۈچۈندۇر . بۇ بىر خىل شەرتلىك ، ئۆزئارا پايدا يەتكۈزىدىغان ھەرىكەت . چۈنكى ھەر بىرىمىزدە مۇكەممەل بولغان بىر ئىدىيە ئەملىي گەۋدىسى بار . بۇ خىل مۇكەممەللىك پەقەت ئۆزىمىز ئاتا قىلالىغان ۋاقىتتىلا قوبۇل قىلىنالىشى مۇمكىن . ناۋادا بىز ئۆزىمىزدە بار بولغاننى قاتتىق ساقلىيالمساق ، ئۆزىمىزدە كەمچىل بولغان نەرسىگە ھەرگىز ئېرىشەلمەيمىز .

15 . تارتىش كۈچى قانۇنىنىڭ رولى پەقەت بىزگە پايدىلىق بولغان نەرسىنى بېرىش بولغانلىقى ئۈچۈن ، ئۆزىمىزنىڭ نېمىگە ئېھتىياجلىق ئىكەنلىكىنى ئېنىق ئايدىڭلاشتۇرۇۋالساقلا ، ئاڭلىق ھالدا ئۆز مۇھىتىمىزنى كونترول قىلالايمىز . بىزنىڭ ھەر قېتىملىق سەرگۈزەشتىمىزدىن ، ئۆسۈپ يېتىلىشتە زۆرۈر بولغان نەرسىنى تېخىمۇ ئىلگىرىلىگەن ھالدا قوبۇل قىلىمىز . بىز يەتمەكچى بولغان ئىناقلىق بىلەن بەختنىڭ دەرىجىسى بىزنىڭ ئۆسۈپ يېتىلىشىمىزگە زۆرۈر بولغان نەرسىگە ئېرىشىش ئىقتىدارىمىزنىڭ بارىيوقلۇقى تەرىپىدىن بەلگىلىنىدۇ .

16 . بىز تېخىمۇ يۇقىرى باسقۇچقا يېتىپ ، نەزەر دائىرىمىز تېخىمۇ كېڭەيگەندە ، ئۆسۈپ يېتىلىشىمىزگە ئېھتىياجلىق بولغان نەرسىگە ئېرىشىش ۋە ئۇنىڭدىن پايدىلىنىش ئىقتىدارىمىزمۇ شۇنىڭغا ئەگىشىپ ئۆسۈپ بارىدۇ . ئۆزىمىزنىڭ نېمىگە ئېھتىياجلىق ئىكەنلىكىنى چۈشىنىش ئىقتىدارىمىز قانچىكى كۈچلۈك بولسا ،

ئۇنى پەرق ئېتىش ، جەلپ قىلىش ، قوبۇل قىلىش ئىمكانىيىتىمىز تېخىمۇ چوڭ بولىدۇ . بىز ئۆسۈپ يېتىلىشىمىزگە ئېھتىياجلىق بولغان نەرسىدىن باشقا نەرسىگە ئېھتىياجلىق بولمايمىز . بىز يا-راتقان بارلىق شەرت ـ شارائىتلار ۋە كۆرسەتكەن بارلىق تىرىشچاڭ-لىقلىرىمىز بىزنىڭ مەنپەئەتىمىز ئۈچۈن خىزمەت قىلىدۇ . قىيىن-چىلىق ۋە مۇشكۈلات توختىمايدۇ ، بىز قىيىنچىلىق ۋە مۇشكۈلات ئىچىدىن ئەقىل ـ پاراسەتكە ئېرىشىمىز ، ئۆسۈپ يېتىلىشىمىزدە كەم بولسا بولمايدىغان نەرسىنى توپلايمىز . تاۋۇز تېرىسا تاۋۇز ، پۇرچاق تېرىسا پۇرچاق ، نېمە تېرىسا شۇنى ئېلىش ، ناھايىتى ئېنىق قانۇنىيەت . بىزنىڭ ئېرىشكەن كۇچ ـ قۇۋۋىتىمىزنىڭ زور ۋە ئاجىز بولۇشى قىيىنچىلىق ئۇستىدىن غالىب كېلىش ئۈچۈن سەرپ قىلىدىغان تىرىشچانلىقىمىزنىڭ ئاز ـ كۆپلۈكى بىلەن مۇنا-سىۋەتلىك .

17 . ھاياتلىقنىڭ ئۆسۈپ يېتىلىشىنىڭ مەڭگۈ ئۆزگەرمەس ئېھتىياجى بىزدىن ئەڭ زور تېرىشچانلىق كۆرسىتىپ ، ئۆزىمىزگە لازىملىق نەرسىگە ئېرىشىشنى تەلەپ قىلىدۇ . بىز پەقەت تەبىئىي قانۇنىيەتنى چۈشىنىش ھەمدە ئۇنىڭ بىلەن ھەمكارلىشىش ئارقە-لىقلا ئەڭ زور دەرىجىدىكى بەختكە ئېرىشەلەيمىز . باشقا بارلىق قانۇنىيەتلەرگە ئوخشاش بۇ قانۇنىيەتلەرمۇ بارلىق كىشىلەرگە نىس-بەتەن ئوخشاش رول ئويناىدۇ . ئۇنىڭدىن باشقا توختىماي داۋاملە-شىپ تۇرىدىغان ھەرىكەت داۋامىدا سىزنىڭ ھەرىكىتىڭىزنىڭ نەتە-جىسىنى ئازراقمۇ قالدۇرماي سىزگە يەتكۈزۈپ بېرىدۇ . باشقىچە قىلىپ ئېيتقاندا ، «ئادەم نېمىنى تېرىسا ، شۇنى ئالىدۇ» .

18 . تەپەككۇرنىڭ كۇچ ـ قۇدرىتى ئادەمنى بىخۇدلاشتۇرىدە-غان توسالغۇ بويۇنتۇرۇقنىڭ تەسىرىگە ئۇچرايدۇ . بۇ توسالغۇلارنى ئىنسانىيەتنىڭ ئىپتىدائىي ئاددىي ئىدىيەسى كەلتۈرۈپ چىقارغان ، بۇھال ئۇزاق ۋاقىتلاردىن بېرى كىشىلەر تەرىپىدىن ئېتىراپ قە-لىنغان ۋە ئىنسانلارغا نىسبەتەن ئۆز رولىنى كۆرسىتىپ كەلگەن . قورقۇش ، ئازابلىنىش ، ماغدۇرسىزلىنىش ۋە ئۆزىنى كەمسىتىش

ئىپادىلىرى ھەر كۈنى دېگۈدەك بىزگە تەسىر قىلىپ كەلمەكتە . بۇ ئامىللار دەل بىزنىڭ ئېرىشكەن نەرسىلىرىمىزنىڭ ناھايىتى ئازلىقى ، ھاياتلىقنىڭ شۇ قەدەر ئۇنۇمسىز ، ئەرزىمەس بولۇشىنىڭ تۈپ يىلتىزى . ئەلۋەتتە ، تەپەككۇرنىڭ سەلبىي ۋەزىيەت پەيدا قىلىشى خۇددى ئۇنىڭ پايدىلىق ۋەزىيەت پەيدا قىلالايدىغانلىقىغا ئوخشاشلا ناھايىتى ئاسان ، بىز ئاڭلىق ياكى ئاڭسىز ھالدا نامراتلىق ، گادايلىق ، چەكلىمىلىك ۋە توقۇنۇشنى تەسەۋۋۇر قىلغان ۋاقتىمىزدا پاسسىپ ۋەزىيەتنى پەيدا قىلغان بولىمىز ؛ بۇ دەل نۇرغۇنلىغان كىشىلەرنىڭ ئىختىيارسىز ئېلىپ بارىدىغان پائالىيىتى . لېكىن ھەر بىر كىشىنىڭ چەكسىز يوشۇرۇن ئىقتىدارى بولىدۇ . سېزىمىمىز ئارقىلىق ساغلام ئارزۇ - ئىستەكلىرىمىزنى نامايان قىلغاندا ھەمدە ئۇنى ھەقىقىي بۇيۇكلۇككە تەرەققىي قىلدۇرغاندا ، بىز توسالغۇ بويۇنتۇرۇقتىن قۇتۇلۇپ ، پاسسىپ ئامىللارنىڭ ئاسارىتىدىن خالىي بولغىلى بولىدۇ .

19 . ئايالار ناھايىتى نازۇك بولغاچقا ، ئۇلار باشقىلارنىڭ تەپەككۇرىدىكى ئىدىيە تەۋرىنىشىنى تېخىمۇ ئاسان قوبۇل قىلىدۇ . شۇڭلاشقا ئايالارنىڭ يېرىمىدىن كۆپرەكى ئەرلەرگە قارىغاندا پاسسىپ ئامىللارنىڭ كونترول‌للىقىغا ئۇچرايدۇ . پاسسىپ ۋە ئاسارەتلىك ئىدىيە ئېقىمى ئايالارغا بېرىلگەن كۈچلۈك زەربە بولىدۇ .

20 . لېكىن بۇ خىل چەكلىمىلىكنى يەڭگىلى بولىدۇ . نۇرغۇنلىغان ئايال ناخشىچى ، ساخاۋەتچى ، يازغۇچى ، ئارتىس قاتارلىقلار بۇ خىل چەكلىمىلىكنى بۇزۇپ تاشلاپ ، ئۆزلىرىنىڭ ئەدەبىيات ، تىياتىر ، سەنئەت ، جەمئىيەتشۇناسلىق ساھەسىدە ئەڭ يۇقىرى مۇۋەپپەقىيەتلەرنى ئەملگە ئاشۇرالايدىغان ئىقتىدارغا ئىگە ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلىدى . فولورىنس . نەدىڭگىر قىرىم يېرىم ئارىلىدا ئىلگىرى ھېچقاچان كۆرۈلۈپ باقمىغان ھېسداشلىقنى بىلدۈرگەن ۋاقىتتا ، ئۇ بۇ خىل چەكلىمىلىك ئۇستىدىن غالىب كەلدى . قىزىل كىرېست جەمئىيىتىنىڭ داھىيىسى كىلارا بادون بىرلەشمە ئارمىيەدە شۇنىڭغا مۇناسىۋەتلىك خىزمەتلەر بىلەن شۇغۇللانغاندا ،

ئۇمۇ بۇ خىل چەكلىمىلىك ئۇستىدىن غالىب كەلگەن ، جىنىي لىبىدىر مۇزىكا سەنئىتىدە ئۆزىنىڭ تولۇپ تاشقان قىزغىنلىققا تولغان ئىنتىلىشىنى ئارزۇ - ئارمانلىرىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ئۈچۈن ، جاپا - مۇشەققەتلىك تىرىشچانلىق كۆرسىتىپ ئاخىرىدا ئۆزدەڭىنىڭ ئەڭ ئالىي سەنئەت ئۇتۇقلىرىغا ، شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىت- تا ، غايەت زور ئىقتىسادىي پايدىغا ئېرىشىپ ، ئۆزىنىڭ ئاجايىپ ئىقتىدارىنى نامايان قىلغان ۋاقىتتا ، ئۇمۇ بۇ خىل چەكلىمىلىك ئۇستىدىن غالىب كەلدى .

21 . ئىدىيەنىڭ تەسىر كۈچى ۋە يوشۇرۇن كۈچى ئىلگىرى كۆرۈلۈپ باقمىغان دەرىجىدە ئېتىۋارلاندى ۋە ئەھمىيەت بېرىلدى . كىشىلەر بۇنىڭغا قارىتا باشقىچە ئەقىل - پاراسەت كۆزى بىلەن تەتقىقات ئېلىپ بېرىشقا باشلىدى . ئەر ۋە ئايال ئۆزى مۇستەقىل پىكىر يۈرگۈزۈشكە باشلىدى . ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ تېنىدە مەۋجۇت بولۇپ تۇرغان بەزى ئىمكانىيەتلەرگە قارىتا بەزى تونۇشقا ئىگە بولدى . ئۇلار : ناۋادا ھاياتلىقتا يەنە باشقا سىرلار مەۋجۇت بولغان بولسا ، ئۇسىرلارنى تېزراق ئاشكارىلاشنى جىددىي تەلەپ قىلدى .

22 . بۇگۈنكى كۈندە ئىنسانىيەت يېڭى ئەسىرگە قەدەم قويدى . يېڭى تاڭنىڭ نۇرىدا ، كىشىلەر مەلۇم خىل غايەت زور سەلتەنەتلىك نەرسىنى كۆردى . بۇ دەل ھاياتلىقنىڭ چەكسىز يوشۇرۇن كۈچىنىڭ مەنبەسى . بۇنداق پارلاق نۇر ئىچىدە ، كىشىلەر ئۆزلىرىنىڭ ھاياتلىقنىڭ چەكسىز ئېنېرگىيەسى ئىچىدىن يېڭى كۈچ - قۇۋۋىتىنى قوبۇل قىلالايدىغانلىقىنى بايقىدى (ئۇلارنىڭ ئۆزلىرىمۇ بۇ چەكسىز كۈچ - قۇدرەت ئېنېرگىيەنىڭ بىر قىسمى) . بۇ خىل كۈچ - قۇدرەت كىشىلەرنى ئىنسانلارنىڭ يەتمەكچى بولغان مۇۋەپپەقىيىتىنىڭ مۆلچەرلىگۈسىز ئىكەنلىكىنى ، ئىنسانىيەتنىڭ ئالغا ئىلگىرىلەش چېگرا سىزىقىنى بەلگىلەشنىڭ مۇمكىن ئەمەسلىكىگە چوڭقۇر ئىشەندۈردى .

23 . بەزى ئادەملەر بايلىق ، ھوقوقنى ناھايىتى ئاسانلا قولغا كىرگۈزۈۋالىدۇ ھەمدە ئانچە كۈچمەيلا ئۆزىنىڭ ئىرادىسىنى ئە-

مەلگە ئاشۇرۇپ نام چىقىرىدۇ . بەزى ئادەملەر مۇۋەپپەقىيەت قازاندىمۇ ، بۇنىڭغا غايەت زور تىرىشچانلىق كۆرسىتىدۇ . مۇۋەپپەقىيەت ھەرگىز ئاسان قولغا كەلمەيدۇ ؛ يەنە بەزى ئادەملەرنىڭ بارلىق ئارزۇ - ئارمانلىرى ، غايىسى ۋە يۈكسەك ئىرادىسى بىكارغا كېتىدۇ ، ئۇزۇل - كېسىل مەغلۇپ بولىدۇ . نېمە ئۈچۈن شۇنداق بولىدۇ ؟ بۇنىڭ سەۋەبى ھەرگىزمۇ ئادەمنىڭ بەدىنىدە ، قەددى - قامىتىدە ئەمەس ، ئۇنداق بولمىغاندا ئاشۇ ئۇلۇغ كىشىلەر چوقۇم ناھايىتى قامەتلىك كىشىلەر بولغان بولاتتى . پەرق چوقۇم مەنىۋى جەھەتتە ، يەنى ئادەمنىڭ تەپەككۇرىدا . يېڭىلىق يارىتىش ئىقتىدارى پۈتۈنلەي ئادەمنىڭ ئىچكى دۇنياسىدا . ئادەمنىڭ تەپەككۇرى ئادەم بىلەن ئادەم ئوتتۇرىسىدىكى بىردىنبىر پەرق . كىشىلىك ھاياتتا ، دەل تەپەككۇر بىزنىڭ مۇھتتىرەم ھالقىپ قىيىنچىلىقنى يېڭىشىمىزغا ياردەم بېرىدۇ .

24 . بىز ئاۋادا ئىدىيەنىڭ ئىجادىي ئىقتىدارىنى چوڭقۇر چۈشەنسەك ، ئۇنىڭ كىشىنى ھەيران قالدۇرىدىغان ئۇنۇمىنى ھېس قىلالايمىز . ئاۋادا مۇۋاپىق تىرىشچانلىق ۋە ئەستايىدىللىق بولمىغاندا ئىدىيە ئۆز ئالدىغا ھەرگىز بۇنداق ئۇنۇمنى ھاسىل قىلالمايدۇ . ئوقۇرمەنلەر : ھەر خىل قانۇنىيەتلەر ماددىي دۇنيادىكى بارلىق مەۋجۇدات ئېنىق قانۇنىيەت بويىچە ھەرىكەت قىلغانغا ئوخشاش . بىزنىڭ ئەخلاق ۋە روھىي دۇنياىمىزنى كونترول قىلىپ تۇرىدۇ . بۇنىڭدا قىلچە نۇقسان يوق . كۆڭۈلدىكىدەك نەتىجىگە ئېرىشىش ئۈچۈن چوقۇم قانۇنىيەتلەرنى چۈشىنىش ۋە شۇ بويىچە ئىش كۆرۈش ، بويسۇنۇش كېرەك . قانۇنىيەتكە قاتتىق ئەمەل قىلغاندىلا ئېنىق ، توغرا نەتىجىگە ئېرىشكىلى بولىدۇ .

25 . ئىدىيەنى قانۇنىيەت كونترول قىلىدۇ . ئىدىيەنىڭ قانۇنىيىتى ماتىماتىكا ، ئېلېكترون ، يەرنىڭ تارتىش قانۇنى قاتارلىقلارغا ئوخشاش ئېنىق ۋە ئايدىڭ بولىدۇ . بىزنىڭ قەتئىي ئېتىقادىنى نامايان قىلالماسلىقىمىزدىكى سەۋەب قانۇنىيەتنى چۈشىنىشىمىزنىڭ كەمچىللىكىدە . ئاۋادا بىز بەخت ، ساغلاملىق ، مۇۋەپپەقىيەت ،

قۇدرەت تەپىش ، شۇنداقلا باشقا ھەر بىر خىل ئەھۋال ياكى مۇھىت-
نىڭ ئاڭلىق ياكى ئاڭسىز ئىدىيەنىڭ نەتىجىسى ئىكەنلىكىنى چۈ-
شەنسەك ، بىز ئىدىيەگە ھۆكۈمرانلىق قىلىدىغان قانۇنىيەتنى ئىگە-
لەشنىڭ نەقەدەر مۇھىملىقىنى تونۇپ يېتەلەيمىز .

26 . ئالىملار بىزگە ، بىزنىڭ ماددىي دۇنيادا ياشايدىغانلىقى-
مىزنى ئېيتىپ بېرىدۇ . بۇنىڭ ئىچىدە مۇتلەق كۆپ ساندىكى ماددا
شەكىلسىز ھالەتتە بولىدۇ . لېكىن ھەر ۋاقىت ، ھەر زامان بىزگە
تەسىرىنى ئۆتكۈزىدۇ . بىزنىڭ ئىدىيە ۋە سۆز - ھەرىكەتلىرىمىزگە
تەسىر قىلىپ تۇرىدۇ . ئەتراپىمىزدا چۆرگىلەپ دۇنيايىمىزنى تول-
دۇرىدۇ . بىز ئۆز ئىدىيىمىز ، ئىرادىمىز بويىچە ئاكتىپ ، ئاڭلىق
ھالدا ئۇلاردىن پايدىلانساق ، ئويلىغانلىرىمىز ۋە ئېيتقانلىرىمىز
ئوبيېكتىپ ئەمەلىيەت داۋامىدا ئەكس ئەتكەن نەتىجە بولۇپ ھېسا-
لىنىدۇ .

27 . ئاڭلىق رەۋىشتە ئىدىيەنىڭ كۈچ - قۇدرىتىنى ئەمەلگە
ئاشۇرىدىغان كىشىلەر دائىم ئەڭ ياخشى تۇرمۇشتىن بەھرىمەن
بولىدۇ . يۇقىرى دەرىجىلىك ماددىي بۇيۇملارنى ئۆزىنىڭ كۈندىلىك
تۇرمۇشىدىكى ئەمەلىي تەرىكىبىي قىسمىغا ئايلاندۇرىدۇ . بۇنىڭ
سەۋەبى ئۇلار تېخىمۇ يۇقىرى كۈچ - دۇنيانى بايقىغان ھەمدە بۇ
خىل كۈچ - قۇدرەتنىڭ ئۇزلۇكسىز ھەرىكىتىنى ساقلاپ كەلگەن .
بۇ خىل كۈچ - قۇدرەتتىن پايدىلىنىش ئارقىلىق قارىماققا يەڭگىلى
بولمايدىغان مۇشكۈلات ئۇستىدىن غەلبە قىلغىلى ، قىيىنچىلىقنى
يەڭگىلى ، قىيىن ھالەتنى ئۆزگەرتكىلى ، تەقدىرنى بويسۇندۇرغە-
لى ، ھەتتا دۇشمەننى دوستقا ئايلاندۇرغىلى بولىدۇ .
بۇ خىل كۈچ - قۇدرەت پۈتمەس - تۈگىمەس چەكلىمىگە
ئۇچرىمايدۇ . شۇڭلاشقا ئۇزلۇكسىز ئالغا ئىلگىرىلىگىلى ، غەلبە-
نى غەلىبىگە ئۇلاشتۇرغىلى بولىدۇ .

28 . تەمىنلەش پۈتمەس - تۈگىمەس بولىدۇ ، ئېھتىياج بىز
ئارزۇ قىلغان مەقسەتكە بويسۇنىدۇ . مانا بۇ ئېھتىياج بىلەن تەمىن-
لەشنىڭ مەنىۋى قانۇنىيىتىدۇر .

29 . شارائمتمىز ۋە مۇھتىمىزنىڭ يېرىمىدىن كۆپرەكىنى بىزنىڭ ئاڭسىز ئىدىيەمىز بارلىققا كەلتۈرگەن . شۇڭا شارائىت بىلەن مۇھتىمىز كۆڭلىمىزدىكىدەك بولالمايدۇ . مۇھتىمىزنى ياخشىلاش تەدبىرى بولسا ئالدى بىلەن ئۆزىمىزنى ئۆزگەرتىش ، ئاڭلىق هالدا روهىي قىياپىتىمىزنى ئۆزگەرتىپ ، ئۆزىمىزنى تىرە- شىپ ياشاش مۇھىتىغا تېخىمۇ ماسلاشتۇرۇشتۇر . ئوي - پىكىر ، كۆز قارىشىمىز ۋە ئارزۇيىمىزنى ئالدى بىلەن ئۆزگەرتىشىمىز كېرەك . بۇنىڭ هەيران قالغۇدەك يېرى يوق . تەبىئەتتىن هالقىغانىمۇ ئەمەس . ئۇ پەقەت مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدىغان قانۇنىيەت ، خالاس .

30 . تەپەككۇرنىڭ قانۇنىيىتىنى بىلمەسلىك خۇددى خىمىيە- لىك بۇيۇمنىڭ ئالاهىدىلىكى ۋە مۇناسىۋىتىنى بىلمەي ، چۈشەنمەي خىمىيەلىك بۇيۇمنى ئىشلەتكەنگە ئوخشاش بىر ئىش ، كىچىك بالىنىڭ ئوت قويغىنىغا ئوخشاشلا خەتەرلىك . بۇ تەرەپ هەممىگە ماس كېلىدۇ . چۈنكى تەپەككۇر بىزنىڭ تۇرمۇشىمىزدىكى بارلىق ئەهۋاللارنى پەيدا قىلىدىغان ئاساسلىق مەنبە . تەپەككۇرغا ئورناپ كەتكەن ئىدىيە چوقۇم شۇنىڭغا مۇناسىپ مېۋە بېرىدۇ . ئەڭ ئۇلۇغ پىلانلىغۇچىمۇ هەرگىز «جىغاندىن ئۈزۈم ، ئۈغرىتىكەندىن ئەن- جۈر» ئۈزەلمەيدۇ .

31 . ئارتور بورىسان مۇنداق دېگەن : «ئىدىيە هەم ئۇنىڭ مېۋىسى بىزنىڭ بارلىق مۇۋەپپەقىيەتلىرىمىزنى ئۆز ئىچىگە ئال- غان» . ئاڭ بىلەن ئوي مۇزىكانتىنىڭ تالانتى بىلەن ئۇنىڭ چالغۇ- سىدىن چىققان ئاۋاز بىلەن سىلىشتۇرما قىلىنىدۇ . چالغۇ ئەسۋابى مۇزىكانتقا نىسبەتەن ئادەمنىڭ چوڭ مېڭىسىنى قوزغاتقان ئىدىيە- نىڭ روهىغا ئوخشايدۇ . قانچىلىك ئۇلۇغ مۇزىكانت بولۇشىدىن قەتئىينەزەر ئۇنىڭ تالانتى چالغۇ ئەسۋابى ئارقىلىق ئىپادىلىنىدۇ . مۇزىكا ئەسۋابى تەۋرىنىش ئارقىلىق هاۋادا ئاۋاز دولقۇنى هاسىل قىلىدۇ . ئاۋاز دولقۇنى مۇزىكىنى چوڭ مېڭىدىكى نېرۋىلارغا يەت- كۈزىدۇ . شۇنىڭ بىلەن ئادەم گۈزەل ، يېقىملىق مۇزىكىنى هېس

قىلىدۇ ۋە تونۇيدۇ .

32 . ناۋادا يادلىۋىكسىغا تىللىرى تولۇق بولمىغان پىيانىنو ېېرىلسە ، ئۇ ئورۇنلىغان مۇزىكىمۇ رىتمسىز ، قالايمىقان ، ۋاراڭ - چۇرۇڭ مۇزىكا بولۇپ چىقىدۇ . ياكى ئەڭ ئۇلۇغ كىچىك ئىسكىرىپكا پېشۋاسى گانىنغا بۇزۇلۇپ كەتكەن ئىسكىرىپكا ېېرىلسە ، ئۇنىڭ ھەر قانچە تەبىئىي تالانتى بولسىمۇ بىز پەقەت قۇلاقنى يارىدىغان ، كىشىنى بىزار قىلىدىغان ھەرىكەتنى ئاڭلايمىز . مۇزىكىنىڭ روھىنى چوقۇم توغرا چالغۇ ئەسۋابى ئارقىلىق ئىپادىلەش كېرەك . شۇنىڭدەك ، ئىدىيەنىڭ روھىنىمۇ چوقۇم سەگەك ۋە سوغۇققان كاللا ئارقىلىق ئىپادىلەش كېرەك .

33 . روھ بىلەن ئىدىيەنىڭ ئوخشاشلىقى ، تالانتلىق مۇزىكانت چالغان مۇزىكىغا ئوخشايدۇ . مۇزىكىدا ئاۋاز مۇزىكانتنىڭ روھىنى ئىپادىلەيدۇ ۋە چۈشەندۈرىدۇ . بۇ خىل چۈشەندۈرۈش ۋە ئېنىقلىق مۇزىكا ئەترىتى ، ئىسكىرىپكا ۋە رويال تەرىپىدىن بەلگىلىنىدۇ . چالغۇ ئەسۋابىنىڭ ئاۋازى بۇزۇلۇپ ئۆزگىرىپ كەتكەندە ، سىز مۇزىكانتنىڭ تالانتىنى ئەمەس ، بەلكى ئۇدارىدىن چىقىپ كەتكەن مۇزىكىنى ئاڭلايسىز ، يۇكسەك تەرەققىي قىلغان بىر كاللا قانچىلىك ئەقىللىق بولۇشىدىن قەتئىينەزەر ناھايىتى قالايمىقان ھالەتتە بولسا ، مەسىلەن ، ئۇلۇغ تالانت ئىگىسى بولسىمۇ ، تەپەككۇرى گومران بولغان بولسا تەپەككۇرى ئاجىزراق ، ئاددىي ئادەم بىلەن سېلىشتۇرغاندا كىشىنى ئازاپقا سالىدۇ ۋە بىزار قىلىدۇ .

34 . بىز باشتىن - ئاخىر ماددىي دۇنيادا ياشىغانلىقىمىز ئۈچۈن ، تەپەككۇرىمىز ئابستراكت مەسىلىلەرنى بىر تەرەپ قىلىشقا ئادەتلەنمىگەن . ئاڭ ئالەمدىكى بىردىنبىر ھەقىقىي نەرسە بولسىمۇ ، بىز كۆپ قىسىم ئىدىيە ۋە زېھنىمىزنى جانسىز ماددىغا سەرپ قىلىمىز . ھەتتا نۇرغۇنلىغان كىشىلەر ئاڭنىڭ دۇنيانى بىر ئايلىنىپ چىققانلىقىنى ئويلاپمۇ باقمايدۇ . كۆپ قىسىم ئادەملەر ھەقىقىي مەنىۋى تۇرمۇشتىكى ئەڭ يېنىك ، ئەڭ ئاجىز ئىنكاسلارنىلا ئىپادىلىيەلەيدۇ . ھازىرغا قەدەر ماسلىشىشچانلىق ناھايىتى ئاز .

پەقەت ئىنسانىيەتنىڭ چوڭ مېڭىسىنى ئۇزلۇكسىز مۇستەھكەملەيدۇ. گەندىلا ئومۇمىيۈزلۈك ماسلىشالايدىغان ئىدىيەنى ئىپادىلىگىلى بولمايدۇ. ئۇنىڭدىن كېيىن، يەر شارى ھەقىقىي ئىناق ھالەتكە ئۆزگىرىدۇ ھەمدە ئېنىق ئىپادىلەنگەن ئاڭ تەرىپىدىن كونترول قىلىنمايدۇ.

35. نىكاراگوئا شارقىراتمىسىنى ئويلاپ بېقىڭ. توختىماي ئايلىنىۋاتقان چوڭ تېپىكى ماشىنا، يورۇق شەھەر، چىراغلىرى يورۇتۇۋېتىلگەن چوڭ كوچا، تېز سۈرئەتتە كېتىۋاتقان ماشىنا بۇ كۆرۈنۈشلەرنى نىكاراگوئا شارقىراتمىسىغا يوشۇرۇنغان كۈچ - قۇدرەت بىلەن باغلاشقا بولمايدۇ. ئەمەلىيەتتە بۇلارنىڭ ھەممىسى ئادەمنىڭ ئىدىيەسىنى ئىپادىلىگەن روھنىڭ تۆھپىسى. روھ دەل نىكاراگوئا شارقىراتمىسىنى ھەرىكەتلەندۈرگۈچ قىلغان. روھ دەل شارقىراتمىنىڭ كۈچ - قۇدرىتىنى پىراق شەھەرگە يەتكۈزگەن. ئاڭنىڭ خاراكتېرى ۋە سىرلىق كۈچ - قۇدرىتىنى ئەستايىدىل ئويلىنىپ بېقىڭ؛ ئىدىيەدىنمۇ بەكرەك كىشىنى ھاياجانغا سالىدىغان، مەستخۇش قىلىدىغان، كىشىنى گاڭگىرىتىپ قويىدىغان نەرسە بولمىسا كېرەك.

36. لېكىن ئاڭنى كۆرگىلى، تۇنقىلى بولمايدۇ، روھنىڭ شەكلى ھەم ئېغىرلىقى يوق. چوڭ - كىچىكلىكى ۋە رەڭگىمۇ يوق، ئاۋاز ۋە پۇرىقىمۇ يوق. سىز بىر ئادەمدىن «ئاڭ دېگەن نېمە» دەپ سورىسىڭىز، ئۇ چوقۇم ئاڭ ھېچقانداق نەرسە ئەمەس، چۈنكى ئۇ ئورۇن، ۋاقىت ئىگىلىمەيدۇ» دەپ جاۋاب بېرىدۇ. لېكىن بىز ئاڭنىڭ مەۋجۇتلۇقىنى ھېس قىلالايمىز. ئاڭ دەل بىزگە ھاياتىي كۈچ ئاتا قىلغان، بىز يېقىلىپ چۈشكەندە بىزنى يۆلىگەن، مۇۋاپىقىيەتكە ئېرىشكەندە ئىلھام بەرگەن، مەغلۇپ بولغاندا ۋە بەختسىزلىككە يولۇققاندا كۆڭلىمىزنى ياسىغان، بۇ خىل روھ بولمايدىكەن، ھاياتلىقتا ھېچنەرسە بولمايدۇ، ھاياتلىقنىڭ يەردىكى بىر تال تاشتىن، ماشىنچىنىڭ دۈكىنى ئالدىغا قويولغان مودېلىدىن ھېچقانداق پەرقى بولمىغان بولاتتى.

37 . مەيلى ئېتىراپ قىلىڭ ياكى ئېتىراپ قىلماڭ روھ ھەممىلا جايدا بار . روھ ئادەمنىڭ بارلىقىدىن ئىبارەت . ئادەمنىڭ كۆزۈش نېرۋىسى بىر رەسىمنى تاللايدۇ ـ دە ئۇنى چوڭ مېڭىگە يەتكۈزۈپ بېرىدۇ . ئاڭ بۇ رەسىمنى كۆرىدۇ . بىز پەقەت ئاڭنىڭ كۆزى ئارقىلىق دۇنيانى كۆرگەندىلا ، دۇنيا ئاندىن مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدۇ . ئاڭ يۈكسەك تەرەققىي قىلغان ، چوڭ مېڭە ئېلىپ بارغان مۇلاھىزە يۈرگۈزۈش ئارقىلىق رولىنى جارىي قىلدۇرىدۇ . ھەم ئۆزىنى ئىپادە قىلىدۇ . ئاڭ ئىنسانىنى ئەسلىدىكى تەرەققىي قىلمىغان ياۋايى ھالەتتىن بۈگۈنكى مەدەنىي ھالەتكە باشلاپ كىردى . ئاڭ تېخىمۇ يۇقىرى دەرىجىدىكى چوڭ مېڭە ئارقىلىق كەلگۈسىدە رولىنى جارىي قىلدۇرىدۇ ، پۈتۈن پىلانىتادا ھەقىقىي ئىناقلىقنى ئەمەلگە ئاشۇرىدۇ .

38 . توغرا تاپسىڭىز ئاڭ بىلەن سىز كۆرۈپ تۇرغان ماددىي دۇنيانى ، بۈيۈك رەسسامنىڭ كاللىسىدىكى تالانت بىلەن ئۇنىڭ ئىجاد قىلغان ئەسىرىنى سىلىشتۇرۇپ كۆرۈڭ . مىكلانجېلىق ياراتقان ھەر بىر ھەيكەل ، ھەر بىر پارچە رەسىم ئۇنىڭ ئېڭىدا مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدۇ . لېكىن ئاڭ بۇنداق مەۋجۇتلۇق بىلەن قانائەتلىنىپ قالمايدۇ . ئۇ ئۆزىنى چوقۇم سىمۋوللاشتۇرۇشى ، ئۆزىنى چوقۇم كىشىلەر ئالدىدا نامايان قىلىشى زۆرۈر . بۇ بارلىق ئانا مېھرى ئايالارنىڭ روھىيىتىدە مەۋجۇت بولۇپ تۇرغانغا ئوخشاش بىر ئىش . لېكىن ئانا ئۆز بالىسىنى قۇچاقلىغاندا ، قان بىلەن گۆشتىن يۇغۇرۇلغان ، ئۆزى ياخشى كۆرىدىغان ، ئۆزى تۇغقان ھاياتلىقنى كۆرگەندىلا ئانىلىق مېھرى ئاندىن مۇكەممەل مەۋجۇت بولۇپ تۇرغان بولىدۇ . ئاڭ پەقەت ماددىي دۇنيا تەرىپىدىن ئەكس ئەتتۈرۈلگەندە ، ئاندىن ھەقىقىي ھاياتى كۇچكە ئىگە بولىدۇ .

39 . ئەڭ مەشھۇر زاتلارنىڭ مۇڭەپپەقىيىتى ئەڭ دەسلەپتە ئۇلارنىڭ ئېچكى دۇنياسىدا ساقلانغان بولىدۇ ، لېكىن ئۇلارنىڭ ئېڭى چوڭ مېڭە ئارقىلىق تەسىر پەيدا قىلغاندا ، ئوي ـ پىكىر ئارقىلىق ئۆزىنى ئىپادىلىگەندە ، ئەسەر ئىجاد قىلغاندا ، كىشىلەر

ئۇلارنىڭ ئېڭىنى تولۇق دېگۈدەك چۈشىنىدۇ . روھ كولومبۇنىڭ ئېڭىغا تەسىر قىلغانلىق سەۋەبىدىن ئۇ بىرىنچى پاراخوتنى ئامېرىكا قىتئەسىگە ئېلىپ بارغان .

40 . بىزگە مەلۇمكى ، بارلىق كىشىلىك خىزمەت مۇڭاپىق مۇلاھىزىنىڭ نەتىجىسى . ئىدىيە بولسا ئاڭنىڭ ئىپادىلىنىشى بولۇپ ئاز - تولا كەمتۈك بولغان چوڭ مېڭە ئارقىلىق ھەرىكەتلىنىدۇ . ئىدىيەنىڭ ئاڭنىڭ ئىپادىلىنىشى ئىكەنلىكىنى ھېس قىلغان ۋاقتىمىزدا ، مەسئۇلىيەت تۇيغۇسى پۈتۈن كۈچى بىلەن بىزنىڭ ئېڭىمىزنى ئەڭ مۇكەممەل ئىپادىلەشكە تۇرتكە بولىدۇ . ئەڭ ياخشى پۇرسەتنى بېرىدۇ . مەسئۇلىيەت تۇيغۇسى ئانچە مۇكەممەل بولمىغان بەدىنىمىزگە ماكانلىشىپ ، بىزدە بار بولغان مۇكەممەل بولمىغان تەپەككۇر ئارقىلىق ئۆز ئىپادىسىنى تاپىدۇ .

41 . يەر شارىدا ئولتۇراقلاشقان ئىنسانلار ئۆزلىرىنى تەدرىجىي مۇكەممەللەشتۈرمەكتە . بىزنىڭ ئىرقىمىز 100 مىڭ يىللار ئىلگىرى ھايۋانات سىياقىدىكى ئادەم بولۇپ ، بەستى ناھايىتى يوغان ، ئېڭىكى ئۇچلۇق ، چىشلىرى چوڭ ، پېشانىسى كىچىك ناھايىتى سەت ئىدى . نەچچە مىڭ يىللاردىن بېرى ئۇلارنىڭ ۋۇجۇدى تەدرىجىي ئۆزگەردى . ۋاقىتنىڭ ئۆتۈشىگە ئەگىشىپ ئۇلار قېپقالغان ھايۋانلىقىنى تۆپتىن يوقاتتى ، يىرتقۇچلارغا خاس ياۋايىلىقى ئاستا - ئاستا يوقىلىپ ، تېخىمۇ زور ئاڭلىلىققا ئىگە بولدى . ئۇلار ئۆزىنىڭ تېنىنى بارغانسىرى تەرەققىي قىلدۇردى . زۆرۈر ئۇسۇللارنى ئىگىلەپ ئۇچلۇق يۇز شەكلى يۇمىلاق ، تولغان ھالەتكە ئۆزگەردى . ئېڭىكى ئىچىگە كىرىپ ، پېشانىسى چىقىشقا باشلىدى . پېشانىسىنىڭ ئارقىسىدا ئاڭنى تولۇق ، لايىقىدا ئىپادىلەيدىغان چوڭ مېڭە ئاستا - ئاستا تەرەققىي قىلدى . بۇ ئارقىلىق ئۆزىگە ھايات كۈچ بەخش ئەتكەن ئاڭنى دەل جايىدا چۈشەندۈردى .

42 . بىز ھەر بىرىمىز مەلۇم كۆرۈنمەيدىغان كۈچ - قۇدرەتنىڭ تارتىشىغا ياكى ئىتتىرىشىگە ئۇچرايمىز ، ئەۋلادمۇ - ئەۋلاد ئۆزىمىز ئۇزلۇكسىز ئۆزگەرتىمىز . بۇنداق كۈچ - قۇدرەتنىڭ

ئىنسانلار ئاربىسىدىن يوقالغىنىغا ئۇزاق بولدى . ئاتا ياكى ئانىنىڭ هاياتىي كۈچى ۋە كۈچلۈك تەسىرى دائىم دېگۈدەك ئوغۇلنىڭ هاياتىدا داۋاملىق مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدۇ ، هەمدە ئۇزلۇكسىز رو- لىنى جارى قىلدۇرۇپ كىشىنى شەخسىي ئارزۇ بويىچە ئورۇندىغد- لى بولمايدىغان خىزمەت بىلەن شۇغۇللىنىشقا مەجبۇر قىلىدۇ . بۇ تەرىپىنى ئويلاپ يېتىش هەقىقەتەن كىشىنى ئىلهاملاندۇرىدىغان ئىشتۇر .

43 . بۇ خىل ئۆزگىرىش ، تەرەققىيات ئاتا ـ ئانا ئوتتۇرىسىدد- كى مۇهەببەتنىڭ تۆهپىسى . شۇنداقلا ئۇلارنىڭ بالىلىرىغا بولغان مېهرى مۇهەببىتىدىن كەلگەن ، ئۇ داۋاملىق كۆرۈنمەيدۇ . بەلكىم ئائىلىدە ناهايىتى ياخشى ئۇلگە تىكلەپ بەرگەن مەلۇم ئايال ئۆيدە ئىش قىلىۋاتقان ئەرگە باشقا هەرقانداق ئادەم بېرەلمەيدىغان مەدەت ۋە كۈچ ـ قۇدرەتنى بېرىشى مۇمكىن . بۇ بەلكىم ئاتا مېهرى بولۇشى مۇمكىن . بىر ئەر كىشىنى ئۆزىنىڭ هۆددىسىدىن چىقال- مايدىغان بالا ئۈچۈن ئىش قىلىشقا ئۇندەيدىغىنى ئاتىلىق مېهرد- دۇر .

5 ـ ساۋاق : ئىچكى تويۇنۇش سىرتقى بايلىقنى بارلىققا كەلتۈرىدۇ

1 . كۆك ئاسمان ، ئاپپاق بۇلۇت ، ئاي ، كۈن ، يۇلتۇز ، بوران ـ چاپقۇن ، قار ـ يامغۇر ، تەبىئەت ناھايىتى سېخىي ، ئىسراپخور ، راھەتپەرەس . ھەر قانداق يارالمىشلارنىڭ ئىچىدە مول ـ چىلىق ناھايىتى زور دەرىجىدە ئۆز ئىپادىسىنى تاپقان ، ھېچقانداق بىر جەھەتتە پىخسىقلىقنىڭ ئىزناسىنى تاپقىلى بولمايدۇ . مولچىلىق ئالەمنىڭ تەبىئىي قانۇنىيىتى . بۇ قانۇنىيەتنىڭ ئىسپاتى تولۇق . قىلچە قىينالمايلا نەچچە تۈرلۈك ئىسپاتنى مىسال كەلتۈرگىلى بولىدۇ : سان ـ ساناقسىز دەل ـ دەرەخ ،گۈل ـ گىياھلار ، ئۆسۈملۈك ، ھايۋانلار ، شۇنداقلا يارىتىش ۋە تەكرار يارىتىشتىن ئىبارەت دەۋرنىڭ مەڭگۈلۈك داۋاملىشىپ تۇرىدىغان غايەت زور كۆپىيىش سىستېمىسى ھەممىسى تەبىئەتنىڭ ئىنسانلار ئۈچۈن تەييارلىغان مولچىلىق مۇھىتى . بۇ ھال شۇنداقلا ئىسراپچىلىقنى نامايان قىلىپ تۇرىدۇ . تەبىئەت ھەر بىر ئادەم ئۈچۈن مول نېمەتلەرنى تەييارلىغان . بۇ تەرىپى ناھايىتى ئېنىق . ئوخشاشلا ئېنىق تەرىپى شۇكى ، نۇرغۇنلىغان كىشىلەر ئەزەلدىن بۇنداق سېخىيلىقدىن بەھرىمەن بولغان ئەمەس . ئۇلار بۇگۈنگە قەدەر بارلىق مادداىنىڭ ئومومىيلىقىنى ، تەپەككۇرنىڭ تۇرتكىلىك ئۇنۇملۇك ئامىل ئىكەنلىكىنى تونۇپ يېتەلمىگەن . بىز بۇ خىل ھەرىكەتكە تايىنىپ ئۆزىمىز ئارزۇ قىلغان نەرسىگە ئېرىشەلەيمىز .

2 . ئىدىيە تارتىش كۈچى قانۇنىيىتىنىڭ يارىدىمى بىلەن ھەرىكەت قىلىدىغان بىر خىل ئېنېرگىيە . ئۇنىڭ ئەڭ ئاخىرقى ئىپادىسى كىشىلەرنىڭ تۇرمۇشىدىكى توققۇزى تەل مەۋرچىلىقتىن ئىبارەت . مولچىلىق مەۋرچىلىقتىكى ئىدىيە پەقەت ئوخشاش تۇرىدىغان

كى ئىدىيە بىلەن ئورتاقلىق ھاسىل قىلىدۇ . ئادەمنىڭ بايلىقى بىلەن ئۇنىڭ ئىچكى خاسلىقى بىردەك بولىدۇ . ئىچكى دۇنياسىدە- كى بايلىقى سىرتقى جەھەتتىكى بايلىقىنى ئەلگە ئالىدۇ- رۇشنىڭ ئالدىنقى شەرتى بولۇپ ، ئۇ سىرتقى دۇنيادىكى بايلىقنى قېشىغا باشلاپ كېلىدۇ . ئىشلەپچىقىرىش ئىقتىدارى شەخسنىڭ ھەقىقىي بايلىقىنىڭ مەنبەسى . شۇڭلاشقا بىر ئادەم ئۆزى بەلگىلىگەن نىشانغا پۈتۈن ۋۇجۇدى بىلەن ئانىلانسا ، ئۇنداقتا مۇۋەپپەقىيەتكە ناھايىتى يېقىنلاشقان بولىدۇ . ئۇنىڭ تۆلىگەن بە- دەللىرى بىلەن ئېرىشكەنلىرى ئوڭ تاناسىپ بولۇپ ، ئۇ توختىماي بەدەل تۆلەيدۇ ، ئۇنىڭ تىرىشچانلىقى قانچىكى كۆپ بولسا ، ئېرىش- كىنىمۇ شۇنچە كۆپ بولىدۇ .

3 . بىز تەبىئىي ۋە ئىجتىمائىي مۇھىتتا ياشايمىز ، شۇنداقلا مۇھىتنىڭ تەسىرىگە ئۇچرايمىز . بىز ئاۋادا مۇھىتنىڭ خوجايىنى بولماقچى بولساق ، ئۇنداقتا تەپەككۇرنىڭ رولىغا ئالاقىدار ئىلمىي قانۇنىيەتنى چۈشىنىشىمىز كېرەك . بۇنداق بىلىم ئەڭ قىممەتلىك بايلىق . ئۇنىڭغا تەدرىجىي ئېرىشكىلى بولىدۇ . پەقەت ئىگىللىيەلە- سەكلا ئەمەلىيەتتە ئۇنىڭ شەكلى ياكى خاراكتېرى ئۆزگىرىدۇ . بۇ ئارقىلىق بىز بىلەن مۇھىت ئوتتۇرىسىدا بىر خىل يېڭى مۇناسە- ۋەت قۇرۇلىدۇ ھەمدە بىزگە بىز ئىلگىرى ئويلاپمۇ باقمىغان ھەر خىل ئىھتىماللىقلارنى ئېچىپ بېرىدۇ . بۇ بىر قاتار تەرتىپلىك قانۇنىيەتلەر ئارقىلىق بارلىققا كەلگەن قائىدە . بۇ قانۇنىيەتلەر بىزنىڭ يېڭى قىياپىتىمىز بىلەن زىچ باغلىنىشلىق . مۇھىتنى كونترول قىلىدىغان كۈچ دەل ئۇنىڭ نەتىجىلىرىدىن بىرى . ساغلا- ملىق ئىناقلىق ۋە گۈللىنىش ئۇنىڭ كىرىم - چىقىم جەدۋىلىدىكى كىرىم دارامەت تۇرلىرى . تەلەپ قىلىنىدىغان بەدەل غايەت زور بايلىققا ئېرىشىش داۋامىدا سەرپ قىلىدىغان ئەمگەكتىن ئىبارەت .

4 . كۈچ بايلىقنىڭ بۇلىقى ، مەنبەسى ، بارلىق بايلىق بولسا كۈچ - قۇدرەتنىڭ مەھسۇلى ؛ بايلىق كۈچ - قۇۋۋەت ئاتا قىلغان ۋاقىتتا ، بايلىققا ئېرىشىشنىڭ ھەقىقىي قىممىتى بولىدۇ . بارلىق

شەيئى مەلۇم ھالەت ، مەلۇم دەرىجىدىكى كۈچ - قۇدرەتكە ۋەكىل-لىك قىلىدۇ ، پەقەت شەيئى كۈچ - قۇدرەت ھاسىل قىلغان ۋاقىتتىلا ئۇلارنىڭ ئەھمىيىتى بولىدۇ . بىز كۈچ - قۇدرەتنى ئاچىدىغان ئاچقۇچنى تاپالساق ، بۇ خىل كۈچ - قۇدرەتكە ھۆكۈم-رانلىق قىلىدىغان ، ئۇنى بارلىق ئىنسانىيەتنىڭ ئالغا بېسىشى ئۈچۈن خىزمەت قىلدۇرىدىغان قانۇنىيەتنى بايقىساق بۇ بىزنىڭ ، ئىنسانىيەتنىڭ ئالغا ئىلگىرىلىشىدىكى مۇھىم بىر دەۋرگە كىرگەن-لىكىمىزدىن دېرەك بېرىدۇ . ئۇ ئادەم ھاياتىدىكى ئۆزگىرىشچان ئامىللارنى چىقىرىپ تاشلايدۇ . بۇ ، ئورنىنى مۇتلەق ئۆزگەرتكىلى بولمايدىغان ئومۇمىي قانۇنىيەت .

5 . كونىلار ھور ماشىنىسى ، توك ئېقىمى ، خىمىيەلىك دە-ياكسىيە بىلەن يەرنىڭ تارتىش كۈچى قاتارلىق ھادىسىلەرنى دەس-لەپتە كۆرگەندە ناھايىتى قورقۇپ ئەنسىرەپ ئالۋاستى ئىنسانىيەتنى جازالاۋاتىدۇ دەپ قارىغان . پەن تېخنىكىنىڭ ۋە جەمئىيەتنىڭ تە-رەققىي قىلىشىغا ئەگىشىپ كىشىلەر بۇنىڭ پەقەت تەبىئەت دۇنيا-سىدىكى سەۋەب - نەتىجە قانۇنىيىتى ئىكەنلىكىنى بىلدى . كىشىلەر بۇ خىل قانۇنىيەتنى «تەبىئەت قانۇنىيىتى» دەپ ئاتىدى . بۇ بايقاش نەتىجىسىدە كىشىلەر يۈرەكلىك ھالدا مېخانىك دۇنيانى كونترول قىلىدىغان بولدى . شۇنداقلا قانۇنىيەتنىڭ ھەرگىز قانداقتۇر ئىلاھ-نىڭ ئارزۇسىنىڭ رول ئوينىشى ئەمەسلىكىنى چۈشەندى . شۇنداق-لا خۇراپاتلىق ۋە ئەقىل - پاراسەتنىڭ چەك چېگراسىنى ئايرىلدى .

6 . تەبىئەت دۇنياسىدا يەنە بىر خىل كۈچ مەۋجۇت ، ئۇ مېخانىكىلىق كۈچتىنمۇ كۈچلۈك . ئۇ ئىنسانىيەت ئېڭىنىڭ كۈچ - قۇدرىتى . ئەخلاقنىڭ كۈچ - قۇدرىتى ۋە روھنىڭ كۈچ قۇدرىتىدىن ئىبارەت . ئىدىيە ئىنتايىن مۇھىم كۈچ ، لېكىن ناھا-يىتى چوڭقۇرغا يوشۇرۇنغان ، يېقىنقى يېرىم ئەسىردە ئاندىن ئاش-كارىلانغان . ئىدىيەنىڭ كۈچ - قۇدرىتى يورۇقلۇققا چىقىپلا ھەي-ran قالارلىق ئۇنۇمنى نامايان قىلدى . ئۇ يارانقان دۇنيانى 50 يىل ئىلگىرىكى (ياكى 25 يىل ئىلگىرىكى) ئادەملەر ھەرگىز خىيالىغە-

مۇ كەلتۈرۈپ باقمىغان . بىزنىڭ مەنىۋى ئېلېكتر ئىستانسىمىز قۇرۇلغان قىسقىغىنە 50 يىل ئىچىدە شۇنچىلىك خۇشاللىنارلىق نەتىجىگە ئېرىشتى . شۇڭلاشقا ، شۇنى كۆرۈۋۈۋېلىشقا بولىدۇكى كېلەركى 50يىل ئىچىدە ، تېخىمۇ زور خۇشاللىنارلىق ئىشلار بىزنى ساقلاپ تۇرماقتا .

7 . بەلكىم بەزىلەر باشقىچە پىكىردە بولۇشى مۇمكىن : ناۋادا بۇ قانۇنىيەتلەر راست بولسا ، ئۇنداقتا بىز ئۇنى نېمىشقا ئىسپاتلاپ چىقمايمىز ؟ناۋادا بۇ ئاساسىي قائىدىلەر توغرا بولسا ، ئۇنداقتا بىز نېمىشقا توغرا نەتىجىگە ئېرىشەلمەيمىز ؟ ئەمەلىيەتتە بىز دەل مۇشۇنداق قىلغان ، بىز ئېرىشكەن نەتىجە بىزنىڭ قانۇنىيەتنى چۈشەنىش ، قانۇنىيەتنى ئىشلىتىش ئىقتىدارىمىزغا پۈتۈنلەي ئۈيغۇن كېلىدۇ . بەزىلەر توك ئېقىمىنى كونترول قىلىدىغان قانۇنىيەتنى خۇلاسىلەپ ، ئۇنىڭ نەتىجىسىنى خەلقئالەمگە ئاشكارىلىمىغان بولسا ، بۇ قانۇنىيەتلەرنى قانداق ئىشلىتىشنى بىلمىگەن ھەم يەتمەكچى بولغان ئۇنۇمگىمۇ يېتەلمىگەن بولاتتۇق .

8 . بارلىق كۈچ - قۇۋۋەت بارلىق ئاجىزلىقلارغا ئوخشاش ئىچكى دۇنيانىڭ مەھسۇلى . بارلىق مۇۋەپپەقىيەتمۇ بارلىق مەغلۇبىيەتكە ئوخشاش بىر گەپ ، مەخپىيەتلىكمۇ ئوخشاشلا ئىنسانىنىڭ ئىچكى دۇنياسىدىن كېلىدۇ . بارلىق ئۆسۈپ يېتىلىشنىڭ ھەممىسى ئىچكى دۇنيانىڭ كېڭەيگەن ھالىتى . بارلىق مەۋجۇداتلاردا بۇنداق ئوخشاشلىقنىڭ بارلىقىنى ئاسانلا كۆرۈۋالغىلى بولىدۇ . ھەر بىر تۈپ ئۆسۈملۈك ، ھەر بىر تۈياق ھايۋان ، ھەر بىر ئادەم بۇ ئۇلۇغ قائىدىنى ناھايىتى جانلىق پاكىت بىلەن تەمىن ئەتتى . ئىلگىرى كۈچ - قۇۋۋەت ۋە ئېنېرگىيەنى سىرتقى دۇنيادىن ئىزدەگەنلىكى ئۈچۈن كىشىلەردە خاتالىقلار كۆرۈلگەن ئىدى ، لېكىن بۇنىڭ دەل بىزنىڭ ئىچكى دۇنيايىمىزدا مەۋجۇت ئىكەنلىكىنى كىشىلەر بىلمىدى .

9 . ئەقىل - پاراسەت ، ئېنېرگىيە ، جەسۇرلۇق بىلەن ئىناق مۇھىتنىڭ ھەممىسى كۈچ - قۇدرەتنىڭ نەتىجىسى . ئەمما بىز

بارلىق كۇچ - قۇۋۋەتنىڭ بىزنىڭ ئىچكى دۇنيايىمىزدىن كەلگەن-لىكىنى بىلدۇق ؛ ئوخشاشلا ، ھەر خىل ناچار ، چەكلىمىلىك ياكى پايدىسىز مۇھىتنىڭ ھەممىسى ئاجىزلىقنىڭ نەتىجىسى . ئاجىزلىق بولسا ، پەقەت بوشاڭلىق خالاس . ئۇ مەۋھۇم دۇنيادىن كەلگەن ، ئۇ ئەمەلىيەتتە ھېچنېمە ئەمەس ، ئاجىزلىقنى يېڭىدىغان ئەنگۈشتەر بولسا بىزنىڭ ئىچكى دۇنيايىمىزدىكى كۇچ - قۇدرەتنى ئېچىشتىن ئىبارەت .

10 . بۇ بۇيۇك قانۇنىيەت كائىناتنىڭ ھەر بىر بۇلۇڭ - پۈشقاقلىرىغا تارالغان . بۇ قانۇنىيەتنى تولۇق ئۇزۇل - كېسىل چۈشىنىش نەتىجىسىدە بىز ئىجادىيەت تېپىدىكى تەپەككۇرنىڭ كۈچ - قۇدرەتكە ئېرىشىمىز . بۇ ئىجادىيەت تېپىدىكى تەپەككۇر بىزنىڭ تۇرمۇشىمىزغا ئاجايىپ ئۆزگىرىشلەرنى ئېلىپ كېلىدۇ . بىز پۈرسەتلەردىن توغرا پايدىلىنىش ئىقتىدارىمىز ۋە ئىدراكىمىزنى توغرا ئىشلەتكەندە ، ناھايىتى ياخشى ئەۋزەل پۈرسەتلەر سىزنىڭ ھايات يولىڭىزدا زاھىر بولغان بولىدۇ . كۇچ - قۇۋۋەت قەلبىڭىزدىن ئۇرغۇپ چىقىدۇ . ياردەم بېرىشنى خۇشاللىق دەپ بىلىدىغان دوستلىرىڭىزنى چاقىرمىسىڭىزمۇ ، ئۇلار ئۆزى كېلىدۇ . مۇھىتمۇ سىزنىڭ ئېھتىياجىڭىزغا ماسلىشىش ئۈچۈن ئۆزگىرىش ھاسىل قىلىدۇ . سىز ھەقىقىي «بىباھا ئەنگۈشتەر»نى تاپسىز . مانا بۇ يوق نەرسىنى بار قىلىدىغان ، قورقۇنچنى باتۇرلۇققا ، ئۇمىدسىزلىكنى خوشاللىققا ، ئارزۇنى رېئاللىققا ئايلاندۇرىدىغان ئاچقۇچلۇق مەسىلىدۇر .

11 . بىز تەبىئەتتىكى ئەڭ قۇدرەتلىك كۇچنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ باقايلى : مىنېرال ماددىلار دۇنياسىدا ھەر بىر خىل نەرسە قاتتىق ھالەتتىن ئاسانلىقچە پارغا ئايلانمايدۇ . ھايۋانات ۋە ئۆسۈملۈكلەر دۆلىتىدە بولسا بارلىق نەرسىلەر تۇرغۇن ھالەتتە تۇرمايدۇ . ئەكسىچە توختىماي ئۆزگىرىدۇ . باشتىن - ئاخىر يارىتىلىش ۋە تەكرار يارىتىلىش ھالىتىدە تۇرىدۇ . ئاتموسفېرادا بولسا

بىز ئىسسىقلىق ، يورۇقلۇق ۋە ئېنېرگىيەنى بايقىدۇق . بىز شە-
كىللىكتىن شەكىلسىزلىككە ، قۇپاللىقتىن نازۇكلۇققا ، تۆۋەن دە-
رىجىلىك يوشۇرۇن ئىقتىدارىدىن يۇقىرى يوشۇرۇن ئىقتىدارغا تە-
رەققىي قىلغان ۋاقىتتا ، ھەر قايسى سىنىپ ۋە تۈرلەر تېخىمۇ
ئىنچىكە ، تېخىمۇ ئاڭلىقلىققا قاراپ ئۆزگىرىدۇ . مىكرو دۇنيانىڭ
بوسۇغىسىدىن ئاتلاپ كىرگەن ۋاقىتتا بىز ئەڭ ساپ ، ئەڭ جانلىق
ئېنېرگىيەنى تاپىمىز .

12 . خۇددى تەبىئەتتىكى ئەڭ زور قۇدرەتلىك كۈچنىڭ كۆر-
گىلى بولمايدىغان شەكىلسىز كۈچ - قۇۋۋەت ئىكەنلىكىگە ئوخ-
شاش ، ئادەم بەدىنىدىكى ئەڭ قۇدرەتلىك كۈچمۇ كۆرگىلى بولماي-
دىغان شەكىلسىز كۈچ - قۇدرەتتىن ئىبارەت . نەچچە يىل ئىچىدىلا
بىر كۇنۇپكىنى بېسىش ياكى بىر تال كونترول دەستىسىنى يۆتكەش
ئارقىلىق ، ئىلىم - پەن ھەر قانچە ئىشلىتىپمۇ ئىشلىتىپ بولالماي-
دىغان بايلىقنى ئىنسانىيەتنىڭ كونترول قىلىشىغا تاپشۇرىدۇ . بۇ
قۇدرەتلىك كۈچ - قۇدرەتنىڭ مەنبەسى شەكىلسىز مەنىۋى كۈچ-
تىن ئىبارەت ، مەنىۋى كۈچ - قۇدرەتنى نامايان قىلىشنىڭ بىر-
دىنبىر ئۇسۇلى مۇلاھىزە جەريانى ئارقىلىق بولىدۇ . مۇلاھىزە
ئاڭنىڭ بىردىنبىر ھەرىكىتى . ئىدىيە مۇلاھىزە ، تەپەككۇرنىڭ
بىردىنبىر ھاسىلاتى . لېكىن بۇ بىردىنبىر ھاسىلات كىشىنى ئەڭ
باي ئادەمگە ئايلاندۇرالايدۇ .

13 . تەبىئەت دۇنياسىدىكى بارلىق مەۋجۇداتلار ئاڭ بىلەن
چەمبەرچەس مۇناسىۋەت باغلىغان . ئەقلىي يەكۈن ئاڭنىڭ ھەرىكەت
جەريانى ؛ كۆز قاراش ئاڭنىڭ تۆرەلمىسى ؛ مەسىلە ئاڭنىڭ يەل
كۆرسەتكۈچى چىرىقى ۋە لوگىكىسى ؛ دىيالېكتىكا بىلەن پەلسەپە
بولسا ئاڭنى تۈزگۈچى ئورگانىزملاردۇر . كۆپىيىش - ئازىيىش ،
پايدا - زىيان ھەمىسى ئاڭنىڭ ئىش - پائالىيىتىدىن ئىبارەت .

14 . لېكىن ئاددىي ئوي - پىكىر چوقۇم چوڭ مېڭە ، نېرۋا ،
مۇسكۇل قاتارلىق ھاياتلىق ئورگانىزملىرىنىڭ ماددىي ئىنكاسى .
بۇ ئورگانىزم توقۇلمىلىرىنىڭ تۈزۈلۈشى ئوبېيېكتىپ ماددىنىڭ

ئۆزگىرىشىنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ . شۇڭا ، ئادەمنىڭ بەدەن تو-
قۇلمىلىرىدا ئۈزۈل - كېسىل ئۆزگىرىش پەيدا قىلىش ئۈچۈن
بىزنىڭ قىلىشقا تېگىشلىك ئىشىمىز ئۆزىمىزنىڭ تەپەككۇر ئۇسۇ-
لىمىزنى ئۆزگەرتىپ ، ئالاھىدە بەلگىلەنگەن تېمىغا قارىتا مۇلاھىزە
ئېلىپ بېرىشتىن ئىبارەت .

15 . ئىدىيەنىڭ ئۆزگىرىشى مەغلۇبىيەتنى مۇۋەپپەقىيەتكە
ئۆزگەرتىدىغان بىردىنبىر ئۇسۇل . جاسارەت ، كۈچ - قۇدرەت ،
ئىلھام ، ئىناقلىق ، بۇ كۆز قاراشلار ئەسلىدىكى مەغلۇبىيەت ،
ئۇمىدسىزلىك ، نادانلىق چەكلىمە ، سۇرەن - شاۋقۇنلۇق ئاۋازنىڭ
ئورنىنى ئىگىلەپ ، ئاستا - ئاستا قەلبىتە يىلتىز تارتسا ، بەدەن
قۇرۇلمىسىمۇ شۇنىڭغا ئەگىشىپ ئۆزگىرىش ياسايدۇ . شەخسنىڭ
ھاياتىنى يېڭى يورۇق نۇر يورۇتىدۇ . كونىلىق يوقاپ ، بارلىق
مەۋجۇدات يېپىيېڭى ھالەتكە كىرىدۇ . سىز شۇ سەۋەبتىن قايتىدىن
تىرىلىسىز . بۇ ئاڭنىڭ قايتىدىن پەيدا بولۇشىدۇر . ھاياتلىق شۇ
سەۋەبتىن يېڭى مەناغا ئىگە بولىدۇ ، ھاياتلىق قايتىدىن يارىلىپ ،
خۇشاللىققا ، ئىشەنچكە ، ئۈمىد ۋە ھاياتىي كۈچكە تولىدۇ . سىز
مۇۋەپپەقىيەتنىڭ تاڭ نۇرىنى كۆرىسىز ، لېكىن سىز بۇنىڭدىن
ئىلگىرى ئىزچىل ھالدا قاراڭغۇلۇقتا دۇقۇرۇپ يۈرگەنتىڭىز ،
سىز يېڭى پۈرسەتنى بايقايسىز ، سىزنىڭ مېڭىڭىز مۇۋەپپەقىيەت
قارىشىغا تولىدۇ . سىز ئەتراپىڭىزدىكىلەرگىمۇ نۇرىڭىزنى چاچە-
سىز . ئۇلار سىزنىڭ ئېڭىڭىزنىڭ تەسىرىگە ئۇچراپ ، سىزنىڭ
ئالغا بېسىش ۋە يۇقىرى ئۆرلىشىڭىزگە تەسىر قىلىدۇ . سىز بىلەن
مۇرىنى مۇرىگە تىرەپ كۆرەش قىلىدۇ ، مۇۋەپپەقىيەتكە تۇتاشقان
يولدا ئۇلار سىزنىڭ ھەمراھىڭىز بولىدۇ . سىز تۇرۇۋاتقان سىرتقى
مۇھىتتىمۇ ئۆزگىرىش يۈز بېرىدۇ . شۇڭلاشقا ، ئىدىيەنىڭ رولىنى
مۇشۇنداقلا ئاددىي جارى قىلدۇرۇش ئارقىلىق ، سىز ئۆزىڭىزنى
ئۆزگەرتىپلا قالماي ، مۇھىت ، پۈرسەت ۋە سىرتقى شارائىتىنىمۇ
ئۆزگەرتىپ بارلىق نەرسىنى مۇۋەپپەقىيەتنى كۈتۈۋىلىشىڭىز ئۈ-
چۈن تەييار قىلىدۇ .

16 . مەيلى سىز ھېس قىلغان بولۇڭ ياكى بولماڭ ، ھازىر يېپيېڭى بىر كۆننىڭ سۈبھى مەزگىلى . يېتىپ كەلمەكچى بولغان ھەر خىل ئېھتىماللىقلار شۇ قەدەر ناھايىتى گۈزەل ۋە سىرلىق ، كىشىنى شۇ قەدەر مەستخۇش قىلىدۇ . شۇ قەدەر بىپايان بۈنداق مەنزىرە سىزنىڭ كۆزىڭىزنى ئالا - چەكمەن قىلمۇېتىدۇ . بىر ئەسىر ئىلگىرى كەسىپ قىلىنغان ئايروپىلاننى دېمەيلا قويايلى ، بىر ئادەم بىر گىرىن پىلىموتقا تايىنىپ ئەينى ۋاقىتتىكى قوراللار بىلەن قوراللانغان بىر پۈتۈن چوڭ قوشۇننى تارمار قىلمۇېتەتتى . ھازىر پەقەت ئادەم ئىدىيەنىڭ مۇھىملىقىنى تونۇپ يەتسىلا ، ئۇ پىلىموتنىڭ كۈچ - قۇدرىتىگە ئوخشاش ئويلاپ يېتىش تەس بولغان ئەۋزەللىككە ئىگە بولىدۇ ، بۈنىڭ بىلەن تەڭداشسىز ، ھەممىنى مەنىستمەيدىغان ، بارچە ئادەم ھۆرمەتلەيدىغان داھىيغا ئايلىنىدۇ .

17 . تەپەككۇر ئىجادچانلىققا باي سېھىرىگەر . تارتىش كۈچى قانۇنىيىتى ئۇنىڭ خاسىيەتلىك سېھىرىگەرلىك تايىقى . ھەر بىر شەخسنىڭ مۇستەقىل ئۆز - ئۆزىگە خوجا بولۇش ھوقوقى ، تاللاش ھوقوقى بولىدۇ . ھېچقانداق ئادەمنىڭ ئارىلىشىش ھوقوقى بولمايدۇ . لېكىن ، بەزىلەر قەستەن بۇ قائىدىگە بۇزغۇنچىلىق قىلىپ مەجبۇرلاش قائىدىسى ئارقىلىق تارتىش كۈچى قائىدىسى بىلەن قارشىلىشىدۇ . بۇنىڭ تەبىئەتكە نىسبەتەن بۇزغۇنچىلىق خاراكتېرى بولۇپ ، تارتىش كۈچى قائىدىسىگە زىت بۇ زورلۇق كۈچى ئىشلەتكەندە مەسىلەن ، يەر تەۋرەش ۋە ئاپەت ئۆزگىرىشلىرىنىڭ ئۆزى پەقەت بۇزغۇنچىلىق ۋە ئاپەتنىن ئىبارەتلا بۇ ھال خارابلىكىتكى باشقا ھېچقانداق ياخشى ئاقىۋەت ئېلىپ كەلمەيدۇ . مۇۋەپپەقىيەت قازىنىش ئۈچۈن ، چوقۇم دىققەت - ئېتىبارىمىزنى ئىجادچانلىق تەرەپكە قارىتىشىمىز ، ھەرگىز بۇزغۇنچىلىق تەرەپكە قاراتماسلىقىمىز لازىم .

18 . تەپەككۇرنىڭ ئۆزى ئىجاد قىلغۇچى بولۇپلا قالماستىن بەلكى بىردىنبىر ئىجاد قىلغۇچى بولۇپ ھېسابلىنىدۇ . شۇبھىسىزكى ھەر قانداق ئىدىيەنى تولۇق تونۇساق ، ئۇلارنىڭ ئالاھىدىلىكىنى

چۈشەنسەك ، ئۇلاردىن تولۇق پايدىلىنالايمىز . «توك» ئەلمىساق-تىن تارتىپ ئىزچىل مەۋجۇت بولۇپ كەلگەن . پەقەت 100يىل ئىلگىرى ئۇنىڭغا كىشىلەرنىڭ نەزەرى چۈشتى . كىشىلەر ئۇنىڭ قانۇنىيىتىنى بايقاپ ھەم ئىنسانىيەت ئۈچۈن خىزمەت قىلدۇرغا-دىن كېيىن ، ئىنسانلار ئۇنىڭ پايدىسىنى كۆردى . بۈگۈنكى كۈندە كىشىلەر توكنىڭ قانۇنىيىتىنى چۈشەندى . پۈتكۈل دۇنيا توك ئارقىلىق يورۇتۇلدى . «بايىاشاتچىلىق قانۇنىيىتى »مۇ ھەم شۇنداق : پەقەت ئۇنى تونۇغان ۋە شۇ بويىچە ئىش كۆرگەن ئادەملەرلا ئۇنىڭ پايدىسىدىن بەھرىمەن بولالايدۇ .

19 . بايىاشاتچىلىققا ئېرىشىش «بايىاشاتچىلىق قائىدىسى»نى تونۇشقا باغلىق . ئۇ چوقۇم رىقابەت خاراكتېرىدە بولماسلىقى ئۆز ئېھتىياجىنى باشقىلارنىڭكىنى تارتىۋېلىش ئارقىلىق قاندۇرماسلىقى كېرەك . سىز ئۆزىڭىزگە لازىملىق نەرسىنى ۋۇجۇدقا كەلتۈرۈشىڭىز ، ھەرگىز باشقىلارنىڭ بىر نەرسىنى ئىلىۋالماسلىقىڭىز لازىم . تەبىئەت ھەممە ئادەم ئۈچۈن مول نېمەتلەرنى يارانقان . تەبىئەتنىڭ بايلىق ئامبىرى پۈتمەس - تۈگىمەس . ناۋادا مەلۇم جايدا تەبىئەتنىڭ نېمەتلىرى كەمدەك كۆرۈنسە ، بۇ ئۇنىڭغا ئېرىشىدىغان يولنىڭ كەمتۈكلۈكىدە .

20 . كىشىلەرنىڭ بايىاشاتچىلىق قانۇنىيىتىگە بولغان تونۇشى ئىنسانىيەتنىڭ مەنىۋى ۋە ئەخلاقىي پەزىلىتىنى قوزغاتتى ۋە نامايان قىلدى . بۇ جەسۇرلۇق ، ساداقەتمەنلىك ، ئەقىل - ئىدراك ، زېرەكلىك ، خاسلىق ۋە ئىجادچانلىق قاتارلىقلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ . بۇلارنىڭ ھەممىسى ئىدىيىنىڭ مايىللىقى ، بارلىق ئىدىيىلەر ئىجادىي خاراكتېرده بولۇپ ، ئۇلار مەنىۋى مۇھىت بىلەن بىردەك بولغان ئوبيېكتىپ مۇھىتتا مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدۇ . ھەر بىر ئوي- پىكىر سەۋەب ، ھەر بىر ھالەت نەتىجە . بۇ سەۋەب - نەتىجە قانۇنىيىتىگە ئۇيغۇن . چۈنكى شەخسنىڭ تەپەككۇر ئىقتىدارى «ھەممىگە باب كېلىدىغان كۆز قاراش» پەيدا قىلغان نەتىجىنىڭ مەھسۇلى .

21 . ئىنسانلارنىڭ قارىماققا ئىنتايىن ئاجىز تېنىدە كىشى خىيالىغىمۇ كەلتۈرۈپ باقمىغان نۇرغۇنلىغان مۇمكىنچىلىكلەر يو-شۇرۇنغان بولىدۇ . بۇنىڭ ئىچىدىكى بىر خىل مۇمكىنچىلىك كې-لىدۇ . پۈرسەتنىڭ يارىتىلىشى ۋە تەكرار يارىتىلىشى ئارقىلىق ئۆزىنىڭ ھالىتىنى كونترول قىلىشتۇر . بۇ خىل پۈرسەتنى يارە-تىشتىكى ئاساسلىق كۈچ ئىدىيەدىن - ئىدىيە كەلگۈسىدىكى ئىشلا-رنى قارار قىلىشتىكى (بەلگىلەشتىكى) كۈچ - قۇدرەتنى تونۇش-تىن ھاسىل بولىدۇ . دەل بۇ خىل ئىچكى تەپەككۇر مۇڭەپپەقىيەت-نى رېئاللىققا ئايلاندۇرىدۇ . بۇ خىل ئىچكى كۈچ - قۇدرەتكە بولغان تونۇش شۇنىڭغا ماس ھەرىكەتنى ئېلىپ بارىدىغان ئورگانىك گەۋدە . بۇ خىل كۈچ - قۇدرەت بىز بىلەن بىز ئىزدىمەكچى بولغان ئوبيېكت ۋە نىشان ئارىسىدا كۆۋرۈك سالىدۇ ھەمدە بىزنى غايە-مىزنىڭ قىرغىقىغا يەتكۈزىدۇ . مانا بۇ ھەرىكەتتىكى تارتىش كۈچى قانۇنىيىتى . بۇ قانۇنىيەت ھەممە كىشىلەرنىڭ ئورتاق بايلىقى . ئۇنى ھەرىكەتلەندۈرۈشكە ئىقتىدارى يېتىدىغان ھەر قانداق كىشە-لەرنىڭ ھەممىسى ئۇنىڭدىن پايدىلىنالايدۇ .

22 . جەسۈرلۈق ئىنسانلارنىڭ تۇغۇلۇشىدىنلا بار بولغان قۇد-رەتلىك ھەم ئالىجاناب خاراكتېر . مەنىۋى توقۇنۇش ئىچىدىكى قىزغىنلىقتا نامايان بولغان تەپەككۇرنىڭ كۈچ - قۇدرىتى . مەيلى گېنېرالغا ئوخشاش بۈيرۇق چۈشۈرۈش ياكى ئەسكەرگە ئوخشاش بۈيرۇققا بويسۇنۇپ ئىجرا قىلىش بولسۇن ، ھەر ئىككىلىسىگىلا جۈرئەت كېرەك . لېكىن كۆپ ھاللاردا جەسۈرلۈق يوشۇرۇن ھالەت-تە بولىدۇ . ئاسانلىقچە ئۆزىنى ئاشكارىلىمايدۇ . ھەقىقىي جەسۈر-لۈق سوغۇققان ، ئېغىر - بېسىق ۋە تەمكىن بولىدۇ . ھەرگىز پەمسىز قەھرىمانلىق ، ئۇستۈنلۈك تالىشىش ، مەجەزى بىر قىسىم چۈسلۈق ئەمەس . ئانچە كۆزگە چېلىقمايدىغان ئادەملەر قارىماققا دائىم باشقىلارنى خۇشال قىلىدىغان ئىشلارنى قىلىدۇ . لېكىن پۈرسەت كەلگەندە ، كۆڭلىدىكى ئاشكارىلايدۇ . بىز ھەيرانلىق ئە-چىدە يۇمشاق پەلەي ئىچىدىكى پولاتتەك قولنى بايقايمىز .

23 . جۇغلاش بىزنىڭ ئېرىشكەن نەرسىلىرىمىزنى زاپاس توپ-
لاش ۋە ساقلاش ئىقتىدارىمىز . بۇنىڭدا بىز تېخىمۇ چوڭ پۇرسەت-
تىن پايدىلىنالايمىز . تەييارلىقنى پۈتتۈرۈپ بولساقلا ، مۇۋەپپەق-
يەت قازىنىشنىڭ پۈرستى بارلىققا كېلىدۇ . ئۇتۇق قازانغان بار-
لىق كارخانىچىلاردا بۇنداق پەزىلەت بار ، يەنە كېلىپ ئۇلار بۇ
جەھەتتە ناھايىتى ياخشى تەرەققىياتلارغا ئېرىشتى . جامىس . J شىس
52 مىليوندىن ئارتۇق بايلىقنى قالدۇردى . ئۇ مۇنداق دەيدۇ :
«ناۋادا سىز ئۆز تۇرمۇشىڭىزدا چوقۇم غەلىبە قىلىدىغانلىقىڭىزنى
ياكى مۇقەررەر مەغلۇپ بولىدىغانلىقىڭىزنى بىلمەكچى بولسىڭىز ،
ئۇنىڭ جاۋابىغا ناھايىتى ئاسانلا ئېرىشەلەيسىز . بۇنى سىناشنىڭ
ئۇسۇلى تولىمۇ ئاددىي ، نۇقسانسىز . سىز پۇل يىغالامسىز ؟ناۋادا
شۇنداق قىلالىسىڭىز ، ئۇنداقتا سىز مۇۋەپپەقىيەت قازىنىشنىڭ
بىر تۈرلۈك مۇھىم ئامىلىنى ھازىرلىغان بولىسىز . ئەكسىچە بول-
غاندا ، سىز مۇقەررەر مەغلۇپ بولىسىز ، چۈنكى مۇۋەپپەقىيەت
قازىنىشنىڭ ئۇرۇقى سىزدە يوق . سىز بەلكىم بۇنداق بولۇشى
مۇمكىن ئەمەس دەپ ئويلىشىڭىز مۇمكىن ، لېكىن بۇ ھەقىقەت
جۇغلاش ئىقتىدارىڭىز كەمچىل بولغاندا مۇۋەپپەقىيەت سىزگە خۇد-
دى كۆز يەتسىمۇ ، قول يەتمەيدىغان ئالتۇن بولۇپ كۆرۈنىدۇ ،
سىزگە ئىسپاتلاپ بېرىدۇ . »

24 . جامىس . J . شىرنىڭ تەرجىمھالىنى ئوقۇغانلارنىڭ
ھەممىسى ئۇنىڭ تۆۋەندىكى ئۇسۇل ئارقىلىق 50 مىليون ئامېرىكا
دوللىرى تاپقانلىقىنى بىلىدۇ . ئۇ ئالدى بىلەن ئىشنى بىر ۋاراق
ئاق قەغەزدىن باشلاپ ، ئۆزىنىڭ تەسەۋۋۇر كۈچىنى تولۇق ئېچىپ
ۋە ئۇنىڭدىن پايدىلىنىپ ، غەربىي قىسمىدىكى چوڭ يايلاقنى كې-
سىپ ئۆتىدىغان غايەت زور تۆمۈرىيول پىلانىنى قەغەز يۈزىدە كونكـ
رېتلاشتۇرىدۇ . ئۇنىڭدىن باشقا ، بايلىقاتچىلىقنىڭ قانۇنىيىتى ناھا-
يىتى مۇھىم ، ئۇ قانۇنىيەت بۇ پىلاننى ئەملگە ئاشۇرۇشىدا ئۇنى
ئۇسۇل ۋە ۋاستە بىلەن تەمىنلىدى . ئەمما ھالقىلىق رول ئوينىغان
نەرسە يەنىلا ئىجرا قىلىش ھالقىسى . ناۋادا قۇرۇق گەپ ياكى

ئاغزىدا شەھەر ئېلىش بىلەنلا چەكلىنىپ قالغان بولسا ، جامۇس . J . شىر ھېچقانداق بايلىقنى يېغالمىغان بولاتتى .

25 . ئارزۇ - ئىستەك جۇغلانما يېغىشتىكى ھەربىر كەتلەندۇر - گۇچ كۇچ . ئىككىسى بىر - بىرىنى ئىلگىرى سۈرىدۇ . (جۇغلان - مىكىز) كۆپەيگەنسىرى ئارزۇ - ئارمانلىرىڭىزمۇ كۆپۈيۈپ بار - دۇ . ئارزۇ - ئارمانلىرىڭىز كۆپەيگەنسېرى جۇغلانمىكىزمۇ ئېشىپ بارىدۇ . شۇنداق قىلىپ ناھايىتى قىسقا ۋاقىت ئىچىدىلا تەسىر ۋە ئەكس تەسىر توسۇۋالغۇسىز ھەربىر كەتلەندۇرگۈچ كۇچكە ئېرىشىدۇ . لېكىن جۇغلانما توپلاشنى ھەرگىز شەخسىيەتچىلىك ، ئاچكۆزلۈك ياكى پىخسىقلىق بىلەن ئارىلاشتۇرۇۋەتمەسلىك كېرەك . بۇلارنىڭ ھەممىسى بىنورمال ۋاستىلەر بولۇپ ، ئۇ سىزنى تۈيۈق يولغا باشلاپ ، ھەقىقىي ئالغا ئىلگىرىلىشىڭىزنى كۆپۈككە ئايلاندۇرۇۋېتىدۇ .

26 . يېڭىدىن قۇرۇش تەپەككۇرنىڭ ئىجادىي خاراكتېرلىك خاسلىقى . سودا ساھەسىدە ئۇ ئادەتتە «يېڭىلىق يارىتىش روھى» دەپ ئاتىلىدۇ . يېڭىلىق يارىتىش روھى يېڭىدىن قۇرۇش ، لايىھە - لەش ، كەشىپ قىلىش ، بايقاش ۋە ئۆزگەرتىش داۋامىدا گەۋدىلە - نىدۇ . يېڭىلىق يارىتىش روھى ئەڭ قىممەتلىك ئەخلاقىي - پەزە - لەت . بۇ چوقۇم ئۇزلۇكسىز ئىلھام بېرىشكە ۋە تەرەققىي قىلدۇ - رۇشقا تېگىشلىك . ھەر بىر ئۇتۇق قازانغان كارخانىچىنىڭ چوقۇم پىلانلاش ، تەرەققىي قىلدۇرۇش ۋە ياكى يېڭىدىن قۇرۇش ئىقتىدا - رى بولىدۇ . داۋاملىق باشقىلارنىڭ ئىزىدىن مېڭىۋەرگىلى بولمايە - دۇ . چوقۇم يېڭى ئىدىيەنى ، يېڭىچە ئىش قىلىش ئۇسۇلىنى تەرەق - قىي قىلدۇرۇش كېرەك . ھەر بىر شەخس مەلۇم جەھەتتىن ئېيىت - قاندا يېڭىلىق يارىتىش روھىغا ئىگە بولغان بولىدۇ . چۈنكى چەك - سىز ۋە مەڭگۈلۈك نەرسە ئېنېرگىيەلەر ئىچىدە ئۇ بىر ئاڭ يادرو - سى بولۇپ ، بارلىق مەۋجۇدات بۇ خىل ئېنېرگىيەنى مەنبە قىلىدۇ .

27 . سۇ ئوخشىمىغان ئۇچ خىل ھالەتتە مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدۇ . يەنى : قاتتىق ، سۈيۇق ۋە پار ھالەتتە . لېكىن ئۇلارنىڭ

ھەممىسى بىر خىل خىمىيەلىك بىرىكمە . بىردىنبىر ئوخشىمايدۇ- غان يېرى پەقەت ئۇنىڭ تېمپېراتۇرىسى . لېكىن ھېچكىم مۇز ئارقىلىق ماتورنى ھەرىكەتلەندۈرۈشكە ئۈرۈنمايدۇ . ئۇنى ھورغا ئايلاندۇرغاندىلا بۇ ۋەزىپىنى ئورۇندىغىلى بولىدۇ . سىزنىڭ ئېنېر- گىيېڭىزمۇ شۇنداق . ناۋادا سىز (يېڭىلىق يارىتىش) توغرىلىق ئويلاشماقچى بولسىڭىز ، ئالدى بىلەن تەسەۋۋۇر ئۇچقۇنى ئارقىلىق مۇزنى ئېرىتىشىڭىز ، ئېنېرگىيەڭىزنىڭ ئوتى قانچىلىك ئۇلغايغان- سىرى ئېرىيدىغان مۇزمۇ شۇنچە كۆپ بولىدۇ ، ئىدىيېڭىزمۇ بار- غانسېرى كۈچىيىپ ، ئارزۇ - مەقسەتلىرىڭىزنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش- مۇ تېخىمۇ ئاسانلىشىدۇ .

28 . ئەقىل - پاراسەت تەبىئەت قانۇنىيىتىنى تونۇش ۋە ئۇنىڭ بىلەن ھەمكارلىشىش ئىقتىدارىنى كۆرسىتىدۇ . ھەقىقىي دانىش- مەنلىك ئارقىلىق ئالدامچىلىق ۋە كۆز بويامچىلىقتىن ئانچە كۈچ- مەيلا ساقلانغىلى بولىدۇ . ئۇ چوڭقۇر كۆزىتىش ئىقتىدارىنىڭ مەھسۇلى . بۇنداق كۆزىتىش ئىقتىدارى ئارقىلىق سىز شەيئىنىڭ ئىچكى قىسمىغا ئىچكىرىلەپ كىرەلەيسىز . مۇۋەپپەقىيەتنىڭ شەرت- شارائىتلىرىنى يارىتىشتىكى ئىچكى قانۇنىيەتلەردىن تولۇق خەۋەردار بولالايسىز .

29 . زېرەكلىك بىلەن بۇاستە سېزىم ناھايىتى ئوخشىشىپ كېتىدۇ . ئۇ سودىدا مۇۋەپپەقىيەت قازىنىشتىكى ناھايىتى نازۇك ، شۇنداقلا ناھايىتى مۇھىم ئامىل . زېرەك ، چەپدەس بولۇش ئۇچۇن سىزدە چوقۇم ئىنچىكە سېزىم ، نېمىنى دېيىش ، نېمىنى قىلىش ھەققىدە بۇاستە سېزىم بولۇشى . زېرەك ، چەپدەس بولۇش ئۇ- چۇن ، سىزدە چوقۇم ھېسداشلىق تۇيغۇسى ۋە چۇشىنىش ئىقتىدا- رى بولۇشى كېرەك . ئاجايىپ چۇشىنىش ئىقتىدارىغا ئىگە بولۇش ناھايىتى مۇھىم . چۇنكى ھەممە ئادەم ئاڭلىيالايدۇ ، كۆرەلەيدۇ ، ھېس قىلالايدۇ . لېكىن بۇنى «چۇشىنەلەيدىغان» ئادەم ھەقىقەتەن ئاز بولىدۇ . زېرەكلىك يۇز بەرمەكچى بولغان ئىشنى ئالدىن بىلە- لەيدىغان بارومېتىر ، شۇنداقلا ھەرىكەتنىڭ نەتىجىسىنى ئىنتايىن

توغرا هېسابلاپ بېرەلەيدۇ . زېرەكلىك بىزنىڭ تەن ، روھ ۋە ئەخلاق جەھەتتىن پاكلىقنى ساقلىشىمىزغا ياردەم بېرىدۇ . چۈنكى بۇگۈنكى كۈندە ، بۇلارنىڭ ھەممىسى مۇۋەپپەقىيەت قازىنىشتا ھازىرلاشقا تېگىشلىك ساپالاردىن ئىبارەت .

30 . ساداقەتمەنلىك ئىقتىدارلىق ، پەزىلەتلىك ئادەمگەرچىلىكى بىر - بىرىگە باغلايدىغان كەمەر . ھەر قانداق ئادەم بۇنداق بەلباغنى ئۆزۈبتىدىكەن قاتتىق جازاغا ئۇچرايدۇ . بىلىكى ئۆزۈلۈپ كەتسىمۇ دوستىغا سانقىنلىق قىلمىغان ئادەمنى دوستىدىرى ھەرگىز تاشلاپ كەتمەپ قالمايدۇ . ساداقەتمەنلىكىنى ساقلىغان ھەتتا ئۇنىڭ ئۆچۈن ھاياتىنى قۇربان قىلىشتىن باش تارتمايدىغان ئادەم ئىشەنچ ۋە دوستلۇقنىڭ خاسىيەتلىك ئوردىسىغا كىرىش ئۈچۈن زەتنامىسىگە ئېرىشكەندىن باشقا ، شۇ كىشىنىڭ ۋۇجۇدىغا كىشىنىڭ ھەۋىسنى كەلتۈرىدىغان كۈچ - قۇۋۋەت مۇجەسسەملىنىدۇ . بۇ خىل كۈچ - قۇۋۋەت ئىنتىلىشكە ئەرزىيدىغان ھالەتنى ئۆزىگە جەلپ قىلىدۇ .

31 . خاسلىق ئۆزىمىزدە بار بولغان يوشۇرۇن مۇمكىنچىلىك بولغان كۈچ - قۇدرەتنى جارى قىلدۇرۇش ، مۇستەقىل ئىش كۆرۈشنى كۆزدە تۇتىدۇ ، ئۇ مۇسابىقىنىڭ نەتىجىسىگە ئەمەس بەلكى جەريانىغا ئىتىبار بېرىدۇ . غالىبلار ئۆزىنىڭ كەينىدە تۇرۇپ ئۆز - ئۆزىدىن كۆرەڭلەپ كېتىدىغان زور بىر تۈركۈم ئۆزىنى دورىغۇچىلارغا ئانچە پەرۋا قىلمپ كەتمەيدۇ . ئۇلار بىر توپ ئادەمنىڭ رەھبىرى بولۇش بىلەن ياكى بىر توپ ئالمانلارنىڭ ئالقىشىغا ئېرىشىش بىلەن قانائەتلىنىپ قالمايدۇ . بۇلار ئىچى تار ئادەملەرنىڭ كۆڭلىنى خۇش قىلالايدۇ . خاسلىققا ئىگە كىشىلەر ھەرگىز ئاجىزلارنىڭ نومۇسسىز خۇشامىتىدىن ئەمەس ، بەلكى ئۆزىنىڭ ئىچكى ئىقتىدارىنى ئېچىشتىن بەكرەك پەخىرلىنىدۇ . خاسلىق بولسا ھەقىقىي ئىچكى ئىقتىدار بولىدۇ . بۇ كۈچ - قۇدرەتنىڭ تەرەققىياتى شۇنداقلا ئۇنىڭ نەتىجىسىنىڭ ئىپادىلىنىشى ، ئۇنداق ئادەم ئۆز بېشىمچى بولىدۇ ، بىراۋالارنىڭ كەينىدىن ئەگەشمەيدۇ ،

بەلكى ، ئالغا ئىلگىرىلەش يولىدا ئۆز مەسئۇلىيىتىنى زىممىسىگە ئالىدۇ .

32 . ئىلھام كەڭ دائىرىدىكى مەزمۇنلارنى ئۆز ئىچىگە ئالغان ئۆزلەشتۈرمە سەنئەت ، ئۆز - ئۆزىنى بىلىش سەنئىتى . شەخسىنىڭ تەپەككۇرىنى تەڭشەپ ماسلاشتۇرىدىغان سەنئەت . بارلىق كۈچ - قۇۋۋەتنىڭ مەنبەسىگە نىسبەتەن قوشىدىغان سەنئەت ، شەكىللىك ۋە شەكىلسىز مەۋجۇدىيەتنى بىر - بىرىدىن ئايرىيدىغان سەنئەت . پۈتمەس - تۈگىمەس ئەقىل - پاراسەتنىڭ يۆتكىلىش يولى بولىدىغان سەنئەت ، ھەممىگە قادىر كۈچ - قۇدرەتنى بىلىدىغان سەنئەت .

33 . سەممىيەتلىك بارلىق بەختنىڭ زۆرۈر شەرتى . شۇنداق جەزمىلەشتۈرۈشكە بولىدۇكى ، سەممىيلىكنى بىلىش ، ئۆز - ئۆزىگە ئىشەنگەن ھالدا سەممىيلىكتە چىڭ تۇرۇشنىڭ ئۆزى قانائەتلىنىش شۇنداقلا باشقا ھەر قانداق نەرسە بىلەن سېلىشتۇرۇش تەس بولغان مەنزىل . سەممىيلىك ئەڭ تۈپ ھەقىقەت . بارلىق مۇۋەپپەقىيەتلىك سودا مۇناسىۋىتى ياكى ئىجتىمائىي مۇناسىۋەتتىكى ئالدىن ھەل قىلىش شەرتى . مەيلى بىلىمسىزلىك بولسۇن ياكى قەستەن بولسۇن ، سەممىيلىككە زىت بولغان ھەر قېتىملىق ھەرىكەت بىزنىڭ پۈت دەسسەپ تۇرىدىغان ئۇلىمىزنى ئاجىزلاشتۇرىدۇ . شۇنداقلا ئىناقسىزلىقنى ھەمدە ساقلانغىلى بولمايدىغان مەغلۇبىيەت ۋە قالايمىقانچىلىقنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ . چۈنكى ھەر قېتىملىق توغرا ھەرىكەتتە ، ئەڭ تۆۋەن دەرىجىدىكى تەپەككۇرمۇ ئۇنىڭ نەتىجىسىنى توغرا ئالدىن بىلەلەيدۇ . ناۋادا توغرا ھالدا پىرىنسىپقا خىلاپلىق قىلغاندا ، كىلىپ چىقىدىغان (ئاقىۋەتكە) نىسبەتەن ، ئەڭ ئۇلۇغ ، ئەڭ چوڭقۇر ، ئەڭ ئۆتكۈر تەپەككۇرمۇ مېڭىسى قېيىپ نىشاندىن ئادىشىپ قالىدۇ .

34 . يۇقىرىدا ئېيتىلغان ئاممىلار مۇۋەپپەقىيەتكە تۇتىشىدىغان شوتا ، مۇۋەپپەقىيەتنىڭ زۆرۈر ئاممىلىرىنى قەلبىگە ئورناتقان ئادەملەر ، غەلىبە مېۋىسىگە ئۇل سالغان بولىدۇ . بۇ كاپالەتلەر ھازىرلانغاندىن كېيىن ، قاراپ تۇرۇپ مۇۋەپپەقىيەتنى قولدىن بېرى

ىرىپ قويىدىغان ئەھۋال بولمايدۇ .

35 . بىزنىڭ ئاڭ پائالىيىتىمىز جەريانىدا ، ئاڭلىق پائالىيەت 10% كىمۇ يەتمەيدۇ . باشقا 90% نى بولسا ئىختىيارسىز ۋە ئاڭسىز پائالىيەت ئىگىلەيدۇ . شۇڭلاشقا ، پەقەت ئاڭلىق ئىدىيەگە تايىنىپلا نەتىجە ھاسىل قىلىدىغان ئادەمنىڭ پائالىيىتىنىڭ ئۇنۇمى لۇك بولۇش نىسبىتى 10% كىمۇ يەتمەيدۇ . زور ھەقىقەت شۇكى يوشۇرۇن ئاڭ دەل مۇشۇ يەردە ، ئىدىيە ئۇنىڭ ئىجادىي كۈچ - قۇدرىتىنى تاپىدۇ . ئۇنىڭ نىشان بىلەن باغلىنىشلىق بولغان كۈچى شەكىلسىز كۈچنى شەكىللىك كۈچكە ئايلاندۇرىدۇ . مۇۋەپپەقىيەت قازانغان ئۇلۇغ كىشىلەر تېخىمۇ چوڭ روھىي بايلىق ئامبىرىنى ئاچىدىغان ئالتۇن ئاچقۇچنى تاپقان كىشىلەردۇر .

36 . سۇ تۆۋەنگە قاراپ ئاققانغا ئوخشاش ، توك ئېقىمىمۇ يۇقىرى پوتېنسىيالدىن تۆۋەن پوتېنسىيالغا ئاقىدۇ . ئېلېكتىر ئىلىمىنى بىلىدىغانلار بۇ پىرىنسىپنى بىلىدۇ . شۇڭلاشقا بۇ خىل كۈچنى ئۆزىنىڭ قىلىۋالالايدۇ . بۇ قانۇنىيەتنى چۈشەنمەيدىغان كىشىلەر بۇ كۈچلۈك قورالنى ئىشلىتىشكە ئامالسىز قالىدۇ . ئاڭ دۇنياسىغا ھۆكۈمرانلىق قىلىدىغان قانۇنىيەتمۇ شۇنداق . بەزى ئادەملەر تەپەككۇرنىڭ بارلىق مەۋجۇداتقا سىڭىپ كىرەلەيدىغانلىقىنى ، ھەممىلا يەردە بارلىقىنى چۈشىنىدۇ . ھەم ئىنكاسى تېز بولىدۇ . ئۇلار بۇ قانۇنىيەتتىن پايدىلىنىپ شارائىت ، ھالەت ۋە مۇھىتنى كونترول قىلىدۇ . بۇنىڭغا نىسبەتەن ھېچنىمىنى بىلمەيدىغان ئادەم ئۇنىڭدىن پايدىلىنىشقا ئامالسىز قىلىپ «ئۇجمە پىش ، ئاغزىمغا چۈش» دەپ قاراپ تۇرىدۇ ، خالاس .

37 . بۇ خىل بىلىم ئېلىپ كەلگەن نەتىجە ئەسلىدە خۇدانىڭ شاپائىتى . بۇ ھەقىقەت كىشىلەرنى بويۇنتۇرۇقتىن خالاس قىلىدۇ ، نادانلىق ۋە چەكلىمىلىكتىن ساقلاپلا قالماستىن ، يەنە ئازاب ، ئوقۇبەت ، ۋە تەشۋىشتىن ئازاد قىلىدۇ . بۇ قانۇنىيەت ئادەمگە باقمايدۇ . مەيلى سىزنىڭ ئىلگىرىكى تەپەككۇر ئۇسۇلىڭىز ياكى بېسىپ ئۆتكەن يولىڭىز قانداق بولسۇن ، ئۇ ھەممىگە بىر كۆزدە قارايدۇ ،

ئۇنىڭدا كەمستىش بولمايدۇ .

38 . غۇۋالىق ئىچىدە بىز دائىم بىر خىل قۇدرەتلىك كۈچ-قۇدرەتنىڭ بىزنى يېتەكلەۋاتقانلىقىنى ، ئۆزىمىزنىڭ ئاڭلىق ياكى ئاڭسىز ھالدا ئۇنىڭغا ئەگىشىۋاتقانلىقىمىزنى ھېس قىلمىز . مانا بۇ ئاڭنىڭ كۈچ - قۇدرىتى . ئاڭنىڭ مەۋجۇت بولۇپ تۇرغان كۈچ قۇدرىتى باشقا ھەر قانداق كۈچ - قۇدرەتنى كونترول قىلىپ تۇرىدۇ . ھەم ئۇلارغا باشلامچىلىق قىلىدۇ ، ئۇنى يېتىلدۇرگىلى ، تەرەققىي قىلدۇرغىلى بولىدۇ . ھېچقانداق چەكلىمە ئۇنىڭ ھەرىكىتىنى توسۇپ قالالمايدۇ . ئاڭنىڭ كۈچ - قۇدرىتى دۇنيادىكى ئەڭ ئۇلۇغ ھەقىقەت . بارلىق كىشىلەرنى داۋالايدىغان خاسىيەتلىك دورا . بارلىق قىينىچىلىقنى ھەل قىلىدىغان ئەڭ ياخشى بىردىنبىر يول . بارلىق ئارزۇ - ئىستەكنى قاندۇرىدىغان مۇقەررەر يول ، ئەمەلىيەتتە ، ئۇ يارالقۇچىنىڭ ئىنسانىيەتنىڭ ئازادلىقى ئۈچۈن تەييارلىغان مول مەنىشتىدىن ئىبارەت .

رويابقا چىققان ئوي

قەتئىي ئىشىنىمەن ، رويابقا چىقىدۇ ئويۇم ،
پۈتۈلدى ئاڭا بەدەن ، نەپەس ۋە قانات .
ئوي - خىياللىرىمىزنى قويۇپ بېرەيلى ئەركىن ،
نەتىجىسى بىلەن دۇنيانى تولدۇرسۇن ،
مەيلى ئۇ ياخشى ياكى ئەسكى بولسۇن .
يوشۇرۇن ئوي - خىياللىرىمىزغا سەما بولايلى ،
يەر شارىنىڭ ئەڭ يىراق يېرىگە سەپەر قىلسۇن .
ياخشى تىلەكلەر قالدۇرسۇن ، تىلەكلەر قايغۇلۇق بولسىمۇ مەيلى ،
سەپ - سەپ بولۇپ ئىزلار قالسۇن .
كەلگۈسىمىزنى ئۆزىمىز يارىتىمىز ،
ئوي - خىياللىرىمىز ئارقا - ئارقىدىن پەيدا بولىدۇ .

ئاقىۋىتى ياخشى ياكى يامانمۇ ، كەلمەس بىلگۈمىز ،
ئالەم شۇنداق شەكىللەنگەن .
ئۆي - خىيال ، تەقدىرنىڭ ئىسمى باشقىچە ،
تاللايلى ، ئاندىن كۈتەيلى ئورۇنلاشتۇرۇشنى .
چۈنكى نەپرەتتىن نەپرەت ، مۇھەببەتتىن مۇھەببەت تۇغۇلىدۇ

ھىنزى ۋان دەيك

6 ـ ساۋاق : مۇۋەپپەقىيەت ئۈنى قوغلىشىدىغان (ئۈنىڭغا ئىنتىلىدىغان) مەقسەت ـ مۇددىئاغا موھتاج

1 . ئادەم بەدىنىدىكى ئىككى چوڭ سىستېما — مېڭە ـ ئومۇرتقا نېرۋا سىستېمىسى ۋە سىمپاتىك نېرۋا سىستېمىسى ئوخشاش تۇردىكى نېرۋا ئېنېرگىيە كونترول سىستېمىسىدىن تەڭ بەھرىمەن بولىدۇ ، مېڭە ـ ئومۇرتقا نېرۋا سىستېمىسىنىڭ ئەزاسى چوڭ مېڭە ، سىمپاتىك نېرۋا سىستېمىسىنىڭ ئەزاسى قورساق بوشلۇقى نېرۋا چىگىچى . ئالدىنقىسى ئاڭلىق ياكى مەقسەتلىك ، كېيىنكىسى ئاڭسىز ياكى مەقسەتسىز . بۇ ئىككى سىستېما ئۆزئارا گىرەلىشىپ ، ھەر قانداق بىر سىستېمىنىڭ ئىنكاس تەسىرىنى قارشى تەرەپكە يەتكۈزۈپ بېرىدۇ .

2 . ئىقتىدار جەھەتتىن قارىغاندا ، نېرۋا سىستېمىسىنى تېلـ گىراف سىستېمىسىغا ئوخشىتىشقا بولىدۇ . نېرۋا ھۈجەيرىسى باتارىيىگە ، نېرۋا تالالىرى تېلېگراف لىنىيەسىگە ماس كېلىدۇ . باتارىيە توك پەيدا قىلىدۇ . لېكىن نېرۋا ھۈجەيرىلىرى نېرۋا ئېنېرگىيەسى ھاسىل قىلالمايدۇ . ئۇلار ئېنېرگىيەگە ئايلىنىدۇ . نېرۋا تالالىرى ئېنېرگىيە يەتكۈزۈپ بېرىدۇ . بەدەندىكى ھەر بىر ھەرىكەت ، نېرۋا سىستېمىسىدىكى ھەر بىر قىسىم ئىنكاس ئوي ـ پىكرىمىزنىڭ ھەممىسى نېرۋا ئېنېرگىيىسى سەرپ قىلىدۇ . بۇ خىل ئېنېرگىيە توك ئېقىمى ، يورۇقلۇق ياكى ئاۋازغا ئوخشاش مېخانىك دولقۇن ئەمەس ، ئۇ تەپەككۇردىن ئىبارەت .

3 . بىز مېڭە ـ ئومۇرتقا نېرۋا سىستېمىسى ۋە چوڭ مېڭىنى ۋاستە قىلىپ تۇرۇپ ئۆزىمىزدە بار بولغان نەرسىلەرنى تونۇپ يەتتۇق . شۇڭلاشقا بۇ نەرسىلەرنىڭ ھەممىسى ئاڭنى مەنبە قىلىدۇ .

بۇ خىل ئالاقە مۇھىم ئالاقە ، بىزنىڭ ئېرىشكەن بىلىملىرىمىزنىڭ كۆپىيىشىگە ئەگىشىپ ئۇزلۇكسىز ئۆزگىرىپ بارىدۇ . بىلىم كۆلىمى زىتىش ، تەجرىبە ۋە قايتا ئويلىنىش ئارقىلىق ئېرىشىلىدۇ . لېكىن كىچىك بالىنىڭ تەرەققىي قىلمىغان ئېڭى ياكى گالۋاڭ ئادەمنىڭ ئېڭى ھەقىقىي ئالاقە ھېسابلانمايدۇ .

4 . ئېرىشىش ئالاقە ئاساسىغا قۇرۇلغان بولىدۇ . بىز بۇ خىل ئالاقىنى «ئىچكى دۇنيا» دەپ ئاتايمىز . بىز ئېرىشكەن شەكىلەن نەرسىلەر "سىرتقى دۇنيا"غا مەنسۇپ . ئىچكى دۇنيا تەپەككۇرغا ئىگە بولىدۇ . بىزنىڭ سىرتقى دۇنيادىن ئېرىشىدىغىنىمىزمۇ تەپەككۇر . تەپەككۇر ئىدىيە ، روھى كارتىنا ۋە ھەرىكەت ئارقىلىق ئۆزىنى نامايان قىلىدۇ . ھەر بىر خىل مۇئەييەنلىك سودا مۇناسىۋىتى ياكى ئىجتىمائىي ئورۇننىڭ ئۇلىنى سالىدىغان ئاساسلىق پىرىنسىپ ئىچكى دۇنيا بىلەن سىرتقى دۇنيا ، ئوبيېكتىپ دۇنيا بىلەن سۇبيېكتىپ دۇنيانىڭ پەرقىنى تونۇشتىن ئىبارەت .

5 . نېرۋا سىستېمىسى خوجايىن . ئۇ تەپەككۇر ئارقىلىق ئۆزىنىڭ ھوقوقىنى يۈرگۈزىدۇ . شۇڭلاشقا تەپەككۇر بوشلۇق ئېڭىنى ئەملگە ئاشۇرۇشتىكى ۋاستە . ئۇ ماددا بىلەن ئالاقە تۇتاشتۇرغۇچى بەلباغ . ئېڭىمىز بىلەن «بوشلۇق ئېڭى» ئوتتۇرىسىدىكى بەلباغ . تەپەككۇر چەكسىز كۈچ - قۇۋۋەتنىڭ ئىشكى . نېرۋا سىستېمىسى بىلەن تەپەككۇرنىڭ مۇناسىۋىتى رويال بىلەن تەڭكەش قىلغۇچىنىڭ مۇناسىۋىتىگە ئوخشايدۇ . تەپەككۇر پەقەت رولىنى جارى قىلدۇرىدىغان قورال بولغان چاغدىلا ئاندىن ئىپادىلەشنى تاماملايدۇ .

6 . ئىدىيە تۇغما ئۇزۇمە كۆڭۈل ، ئۇ ئىجادچانلىق خاراكتېرغا ئىگە بولۇپ ، دائىم توختىماي يېڭىلىق يارىتىدۇ . بىزنىڭ ئىدىيەدىن پايدىلىنىپ شارائىت ، مۇھىت ۋە باشقا تۇرمۇش كەچمىشلىرىنى يارىتىش ئىقتىدارىمىز بىزنىڭ تەپەككۇر ئادىتىمىز تەرىپىدىن بەلگىلىنىدۇ . بىزنىڭ نېمە قىلىشىمىزنى بىزنىڭ قانداقلىقىمىز بەلگىلەيدۇ . بىزنىڭ قانداقلىقىمىزنى بىزنىڭ نېمىنى ئويلاشقا ئا-

دەتلەنگەنلىكىمىز بەلگىلەيدۇ . شۇڭلاشقا ، بىز چوقۇم ئىچكى مۇلا-
ھىزە ئىقتىدارىمىزنى كونترول قىلىشىمىز ۋە ئۇنىڭغا يېتەكچىلىك
قىلىشىمىز ، بۇ ئارقىلىق ئۇنى يۇقىرى ئۇنۇملۇك ھالدا ھەرىكەت-
لەندۇرۇشىمىز كېرەك .

7 . ھەيۋەتلىك ، سەلتەنەتلىك ، قۇدرەتلىك ئالەم قارىماققا
ناھايىتى مۇرەككەپ چىگىشتەك كۆرۈنگىنى بىلەن تېگى - تەكتى-
دىن ئېيتقاندا پەقەت ئىككى خىل نەرسىدىن تەركىب تاپقان . يەنى
ئۇ كۈچ (قۇدرەت) بىلەن ھالەتتىن ئىبارەت . ئىدىيە دېمەك ،
كۈچ- قۇدرەت دېمەكتۇ بىز بۇ خىل «ئىجادىي كۈچكە» ئىگە
ئىكەنلىكىمىزنى تونۇپ يېتىپ ، ئۇنى كونترول قىلىپ ۋە ئۇنىڭغا
باشلامچىلىق قىلالايدىغان ، شۇنداقلا بۇ ئارقىلىق ئوبيېكتىپ دۇنيا-
دىكى كۈچ - قۇدرەت ۋە ھالەتلەرگە تەسىر كۆرسىتەلەيدىغان ۋاقىت-
تا ، بىزمۇ ئالڭ خىمىيەسىدىكى بىرىنچى تۈرلۈك تەجرىبىنى تامام-
لىغان بولىمىز .

8 . ئومۇمىيۈزلۈك ماس كېلىدىغان ئىدىيە بولسا ھەممە بىلە-
دىغان ، ھەممە قىلالايدىغان ، ھەممىلا يەردە مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدە-
غان ئىدىيەدىن ئىبارەت . ئومۇمىيۈزلۈك ماس كېلىدىغان ئىدىيە
بارلىق كۈچ ، بارلىق فورماتسىيەلەرنىڭ مەنبەسى ، بارلىق مەۋجۇ-
داتلارنىڭ ئاساسىي بولغان «ئاساسى گەۋدە» ، ئۇ مۇقىم قانۇنىيەت
بىلەن بىرەدەكلىككە ئىگە . «بارلىق شەيئى «ئۆزىنى مەنبە قىلغان ،
شۇنداقلا ئۆزى تەرىپىدىن يارىتىلىدۇ ۋە مەۋجۇتلۇقنى ساقلايدۇ .
بۇ دەل مۇكەممەل گەۋدىلىنىدىغان ئىجادىي خاراكتېردىكى ئىدىيە
ئىقتىدارىدىن ئىبارەت . ئۇ پەيدا بولغان ھەر بىر جايدا ، ماھىيەت
جەھەتتە ئوخشاش ، بىرەدەكلىككە ئىگە بارلىق ئوخشاش بىر تەپەك-
كۇر ئالەمنىڭ تەرتىپى ۋە خاسلىقىنى چۈشەندۇرۇپ بېرىدۇ . بۇ
قائىدىنى تولۇق ھېس قىلغاندا ، تۇرمۇشتىكى بارلىق مەسىلىلەر
تېز ھەم ئوڭايلا ھەل بولىدۇ .

9 . ئورتاق ماس كېلىدىغان ئىدىيە بىزنىڭ بەدىنىمىزدە تولۇق
ئىپادىلەنگەن . شۇڭلاشقا بىزنىڭ ئىچكى دۇنيايىمىزدا چەكسىز

ئىمكانىيەت مەۋجۇت . ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئۆز ئىدىيەمىزنىڭ كونترول قىلىشىغا ئۇچرايدۇ . بىز بۇ كۈچ - قۇدرەتكە ئىگە بولغانلىقىمىز ، ئۇماس كېلىدىغان ئورتاق ئىدىيە بىلەن ماسلىشالايدىغانلىقىمىز ئۈچۈن ، ئوخشاشسىزلىقنى قوللايلىققا ، تۈيۈق يولنى تۆز يولغا ئۆزگەرتىشكە قۇربىمىز يېتىدۇ .

10 . ھەر قانداق توسالغۇ ، ماس كېلىدىغان ئورتاق ئىدىيەنى چەكلىمەيدۇ . شۇڭلاشقا ، ئۆزىمىز بىلەن ئورتاق ماسلىشالايدىغان ئىدىيە بىلەن بىرەك بولالايدىغانلىقىمىزنى قانچىكى تولۇق تونۇپ يەتسەك ، بىز ھېس قىلالايدىغان چەكلىمە ياكى كەمچىلىكلەر تېخى مۇ ئاز ، ھېس قىلالايدىغان كۈچ - قۇۋۋەت (ئىقتىدار) مۇ شۇنچىلىك كۆپ بولىدۇ .

11 . مەيلى ماكرو دۇنيادا ياكى مىكرو دۇنيادا پەيدا بولسۇن ، ئورتاق ماسلىشالايدىغان ئىدىيە ئوخشاشلا ئۇنىڭغا ماس گەۋدىلەنگەن ئىقتىدار (كۈچ - قۇدرەت) نىڭ ئوخشاش بولماسلىقى ، ئوخشىمىغان ئىپادىلەش ئىقتىدارى تەرىپىدىن بەلگىلىنىدۇ . بىر ئوچۇم سېغىز توپا بىلەن ئوخشاش ئېغىرلىقتىكى بومبا ئوخشاش مىقدارىدىكى ئېنېرگىيەنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ . لېكىن كېينىكىسىدىكى ئېنېرگىيەنى ئاسانلا قويۇپ بەرگىلى بولىدۇ ، بىلىپ بولالمىدۇق ئالدىنقىسىدىكى ئېنېرگىيەنى قانداق قويۇپ بېرىشنى ھازىرغا قەدەر بىلەلمەي كېلىۋاتىمىز .

12 . ئىنسانلارنىڭ تەپەككۇرىنىڭ ئىككى خىل سىرتقى كىيىمى بار . ئاشكارا ئاڭدىكى كىيىم ، يەنە بىر تېپى يوشۇرۇن ئاڭدىكى كىيىم . بىر تەرەپتىن ئوبيېكتىپ تەپەككۇر ئارقىلىق سىرتقى دۇنيا بىلەن ئالاقە ئورنىتىمىز ، بىر تەرەپتىن سۇبيېكتىپ تەپەككۇر ئارقىلىق ئىچكى دۇنيايىمىز بىلەن مۇناسىۋەت ئورنىتىمىز . ئىككىسىدىن بىرسى كەم بولسا بولمايدۇ . مەنۋى تۇرمۇشنىڭ بارلىق قاتلاملىرىدا تەپەككۇر ئايرىۋەتكىلى بولمايدىغان بىرلىك ۋە مۇكەممەللىكنى نامايان قىلىدۇ . گەرچە بىز تىرىشىپ يوشۇرۇن ئاڭ تەپەككۇرى بىلەن ئاشكارا ئاڭ تەپەككۇرىنى ئېنىق ئايرىماقچى

بولساقمۇ ، بۇ پەقەت بىھۇدە ئاۋارىچىلىكتىن ئىبارەت . چۈنكى بۇ خىل ئايرىش ئەمەلىيەتتە مەۋجۇت ئەمەس . بۇنداق بىر تەرەپ قىلىش پەقەت قۇلايلىق بولسۇن ئۈچۈن ، خالاس .

13 . يوشۇرۇن ئاڭ تەپەككۇرى بىز بىلەن ئورتاق ماسلىشالايدىغان ئىدىيەنى باغلاپ تۇرىدىغان بەلباغ . بىز يوشۇرۇن ئاڭ ئارقىلىق بارلىق كۈچ - قۇدرەت بىلەن بىۋاستە مۇناسىۋەت ئورنىتىمىز . يوشۇرۇن ئاڭ بولسا بىر ئەسلىمە ئامبىرى . ئۇ بىز ئاشكارا ئاڭ تەپەككۇرى ئارقىلىق ئېرىشكەن تۇرمۇشقا بولغان كۆزىتىش ۋە كەچۈرمىشىمىزنى زاپاس ساقلايدۇ . يوشۇرۇن ئاڭ تەپەككۇرى ئىدىيەنى يېتىلدۈرىدىغان غايەت زور بۆشۈك . مەيلى مەقسەتلىك گۈل تېرىش ياكى مەقسەتسىز سۆگەت ئۈلاش بولسۇن ، يوشۇرۇن ئاڭ بۇنىڭ ئۈرۈقلىرىنى ئوزۇقلۇق بىلەن تەمىنلەيدۇ . ئاندىن كېيىن ، ئىدىيە چېچەكلەپ مېۋە بەرگەندىن كېيىن ، ئۆزىنىڭ مېۋىسى بىلەن بىزنىڭ ئېڭىمىزغا يەنە بىر قېتىم تەسىر كۆرسىتىدۇ . ئاڭ ئېچىكى دۇنيادا ، ئەمما ، ئىدىيە بولسا كۈچ - قۇۋۋەتنىڭ سىرتقى پايدىلىنىش شەكلى . ئىككىسى ئايرىلالمايدۇ . ئىدىيەدىن ئايرىلغان ئاڭ مەۋجۇت ئەمەس . ئاڭ باشتىن - ئاخىر ئىدىيەنى ئالدىنقى شەرت قىلىدۇ .

14 . ئىدىيەنىڭ كۈچ - قۇدرىتى ئارقىلىق بىز سۈنى پارغا ئايلاندۇرۇپ ، تاۋارنى پۈتۈن دۇنيا مىقياسىدا ئوبوروت قىلىمىز . بىز چاقماقنى «تۇتۇۋالدۇق» ھەمدە ئۇنىڭغا «توك ئېقىمى» دەپ ئىسىم قويدۇق . بىز دەريا - ئېقىنلارنى بويسۇندۇردۇق ، رەھىمسىز كەلكۈننى قۇل قىلدۇق

بىز يۆتكىلىدىغان ئوردا بىنا قىلدۇق . ئۇلار چوڭقۇر جىلغا ئىچىدىن داغدام يول ئاچتى . بىز غەلىبىلىك ھالدا ھاۋانى بويسۇندۇردۇق . بىز گەرچە سامان يولىدىكى كۆمۈش رەڭلىك تاقىم ئارالدا توختاپ قالغان بولساقمۇ ، بوشلۇقنى ئاللىبۇرۇن بويسۇندۇردۇق .

15 . ناۋادا ئىككى تال توك سىمى ناھايىتى يېقىن بولسا ، بىر

تال توك سىمى ئېلىپ يۈرىدىغان توكنىڭ مىقدارى يەنە بىر تال سىمدىن تېخىمۇ زور بولىدۇ . ئۇنداقتا ، ئاشۇ توك سىمى سىرتقى تەسىر (ئىندۇكسىيە) ئارقىلىق بىرىنچى توك سىمىدىن بىر قەسىم ئېقىمىنى قوبۇل قىلىدۇ . بۇ ھادىسە ئىنسانىيەتنىڭ ئورتاق ماسلىشىدىغان ئىدىيەگە تۇنقان مۇئامىلىسىنى ئوبرازلىق ھالدا چۈشەندۈرۈپ بېرىدۇ . ئۇلار ھەرگىز مەقسەتلىك ھالدا بۇ كۈچ - قۇۋۋەت مەنبەسى بىلەن مۇناسىۋەت ئورناتمايدۇ . لېكىن ، يوشۇرۇن ئېكىدا تەسىرگە ئۇچراپ بولغان بولىدۇ .

16 . ناۋادا يەنە بىر تال توك سىمى يەنە بىر تال توك سىمىغا تېگىشكەندە ، ئۇ كۈچىنىڭ بارچە تېخىمۇ كۆپ توك ئېقىمىنى توشۇيدۇ . بىز كۈچ - قۇدرەتنى ھېس قىلغان ۋاقىتتا ، بىز بىر تال «ھاياتلىقنىڭ توك سىمى» غا ئايلانمىز . چۈنكى ئاڭ سېزىم كۈچ - قۇدرەت بىلەن مۇناسىۋەت ئورنىتىدۇ . بىزنىڭ كۈچ - قۇدرەتتىن پايدىلىنىش ئىقتىدارىمىزنىڭ ئېشىشىغا ئەگىشىپ تۇرمۇشتىكى ھەر خىل ئەھۋاللارغا تاقابىل تۇرۇش ئىقتىدارىمىزمۇ ئاشىدۇ .

17 . سىرتقى تۇرمۇش شارائىتى ۋە مۇھىت شارائىتى پەقەت بىزنىڭ يېتەكچى ئىدىيەمىزنىڭ ئىنكاسى . ئاڭنىڭ تونۇشى ، ئىدىيە ئارقىلىق بىز ئىنتىلمەكچى بولغان شارائىتنى كۆرسىتىپ بېرىدۇ . ئىپادىلەش ئۇچۇن ، بىز چوقۇم ئېڭىمىزدا شۇنىڭغا مۇناسىپ شارائىتنى يارىتىشىمىز كېرەك . بىز ئۇن - تىنسىز ھالدا ياكى تەكرار ھالدا بۇ شارائىتنى يوشۇرۇن ئېڭىمىزغا سىڭدۈرۈۋېتىشىمىز كېرەك . شۇڭلاشقا ، توغرا ئانالىز قىلىشنىڭ مۇھىملىقى سىزنىڭ ئويىڭىزدىكىدىنمۇ يىراقلاپ كەتكەن . كۆرمەسكە سېلىۋېلىش ، قۇلاقنى يوپۇرۇۋېلىش بىزنى چۈشىنىشكە ئىگە قىلالمايدۇ . باشقىچە قىلىپ ئېيتقاندا ، ئاڭ بولمىسا ، چۈشىنىشمۇ بولمايدۇ .

18 . ئىجادچان ئىدىيە يوشۇرۇن ئاڭدا بەزى مايىللىقنى بەرپا قىلىدۇ . بۇ مايىللىقلار ئۆزىنى خاراكتېر سۈپىتىدە نامايان قىلىدۇ . خاراكتېردىن ئىبارەت بۇ سۆزنى ئەڭ ئاممىباب چۈشەندۈرۈش

بولسا : تەبىئىيىلىك ۋە ئادەمنىڭ بىر ئادەمدە قالدۇرغان ئالاھىدە ئەخلاق - پەزىلىتى . ئۇ بۇ خىل خاراكتېرگە ئىگە كىشى بىلەن باشقا ھەممە ئادەمنى پەرقلەندۇرىدۇ . خاراكتېر سىرتقى ئىپادىلەش ۋە ئىچكى ئىپادىلەش دەپ ئايرىلىدۇ . ئىچكى ئىپادىلەش مەقسەت ، سىرتقى ئىپادىلەش بولسا ئىقتىدار . ئىككىسى خاراكتېرنىڭ رولىنى ئۆز ئۈستىگە ئالغان بولىدۇ . تارتىشىش پىرىنسىپىغا ئاساسەن ، بىزنىڭ كەچمىشلىرىمىز بىزنىڭ روھىي ھالىتىمىز تەرىپىدىن بەلگىلىنىدۇ . مال مېلى بىلەن ، ئادەم خىلى بىلەن . روھىي قىياپەت بولسا خاراكتېرنىڭ نەتىجىسى . خاراكتېرمۇ ئوخشاشلا روھىي قىياپەتنىڭ نەتىجىسى . ئىككىسى بىر - بىرىگە تەسىر ۋە ئەكس تەسىر كۆرسىتىدۇ .

19 . مەقسەت ئىدىيەگە ئەخلاق - پەزىلەت ئاتا قىلىپ ، تەپەككۇرنى ئەمەلگە ئاشۇرماقچى بولغان غايە ، تاماملىماقچى بولغان نىشان ياكى ئەمەلگە ئاشۇرماقچى بولغان ئارزۇ - ئىستەككە باشلايدۇ . مەقسەت ۋە ئىقتىدار بىزنىڭ كەچمىشلىرىمىزنى بەلگىلەيدۇ . ئىقتىدار كۈچ - قۇدرەت بىلەن ھەمكارلىشىش ئىقتىدارىنى كۆرسىتىدۇ . بىزنىڭ دىققەت قىلىشىمىزغا ئەرزىيدىغان يېرى شۇكى : مەقسەت ۋە ئىقتىدار چوقۇم تەڭپۇڭلۇقنى ساقلىشى كېرەك ؛ مەقسەت ئىقتىدارىدىن چوڭ بولغاندا ، ئەمەلىيەتتىن ئايرىلىش ھارارىتى شەكىللىنىدۇ . ئىقتىدار مەقسەتتىن چوڭ بولغاندا ، ئاقۇبەتتى نەتىجە پەقەت ئالدىراقسانلىق بىلەن نەتىجىلىنىدۇ - دە ، كۆپلىگەن پايدىسىز ھەرىكەتلەر كېلىپ چىقىدۇ .

20 . سىرتقى جەھەتتىن قارىغاندا ، «پۇرسەت» ، «بەختسىزلىك» ، «بەخت» ، «پېشانە» قاتارلىق ئاممىلار خۇددى بىزنىڭ ھەر بىر كەچۈرمىشىمىزگە ئىختىيارسىز ھالدا قوماندانلىق قىلىۋاتقاندەك قىلىدۇ . ئەمەلىيەتتە بۇنداق ئەمەس . ھەر قېتىملىق كەچۈرمىش مەڭگۈ ئۆزگەرمەس قانۇنىيەت تەرىپىدىن كونترول قىلىنىدۇ . بىز قانۇنىيەتنى بايقىغان ۋە ئۇنىڭدىن پايدىلانغان ۋاقتىمىزدا ، ئۆز تەقدىرىمىزنىڭ قوماندانلىق تايىقىنى ئۆز قولىمىزدا تۇتقان

بولىمىز .

21 . ماددا داۋاملىق ئۆزىنىڭ بەلگىلىك سىرتقى قىياپىتى ئارقىلىق ئۆزىنى نامايان قىلىدۇ . بىز بۇ خىل سىرتقى قىياپەتنى «ھالەت» دەپ ئاتايمىز . ماددىدىن تۇزۇلگەن ھالەتلەرنىڭ ھەممىسى كونكرېت ، كۆرگىلى بولىدىغان (شەكىلگە ئىگە ھالەتلەردىن ئىبارەت) . ئالەمدىكى ھالەتلەر بىر نەچچە خىل دەرىجە بويىچە تۇرگە ئايرىلىدۇ . باشتىن - ئاخىر بىردىنبىر ھالەتنى ساقلايدىغان ھالەت ياكى ئانورگانىك ھالەت ، مەسىلەن ، تۆمۈر ، گرانت تاش دېگەندەك ، ھاياتلىققا ئىگە ھالەت ياكى ئورگانىك ھالەت . ئۇنىڭدا ھېس- تۇيغۇ بار ، ئەركىن ھەرىكەت قىلالايدۇ . مەسىلەن ، ھايۋانات دېگەندەك . يەنە بىر خىل ھالەت يۇقىرىدا سۆزلەنگەن ئالاھىدىلىكلەردىن باشقا ئۆزىنىڭ مەۋجۇتلۇقىنى ، شۇنداقلا ئۆزى ئىگە بولغان نەرسىلەرنى ھېس قىلالايدۇ ، ئۇ بولسىمۇ بىردىنبىر ئىنسانىيەتتىن ئىبارەت .

22 . سىرتقى دۇنيا يەككە ئادەمنى مەركەز قىلىپ ئايلىنىدۇ . قۇرۇلمىغا ئىگە ھاياتلىق ، ئىدىيە ، ئاۋاز ، نۇر ۋە باشقا تەۋرىنىش- لەر شۇنداقلا ھەممىسى ھەممىنى ئۆز ئىچىگە ئالغان بولىدۇ ، ھەممىسىنى ئۆز ئىچىگە ئالغان ئالەممۇ بىزگە تەۋرىنىش ئېلىپ كېلىدۇ . نۇر ، ئاۋاز تىگىش سېزىمىنىڭ تەۋرىنىشى ، شاۋقۇن سۇرەن ۋە يېقىملىق يېنىك تەۋرىنىش . مۇھەببەت ۋە غەيرەتنىڭ تەۋرىنىشى ، ئىدىيەنىڭ تەۋرىنىشى ، ياخشى ۋە يامانلىقنىڭ تەۋرىنىشى ، ئەقىل - پاراسەت بىلەن نادانلىقنىڭ تەۋرىنىشى ، راست- يالغانلىقنىڭ تەۋرىنىشى دېگەندەك . بۇ تەۋرىنىشلەر يەككە شەخسنىڭ تەۋرىنىشىنى كۆرسىتىدۇ . مەيلى سىرتقى جەھەتتىكى ياكى ئىچكى جەھەتتىكى بولسۇن ، ياكى ئاشكارە ئاڭ ياكى يوشۇرۇن ئاڭ بولسۇن ، ئۇلارنىڭ ئىچكى دۇنياينىڭزغا يېتىپ بارىدىغان تەسىرى ناھايىتى ئاز بولىدۇ . كۆپ قىسمى تېزلا ئۆتۈپ كېتىدۇ ، كىشىلەرنىڭ تۇيۇقسىز يادىغا يەتكەندە ئىزى غۇۋالاشقان بولىدۇ .

23 . بەزى تەۋرىنىشلەر بىزنىڭ سالامەتلىكىمىز ، كۈچ -

قۇدرەت ، مۇۋەپپەقىيەت ، بەخت - سائادەتسىزگە ناھايىتى پايدا-لىق بولسىمۇ . لېكىن بىز ئۇلارنى تۇتۇۋېلىشقا ئامالسىز . ئۇلارنى ئىچكى دۇنيايىمىز قوبۇل قىلالمايدۇ . ئىچكى دۇنيايىمىز سىرتقى دۇنيانى تۇتالايدىغان سەزگۈر تەۋرىنىش ، شۇنداقلا ئۇلارنى ئىچكى دۇنيايىمىزغا ئەۋەتىدىغان ئىقتىدار ، سەزگۈرلۈك ئاڭنىڭ ھالەت ئىپادىسى .

24 . ناۋادا ئاڭنى بىر ئۇنىۋېرسال ئۇقۇم دەپ ئايرىساق ، ئۇنداقتا ئاڭ تاشقى دۇنيانىڭ ئىچكى دۇنياغا بولغان تەسىرىنىڭ نەتىجىسى . مەيلى بىز سەگەك بولايلى ياكى بىزنى غەپلەت باسسۇن ، ئاڭ ھېس - تۇيغۇ ياكى سىزىمىڭ نەتىجىسى . شۇڭا بىز ناھايىتى ئاسانلا ئاڭنىڭ قاتلىمىنى تونۇۋالالايمىز . ئۇلار ئوتتۇرىسىدا غايەت زور پەرق مەۋجۇت .

25 . «ماددىي ئاڭ» بارلىق ھايۋاناتلارغا نىسبەتەن ئورتاق ئاڭ . ئۇ بولسىمۇ مەۋجۇتلۇق تۇيغۇسى . بۇ خىل ئاڭ ئارقىلىق بىز «مەن كىم» ھەمدە «مەن نەدە» دېگەننى ھېس قىلالايمىز ؛ بۇ خىل ئاڭ ئارقىلىق ، بىز خىلمۇخىل كۆرۈنۈش ئوبيېكتلارنى ، شۇنداقلا خىلمۇخىل كۆرۈنۈش ۋە ئەھۋاللارنى سېزەلەيمىز . بۇ ئاڭنىڭ تۆۋەن دەرىجىلىك ھالىتىگە مەنسۇپ .

ئۆز - ئۆزىگە ۋەدە بېرىش

قەيسەر بولساڭ ھەر قانداق پاراكەندىچىلىك قەلبىڭنىڭ تىنچ-لىقىنى بۇزالمايدۇ .

ئۇچراشقان ھەر قانداق ئادەم بىلەن سالامەتلىك ، بەخت مۇۋەپ-پەقىيەت توغرىسىدا پاراڭلاش .

دوستلىرىڭنىڭ ھەممىسى ئۆزىنىڭ قىممىتى بار ئادەم ئىكەن-لىكىنى ھېس قىلسۇن ،

ھەر قانداق ئىشقا ئومىدۋار پوزىتسىيەدە بول ، ئومىدۋارلى-قىڭنى رېئاللىققا ئايلاندۇر .

ئەڭ ياخشى نەرسىنى ئويلا ، ئەڭ ياخشى نەرسىنىڭ نەتىجىسى تىرىشچانلىق ، ئەڭ ياخشى نەرسىگە ئىنتىل .

باشقىلارنىڭ مۇۋەپپەقىيىتىگە ئۆزۈڭنىڭ مۇۋەپپەقىيىتىگە ئوخشاش قىزغىن بول .

ئۆتكەنكى سەۋەنلىكلىرىڭنى ئۇنتۇپ كەت ، كەلگۈسىدە تېخىمۇ زور مۇۋەپپەقىيەتكە ئېرىشىش ئۈچۈن تىرىش .

چىرايىڭدىن تەبەسسۇم كەتمىسۇن ، ئۆزۈڭ ئۈچراشقان ھەر قانداق جانلىققا تەبەسسۇم قىلىش ئۈچۈن ھەر ۋاقىت تەييارتۇر .

يېتەرلىك ۋاقىت چىقىرىپ ئۆزۈڭنى ئۆزگەرت ، باشقىلارنى تەنقىد قىلىشقا ۋاقتىڭ قالمىسۇن .

كەڭ قورساق بولساڭ غەمدىن ، ئالىيجاناب بولساڭ غەزەپ-تىن ، كۆچلۈك بولساڭ قورقۇنچتىن ، خوشال بولساڭ رىشۋارچە-لىقتىن خالىي بولىسەن .

ئۆزۈڭنىڭ باھادىر ئىكەنلىكىڭگە ئىشەن ، دۇنياغا ئۆزۈڭنىڭ ياڭراق سۆز - ئىبارىلەر بىلەن ئەمەس ، ئۇلۇغ ھەرىكەت ئارقىلىق باھادىر بولالايدىغانلىقىڭنى جاكارلا .

سەن مۇنداق بىر ئىشەنچ بىلەن ياشا : ئۆزۈڭنىڭ باھادىر ئىكەنلىكىڭگە ئىشەنسەڭ ، پۈتۈن دۇنيا سەن تەرەپتە تۇرىدۇ .

كىرسىن D را

26 . ئىككىنچىسى بولسا ‹ئۆزلۈك ئېڭى› ، بۇ بارلىق ئىنسا-نىيەتكە نىسبەتەن (بوۋاق ۋە ئەقلىي كەمتۈكلەردىن باشقا) ئورتاق ئاڭ . بۇ بىزگە ئۆزىمىز ئۈستىدە ئويلىنىش ئىقتىدارىنى ئاتا قىلى-دۇ . تاشقى دۇنيا بىزنىڭ ئىچكى دۇنيايىمىزدا رول ئويناىدۇ . ئىنسانىيەتنىڭ ئىدىيە ئالماشتۇرۇش قورالى بولغان تىل دەل ئۆزى-مىز ئۈستىدە ئويلىنىشنىڭ نەتىجىسى . ھەر بىر سۆز بىر خىل ئىدىيە ياكى ئۇقۇمغا ۋەكىللىك قىلىدىغان بەلگە بولۇپ ، ھەممىسى ئالاھىدە ئۇچۇر يەتكۈزەلەيدۇ .

27 . ئۇچىنچى قاتلامدىكىسى ‹بوشلۇق ئېڭى› ، ئۇ ئاڭنىڭ

ئەڭ يۇقىرى قاتلىمى . ئۇ زامان ، ماكان ، ئۇقۇمدىن ھالقىغان ، ئۇ ئۆزى ۋە ماددىي دۇنيانىڭ چەكلىمىسىگە ئۇچرىمايدۇ . ‹بوشلۇق ئېڭى ، ئاڭنىڭ ئەڭ يۇقىرى ھالىتى ، ئۇ ئالدىنقى ئىككى خىل ئالڭ بىلەن تۇپتىن پەرقلىنىدۇ . خۇددى كۆرۈش سەزگۈسى ، ئاڭلاش سەزگۈسى ياكى تېگىش سەزگۈسى بىر - بىرىگە ئوخشىمىغانغا ئوخشاش ، بوشلۇق ئېڭى ئالدىنقى ئىككى خىل ئاڭغا ئوخشىمايدۇ بۇنىڭ پەرقى ھەتتا كۆرۈش سەزگۈسى بىلەن ئاڭلاش سەزگۈسىدىن ئېشىپ كېتىدۇ . بىر قارىغۇ ئادەمنىڭ رەڭگە قارىتا ھېچقانداق ھەقىقىي ئۇقۇمدا بولۇشى مۇمكىن ئەمەس . ئەمما ئۇنىڭ ئاڭلاش سەزگۈسى ناھايىتى سەزگۈر ياكى تېگىش سەزگۈسى ناھايىتى سەزگۈر . لېكىن بىر ئادەم ئاددىي ئالڭ ياكى ئۆزلۇك ئېڭىغا ئاساسەن بوشلۇق ئېڭى ھەققىدىكى ھەر قانداق چۈشەنچىگە ئېرىشەلمەيدۇ .

28 . ئۆزگەرتكىلى بولمايدىغان ئالڭ قانۇنىيىتى : ئالڭ تەرەققىي قىلىپ قايسى دەرىجىگە ، سۇبيېكتىپ كۇچ - قۇۋۋىتى تەرەققىي قىلىپ قايسى دەرىجىگە يەتكەن ئاڭنىڭ نەتىجىسى ئوبيېكتىپ ئوبيېكتتا شۇنچىلىك دەرىجىدە نامايان بولىدۇ .

(قوشۇمچە بەت)

29 . بۇ‌استە سەزگۈ ئاڭنىڭ پاكىتى سۈپىتىدە نامايان بولغان ھەم ھەممىگە باب كېلىدىغان ئىدىيىنىڭ باشقا بىر خىل ھالىتى ، ئەقىل - ئىدراك ھەققەتنى بۇ‌استە سېزىم ئارقىلىق تونۇيدۇ . بىلىمنى ئەقىل - پاراسەتكە ، تەجرىبىنى مۇۋەپپەقىيەتكە ئايلاندۇرىدۇ . سىرتقى دۇنيادىكى شەيئىلەرنى ئىچكى دۇنيارىمىزغا باشلاپ كىرىدۇ ، ئىككى خىل ئوي - پىكىرنىڭ بىرەك ياكى بىرەك ئەمەسلىكىنى ئايرىيدۇ .

7 ـ ساۋاق : ئۆزئارا مەنپەئەت يەتكۈزۈش بايلىقنى ئاشۇرىدۇ

1 . مېكسىكا يوقاتقان بارلىق كان بايلىقلىرى ، ھىندى تاقىم ئارىلىدىن قوزغالغان بارلىق چوڭ سودا پاراخوتلىرى ، رىۋايەتلەردە ئېيتىلغان بارلىق ئالتۇن ـ كۈمۈش بېسىلغان ئىسپانىيە پاراخوت ئەترىتىنى ھازىرقى سودا ئىدىيەسى ئارقىلىق سەككىز سائەت ئىچىدە يارىتىلغان بايلىق بىلەن سېلىشتۇرغاندا ، بىر تىلەمچى ئېرىشكەن سەدىقىچىلىكمۇ قىممىتى يوق .

2 . پىرامىدانىڭ ئۈلى چوڭ ھەم مۇستەھكەم ، لېكىن ئەڭ ئېگىز پىرامىدا چوققىسىدا پەقەت بىرلا قۇش تۇرالايدۇ . ئەمما ئۇ يەنىلا بارلىق ئادەمنى جەلپ قىلىدۇ . دۇنيادىكى 80% بايلىق 20% ئادەمنىڭ قولىغا مەركەزلەشكەن . دۇنيا مانا مۇشۇنداق تەڭسىز . باي ـ كەمبەغەللىنىڭ پەرقى يەنمۇ زورايماقتا . بايلىق تىخمۇ ئاز سانداكى قابىلىيەتلىكلەرنىڭ قولىغا توپلانماقتا . ئامېرىكىنىڭ تەرەققىي قىلىشى 2% نوپۇسقا مەنسۇپ . باشقىچە قىلىپ ئېيتقاندا ، ئامېرىكىدىكى بارلىق تۆمۈرىول ، تېلېفون ، ماشىنا ، كۆتۈپخانا ، گېزىت شۇنداقلا سان ـ ساناقسىز باشقا قۇلايلىق ، راھەت ـ پاراغەت ۋە زۆرۈر بۇيۇملار 2% ئادەمنىڭ ئىجادىي تالانتىنىڭ مەھسۇلى . ئامېرىكىدىكى مىليونېرلار دەل مۇشۇ ئادەملەر .

3 . كىم پىرامىدانىڭ چوققىسىدىكى ئادەم ، كىم دۇنيانىڭ خوجايىنى ، كىم بايلىققا ئىگە بولىدۇ ؟ بىز مەدەنىيەتتىن بەھرە ئالغان بارلىق مەنپەئەتلەر كىمگە مەنسۇپ ؟ ئەلۋەتتە ئاشۇ ئىجاتچان تالانتلىقلار ، ئاشۇ ئىقتىدارى ھاياتىي كۈچكە تولغان كىشىلەرگە مەنسۇپ . ئۇلارنى دۇنياغا ئالتۇن قوشۇق شوراپ چۈشكەن ، مەراسقا ۋارىسلىق قىلىپ بايلىققا ئېرىشكەن دەپ قالماڭ . بۇ تالانـ

لىقلار ئىچىدە 30% كىشى نامرات پوپنىڭ بالىلىرى ، ئۇلارنىڭ دادىلىرىنىڭ ھەر يىلى تاپىدىغان پۇلى ھەرگىز 1500 دوللاردىن ئېشىپ كەتمەيدۇ . 25% ئادەم مۇئەللىم ، دوختۇر ، يېزا ئادۋوكاتىنىڭ ئوغلى . پەقەت 5% لا ئادەملا بانكىرلارنىڭ بالىلىرى .

4 . ئۇنداقتا ، نېمە سەۋەبتىن ئۇلار بىلەن ئادەتتىكى ئادەملەر ئوتتۇرىسىدا مۇشۇنداق چوڭ پەرق شەكىللىنىدۇ ؟ نېمە ئۈچۈن بۇ 2% ئادەم مۇۋەپپەقىيەتلىك ھالدا تۇرمۇشتىكى ئەڭ ياخشى نەرسىلەرگە ئېرىشىدۇ ، قالغان 98% ئادەم يەنىلا كىيىنىش ـ تويۇنۇش سىزىقىدا جان تالىشىدۇ ؟ مۇقەررەرلەشتۇرۇشكە بولىدىغان يېرى شۇكى ، بۇ ھەرگىز پۇرسەت مەسىلىسى ئەمەس . چۈنكى دەل بىزنىڭ بىلگىنىمىزگە ئوخشاش ، ئالەم قانۇنىيىتى تەرىپىدىن كونترول قىلىنىدۇ . قانۇنىيەت قۇياش سىستېمىسىدىكى بارلىق پىلانىتلار ھەمدە قۇياش سىستېمىسى سىرتىدىكى پۈتكۈل ئالەمنى كونترول قىلىدۇ . قانۇنىيەت ھەر خىل ھالەتتىكى يورۇقلۇق ، ئىسسىقلىق ، ئاۋاز ۋە ئېنېرگىيەنى كونترول قىلىدۇ . ئۇ يەنە ماددىي نەرسىلەر ۋە ماددىي نەرسە بولمىغان ئىدىيەنى كونترول قىلغان بولىدۇ . قانۇنىيەت يەر شارىغا كىشىنى مەپتۇن قىلىدىغان رومال ئارتىپ ، يەر شارىنى سېخىي سەدىقە ـ نېمەتلىرى بىلەن تولدۇرغان . ئۇ ئايرىم ساندىكى كىشىلەرگە سېخىي بولۇپلا قالماستىن ، ھەر قانداق ئادەم ئۇنىڭدىن سوۋغاتلارغا ئېرىشەلەيدۇ .

5 . پۇل بايلىق ساغلاملىق ، ئۆسۈپ يېتىلىش ، ماسلىق ۋە باشقا ھەر قانداق تۇرمۇش شارائىتىغا ئوخشاش مۇقەررەر ، جەزمەن ، ئېنىق ھالدا قانۇنىيەتنىڭ كونترول قىلىشىغا ئۇچرايدۇ . بۇ قانۇنىيەتكە ھەر قانداق ئادەم چوقۇم بويسۇنۇشى كېرەك . نۇرغۇنلىغان ئادەم بىلىپ ـ بىلمەي ئىختىيارسىز ھالدا بۇ قانۇنىيەتكە بويسۇندى . لېكىن بىر قىسىم كىشىلەر بۇ قانۇنىيەتتىن تېخىمۇ تولۇق ، مۇۋاپىق پايدىلىنىش كويىدا بولماقتا .

6 . ناۋادا تارىخنىڭ چاقپىلىكى تەرىپىدىن ئارقىدا قالدۇرۇلۇشنى خالىمىسىڭىز ، ھېلىقى 2% ئادەمنىڭ بىر ئەزاسىغا ئايلا-

ماقچى بولسىڭىز ، چوقۇم بۇ قانۇنىيەتكە بويسۇنىشىڭىز كېرەك . ئەمەلىيەتتە ، يېڭى ئېرا ، ئالتۇن دەۋر ، كەسىپلەرنىڭ ئازاد قىلىنىشى قاتارلىقلارنىڭ ھەممىسى ھېلىقى 2% توپنىڭ كېڭىيىشىگە يۆلەنگەنلىكىدىن ياكى ئەۋزەل ھالەتنىڭ تەتۇرسىگە ئايلىنىشىدىن ، يەنى 2% توپنىڭ ناھايىتى تېزلا 98% كە ئايلىنىپ قالمىغانلىقىدىن دېرەك بېرىدۇ .

7 . ئىنسانىيەت ئەمدى يېپ بىلەن تارتىلمىغان ياغاچ قونچاق ئەمەس . پاسسىپ ھالدا تەبىئەت ۋە تەقدىر تەرىپىدىن ئىدارە قىلىنىدىغان بولدى . ئادەم ناھايىتى قۇدرەتلىك بولۇپ ، ئانچە كۆچمەيلا ئاپەتنى ، تەقدىر ۋە تەلەيىنى كونترول قىلىمىغان بولدى . ئىشلار خۇددى كاپىتان پاراخوتنى ، پويىز شوپۇرى پويىزنى كونترول قىلغانغا ئوخشاش ئاسانلاشتى .

8 . بارلىق مەۋجۇدات ئەڭ ئاخىرى ئوخشاش ئېلىمېنتقا پارچىلىنىدۇ . شۇنداقلا ، بىر - بىرىگە ئايلىنالايدۇ . بۇنىڭدىن شۇنى كۆرۈۋېلىشقا بولىدۇكى ، شەيئىلەر ئوتتۇرىسىدىكى مۇناسىۋەت ئۆزگارا باغلىنىشلىق ، ھەرگىز بىر - بىرىگە قارىمۇقارشى ئەمەس .

9 . بارلىق شەيئىنىڭ رەڭگى ، ھالىتى ، چوڭ - كىچىكلىكى ، ئىككى تەرىپى ، ئۇچى بولىدۇ . شىمالدا مۇز ئوكيان ، جەنۇبتا ئانتىراكتىدا بار ؛ ھەر قانداق شەيئىنىڭ ئىچكى قىسمى ھەم سىرتقى قىسمى بار ؛ كۆز بىلەن كۆرگىلى بولمىغانلىرىمۇ ، كۆرگىلى بولمايدىغانلىرىمۇ بار . بۇلارنىڭ ھەممىسى سىرتقى جەھەتتىن قارىماققا قارىمۇ - قارشىدەك كۆرۈنىدۇ . ئەمەلىيەتتە بۇ قارىمۇقارشىلىقنىڭ بىر خىل ئىپادىلىنىش شەكلى . ئوخشاش بىر شەيئىنىڭ ئوخشاش بولمىغان تەرەپلىرىنىڭ ئۆز ئالدىغا ئىسىملىرى بولىدۇ . لېكىن ئوڭ - تەتۇر ئىككى تەرەپ ئۆزئارا باغلىنىشلىق . ئۇلار مۇستەقىل سۇبىستانىيە ئەمەس . بەلكى شەيئىنىڭ ئومۇمىي گەۋدىسىنىڭ ئىككى قىسمى ياكى ئىككى تەرىپى .

10 . بۇ قانۇنىيەتنىڭ كۆلەڭگىسى ئوخشاشلا ېزنىڭ روھىي دۇنياىمىزدا كۆرۈلىدۇ . بىز «بىلىم» بىلەن «بىلىمسىزلىك»نى

تىلغا ئالغان ۋاقتىمىزدا ئۇلارنىڭ قارىمۇقارشىلىقىنى ئەسكەرتمەي-
مىز ، بىلىمسىزلىك پەقەت بىلىمنىڭ كەمچىل بولۇشى ، شۇ سە-
ۋەبتىن بىلىمسىزلىك دېگەنلىك «بىلىمى كەملىك»نى ئىپادىلەيدۇ-
غان سۆز خالاس . بۇنىڭدىن باشقا ھېچقانداق بىر ئۆلچەم ياكى
مىزان يوق .

11 . «ياخشىلىق»بىلەن «يامانلىق» بىز دائىم تىلغا ئالىدىغان
ئەخلاق دۇنياىمىزدىكى يادرولۇق سۆزلەردۇر . «ياخشىلىق»ئەھ-
مىيەتلىك ، تۇنقىلى ، ھېس قىلغىلى بولىدۇ . «يامانلىق» پەقەت
سەلبىي ھالەت ، «ياخشىلىق»نىڭ كەم قىسمى . «يامانلىق» بەزىدە
ناھايىتى چىنلىق بىلەن مەۋجۇت بولۇپ تۇرسىمۇ ، لېكىن ئۇ ئەمەل
قىلغۇدەك قانۇنىيەت ئەمەس . ھاياتىي كۈچى يوق . بىز «يامانلىق»
نىڭ دائىم «ياخشىلىق»تەرىپىدىن گۇمران قىلىنىدىغانلىقىنى بە-
لىمىز . ھەقىقەت خاتالىقنى بىتچەت قىلىدۇ ، يورۇقلۇق قاراڭغۇ-
لۇقنى قوغلايدۇ ، «ياخشىلىق»پەيدا بولغان ۋاقىتتا «يامانلىق»ئۆز-
لۈكىدىن يول بوشىتىدۇ . شۇڭا ، ئەخلاق دۇنياسىدا پەقەت بىر
خىل قانۇنىيەت ، يەنى ياخشىلىق قانۇنىيىتى مەۋجۇت .

12 . سانائەت دۇنياسىدا بىز دائىم «ئەمگەك»بىلەن «كاپە-
تال»دىن ئىبارەت بۇ بىر جۈپ سۆزنى تىلغا ئالىمىز . ئۇلار خۇددى
پۇتۇنلەي ئوخشاش بولمىغان تۇردىكى سۆزدەك مەۋجۇت بولۇپ
تۇرىدۇ . لېكىن كاپىتال بايلىق دېمەكتۇر . بايلىق ئەمگەكنىڭ
مەھسۇلى . شۇڭلاشقا بىز سانائەت دۇنياسىدا پەقەت بىرلا قانۇنىيەت
بارلىقىنى ، بۇنىڭ «ئەمگەك قانۇنىيىتى»ياكى كەسىپلەر قانۇنىيە-
تى ئىكەنلىكىنى بايقايمىز .

13 . خۇددى ئالدىنقى ئەسىرنىڭ ئاخىرىدا رىقابەت تەشەببۇس
قىلىنغىنىغا ئوخشاش ، بۇ ئەسىر ئىنسانىيەتنى ئىناقلىققا چاقىرىش
ساداسى ئىچىدە باشلاندى . كىشىلەر بارغانسىرى ئىناقلىقنىڭ بىلە-
نەر ـ بىلىنمەس بىر خىل يېڭى ئۇقۇم ئىكەنلىكى ، لېكىن ئۇنىڭ
پەيدا بولۇشى يېڭى دەۋر ئېچىنىڭ پات ئارىدا يېتىپ كىلىدىغانلىقى-
دىن بېشارەت بېرىدىغانلىقىنى ، ئىنسانىيەت تارىخىدىكى يېڭى ئېرا-

نىڭ يېتىپ كېلىدىغانلىقىنى ئېنىق تونۇپ يەتتى . بۇنداق ئىدىيە كىشىلەرنىڭ قەلبىدە تېز تارقىلىپ ، ئادەم بىلەن كەسىپلەر ئوتتۇ-رىسىدىكى مۇناسىۋەتنى ئۆزگەرتمەكتە .

14 . سەۋەب - نەتىجە بىر - بىرىگە ئەمەل قىلىدۇ . ھەر بىر سەۋەب شۇنىڭغا ماس كېلىدىغان نەتىجىنى بارلىققا كەلتۈرىدۇ . ھەر بىر خىل ھالەت دەل بىر خىل سەۋەبنىڭ نەتىجىسى . ئوخشاش سەۋەب دائىم ئوخشاش نەتىجىنى بارلىققا كەلتۈرىدۇ . ئۇنداقتا ئىنسانىيەتكە شۇنىڭغا ئوخشىشىپ كېتىدىغان ئۆزگىرىشلەرنى ئې-لىپ كەل دېگەن زادى نېمە ؟ مەسىلەن ، مەدەنىيەت سەنئەتنىڭ قايتا گۈللىنىشى ، دىن ئىسلاھاتى ياكى كەسىپلەر ئىنقىلابىمۇ ؟بۇ ئۆز-گىرىش باشتىن - ئاخىر يېڭى بىلىمنىڭ بايقىلىشى ۋە مۇھاكىمە قىلىنىشىدىن ئىبارەت ؛ ئوخشاش تۇردىكى ئىشلار ھەر قايسى تارد-خىي دەۋرلەردە تەكرار پەيدا بولۇپ تۇرىدۇ . بۇ تەرىپىگە بىز دىققەت قىلماي تۇرالمايمىز .

15 . ئىنسانىيەتنىڭ تەرەققىيات مۇساپىسىنى ئىنچىكىلىك بە-لەن تەتقىق قىلغاندا ، شۇنى بايقايمىزكى : كەسىپلەرنىڭ مەركەزلە-شىشى شىركەت ۋە كارخانا تىرىستىلىرىغا پارچىلانغاندىن كېيىن رىقابەت يوقىلىشقا باشلىدى . شۇنداقلا بۇنىڭ تەسىرىدە پەيدا بولغان ئىقتىسادىي ئاقىۋەت كىشىلەرنى ئويغا سېلىپ قويدى . چۈنكى رىقا-بەت تەرەققىياتىنىڭ ھەربىرتەلەندۇرگۈچ كۈچى . سانائەت دۇنياسىدا يۈز بەرگەن بۇ يۈكسىلىشلەرنىڭ ئاقىۋىتى قانداق بولىدۇ ، تەرەققە-يات يەنە شۇنىڭغا ئەگىشىپ توختاپ قالامدۇ ؟ بۇنىڭ بىلەن پەيدا بولغان ئىدىيە تەدرىجىي نامايان بولۇشقا باشلىدى . ئۇ تېزلىكتە بىخ سۈرۈپ ، ھەممە جايدا ھەممىلا ئادەمنىڭ تەپەككۇرىدا ئەكس ئېتىپ ، ھەر خىل شەخسىيەتچىلىك ئىدىيەسىنى سقىپ چىقاردى . بۇ خىل ئىدىيە (سانائەت دۇنياسىدا) ئازادلىق پات ئارىدا بارلىققا كېلىدۇ دېگەن قاراشنى شەكىللەندۈردى .

16 . دەل مۇشۇ خىل ئىدىيە ، ئىنسانلاردا ھېچقاچان كۆرۈلۈپ باقمىغان ئەسەبىيلىكىنى ئويغاتتى ؛ دەل مۇشۇ خىل ئىدىيە ، كۈچ

ۋە ئېنېرگىيىنى مەركەزلەشتۈرۈپ ، ئۇنىڭ ئالغا ئىلگىرىلىشىگە توسقۇنلۇق قىلغان بارلىق توسالغۇلارنى سۈپۈرۈپ تاشلىدى . ھازىر ھېچقانداق كۈچ ئۇنى توختىتالايدىغان ياكى كەينىگە چېكىندۈرەلەيدىغان بولدى .

17 . ئىنسانلارنىڭ يېڭىلىق يارىتىشتىكى تەبىئىتى ھەر بىر شەخسنىڭ تېنىدە ناھايىتى جانلىق نامايان بولىدۇ . ئىنسانىيەت تۇغۇلۇشىدىنلا كونا قېلىپنى بۇزۇشقا ئامراق بولۇپ ، بىر خىل قېلىپقا چۈشۈۋېلىشنى ياقتۇرمايدۇ . يېڭىلىق يارىتىش يېڭى نەرسىنى بارلىققا كەلتۈرۈش ئىنسانىيەتنىڭ تۇغما تالانتى ؛ ئورتاق ئىجاد قىلىش پىرىنسىپى بىزنىڭ كۈندىلىك تۇرمۇشىمىز بىلەن بىر گەۋدىلىشىپ كەتتى . شۇڭلاشقا ئىنسانىيەتنىڭ يېڭىلىق يارىتىش ئىنسانىنىڭ تۇغۇلۇشىدىنلا پەيدا بولغان ؛ ئۇنى يىلتىزىدىن قومۇرۇۋەتكىلى بولمايدۇ . قارىغۇلارچە قالايمىقان ئىشلىتىلىدىغان ئەھۋاللار يۈز بېرىدۇ . ناۋادا بۇ ئۇلۇغ كۈچ - قۇدرەت قالايمىقان ئىشلىتىلسە ، بۇزغۇنچىلىق خاراكتېرىنى ئېلىپ قالىدۇ ، ھەسەت قىلىش يۈز بېرىدۇ . بۇ ھال داۋاملىق ئىجاد قىلىش ھوقۇقىغا ئىگە ھەمراھلىرىنىڭ ئەمگەك مېۋىسىنى يوقىتىشقا ئۇرۇنۇشتەك قورقۇنچلۇق يامان ئاقىۋەت دەۋرلىنىشكە يۈزلىنىدۇ .

18 . سانائەت دۇنياسىدا يۈز بەرگەن ئۆزگىرىشلەر تۈپەيلى ئىنسانلارنىڭ ئىجاد قىلىش تۇغما تەبىئىتى ھاياتىي كۈچىدىن ئايرىلدى ،ئىلگىرىكى ھەيۋىتىدىن ئەسەرمۇ قالمىدى . بىر ئادەم ئۆز ئۆيىنى قايتىدىن قۇرالمىدى ، ئۆز گۈللۈكىنى ياسىيالمىدى ، ئۆز ئەمگىكىنى جارى قىلدۇرالمىدى ؛ ئۇ شۇ سەۋەبتىن ئېرىشىدىغان ئەڭ زور خۇشاللىقىدىن مەھرۇم بولدى ، يەنى ئىجاد قىلىش ، مۇۋەپپەقىيەت قازىنىشتىكى خوشاللىقىدىن مەھرۇم قىلىندى .

19 . ئىدىيە ھەرىكەتنىڭ يېتەكچىسى . ھەرىكەت ئىدىيەنىڭ قوماندانلىقىغا بويسۇنۇشى كېرەك . ناۋادا بىز ھەرىكەتنىڭ خاسلىقى ، خاراكتېرىنى ئۆزگەرتمەكچى بولساق ، چوقۇم ئويمىزنى ئۆزگەرتىشىمىز كېرەك . ئىدىيەنى ئۆزگەرتىشتىكى بىردىنبىر ئۇسۇل

يېڭى ئاڭنى كونا ئاڭنىڭ (ۋاقتى ئۆتكەن ئاڭنىڭ) ئورنىغا دەسسە-
تىشتىن ئىبارەت. ساغلام روھىي ھالەتنى ھازىر بار بولغان قالايە-
مىقان روھىي ھالەتنىڭ ئورنىغا قويۇشتىن ئىبارەت.

20. ئىدىيەنىڭ كۈچ - قۇدرىتى گەرچە ئىنسانىيەتنىڭ يۈە-
ران نازۇك چوڭ مېڭىسىدە پەيدا بولغان بولسىمۇ، لېكىن ئۇ
بۇگۈنگە قەدەر ساقلانغان ئەڭ قۇدرەتلىك كۈچ. ئۇ ھەتتا ھەممىدىن
تەڭداشسىز؛ ئۇ باشقا بارلىق كۈچ - قۇدرەتنى ئۆزىگە بويسۇندۇرە-
دۇ ھەمدە ئۆزىنىڭ ئىرادىسى بويىچە ھەرىكەت قىلدۇرىدۇ. ئىدىيە-
نىڭ كۈچ - قۇدرىتىگە ئىگە بولغانلىق پۈتمەس - تۈگىمەس بايلىق
ئامبىرىنىڭ ئاچقۇچىغا ئىگە بولغان بىلەن باراۋەر. ئۇ كىشىلەرنىڭ
كىشىلەر توپى ئارىسىدا ئۆز تالانتىنى نامايان قىلىدىغان قىممەتلىك
ئارتۇقچىلىقى بولۇپ ھېسابلىنىدۇ. ئاشۇ مول - تەسەۋۋۇر كۈچىگە
ئىگە يىراقنى كۆرەلەيدىغان ئادەملەر بۇ ئىدىيەنى يېڭىلىق يارىتىش
يولىغا باشلاپ كىرىدۇ. ئۇلار تەۋەككۈلچىلىك روھىغا ئىلھام بېرە-
دۇ ھەم ئۇنى يېتىلدۇرىدۇ. ئۇلار ئۆزىنىڭ ئىجادچانلىق تۇغما
تەبىئىتىنى قوزغايدۇ، تەرەققىي قىلدۇرىدۇ ۋە ئۇنىڭغا يېتەكچە-
لىك قىلىدۇ. بۇنداق ئەھۋال ئاستىدا، دۇنيادا بۇنىڭدىن ئىلگىرى
ھېچقاچان كۆرۈلۈپ باقمىغان كەسىپلەرنىڭ قايتىدىن گۈللىنىش
دەۋرى بولىدۇ ھەمدە بۇ يېقىن كەلگۈسىدە كىشىلەرنىڭ كۆز ئالدىدا
نامايان بولىدۇ.

21. ھېنرى فورت «دېربوئىن مۇستەقىللىق گېزىتى» دە
يېڭى دەۋرنىڭ يېقىنلاپ كېلىۋاتقانلىقىنى ئوبرازلىق سۈرەتلەپ
بەردى. ئۇ: «ئىنسانىيەت» ھازىر ئىككى دەۋرنىڭ چېگرا سىزىقى
ئۈستىدە تۇرماقتا. بىرى «ئىشلەتسىلا مەھرۇم بولىدىغان» مەز-
گىل، يەنە بىرى «ئىشلەتمىسە ئىسراپ بولىدىغان» مەزگىل.
ئىنسانىيەت - ئۇ ئۆزىنىڭ ھېچقانداق مەسئۇلىيىتىنى ئۈستىگە
ئالمىسىمۇ بولىدىغان بالىلىق مەزگىلى بىلەن مەڭگۈلۈك خوشلاش-
قانلىقتىن، ئاتىسىنىڭ ئۇنى شەخسىيەتسىز ھالدا سېخىيلىق بىلەن
بېقىپ تەربىيىلەيدىغان ۋاقتىنىڭ ئاخىرلاشقانلىقىنى ھېس قىلدى.

بۇ هال ئىنسانلاردا مۇنداق بىر تۇيغۇنى پەيدا قىلىدى : ئىشلەتكىنىڭ قانچىكى كۆپ بولغانسىرى ، ئېشىپ قالىدىغىنى شۇنچە ئاز بولىدۇ . بۇ تۇيغۇ بىر ئەقلىيە سۆزىدە فۇشى ئەكس ئەتتۈرۈلگەن : «سىز تورتنى يېيەلمەيسىز ، لېكىن ئۇنىڭغا ئىگە بولىسىز . كاۋاپ- مۇ كۆيمەيدىغان ، زىقمۇ كۆيمەيدىغان ئەھۋال ئەمدى ناھايىتى ئاز يۈز بېرىدۇ»

22 . مۇھىتنىڭ سىنىقى ۋە تاۋلىنىش بىلەن كىشىلەر ئەقىل- پاراسەتلىك ھەم رېئال بولۇپ كەتتى ، تېرىم بىلەن يېغىنى بىلدى ، ئۆز ھاجىتىدىن چىقىشنى ئۆگەندى . دېھقانچىلىق زىرائەت- لىرىنى تەكرار ئىشلەپچىقىرىشنى ئىگىلەپ ئۆزىنى تولۇقلىدى ، تەبىئىي بايلىقلارنى ئاستا - ئاستا قوزۇتىۋېتىدىغان ئىپتىدائىي جۇغلاشتىن قول ئۈزدى ، مۇشۇنداق بىر دەۋر شەپسىز يېتىپ كەلدى ؛ بىز بايلىقنى ئىشلىتىپ ئىسراپ قىلىۋېتىشتىن ئەمەس ، بەلكى ئىشلەتمەي تۇرۇپ ئىسراپ قىلىۋېتىشتىن قىلىمىز . تەمىن- لەش ئېقىمى مول سىجىل ، كىشىلەر «بار بولغان نەرسىلەر يې- تىشمەسلىك» ئەمەس ، بەلكى «ئىشلىتىشكە تېگىشلىك نەرسىلەر يېتىشمەسلىك» تىن پاراكەندە بولماقتا .

23 . سىز مول تەسەۋۋۇر كۈچىگىزدىن پايدىلىنىپ كاللىگىز- دا بىز تۇرۇۋاتقان دۇنيا ئۈچۈن مۇنداق بىر رەسىمنى سىزىڭ : ئۇنىڭدا نېمەتلەر ناھايىتى مول . كىشىلەرنى كېچە - كۈندۈز غەمگە سالىدىغان يۈرەك كېسىلىگە گىرىپتار قىلىدىغان نېمەت بەك كۆپ بولماستىن ، بەلكى يېتىشمەيدىغان مەنزىرە گەۋدىلەنسۇن . بۇ پە- قەت بىر پارچە سۈرەت . بۇ ناھايىتى تېزلا پەيدا بولىدىغان رېئال- لىق . ئەلۋەتتە بېرى ، ئىنسانىيەت ئىزچىل تەبىئەت دۇنياسى ناھايىتى ئۇزاق يىللاردىن بېرى زاپاس توپلىغان بايلىقلا تايىنىپ ئۆزىنىڭ مەۋجۇتلۇقىنى ۋە تەرەققىياتىنى ساقلاپ كەلگەن . بۇ باي- لىقلار مول بولسىمۇ ، ئاخىر بىر كۈن تۈگەيدۇ . لېكىن ، بۇگۈنكى كۈندە كىشىنى ئەندىشىگە سالىدىغان بۇ خىل ئەھۋال ئۆزگەردى . چۈنكى ئىنسانىيەت قىيىنچىلىقنى ھەل قىلىدىغان ئۇسۇلنى تاپتى .

ئىنسانىيەت بۇنداق بايلىقنى يارىتىش ئىقتىدارىغا ئىگە بولدى . ئۇلار ئۇزلۇكسىز قايتا ھاسىل قىلىدۇ ، بىردىنبىر زىيان بولسا ئۇلارنى ئىشلەتمەسلىك . شۇنچىلىك مول ئىسسىقلىق ، يورۇقلۇق ، كۆچتىن بىز ناۋادا تولۇق پايدىلانمىساق ، بۇ بىر خىل ئىسراپچىلىق بىر خىل جىنايەت . بۇ دەۋر يېتىپ كەلمەكتە . ئۇنىڭ ئاياغ تىۋىشى ئاھايىتى يېقىنلاپ قالدى .

24 . يېقىلغۇ مەسىلىسى ھەل قىلىندى ، يورۇقلۇق ، ئىسسىقلىق ، كۆچ مەسىلىسى ھەل بولدى . ئەمەلىيەتتە ، پۈتكۈل دۇنيا بۇ تۆت خىل يۇكتىن ئازاد بولدى . پۈتكۈل ئىنسانىيەت ئۇزۇن يىللىق ئېغىر يۇكتىن قۇتۇلۇپ يېنىك نەپەس ئالدى ؛ ئىنسانىيەتكە نىسبەتەن يېڭى بىر باھار پەسلى يېتىپ كەلگەندەك بولدى . لېكىن يەنە بىر مەسىلە مەيدانغا چىقتى : يېقىلغۇ ، يورۇقلۇق ، ئىسسىقلىق ھەم كۆچنىڭ ئومومى ئەھۋالىدا ناھايىتى زور ئۆزگىرىش بولدى . يەنى كىشىلەر قانداق قىلىپ ئىسراپچىلىقنىڭ ئالدىنى ئېلىپ ، ئۇلاردىن قانداق قىلغاندا تولۇق پايدىلانغىلى بولىدىغانلىق مەسىلىسى .

25 . كېلەركى بىر باسقۇچ دەل بىزنىڭ ئالدىمىزدا ، بۇنىڭ ھېچقانداق شۇبھىلىنىدىغان يېرى يوق . بىزنىڭ يېقىنلىشىۋاتقىنىمىز ھەرگىز ئويلىمايلا ئىسراپچىلىق قىلىدىغان بىرىنچى باسقۇچ ئەمەس ، ئىنتايىن ئىنچىكە ھېساب قىلىدىغان 2 - باسقۇچمۇ ئەمەس ، بەلكى مول بايلىقاتچىلىق ، توقچىلىق بولغان 3 - باسقۇچ . بۇ بىزنى ئىشلىتىش ، ئىشلىتىشكە مەجبۇرلايدۇ ھەمدە بۇ ئارقىلىق بىزنىڭ ئېھتىياجىمىزنى قاندۇرىدۇ . ئەلۋەتتە ، ئادەت بويىچە «نەپسانىيەتچىلىك » بىلەن «باشقىلار ئۈچۈن خىزمەت قىلىش» ئوتتۇرىسىدىكى ئەڭ دەسلەپكى توقۇنۇش يۈز بېرىدۇ . لېكىن «باشقىلار ئۈچۈن خىزمەت قىلىش» مۇتلەق ئۈستۈنلۈكنى ئىگىللەيدۇ . شەخسنىڭ مۇلكى بولغان كۆمۈركانىنىڭ ئىگىدارچىلىق ھوقوقى ناھايىتى ئاسانلا ئېتىراپ قىلىنىدۇ ، لېكىن دەريا-كۆللەرنىڭ ئىگىدارچىلىق ھوقۇقىچۇ ؟تەبىئەتنىڭ ئۆزىمۇ دەريا-

ئىگدارچىلىق قىلىش هوقوقۇم بار دەپ دېگۈچىلەرنى ئەيىبلەيدۇ .

26 . تەپەككۇر ئاڭنىڭ پائالىيىتى . ئوي - پىكىر ھەرىكەتتىكى تەپەككۇر . ئىنسانىيەتنىڭ ئىچكى تەپەككۇرىنىڭ سىرتقى ئىپادىلىنىش شەكلى ؛ تەپەككۇر ئاڭلىق ئادەم ئېگە بولغان بىردىنبىر ھەرىكەت . مۇشۇ بىردىنبىر ھەرىكەت ئالەمنىڭ ئىجادچانلىق قانۇنىيىتىنىڭ پۈتكۈل ۋەزىپىسىنى ئۈستىگە ئالالايدۇ .

27 . بىز مۇلاھىزە يۈرگۈزگەن ۋاقىتتا ، بىر قاتار «سەۋەب» نى ئىشلەتتۇق ؛ بىزنىڭ ئوي - خىياللىرىمىز ئېلان قىلىنىپ ، شۇنداقلا باشقا ئوخشاش تۇردىكى ئوي - پىكىر بىلەن بىرلىشىپ ئىدىيەنى شەكىللەندۈرىدۇ . مانا بۇ «نەتىجە» دىن ئىبارەت .

28 . قەدىمدىن تارتىپ ھازىرغا قەدەر ، ھەر قايسى ساھە ، ھەر قايسى كەسىپتىكى ئادەملەرنىڭ ھەممىسى بايلىق قوغلاشقان ؛ «بايلىق» مەلۇم خىل ناھايىتى كونكرېت ، ناھايىتى ئەمەلىيەتچىل نەرسە . بىز ئۇنىڭغا ئېرىشەلەيمىز ، ئۇنى ئۆزىمىزنىڭ قىلالايمىز . ئۆزىمىز ئۈچۈن ئىشلىتەلەيمىز ، ئۇنىڭدىن ئۆز ئالدىمىزغا بەھرىمەن بولالايمىز . نېمە سەۋەبتىنكىن تاڭ : دۇنيادىكى بارلىق ئالتۇننى كىشى بېشىغا چاچقاندا ناھايىتى ئاز ، نەچچە ئامېرىكا دوللىرىدىنلا توغرا كېلىدۇ . ناۋادا بىز ئالتۇن بىلەن تەمىنلەشكە پۈتۈنلەي باغلىنىپ قالساق ، بىر كۈن ئىچىدىلا ئۇنى ئىشلىتىپ تۈگىتىمىز . ناۋادا مۇشۇ ئاساستا بىر كۈنلۈكى نەچچە ئون مىڭ ، نەچچە مىليون ھەتتا نەچچە يۈز مىليون ئامېرىكا دوللىرى خەجلىۋەتسەك ، ئەڭ دەسلەپكى ئالتۇن بىلەن تەمىنلەشتە ھېچقانداق ئۆزگىرىش بولمايدۇ .

29 . ئەمەلىيەتتە ، ئالتۇن بىر شىكالىلىق سىزغۇچقا ئوخشاش ، بىر خىل ئۆلچەم بىرلىكى ، بىر مىزان ؛ بىز سىزغۇچ بىلەن بىر نەچچە ئون مىڭ ئىنگلىز چىسىنى ئۆلچىيەلەيمىز . ئوخشاشلا 5 دوللارلىق پۇل بولسا ، نەچچە يۈز مىليون كىشى ئۇنى ئىشلىتەلەيدۇ . ئۇسۇلى پەقەت بىر ئادەمنىڭ قولىدىن يەنە بىر ئادەمنىڭ قولىغا يەتكۈزۈشتىن ئىبارەت .

30 . شۇئلاشقا ، بىز پەقەت بىر خىل نەرسىنى بايلىقىنىڭ بەلگىسى سۈپىتىدە ئالتۇننىڭ ئورنىدا ئوبوروت قىلساق ، ھەر بىر ئادەم ئۆزى ئېھتىياجلىق بولغان بارلىق نەرسىگە ئېرىشىدۇ ؛ ھەر قانداق ئېھتىياج قاندۇرۇلىدۇ . بۇنداق بولغاندا ، نامراتلىق تۈيغۇسى بىزدىن يىراقلىشىپ بىزگە ھېچقانداق سەلبىي تەسىرلەرنى ئېلىپ كېلەلمەيدۇ .

31 . ناھايىتى ئېنىق ، بىزنىڭ بايلىقتىن قانداق نەپكە ئېرىشىمىزدىكى بىردىنبىر ئۇسۇل ئۇنى ئىشلىتىش . ئۇنى ئوبوروت قىلىش . بۇنداق قىلغاندا باشقىلارمۇ ئۇنىڭدىن مەنپەئەتكە ئېرىشىدۇ . ئاندىن ، بىز ئۆزئارا مەنپەئەت يەتكۈزۈش ئۈچۈن ئۆزئارا ھەمكارلىشىپ ، باي بولۇشنىڭ قانۇنىيىتىنى قەدەممۇ قەدەم كېڭەيتىمىز .

32 . نۇرغۇن كىشىلەر بايلىقنى قولىدا چىڭ تۇتۇپ تۇرغاندىلا بايلىققا ئىگە بولغان بولىدۇ دەپ قارايدۇ . بۇ ۋاقتى ئۆتكەن ، تىپىك ېېخىلىنىڭ ئىدىيىسى . ئەمەلىيەتتە بايلىققا ئىگە بولۇشنىڭ بىردىنبىر ئۇسۇلى بۇنى ئوبوروت ھالىتىدە ساقلاش ؛ لېكىن ھەر قانداق ھەمكارلىق ھەرىكىتى بۇ سودا ۋاستىچىنىڭ ئوبوروت بولۇشىغا توسالغۇلۇق قىلىپ ، ئۇنى ئۇزۇپ قويىدىغان خەۋپ پەيدا قىلسا ، ئۇ كەسىپنىڭ توختاپ قېلىشىنى ، چېكىنىشىنى ھەتتا كەسىپنىڭ يوقىلىشىنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ .

33 . بايلىق بولسا بىر ھىيلىگەر شەيتان ، ئۇنى تۇتماق ناھايىتى تەس . ئۇ بىر جايدا جىم تۇرمايدۇ . بايلىقنىڭ بايقىماق قىيىن بولغان بۇ خىل ئالاھىدىلىكى ، ئۇنى ناھايىتى ئاسانلا ئىدىيەنىڭ كۈچ - قۇدرىتىنىڭ تەسىرىگە ئۇچرىتىۋېتىدۇ ھەمدە نۇرغۇنلىغان ئادەمنى بىر - ئىككى يىل ئىچىدىلا باشقىلار بىر ئۆمۈر تىرىشىپمۇ ئېرىشەلمەيدىغان بايلىققا ئېرىشتۈرىدۇ . تېگى - تەكتىدىن ئېلىپ ئېيتقاندا بۇ يەنىلا تەپەككۇرنىڭ ئىجادچانلىق ئىقتىدارىنىڭ تۆھپىسىنىڭ مەھسۇلى .

34 . ھايرۇن ۋىرمان «نامراتلىقنى بويسۇندۇرۇش» دېگەن

كىتابتا ، بۇ قانۇنىيەتنىڭ ئەمەلىي پائالىيىتى قىزغارلىق قىلىپ مۇنداق بايان قىلىدۇ :

كىشىلەرنىڭ ھەممىسى دېگۈدەك پۇل - بايلىقنى قوغلىشىۋا- تىدۇ . بۇ خىل قوغلىشىش ئۇلارنىڭ تويماس تەبىئىيتىدىن كەل- گەن ، ئۇلارنىڭ ھەرىكىتى پەقەت سودا ساھەسىدىكى رىقابەت باسقۇ- چىدىلا چەكلىنىدۇ . ئۇ پەقەت بىر خىل سىرتقى ھەرىكەت بولۇپ ، ھەرىكەت ئۇسۇلى ھەرگىز ئىچكى ھاياتلىققا بولغان تونۇشتىن پەيدا بولمىغان . ئىچكى دۇنيادىكى ھاياتلىقتا تېخىمۇ گۈزەل ، تېخىمۇ ھەققانىي ، تېخىمۇ مەنىۋىلىشىپ كەتكەن ئارزۇ - ئىستەك بار . بۇ پەقەت ھايۋانلىقنىڭ ئادەملەر دۇنياسىدىكى داۋاملىشىشى . ھەر قانداق كۈچ ئۇنى ئىنسانىيەت يېقىنلىشىۋاتقان ئىلاھىي باسقۇچقا كۆتۈرەلمەيدۇ .

بۇ باسقۇچتىكى بارلىق يۇقىرى كۆتۈرۈلۈشلەرنىڭ ھەممىسى ئاڭنىڭ ئۆسۈپ يېتىلىشىنىڭ نەتىجىسى . بۇ خىل يۇقىرى كۆتۈرۇ- لۇش باي بولۇشمىز ئۈچۈن چوقۇم قىلىشقا تېگىشلىك ئىشنى قىلىۋاتىدۇ . فىرىۋىسمۇ شۇنداق دېگەن . ئۇ ئالدى بىلەن ئىزدەي- دىغىنى ئىچكى دۇنيادىكى جەننەت . ئۇ پەقەت مۇشۇ يەردىلا مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدۇ . بۇ جەننەت بايقالغاندىن كېيىن ، بارلىق نەرسىلەر ئارقا - ئارقىدىن كېلىدۇ . بىر ئادەمنىڭ ئىچكى دۇنياسىدا نېمە جەننەت دەپ ئاتىلىدۇ ؟مەن بۇ سۇئالغا جاۋاب بەرگەن ۋاقىتتا ، 10 ئوقۇرمەن ئىچىدىن بىر ئادەمدۇ ماڭا ئىشەنمەسلىكى مۇمكىن . زور كۆپچىلىك ئادەم ئۆزىنىڭ ئىچكى بايلىقىغا نىسبەتەن تونۇشى پۈتۈن- لەي كەمچىل . گەرچە مۇشۇنداق بولسىمۇ مەن يەنىلا بۇ مەسىلىگە راستچىللىق ، سەمىمىيلىك بىلەن جاۋاب بېرەي . بىزنىڭ ئىچكى دۇنيايىمىزدىكى جەننەت ئىنسانلارنىڭ چوڭ مېڭىسىدىكى يوشۇرۇن ئىقتىدار ئارىسىدا مەۋجۇت بولۇپ ، بۇ خىل يوشۇرۇن ئىقتىدارنىڭ موللىقىنى ھەر قانداق ئادەم ئويلاپمۇ تەسەۋۋۇر قىلالمايدۇ . ئاجىز ئادەملەر تېنىدىمۇ ئاللاھنىڭ كۈچ - قۇدرىتى يوشۇرۇنغان ، بۇ كۈچ - قۇدرەت ئىزچىل بېكىنمە ھالەتتە بولۇپ تاكى ئۇ ئۇلارنىڭ

بارلىقىغا ئىشىنىشنى ئۆگەنگەنگە قەدەر ئۇلارنى ئېچىشقا ئۇرۇنىدۇ . ئادەملەرنىڭ ئادەتتە قايتا ئويلىنىش بىلەن خۇشى يوق . بۇ دەل ئۇلارنىڭ نېمە ئۈچۈن باي بولالمىغانلىقىنىڭ سەۋەبى . ئۇلار ئۆزى ۋە ئۆزىنىڭ كۈچ - قۇدرىتىگە بولغان كۆز قارىشىدا نامراتلىق ئىسكەنجىسىگە كىرىپ قالىدۇ ؛ ئۆزى كۆرگەن بىر شەيئىگە قارىتا ، ئۇلار ئۆز ئېتىقادىنىڭ ئىزناسىنى قالدۇرىدۇ . قىسقا مۇددەتلىك ئىش قىلىدىغان ئادەم بولسىمۇ ، ناۋادا ئۆزىنىڭ ئىچكى دۇنياسىنى ناھايىتى ئۇزۇن ۋاقىت : ئۆزىدىكى ئىقتىدار بىلەن ، تەپسىلىي كۆزەتسە ئۆزىنىڭ كۈچلۈك ئادەمگە ئايلىنالايدىغانلىقىنى چوڭقۇر ھېس قىلىدۇ .

ناۋادا ئۇ بۇ تەرىپىنى ھېس قىلسا ھەمدە ئۇنىڭغا مۇناسىپ ئەھمىيەت بەرسە مۇشۇنداق قىلىش ئارقىلىقلا بويۇنتۇرۇقتىن قۇتۇلۇش تېخىمۇ ياخشى ھالەتنى كۈتۈۋالالايدۇ .

ئۆزىنى تونۇش ئارقىلىق ، ئۇ : ئۆزى بىلەن ئۆزىنىڭ خوجايىنى ئەقلىي - ئىقتىدار جەھەتتە ئوخشاش ئىكەنلىكىنى ياكى بۇنى باراۋەر قىلىپ ئۆزگەرتكىلى بولىدىغانلىقىنى بىلىدۇ لېكىن ئۇنىڭ ئېھتىياجلىق بولغىنى پەقەت مۇشۇنداقلا تونۇش ئەمەس . ئۇ يەنە قانۇنىيەتنى تونۇشى ، شۇنداقلا ئۇنىڭ بەلگىلىمىسىگە ئىتائەت قىلىشى كېرەك ؛ باشقىچە قىلىپ ئېيتقاندا ، تېخىمۇ يۇقىرى ئورۇنغا ئۆرلەش ئۈچۈن تېخىمۇ يۇكسەك تونۇشقا ئىگە بولۇشى كېرەك . ئۇ چوقۇم بۇ تەرىپىنى تونۇپ يېتىشى ھەمدە ئۇنىڭغا ئىشىنىشى كېرەك . چۈنكى ساداقەتمەنلىك ۋە ئىشەنچ بىلەن بۇ ھەقىقەتتە چىڭ تۇرغاندىلا ئۇنىڭ ھاياتى ئۆز تېنىدىن ھالقىيالايدۇ . يالالانغۇچى خادىم ناۋادا پەقەتلا ماشىنىلا بولمىسا ، ھەر قانداق جايدىكى خوجايىنلار بۇنداق خادىمغا ئېرىشكىنىدىن خۇشال بولۇپ ، قىن - قىنىغا سىغماي كېتىدۇ . ئۇلار كاللىسى ئىشلەيدىغان ئادەمنىڭ ئۇلارنىڭ سودا پائالىيىتىگە قاتنىشىشنى ئۈمىد - قىلىدۇ . ھەمدە ئۇنىڭ ئۈچۈن ھەق تۆلىگەنلىكىدىن مەمنۇن بولىدۇ . ئەرزان باھالىق ئۈمىد - ئارزۇ كۆپىنچە ھاللاردا ناھايىتى قىممەت توختايدۇ .

ماھىيەت جەھەتتىن ئېلىپ ئېيتقاندا پايدىسى ئەڭ ئاز بولىدۇ . خادىملارنىڭ ئىقتىدارىنىڭ ئۆسۈشى ياكى مۇلاھىزە يۈرگۈزۈش ئىقتىدارىنىڭ ئۇزلۇكسىز تەرەققىي قىلىشىغا ئەگىشىپ ، خوجايىنىغا نىسبەتەن ، ئۇنىڭ باھاسىمۇ ئۇزلۇكسىز ئاشىدۇ ؛ خادىملارنىڭ ئىقتىدارى تەرەققىي قىلىپ ئۆزى مۇستەقىل ئىش قىلالايدىغان بولغان ۋاقىتتا ، تەرەققىي قىلىپ مۇشۇنداق دەرىجىگە كەلمىگەن ئادەملەر ئۇنىڭ ئورنىنى ئالىدۇ .

بىر ئادەمنىڭ ئۆزىنىڭ ئىچكى يوشۇرۇن كۈچىگە بولغان قەدەمىمۇقەدەم تونۇشى دەل ئۇنىڭ ئىچكى دۇنياسىدىكى جەننىتى بولۇپ ، ئۇ باشقا دۇنيادا كۆرۈنىدۇ . شۇنىڭغا ئالاقىدار بولغان مۇھىت ئىچىدە قۇرۇلىدۇ .

مەنىۋى خاس ئۆينىڭ لايىھە پىلانى بىز كۆرگىلى بولىدىغان خاس ئايرىمخانىغا بولغان تونۇشتىن بارلىققا كەلگەن . بۇ خىل روھ ئالاھىدىلىككە مۇناسىۋەتلىك بولغان كۆرگىلى بولىدىغان تاشقى مۇھىت ئىچىدە نامايان بولىدۇ .

بىر مەنىۋى ئوردا بىلەن شۇنىڭغا مۇناسىۋەتلىك بولغان نەتىجە بىزگە كۆرەلەيدىغان ئوردىنىڭ روھىنى يەتكۈزىدۇ . بۇ ئارقىلىق كىيىنىش بىلەن ياماڭلىق ، ساغلاملىق بىلەن ياخشىلىق ھەققىدە مۇلاھىزە يۈرگۈزگىلى بولىدۇ .

كىشىلەر ئادەتتە خاتالىق ئۆستىدە ئويلىنىشنى خالىمايدۇ ، ئۇلارنىڭ نېمە ئۈچۈن باي بولالماسلىقىدىكى سەۋەب مانا مۇشۇ .

8 ـ ساۋاق : سىز راستتىنلا تەپەككۇر قىلىشنى بىلەمسىز ؟

1 . ئامېرىكا پارلامېنت ئەزاسى ۋوسۋۇس مۇنداق دېگەن : مەن بۇنداق بىر پەيتنىڭ كېلىشىنى تىلەيمەن : (ئاممىۋى ئاخبارات ساھەسى) جەمئىيەت تەرەققىياتىغا نىسبەتەن ئېيتقاندا ، ئورگانىك خىمىيەنىڭ نېمىدىن دېرەك بېرىدىغانلىقىنى ، ئىلمىي تەرەققىيات-نىڭ نېمىدىن دېرەك بېرىدىغانلىقىنى تونۇپ يېتىشكە باشلىدى . بىز ئىزچىل ماددىي بايلىقنىڭ تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈشكە ناھايىتى قىزىقىمىز . ـ يەر ئاستىدىن تۆمۈر ۋە كۆمۈر قېزىش ، تېرىلغۇ يەرلەردە دېھقانچىلىق زىرائەتلىرى ئۆستۈرۈش ، يۇك تو-شۇش ھەمدە باشقا سودا پائالىيەتلىرى بىلەن ئاكتىپ شۇغۇللىنىش قاتارلىقلار . بىر مىللەت بولۇش سۈپىتىمىز بىلەن پەن تەتقىقات ئىشلىرىغا كۆڭۈل بۆلۈشىمىز ناھايىتى ئاز . لېكىن زوڭتۇڭ ئەپەن-دى ھەمدە ھەر قايسى كېڭەش ئەزالىرى ، كەلگۈسىدىكى تەرەققىيات ئىشلىرى پەن تەتقىقاتقا تايىنىدۇ . دەل ئاشۇ خىمىيە تەجرىبىخانە-سىدا خىزمەت قىلىدىغانلار ، ئىنسانىيەتنىڭ تەرەققىياتى ئۈچۈن يول ئېچىپ بېرىدۇ » .

2 . ئۇ يەنە داۋاملاشتۇرۇپ : «بىز ئىشىنىمىزكى ، ئورگانىك خىمىيەدە ئۆتمۈش ۋە كەلگۈسىدىكى سىرلارنى ئاچىدىغان ئۈسۈل يوشۇرۇنغان . ئىشىنىمەنكى ، ئۇ بىزنىڭ دۆلىتىمىزنىڭ قۇرۇلۇشى ۋە بىخەتەرلىكىنى قوغدايدۇ . شۇنداقلا 100 مىليون خەلقنىڭ بەخ-تى ، تەرەققىياتى ۋە بىخەتەرلىكىدىن دېرەك بېرىدۇ » دېگەن .

3 . ئامېرىكا كېڭەش پارلامېنت ئەزاسى فورلىن ھىرسىن مۇنداق دېگەن : «گېرمانىيە خىمىيە ئالىملىرىنىڭ تالانتى شۇنداقلا ئۇلارنىڭ گېرمانىيە خىمىيە سانائىتى ئىلىم ـ پەن ساھەسىدە قولغا

كەلتۇرگەن نەتىجىلىرى گېرمانىيەنى قانال ، پورتلاردا توسالغۇسىز ئالغا ئىلگىرىلەتتى . بىز بۇنىڭدىن كېيىنكى ئۇرۇشلارنى خىمىيە-لىك بۇيۇملار ئارقىلىق ئېلىپ بېرىلمىغانلىقىنى ھېس قىلغان ۋاقتىمىزدا ، مەن مۇنداق دەپ قارايمەن : ئىمكانىيەتنىڭ بارىچە بۇ ساھەنى يۇكسەك دەرىجىدە قوغداش بىزنىڭ ۋەتەنپەرۋەرلىك مەسئۇ-لىيىتىمىز ۋە مەجبۇرىيىتىمىز . »

4 . گېرمانىيە ئالىملىرى ھەممىسى دېگۈدەك خىمىيەنى ياخشى كۆرىدۇ . ئۇلارنىڭ خىمىيە ساھەسىدە قولغا كەلتۇرگەن نەتىجىسى پۈتكۈل دۇنياغا داڭلىق . ئىلىم - پەن ساھەسىدىكى نۇرغۇنلىغان مۇھىم بايقاشلارنىڭ ھەممىسى گېرمانىيە ئالىملىرىنىڭ تۆھپىسى . ناۋادا بەختكە قارشى فۇرېر ھايسىنىڭ ئېيتقىنىدەك راستتىنلا بىر مەيدان ئۇرۇش پارتلىسا ، ھەقىقەتەن خىمىيەلىك بۇيۇملار ئارقىلىق ئۇرۇش قىلىنسا . كەلگۈسىدىكى بارلىق ئۇرۇشلار مەنىۋى خىمىيە-گە بولغان چۈشىنىش ئارقىلىق كېڭىيىدۇ . بۇزغۇنچىلىق خاراك-تېرىدىكى قىرغۇچى قوراللار ناھايىتى ئاز ئىشلىتىلىدۇ .

5 . تەسەۋۋۇر قىلىپ بېقىڭ : ناۋادا بىر ناھايىتى قەھرىلىك گېنېرال بولۇپ ھەمدە رەئىس سەھىنىسىدە ئولتۇرۇپ بىر ناھايىتى زور قوشۇننى كۆزدىن كەچۈرۈڭ . ئەسكەرلەر تەكشى قەدەم تاشلاپ يېتىپ كەلدى . ئۇلار تۆت ئادەم بىر قاتار تىزىلغان بولسۇن ، ھەممىسى كۈچى ئۇرغۇپ تۇرىدىغان يىگىتلەردىن تەشكىل تاپقان بولسۇن ، ئۇلار گېرمانىيە ، فىرانسىيە ، ئەنگلىيە ، بىلگىيە ، ئاۋۇس-تىرىيە ، روسىيە ، پولشا ، رۇمىنىيە ، بۇلغارىيە ، سىربىيە ، تۇر-كىيەدىن ھەم جۇڭگو ، ياپونىيە ھىندىستان ، يېڭى زېلاندىيە ، ئاۋستىرالىيە ، مىسىر ۋە ئامېرىكىدىن كەلگەن بولسۇن ، ئۇلار توختىماي ئالغا ئىلگىرىلىسۇن ، بۇ نەچچە ئون مىليون ئادەمدىن تەركىب تاپقان چوڭ قوشۇن سىزنىڭ ئالدىڭىزدىن سىجىل ئۆتۈپ جەڭ مەيدانىغا ئاتلانسۇن . شۇ كەتكىنىچە قايتىپ كەلمىسۇن ، ئاز ساندىكى نوپوزلۇق ، ئابرۇيلۇق ئالاھىدە كىشىلەرلا ئورگانىك خى-مىيەگە قىزىقىدۇ . ھەرگىز روھىي خىمىيەگە قىزىقمايدۇ . پالۋان-

لارنىڭ ھەممىسى جەڭ مەيدانىدا ئۆلۈپ ئۆزىنىڭ قىممەتلىك ھايا-
تىنى تەقدىم قىلىدۇ . ئۇ نەقەدەر ئەپسۇسلىنارلىق ئىش - ھە !
6 . بۇ جەڭچىلەر تاكى ئۆلگەنگە قەدەر قورال كۆچىنىڭ تەڭ
دەرىجىدىكى ھەتتا تېخىمۇ ئۈستۈن قورال كۆچىنىڭ ھۇجۇمىغا
ئۇچرايدىغانلىقىنى چۈشەنمەيدۇ . ئۇلار تۆۋەن دەرىجىلىك قانۇنىيەت-
نىڭ يۇقىرى دەرىجىلىك قانۇنىيەتنىڭ كونترول قىلىشىغا ئۇچراي-
دىغانلىقىنى چۈشەنمەيدۇ . ئەقىل - پاراسەتلىك ، ئىقتىدارلىق ئو-
غۇل - قىزلار ئۆزىگە خوجايىن بولالمايدۇ . ئورنى ئالاھىدە بولغان
ئاز سانلىق كىشىلەرلا ئۇلارنىڭ تەپەككۇر پائالىيىتىنى كونترول
قىلىدۇ . خۇددى مەڭگۈ قايتۇرۇپ بولالمايدىغان قەرزگە ئوخشاش .
ئۇلار كۇن بويى چوڭقۇر ئازابلىنىپ ، قىينىلىپ ئۆتىدۇ . چۈنكى
ئۇلار ئۆزلىرى تۆلەيدىغان قەرزنىڭ ئۆسۈمىنى تۆلەش ئۈچۈن چو-
قوم بىر ئۆمۇر خىزمەت قىلىشى كېرەك . يەنە كېلىپ بۇ مىراس
قالغان قەرز . ئۇلار بۇ قەرزنى ئۆزلىرىنىڭ بالىلىرىغا مىراس
قالدۇرىدۇ . ئۇنىڭدىن كېيىن يەنە نەۋرىلىرىگە مىراس قالدۇرىدۇ .
قەرز تۇگەيدىغان كۇنىنى كۆرەلمەيدۇ .
7 . مىچىگان ئۇنۋېرسىتېتىنىڭ مۇدىرى ما . رېئىن بوردۇن
مۇنداق دېگەن : «لىكىم بۇگۇنكى كۇندە بىز ئادەمگە كەسكىن ھالدا :
«سىز تەپەككۇر قىلىشنى بىلەمسىز ؟» دېگەن سوئالنى قويۇشىمىز
مۇمكىن . بىر ئادەمنىڭ جەمئىيەتكە پايدىسى بارمۇ - يوق ؟ پايدا-
مەنپەئەت ئېلىپ كېلىدىغان - كەلمەيدىغانلىقىنى ئىسپاتلاش ئۇنىڭ
تەپەككۇرنى ئىشلىتىش ئىقتىدارىغا مەركەزلەشكەن . ئىيىمسۇن
چىقارغان خەتەر سىگنالىدا ئۇنىڭ : «خۇدا بىر مۇتەپەككۇرنى يەر
شارىغا ئەۋەتكەن ۋاقىتتا ، چوقوم ئېھتىياج قىلىش كېرەك ، دېگەن
چاقىرىقى كىشىنى ئۆزىگە ئەڭ جەلپ قىلىدۇ . بۇگۇنكى ئامېرىكا-
نىڭ مەنىۋى كۇچ - قۇدرىتىدىن پايدىلىنالمىساقلا ، بىز دۇنيادىكى
ئەڭ زور قىيىن مەسىلەرنى ھەل قىلالايمىز . ھەرگىز بىر تەرەپ-
لىمىلىك كۆز قاراش ۋە سىنىپىي مەنپەئەتكە ماسلىشىش ، قالايمە-
قان لەقەم قويوش ، يېرىم - ياتا ھەقىقەتنى رازىمەنلىك بىلەن

قوبول قىلىش ، يۈزەكى مۇلاھىزە يۈرگۈزۈش ئارقىلىق ئەمەس ، بەلكى ئىنچىكە ، ئەستايىدىل ، چوڭقۇر ئىلمىي مۇلاھىزە يۈرگۈزۈپ ، ئاقىلانىلىك بىلەن دەل ۋاقتىدا ھەرىكەت بىلەن بىرلەشتۈرگەندىلا ئاندىن ئىنسانىيەتنىڭ مەنپەئەتىنى قوتۇلدۇرۇپ قالغىلى ، ئىنسانىيەتنىڭ ئەركىنلىكىنى كاپالەتكە ئىگە قىلغىلى بولىدۇ . دېموكراتىيەنىڭ كەلگۈسى ماۋارىپقا باغلىق . شۇڭلاشقا ھەر بىر ساداقەتمەن پۇقرا ، ھەر بىر غۇرۇرلۇق ئادەم چوقۇم بۇ پۇرسەتنى چىڭ تۇتۇپ بىلىم ئىگىلەپ ، تەپەككۇرنى ئويغىتىش (قوزغۇتۇش) كېرەك . ھەقىقەت داۋاملىق كىشىنى ئەركىنلىككە ئىرىشتۈرىدۇ . ئۇ داۋاملىق مۇلاھىزە يۈرگۈزۈشكە ماھىر ئادەملەرگىلا نىسىپ بولىدۇ .

8 . كىشىلەر ئويغاندى . شۇنداقلا ئاكتىپ مۇلاھىزە يۈرگۈزۈشكە باشلىدى . بۈگۈنكى كۈندە ئەھۋال پۈتۈنلەي ئۆزگەردى . ئەھۋال بۇرۇنقىغا ئوخشىمايدۇ . كىشىلەر ئىلگىرى ھاراق ئىچىپ قۇرۇق پاراڭلىشىدىغان ۋاقتىنى كىتاب ئوقۇشقا ، تەتقىق قىلىشقا ۋە ئويلىنىشقا سەرپ قىلىدىغان بولدى . ئۇلارنىڭ ئۆزلىرىنىڭ ھازىرقى ھالىتىگە بولغان ئويلىنىشى قانچىكى كۆپ بولسا ، رازى بولىدىغان نەرسىلىرىمۇ شۇنچىلىك ئازلايدۇ .

9 . بۇنىڭدىن ئىلگىرى ، ئادەملەر دائىم نارازى بولغاندا ياكى كەيپىياتى ناچارلاشقاندا پىقىن ئەتراپتىكى قاۋاقخانىغا يىغىلىپ ، ھاراق ئىچىپ ئۆزلىرىنىڭ ئازابلانغان نېرۋىلىرىنى ئىسپىرت ئارقىلىق مەست قىلىپ ، ئۆز قايغۇلىرىنى ۋاقتىلىق بولسىمۇ ئۇنتۇش- قا تىرىشاتتى . مۇھىم ئورۇندىكى رەھبەرلەر بۇنى ناھايىتى ئېنىق بىلىدۇ . مۇشۇ سەۋەب تۈپەيلىدىن ، ئىنگىلاندا ئارپا ھاربقى ، شوتلاندىيەدە ۋىسكى ، فىرانسىيەدە ئاچچىق ئەمەن ھاربقى ، گېرمانىيەدە پىۋا بارلىققا كەلدى . ئامېرىكا مۇرەككەپ كۆچمەنلەر دۆلىتى . شۇڭا بۇ يەردە ھەر خىل ، ھەر تۈرلۈك ھاراقلار بازارغا چىقتى . ئۇ كىشىلەرنىڭ تەلىپىنى قاندۇرىدىغان ئەڭ ئاددىي ئۇسۇل . ناۋادا بىر ئادەمگە نىسبىتى مۇۋاپىق بولغان بىر ئىستاكان ئىسپىرت

بەرگەندە ، ئۇ زور قانائەت ھاسىل قىلغان بولىدۇ . شۇنداقلا باشقا ئىشلارنى سۈرۈشتە قىلىپ كەتمەيدۇ .

10 . بەخت ، بايلىقچىلىق ۋە مەقسەتكە يېتىش ئېنىق مۇلاھىزە ۋە توغرا ھەرىكەتنىڭ نەتىجىسى . سەگەك كاللا ئادەمنىڭ نېمە ئىش قىلىۋاتقانلىقىنى ئېنىق بىلىشىگە ، ئاقىلانىلىك بىلەن قارار چىقىرىشىغا كاپالەتلىك قىلىدۇ . ئىسپىرت دەل ئۇنىڭ ئەكسىنى قىلىدۇ . ئادەمنى مەست قىلىدىغان ئىسپىرتنىڭ مەقسىتى ئادەمنى ئازراق غىدىقلاش مەقسىتىگە يەتكۈزۈشتىن ئىبارەت ئەقىل-ئىدراك پائالىيىتىنى ۋاقتىنچە توختىتىپ ، ئادەمنىڭ ھەرىكىتى ۋە تەپەككۇرىنى قالايمىقانلاشتۇرۇپ ، ئادەمنىڭ توغرا يەكۈن چىقىرىشىغا توسقۇنلۇق قىلىشتۇر .

11 . بەزىلەر پۇڭا بىر ئاز سىلىقراق ، ئادەمنى ئۇنچۇقالا ئاسان بىھۇشلاندۇرمايدۇ . تەن - سالامەتلىككىمۇ ناھايىتى پايدىلىق دەپ قارايدۇ . دەرۋەقە پۇڭا ئۇنچۇقالا كىشىنى ئىچىملىككە ئانچە خۇمار قىلىپ قويمايدۇ ، لېكىن بۇ ھال پىلە قۇرتىنىڭ ئۇزۇمە يوپۇرمىقى يىگىنىگە ئوخشايدۇ ، دەسلىپىدە ئادەملەر بۇنىڭغا ئانچە دىققەت قىلىپ كەتمەيدۇ . لېكىن ئۇ كىشىلەرنىڭ دىققىتىنى تارتقان ۋاقىتتا ، تەرەققىي قىلىپ كىشىنى ئۆزىنى كونترول قىلىشتا ئامالسىز ھالەتكە كەلتۈرۈپ قويىدۇ . ئۇ ئۆتكۈر ئىكەك بىلەن بەدىنىمىزدىكى ئەزالارنى غىدىقلىمايدۇ ، ئەمما ئاستا جەريان ئارقىلىق زىيانلانغۇچىنى قەبرىگە ئىتتىرىدۇ . زور كۆپچىلىك كىشى ئەخمەق بولسا ، ئاز بىر قىسمى ساراڭغا ئوخشاش سەۋدايى بولىدۇ .

12 . يەنە بەزىلەر ئۇزۇم ھارىقىنى ھاراقكەشنى ئۆلۈمدىن يىراقلاشتۇرىدىغان شىپالىق دورا دەپ قارايدۇ . لېكىن بۇنداق قىلىش ئارقىلىق ئاچ كۆز نەپسىنى سوغۇققان بولۇش ۋە ئۆزىنى تۇتۇۋېلىشى تەلىپىگە ئۇيغۇنلاشتۇرغىلى بولمايدۇ . بەزىلەر ئۇزۇم ھارىقىنىڭ پىيەنچۇكلۇكىنى ئەسلىگە كەلتۈرىدۇ ياكى كىسەلنىڭ تەرەققىياتىنى ئاستىلىتىدۇ ، يۈزەكى داۋالاپ ، مەسىلىنى تۈپ يىلتىزىدىن ھەل قىلالمايدۇ دەپ قارايدۇ . چوقۇم يېتەرلىك ئىسپىرت

ئارقىلىق ئادەم جانلىنىپ خۇشال ھالەتكە كەلمىسە ، ئۇ ۋارقىراپ-جارقىراپ «ماڭا بەر» دەپ قاتتىق تەلەپ قىلىپ تۇرۇۋالىدۇ . ئۇزۇم ھارىقى يېتەرلىك جانلىق تەسىرنى پەيدا قىلىشقا ئامالسىز چۈشكۈن روھنى ئويغىتىپ ياكى ئاجىزلىشىپ كەتكەن ئاشقازاننى كۆچىلەندۈرۈشكە ئۇنىڭ كۈچى يەتمەيدۇ . بۇ ۋاقىتتا ۋۈسكى ياكى بىراندىدىن ياردەم سورالسا ، ئاستا ئۆلۈپ تاماملىنىدۇ . شۇڭا ھېچ-قانداق ئادەم ئۇزۇم ھارىقى ئىچىپ ھاراقكەش بولۇپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن ئۇ پەقەت خۇدانىڭ ئاستا مۇددەتلىك جازاسىغا تاپشۇرۇلىدۇ ، خالاس . بۇ خىل جازا تېخىمۇ ۋەھشىي ، تېخىمۇ قورقۇنچلۇق .

بەخت ، خاراكتېرلىك گۈللىنىش ۋە قانائەتلىنىش تەپەككۇر ۋە توغرا ھەرىكەتنىڭ نەتىجىسى ، سەگەك كاللا بىر ئادەمنىڭ نېمە قىلىۋاتقانلىقىنى توغرا بىلىشكە ، ئاقىلانە قارار چىقىرىشقا كاپالەتلىك قىلىدۇ .

13 . ئەپيۇن سودىسى ئەنگلىيەلىكلەرگە نەچچە يۈز مىليون دوللارلىق پايدا ئېلىپ كەلدى . لېكىن نەچچە يۈز مىليون جۇڭگولۇق تالاپەتكە ئۇچرىدى ؛ ئوخشاشلا ھاراقنىڭ سېتىلىشى ۋە ئوبوروت قىلىنىشى چوڭ بانكا ۋە ھاۋالە مەبلەغ شىركەتلىرىنىڭ ھېسابىتىغا نەچچە يۈز مىليون ئامېرىكا دوللىرى كىرگۈزدى ؛ شىركەتنىڭ ۋاكالەتچىلىرى بۇنىڭ ئۈچۈن نەچچە يۈزمىڭ ئامېرىكا دوللىرى مۇكاپات ئالدى . باشقا بىر نۇقتىدىن قارىغاندا ، ئۇ زور تۇرکۈمدىكى ئاممىنى ئەخلاق ۋە سىياسىي جەھەتتە ۋەيران بولغان ھۆكۈمەت ئۈچۈن بېلەت تاشلاشقا رېغبەتلەندۈردى . بۇ ئاز سانلىق كىشىلەر ئۈچۈن پايدا ئالىدىغان ياخشى پۇرسەت . لېكىن زور كۆپ سانلىق پۇقرالار ئۈچۈن بىر مەيدان زور ئاپەتتىن ئىبارەت .

14 . شوزىس دوختۇرىنىڭ تەكشۈرۈش تەتقىقات ماتېرىيالى شۇنى چۈشەندۈرۈپ بەردىكى ، يېقىنقى ئۇچ يىلدا ، ئامېرىكىدىكى ئۆلۈش نىسبىتى مىڭ ئادەم 3.12% دىن مىڭ ئادەم ئورلىگەن ھاراق ياساش سودىگەرلىرىنىڭ سودىسى چەكلىمىگە ئۇچرىغاندىن

كېيىن ھەر يىلى 200 نەچچە مىڭ ئادەمنىڭ ھاياتى قۇتقۇزۇۋېلىنىدى . دۆلەت ئىگىدارچىلىقىدىكى مەكتەپلەرنىڭ مۇئەللىمى ، مەكتەپ ۋە يېزىلارنىڭ سەييارە سېيرالىرى ، نامراتلار ئارىسىدىكى پاراۋانلىق خىزمەتچى خادىملىرى ، زىيالىيلار ، ساقچى باشلىقى ۋە ساخاۋەت تەشكىلاتلىرىنىڭ باشلىقلىرىنىڭ دوكلاتلىرى بىردەك : يېقىنقى ئىككى يىلدىن بېرى مەكتەپلەردىكى ئوقۇغۇچىلارنىڭ تامەقى ، كىيىم ـ كېچىكى ، شارائىتى ۋە پاراۋانلىق ئىشلىرىدا ، خاتىرىلەنگەن ۋاقىتتىن بېرى ھېچقاچان كۆرۈلۈپ باقمىغان دەرىجىدە كۆرۈنەرلىك ياخشىلىنىشلار بولدى .

15 . توغرا ھۆكۈم چىقىرىش ، كەڭ نەزەر دائىرە ، مول بىلىم ۋە ئەمەلىيەتتىكى ئاكتىپچانلىق مىللەت ۋە شەخسنىڭ بەخت ـ سائادىتى ئۈچۈن ناھايىتى مۇھىم . يۇقىرى ئەخلاق ـ پەزىلەت ، سىياسىي ساپا ۋە رەھبەرلىك ئىقتىدارى تەرەققىيات ۋە گۈللىنىشتە كەم بولسا بولمايدۇ . ئەمما چۈشىنىش تەس بولغان تەرىپى يەنە بەزى ئادەملەر يەنىلا «ھاراق چەكلەش لايىھىسى» گە ئۆزگەرتىش كىرگۈزۈشنى قوللىماقتا . بۇ خۇددى ئىشىك ئازراق ئېچىلغان ۋاقىتتا چىمچىلاق قول بىلەن ئازراقلا ئىتتىرىپ قويسا ئىشىك ئېچىلىپ كەتكەنگە ئوخشاش بىر ئىش ، ئاتالمىش «ئۆزگەرتىش كىرگۈزۈش» نىڭ پەقەت «ئەمەلدىن قالدۇرۇش» نىڭ باشقىچە ئاتىلىشى ئىكەنلىكىنى بىلمەي قالارمۇ ؟ بۇنداق قانۇن لايىھىسىنىڭ ماقۇللىنىشى ئىلگىرى خەلق دۇچار بولغان سالامەتلىك ، ئىچكى ھېسسىيات ، ئەخلاق ۋە روھىي جەھەتتە چېكىنىش ۋە ئاپەت شۇنداقلا بارلىق ئازاب ـ ئوقۇبەت ، سەتچىلىك ، نومۇس ۋە تېررورلۇق قاتارلىق زور بالايى ـ ئاپەتلەرنىڭ جەبىر ـ زۇلۇمى يەتكۈچە كىشىلەرنىڭ بېشىغا يەنە بىر قېتىم چۈشىدۇ .

16 . «سايىنىت لوئىس يەرشارى دېموكراتىيە گېزىتى» دە ئېلان قىلىنغان «بىز قەيەرگە بارىمىز» تېمىلىق باش ماقالىدا مۇنداق دېيىلگەن :

بۇ كىمنىڭ خاتالىقى ؟بىزنىڭ تەلىپىمىز شۇنداق كۆپ بولغان

ۋاقىتتا ، بىزنىڭ بايلىقىمىز شۇنچە ئاز . بۇ ھەقىقەتنى ئاساسلىقى كىمدىن كۆرگۈلۈك؟ بۇنىڭغا قارىتا باشقىچە جاۋابنىڭ بولۇشى مۇمكىن ئەمەس . ئامېرىكا خەلقى ، ئاشۇ خەلق تەرىپىدىن تاللاپ چىقىلغان قانۇن تۈرغۇزۇش ۋە مەمۇرىيەتكە مەسئۇل ئادەمدىن ئىبارەت . بىردىنبىر سايلاش ھوقوقى خەلقنىڭ قولىدا . بۇ پىكىر ئېلىمىز ھۆكۈمىتىنىڭ ئاساسلىق پىرىنسىپى (تۇپ پىرىنسىپى) . بىزنىڭ ئىشلىرىمىز ناھايىتى قالايمىقان باشقۇرۇلغان ۋاقىتتا ، ناۋادا بىر تەدبىر قوللىنىپ ، تېخىمۇ مۇنەۋۋەر باشقۇرغۇچىنى بارلىققا كەلتۈرمىسەك ، ئۇنداقتا بىزنىڭ ئاغرىنىشقا ھەققىمىز يوق . لېكىن بۇ خىل خەتەرلىك ئەھۋالدا بىز نېمىنى كۆردۇق؟ خەلق ئەقىل - ئىدراك ، ھۆكۈم قىلىش كۈچى ، بىلىمى ۋە ئەخلاق- پەزىلىتى قاتارلىقلار ھۆكۈمەتنىڭ ھالىتىنى ئۆزگەرتىش ئارزۇسىغا مۇۋاپىق كېلىدىغان ئادەمنى ئىزدەۋاتامدۇ - يوق؟ ئۇلار ئېنىقلا بۇنداق قىلمايدۇ . ئەكسىچە ، ئۇلار قايتىپ كېلىپ ئاشۇ بۇزغۇنچىلىق ۋە توسقۇنلۇق قىلىش ئىقتىدارى بىلەن نامى چىققان ئادەملەردىن يارەم سورايدۇ .

دۇنيادىكى ئەڭ ئۇلۇغ دۆلەت بولۇش سۈپىتى بىلەن ، ھۆكۈمەت قانداقسىگە مۇشۇنداق ئادەملەرنى ئىشلىتىپ ئۆزىنىڭ فۇنكسىيەسىنى يۈرگۈزۈپ ، ئۆزىنىڭ ئۇلۇغلۇقىنى قوغدايدۇ؟ ئۇلار قانداق قۇرۇشنى بىلمەيدۇ ، قۇرۇشنىمۇ خالىمايدۇ . ئۇلارنىڭ پىكىر- تەكلىپلىرى قالايمىقان ، تەرتىپسىز ، بىر چوڭ قۇرۇلۇشنى قانداقمۇ بۇ ئادەملەرگە تاپشۇرۇپ تاماملىغىلى بولسۇن؟ بىزنىڭچە : ناھايىتى ئېنىقكى ، خەلقنىڭ ئاۋازى دەل نۆۋەتتىكى ۋەزىيەتكە تۇتقان ئەڭ چوڭ قارشىلىق ، خەلقنىڭ جامائەتنى قالايمىقان قىلىپ ئۇلارنى غەزەپلەندۈرگەن ئىشلارغا بولغان رازى بولماسلىقىنىڭ ئىپادىلىنىشى . رازى بولماسلىقتا نۇرغۇنلىغان سەۋەبلەر بار . بۇنىڭدىن شۇبھىلىنىشنىڭ ھاجىتى يوق . لېكىن نارازى بولۇش ھەرگىزمۇ بۇ ئەھۋاللارنى قۇتقۇزۇش يولىنى تېپىپ بېرەلمەيدۇ . خەلقنىڭ قوللانغان ئۇسۇلى بۇ ئەھۋاللارنى تېخىمۇ ناچارلاشتۇرۇۋېتىشتىن

ساقلاپ قالالمايدۇ . بىز دۇچ كەلگەن مەسىلىلەرنى چوقۇم بۆشۈكـ
دىلا ئامال قىلىپ ھەل قىلىشىمىز كېرەك . ھەل قىلىش ئۇسۇلى
بولسا يەنە ئىجادچانلىققا ئىگە مېڭىدىن كېلىدۇ . بۇنىڭغا ، مۇنازىـ
رىلىشىش كەتمەيدۇ . ئەمما ، ئىشلىرىمىزنى باشقۇرۇشقا ھاۋالە
قىلىنغان ئادەملەرنىڭ سىياسىي ئىقتىدارى ئىجادچانلىققا ئىگە بولـ
ماي بەلكى بۇزغۇنچىلىق خاراكتېرىدىكى بولسا نەتىجىسى قانداق
بولماقچى .

17 . دۆلەت بىر خىل ئىجتىمائىي مەۋجۇدىيەت بولۇش سۈپـ
تى بىلەن نۇرغۇنلىغان ئەڭ كىچىك بىرلىك — شەخستىن تەركىب
تاپىدۇ . ھۆكۈمەت پەقەت دۆلەتنى تەشكىل قىلىدىغان بارلىق
شەخسنىڭ ئورتاق ئەقىل ـ ئىدراكىغا ۋەكىللىك قىلىدۇ . ھەر بىر
ئادەمنىڭ ئويىدا ئۆزگىرىش يۈز بەرگەندە ، كوللېكتىپنىڭ ئويى
شۇنىڭغا مۇناسىپ تەڭشەش ئېلىپ بارىدۇ . لېكىن بىز بولساق بۇ
جەريانىنى تەتۈرىگە ئۆرۈپ ، شەخسنى ئۆزگەرتىشكە ئۇرۇنماستىن ،
ھۆكۈمەتنى ئۆزگەرتىشكە ئۇرۇنىمىز . بۇنداق قانۇنىيەتكە خىلاپ
ھالدا ئىش كۆرسەك ، نەتىجە داۋاملىق ئۆزىمىزنىڭ سەرپ قىلغىنـ
مىزدىن ئاز بولىدۇ . لېكىن ئەقىل ـ ئىدراك جەھەتتە ئازلا
تىرىشچانلىق كۆرسەتسەكلا كۆز ئالدىمىزدىكى بۇزغۇنچىلىق خاراكـ
تېرىدىكى ئوي ـ پىكرىمىزنى ئىجادچانلىققا ئىگە ئوي ـ پىكىرگە
ئۆزگەرتەلەيمىز . بۇنداق ئەھۋالدا ، مۇھىت ناھايىتى تېزلا ئۆزگـ
رىدۇ .

18 . دورا ئىنسانىيەتنىڭ ئاغرىق ئازابىنى داۋالاش بىلەن بىر
ۋاقىتتا باشقا ئەزالارنى ئازدۇر ـ كۆپتۇر زىيانغا ئۇچرىتىدۇ .
ئىقتىسادشۇناسلىق ۋە مېخانىكا ئىلمىدىكى ھەر قېتىملىق تەسىر
چوقۇم ئەكس تەسىر ئېلىپ كېلىدۇ . ئادەملەر ئارىسىدىكى مۇناسى
ۋەتتىمۇ ھەر قېتىملىق تەسىر ئوخشاش ئەكس تەسىر ئېلىپ كېلـ
ىدۇ . شۇڭلاشقا ، بىزنىڭ بىلىۋېلىشىمىزغا تېگىشلىك ئىش : مادد
ىنىڭ قىممىتىنىڭ ئادەمنىڭ قىممىتىگە بولغان تونۇش بەلگىلەيدـ
غانلىقىدۇر . ھەر قانداق ۋاقىتتا ، پەقەت ماددا ئادەمدىنمۇ قىممەتـ

لىك دېگەن كۆز قاراش يامراپ كەتسە ، ئۇنداقتا ، بايلىقنىڭ مەنپە-
ئەتىنى ئادەم مەنپەئەتى ئۈستىگە قويىدىغان ، ئورنى ئۆزگەرگەن
ھادىسە كېلىپ چىقىدۇ . بۇ ھال پەيدا قىلغان تەسىر چوقۇم كىشى-
لەر كۆرۈشنى خالىمايدىغان ئەكس تەسىر ئېلىپ كېلىدۇ .

19 . ئون يىل ئىلگىرى ، گېرمانىيەنىڭ چوڭ شەھەرلىرىدە-
كى شەھەر مەمۇرىيىتى زايومى 4% لىك ئۆسۈم نىسبىتى بىلەن
لوندۇن ، پارىژ ۋە نيۇيوركتا سېتىلىدى . مارك ئامېرىكا دوللىرى
ۋە فوند - سېتىرلىكدەك مۇقىم بولدى . گېرمانىيە شىركەتلىرى-
نىڭ ئاكسىيەلىرى ئەنگلىيە ۋە ئامېرىكا ئاكسىيەلىرى بىلەن بىر
قاتارغا قويۇلۇپ سېتىلدى . ئۇ ۋاقىتتا ، ئۇچىنىڭ باھاسى ئوخشاش
دېگۈدەك بولۇپ ، ئوخشاشلا مۇقىم ئىدى . لېكىن ھېچكىممۇ ئۇلار-
نىڭ ھەرگىز مۇتلەق بىخەتەر ئەمەسلىكىنى بايقىيالمىدى . بۈگۈنكى
كۈندە ، بىر گېرمانىيە ماركىنىڭ باھاسى تەخمىنەن 1 :100
ئامېرىكا فۇنتىغا (سىنتىغا) توغرا كېلىدۇ . 1922 - يىلى 11 -
ئايدىكى بىر ھەپتە ئىچىدە جەمئىي 61 مىليارد 649 مىليون مارك
تارقىتىلغان بولۇپ ، پەقەت ئالدىنقى بىر ھەپتە ئىچىدىكى تارقىتى-
لىش سوممىسى بۇ سانداىن ئاشقان . يەنى 67 مىليارد 579 مىليون
مارك بولغان . كىشىلەر شۇ قەدەر غايەت زور پەرقلە نىسبەتەن
ھەقىقەتەن نېمە دېيىشنى بىلەلمەي قالدى .

20 . گېرمانىيەنىڭ باھالىق ئاكسىيەسىنىڭ ئۆسۈمى ئوخشاش-
لا تاپشۇرۇلىدۇ . دىرى ۋاقتى توشقاندا قايتۇرۇلىدۇ ، لېكىن تۆلە-
نىدىغان پۇلنىڭ قىممىتى بېسىلىۋاتقان پۇلنىڭ مىقدارىغا يەتمەي-
دۇ . شۇڭلاشقا ، ئاشۇ گېرمانىيە كونسېرۋاتىپ مەبلەغ سالغۇچىلە-
رى ، «بىخەتەر »مەبلەغ سالغۇچىلار . ئۆسۈمى 4% ياكى 5% تىن
ئېشىپ كەتمەيدىغان ئەۋزەل رەنىلىك زايوم سېتىۋالىدىغان كىشى-
لەر ئەمەلىيەتتە ، ناھايىتى كەمبەغەل . لېكىن تولۇقلاش نۇقتىسى-
دىن ، ئۇلار مۇنداق ئويلىنىدۇ : بىر ئەركىن ھۆكۈمەت خەلقنىڭ
زور مىقدارىدا پىۇسى بولۇشقا يول قويىدۇ . لېكىن كۆپ مىقدارى-
كى پىۇنغا ئىگە بولغاندا ئۇلار خۇشاللانغان ھالدا باشقىلارنى ئۆزلە-

رى ئۇچۇن ئويلاندۇرىدۇ . چۈنكى بۇ پىشدىن پايدىلىنىشتىكى مەقسەت ھەرگىز چوڭقۇر ، ئېنىق ، ئۇزۇن مۇددەت مۇڭاپىق ئوي-پىكىر پەيدا قىلىش ئەمەس .

21 . نەچچە ئون مىڭلىغان ئامېرىكا پۇقرالىرى كىيىم - كېچەك ، يېمەك - ئىچمەك تەرەپتىن پۇل تېجەپ فوندنى بارلىققا كەلتۇردى . بۇنىڭدىن مەقسەت : كەلگۈسىدە بۇ فوند ئارقىلىق ئۆزىنىڭ ياشانغاندىكى كىيىم - كېچەك ، ئوزۇق - تۇلۇكىگە كاپالەتلىك قىلىش ھازىر ھەممىسى كۆپۈككە ئايلاندى . بارلىق يۇرەك قېنى بىكارغا كەتتى . بۇنىڭدىن كېيىنكى 10 يىل ئىچىدە ، ئۇلار نېمىگە تايىنىپ تۇرمۇشىنى قامدايدۇ ؟

22 . ھەممە ئادەم چوقۇم : تۇرمۇشتىن ئىبارەت بۇ چوڭ سودىدا ئىقتىسادىي ئۇسۇلغا تايىنىپ تۇرمۇشىنى باشقۇرماسلىق كېرەك . چۈنكى پۇرسەتپەرەسلىك بۇ ئۇسۇلى تۇرمۇشتا ھەرگىز ئاقمايدۇ . تۇرمۇشنى ئالدىماقچى بولغان ھەر قانداق ئادەم ئەڭ ئاخىرىدا پەقەت ئۆزىنىلا ئالدايدۇ .

23 . ئىنسانىيەتكە بەخت يارىتىش ئۇچۇن ، ئەڭ كۆپ ساندىكى ئادەملەرگە ئەڭ زور مەنپەئەت ئېلىپ كېلىدىغان روھىي خىمىيە تەسىرىنى بارلىققا كەلتۇرۇش كېرەك . ئۇنداقتا قانداق نەرسە بىلەن ئىدىيەنى خىمىيەلىك رېئاكسىيەگە قاتناشتۇرۇش كېرەك ؟ ئالدى بىلەن بىز : ئىدىيە تەڭداشسىز قۇدرەتلىك كۈچكە ئىگە ، ياخشى ئارزۇ - مەقسەت ۋە ئاقىلانە تەھلىل يۇرگۈزۈشكە كاپالەتلىك قىلىپ ھەمدە ئۇنى ئىشلىتىش ئارقىلىق ئۆزىمىزنىڭ تۇرمۇشىمىزنى ئۆزگەرتكىلى ، جەمئىيەتنىڭ تەرەققىياتى ۋە پۇتكۇل ئىنسانىيەتنىڭ تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرگىلى بولىدىغانلىقىنى ، ناۋادا ئىدىيەنى قالايمىقان ئىشلەتكەندە قورقۇنچلۇق ئاقىۋەت كېلىپ چىقىدىغانلىقىنى ، پۇتكۇل ئىنسانىيەتكە ئاپەت خاراكتېرلىك بۇزغۇنچىلىق ئېلىپ كېلىدىغانلىقىنى تونۇپ يېتىشىمىز كېرەك .

24 . ئىنسانىيەت تارىخىدىكى نۇرغۇنلىغان جەڭلەر ئىدىيەنىڭ كۈچ - قۇدرىتىنى قالايمىقان ئىشلىتىشتىن كېلىپ چىققان . بۇ-

نىڭغا ئۆسۈپ يېتىلىشتىن نارازى بولۇش ، تەرتىپسىزلىك ۋە ئىجتىمائىي قالايمىقانچىلىق كەلتۈرۈپ چىقارغان مەنۇيەت سەۋەب بولغان . 1922 - يىلىدىكى ئىتالىيە بۇ سۆزىمىزنىڭ جانلىق ئەمەلىي مىسالى . بەزى ئادەملەرنىڭ مەلۇم مەقسەتلەر تۈپەيلىدىن پەيدا بولغان ھۆكۈمەتسىزلىك ۋە نارازىلىق ھالىتىنى رىغبەتلەندۈرۈش ، ھۆكۈمەتنىڭ ئىجتىمائىي قالايمىقانچىلىق پەيدا قىلىشىدىكى مەنۇى سەۋەپ بولۇپ قالدى . . ئۇ چاغدىكى ئىتالىيەدە پەقەت مۇسسۇلىنى بىرلا ئادەم نوپوزلۇق بولۇپ تۆۋەن پالاتا ، يۇقىرى پالاتا يوق ئىدى . ئۇ مۇتلەق ھوقۇققا ئىگە . ئۇ مالىيە ساھەسىدىكى بارلىق قانۇنلارنى بىكار قىلىۋېتەلەيتتى . ئۆزى تەييارلىغان قانۇننى ئىشلىتەلەيتتى . ئۇ يۇقىرى مائاش ئالىدىغان ئىشچىلاردىن باج ئالىدىغانلىقىنى «مالىيە سەۋەبىدىن ئىكەنلىكى توغرىسىدا جار سالدى» .

25 . ياۋروپادىكى ئاتاقلىق بىر سىياسىيون نۆۋەتتىكى ۋەزىيەت ئەھۋالىنى مۇنداق سۈرەتلىگەن : بەختسىزلىك تەرىپى شۇكى ، 1918 - يىلىدىن 1940 - يىلىغىچە داۋاملاشقان بىر مەيدان دۇنيا ئۇرۇشى ئېلىپ كەلگەن بۇزغۇنچىلىقلارنى ئەسلىگە كەلتۈرۈش ناھايىتى تەس . گەرچە ھۆكۈمرانلىق قىلىنغۇچىلارغا توقۇلغان مۇئامىلە بارلىق ياخشى نىيەت بىلەن قىلىنغان سەمىمىيەت ، ھەققانىي ئارزۇ - ئىستەك دۇنيانى قان پۇرىقىدىن قۇتۇلدۇرغان تەقدىردىمۇ ، دۇنيا ئۇزۇن يىللارغىچە ئۆزىنىڭ ئۆمىدسىز سەرسانلىقىنى ، تېڭىرقاشلىرىنى داۋاملاشتۇرىدۇ . بىز بۈگۈنكى كۈندە ئۇرۇش يەنىلا داۋاملىشۋاتقان پەيتتە تۈرۈۋاتىمىز . تىنچلىق مەزگىلىنىڭ ھاياتىي كۈچىدە يېڭى بىر يۈزلىنىش ، يۆلىنىش پەيدا بولماسا ، بۇ باسقۇچنىڭ ئاخىرى چىقماسلىقى مۇمكىن . مالىيە قالايمىقانچىلىققا پېتىپ قالدى ، خام چوت ئادەم كۈچى ئارقىلىق بىر تەرەپ قىلىندى . ئايرىۋاشلاش نىسبىتى بولسا 65 فرانك 1 فوند - ستېرلىڭغا ، 14 فرانك 1 ئامرىكا دوللىرىغا ئالماشتۇرۇلۇپ قەغەز پۇلنىڭ ئوبوروت قىلىنىشىنى قورقۇنچلۇق دەرىجىدە ئاستىن - ئۈستۈن بولۇپ كەتتى . توختىماي ئۆسۈۋاتقان

تۇرمۇش چىقىمى ، ئىش تاشلاش ، پاي چېكى بازىرىنىڭ كۆزنى يۇمۇپ ـ ئاچقۇچە ئۆزگىرىشى نەتىجىسىدە سودا ۋە ئىقتىسادنى ئېلىپ بېرىش مۇمكىن بولماي قالدى . پاي چېكىنىڭ توپلىنىشى ، دەل 4 يىللىق ئۇرۇشنىڭ قايتۇرۇۋېلىش سوممىسى . مەيلى ھۆ-كۈمرانلارغا ياكى ھۆكۈمرانلىق قىلىنغۇچىلارغا بۇ دۇنيا خاراكتېر-لىك بالايى ـ ئاپەت ئەمەلپەرەس بىر ئادەمگە پەقەت ئومۇميۈزلۈك قالايمىقانچىلىق ئېلىپ كەلدى . نەچچە يۈز مىليونلىغان ئادەم ھەر-گىز 52 ئايلىق ئۇرۇش ، ئۆلۈم ۋە ۋەيران قىلىنغان خىزمەت تۈپەيلىدىن ئەزىز ھېسابلانمىدى . ئۇلۇغ دەپ بىلىنمىدى . چۈنكى تىنچلىق يېتىپ كەلگەن كۈننىڭ ئەتىسى ، دۇنيا قايتىدىن قۇرۇلۇ-شى كېرەك . بۇنداق سۈرئەت ۋە ئۇ ئېھتىياجلىق بولغان جەمجىت-لىق ئىنسانىيەتنىڭ ئۆزىنىڭ چامىسى يېتىدىغان دائىرىدىن كۆپ ھالقىپ كەتتى .

26 . «ئىنجىل» دىكى ئوخشىشىپ كېتىدىغان بايانلار چوقۇم ئېسىمىزدە بولۇشى مۇمكىن : چۈنكى ئۇ ۋاقىتتا چوقۇم بالايى ـ ئاپەت يۈز بېرىدۇ . دۇنيانىڭ يارالغاندىن تارتىپ تاكى ھازىرغىچە بۇنداق بالايى ـ ئاپەت بولۇپ باقمىغان ، كېيىنمۇ چوقۇم بولمايدۇ . ناۋادا ئۇنداق كۈنلەرنى ئازايتمىغاندا ، جېنى بارلىكى نەرسىنى قۇ-تۇلدۇرغىلى بولمايدۇ . ئۇ كۈنلەر پەقەت خەلق سايلىمى ئارقىلىقلا چوقۇم ئازىيىدۇ .

27 . بىزنىڭ ئاشقازىنىمىز خۇددى چوڭ ئېدىشقا ئوخشايدۇ . ئۇنىڭ ماسلىشىش ئىقتىدارى ناھايىتى كۈچلۈك . ئۇنىڭدىكى قاز-نىڭ ئايلىنىشى قان سۈيۇقلۇقىنىڭ ئايلىنىشىدىن تېز ، ئۇنىڭدىكى ھاياتىي كۈچ ئېلاستىكىلىققا ئىگە . ئۇنىڭدىكى نېرۋىلار خۇشال-لىق ، قايغۇ تۇپەيلىدىن تىترەيدۇ . ئۇنىڭدا خوشال روھقا نىسبەتەن تولۇپ ـ تاشقان مۇھەببەت بار . ئۇ تۇرمۇشنىڭ كۆزىتىش ئارغامچە-سى ، بۇلاق يېنىدىكى ئالتۇن تاۋاق ، سۇ مۇنارىسى يېنىدىكى چىغە-رىق ، بۇلار ئۆزىنىڭ ۋەزىپىسىنى ئادا قىلغان ۋاقىتتا ، مۇسكۇل ، ئالگ ۋە ئەخلاق ـ پەزىلەت ، كۈچ ـ قۇدرىتىنى ماسلاشتۇرغان ھالدا

رولىنى جارى قىلدۇرىدۇ . بۇ ئارقىلىق پۈتكۈل ھاياتلىق سىستېـ
مىسى ھاياتىي كۈچكە ۋە شاد ـ خۇراملىققا تولىدۇ . لېكىن ئۇنىڭدا
كاشىلا چىقىپ نورمال ئىشلەشكە ئامال بولمىغان ۋاقىتتا ، تەپەكـ
كۇر ۋە بەدەننىڭ كۈچ ـ قۇۋۋىتى (ئاجىزلايدۇ) . روھسىز ،
چۈشكۈن ، قايغۇ ۋە ئۇھسىنىش سالامەتلىكنىڭ ناچارلىشىشىغا ۋە
ھاياتلىق ئورنىنىڭ ئاجىزلىشىشىغا ئەگىشىپ كەينى ـ كەينىدىن
پەيدا بولىدۇ .

28 . تەجرىبىلەر بىزگە شۇنى ئېيتىپ بىرىدۇكى ، ھەر قانداق
(ئىنكاس) ئاشقازانغا تەسىر قىلىپ ، ئاشقازان قىسمىدىكى مۇسـ
كۇللارنىڭ جىددىيلىشىشى يېمەكلىك يېيىش ۋە ئۇخلاش ۋاقىتلىـ
كى ھالەتتىن ھالقىپ كېتىدۇ . ئۇ بۇ نۇقتىدىن ئېشىپ كەتكەن
ۋاقىتتا ، ئاجىزلىشىش يۈز بېرىدۇ . ھەددىدىن زىيادە چارچاپ
كەتكەن ئەزانىڭ بوشىشى ئۇ ئۇچرىغان ئالاھىدە ئىنكاس بىلەن ئوڭ
تاناسىپ . ئاشقازان ھاياتىي كۈچكە ئىگە . ھاياتلىقنىڭ كۈچى ئۇنىڭ
نورمال خىزمەت قىلىشىنى كاپالەتكە ئىگە قىلىدۇ . ئۇ ئاقىلانە
بولمىغان ھالەتتە خۇشاللىق ۋە ساغلاملىقنىڭ ساداسى ئۇستىگە
چىقىشى ، ھەم ئاستىغا چۈشۈشى مۇمكىن . ناۋادا بۇنداق تەجرىبە
داۋاملىق تەكرارلانسا ، ئۇ بىر خىل تەبىئىي بولمىغان ئاشقازان
ساداسىنى پەيدا قىلىدۇ . تەبىئىي بولغان ئاشقازان ساداسى خۇشالـ
لىق ۋە مۇسكۇلنىڭ ھاياتىي كۈچىگە نىسبەتەن كەم بولسا بولمايـ
دۇ . ئۇ نورمال ھالەتتە يېمەكلىك ھەزىم قىلىشنىڭ كۈچىنى
ساقلاپ قالىدىغان چەكلىمىدىن پۈتۈنلەي ھالقىپ كېتىدۇ . شۇنداقـ
لا بىر ۋاكوم پەيدا بولىدۇ . بۇ خىل ئاشقازان ساداسىنى بارلىققا
كەلتۈرىدىغان بۇزغۇنچىلىق كۈچكە تولغاندىن باشقا ، ھېچقانداق
ئاكتىپ رول ئوينىيالمايدۇ . ناۋادا ئۇزلۇكسىز تۇرده ئادەم كۈچى
ئارقىلىق تەبىئىي ساداً بىلەن باشقىچە ساداً ئوتتۇرىسىدىكى پەرقنى
چوڭايتقاندا ، ئادەت ئۇنى ئىككىنچى تەبىئىيلىككە ئايلاندۇرىدۇ ،
خۇددى بىر تال رېزىنكىنى قايتا ـ قايتا تارتقانغا ئوخشاش ئاخىر
نەتىجە ئۇنى ئېلاستىكلىقىدىن مەھرۇم قىلىشتىن ئىبارەت .

29 . ئادەتتىكى قائىدە بويىچە قاۋۇل تەن بولمىسا بولمايدۇ . تەپەككۇر ھەرىكەتكە كەلگەن ۋاقىتتا ئېغىر قورال بەدەندە رېئاكتسۇ پەيدا قىلىدۇ . ئاجىز بەدەننى تېخىمۇ زەئىپلەشتۈرۈۋېتىدۇ . شۇڭلاشقا ئۆزىنى كۈچلەندۈرگەندىلا ، تەسىر پەيدا بولغان تەسىر ھېچكىمنى زىيانغا ئۇچراتمايدۇ .

30 . ئىنسانىيەت تارىخىمۇ شۇنداق . ئىلگىرى ھەممە دۆلەتنىڭ ئالدىدا ماڭغان مەسىر ، ئۆزىنىڭ ئاجىزلىقى تۈپەيلى ، بېسىم ئاستىدا ، ئاخىرىدا تۈتۈندەك توزۇپ كەتتى . زاۋاللىققا يۈزلەندى ، گىرېتسىيەنىڭ غەلىبىسى ئۇنى شەرق ھەشەمەتىنىڭ پاتقىقىغا پاتقۇزدى . شۇنداقلا دەۋرىنىڭ قاراڭغۇ زۇلمىتى ئۇنىڭ شان ـ شۆھرىتىنى بېسىۋالدى . رىم ئىلگىرى باشقا دۆلەتلەرنى ئىشغال قىلىپ ، پۈتۈن دۇنيانى تەۋرەتكەن ئىدى . لېكىن ئۇنىڭ كېيىنكى كۈنلىرىگە نەزەر سالساق ، رىمنىڭ يۈرىكى بارغانسىرى ئاجىزلىشىپ ، ھۆكۈمرانلىق قالپىقى ئەسكى كەشتەك چۆرۈپ تاشلاندى .

9 ـ ساۋاق : ئىچكى ئېتىقاد ساغلاملىقنىڭ كاپالىتى

1 . ئۆزۈندىن بېرى ، مەنىۋى خىمىيە بەزى مېدىتسىنا كەسپى بىلەن شۇغۇللانغۇچىلارنىڭ ئەھمىيەت بېرىشىگە ، ئېتىراپ قىلىشىغا ئېرىشتى . ئوسلى دوختۇر مۇنداق دەيدۇ : «مېدىتسىنا ئىلمىدە ، مەنىۋى ئۇسۇل باشتىن ـ ئاخىر ناھايىتى مۇھىم رول ئويناپدۇ . ئەلۋەتتە ، بۇنىڭ باشقىلارنىڭ ئېتىراپ قىلىنىشىغا ئېرىشىشى ناتايىن . كۆپ قىسىم كېسەللىكنىڭ پۈتۈنلەي ساقىيىشىدا ، ئەمەلىيەتتە ئېتىقاد رول ئويناپدۇ . ئۇ روھنى ئۇرغۇتۇپ ، قان ئايلىنىشنى تېزلىتىدۇ ، نېرۋىلار بولسا توسالغۇسىز ھالدا ئۆزىنىڭ رولىنى ئۆتەيدۇ . ئىشەنچتىن ئايرىلغاندا ئەڭ ئاجىزلىشىدۇ . ھەتتا ئۆلۈم يولىغا قاراپ ماڭىدۇ . گەرچە بىر پارچە بولكا ياكى بىر قوشۇق سۇدىمۇ ، ئىشەنچ بولسىلا كېسەل ساقىيىدىغان مۆجىزە يارىتىلىدۇ . دوختۇرنىڭ بىمارنىڭ دورا ۋە ئۇسۇلغا بولغان ئىشەنچى پۈتۈن مېدىتسىنا كەسپىنىڭ ئاساسى .

2 . كىشىلەرنىڭ ئومۇمىيۈزلۈك (ئېتىراپ قىلغىنىدەك) ، كۆڭۈلسىزلىك ، ئوڭۇشسىزلىق ياكى ئىزچىل ناچار كەيپىياتنىڭ تەسىرى ھەزىم قىلىش سىستېمىسىنىڭ نورمال پائالىيىتىنى بۇزۇۋېتىدۇ . بۇ ئارقىلىق قالايمىقانچىلىق كېلىپ چىقىدۇ . ھەزىم قىلىش ئىقتىدارى نورمال ۋاقىتتا ، تاماقلىنىش ئارقىلىق ئاچلىق تىزگىنلىنىدۇ . بىز تاماقلىنىش زۆرۈر بولغان ۋاقىتتىن ئىلگىرى ئاچلىق ھېس قىلمايمىز . بۇ خىل ئەھۋالدا تىزگىنلەش مەركىزى رولىنى دەل جايىدا جارى قىلدۇرىدۇ . بىز ئاشقازان كېسىلى بولۇپ قالغان ۋاقتىمىزدا ، بۇ تىزگىنلەش مەركىزى رولىنى جارى قىلدۇرۇشتىن توختايدۇ ، شۇڭلاشقا دائىم قورسىقىمىزنىڭ ئاچقاز-

لىقىنى ھېس قىلىمىز . ئەڭ ئاخىرىدا زىيانغا ئۇچرىغان ھەرىم قىلىش ئەزالىرى ھەددىدىن زىيادە چارچاپ كېتىدۇ . بۇنىڭغا ئوخشىشىپ كېتىدىغان كىچىك ئاۋارىچىلىكلەردىن ئىنسانىيەت ئىز-چىل خالىي بولالمىغان . بۇنىڭ ئاۋارىچىلىكى قىسمەن ئەھۋال بولۇپ چوڭ مەركەزنىڭ ئانچە دىققىتىنى قوزغاپ كەتمەيدۇ . ناۋادا بىئارام-لىق ئېغىر ، ئاسانلىقچە يوقاتقىلى بولمايدىغان سەۋەب تۇپەيلىدىن بولسا ، تېخىمۇ قورقۇنچلۇق كېسەللەر پەيدا بولىدۇ . بۇ ۋاقىتتا ، ئۇنىڭ ئېغىر تەسىرى ئۇزۇن مۇددەت داۋاملىشىدىكەن ، ئاۋارىچىلىك جانلىقلار ئورگانىزمىنىڭ ھەر بىر قىسمىغا تارقىلىپ ھەتتا ھاياتقا خەۋپ ئېلىپ كېلىدۇ . تەرەققىي قىلىپ بۇ دەرىجىگە يەتكەندە چوڭ مەركەزنىڭ باشقۇرۇشى كۈچلۈك ، قەتئىي ۋە ئاقىلانە بولسا ، قالايمىقانچىلىق ئۇزۇن داۋاملاشمايدۇ ؛ چوڭ مەركەزدە ئاز-جىز ئەھۋال كۆرۈلسە ، پۈتكۈل سىستېما پۈتۈنلەي گۇمران بولىدۇ ، بۇنىڭ ئاقىۋىتىنى تەسەۋۋۇر قىلغىلى بولمايدۇ .

3 . دوختۇر لىندانىڭ مۇنداق بىر كۆز قارىشى بار : «تەبىئىي داۋالاش ئۇسۇلى» دا تونۇشتۇرۇلغان ، بۇ قاراش تەبىئىي قانۇنىيەت-كە خىلاپلىق قىلىشتىن كېلىپ چىققان . مەقسەت : دۇرۇس ھەم تەبىئىي قانۇنىيەت بويىچە ئىش كۆرۈلگەن بولسىلا ئاندىن ھەممىنى يېڭىپ كەتكىلى بولىدۇ . ناۋادا ئادەم مەلۇم (جەھەتتە) تەبىئىي قانۇنىيەتكە خىلاپلىق قىلمىغان بولسا ئاتالمىش ئازاب - ئوقۇبەت ، كېسەللىك ۋە جىنايەت سادىر بولمىغان بولاتتى .

4 . تەبىئىي قانۇنىيەتكە خىلاپلىق قىلىشنىڭ سەۋەبلىرى بەل-كىم نادانلىق ، سەل قاراش ، ئۆز بېشىمچىلىق ياكى يامان نىيەت بولۇشى مۇمكىن . «نەتىجە» «سەۋەب» بىلەن دائىم مۇناسىۋەتلىك .

5 . تەبىئىي تۇرمۇش ۋە تەبىئىي ئەسلىگە كېلىش ئىلمىدە كۆرسىتىلىشچە ، ئىنسانىيەتتىكى كېسەللىك ئاساسلىقى تەبىئەت ئادەم بەدىنىدىكى كېسەل مادداىلارنى چىقىرىپ تاشلاش ، تەن ساغ-لاملىقىنىڭ نورمال ھالىتىنى ئەسلىگە كەلتۈرۈش جەريانىدىن ئى-بارەت . تەبىئەتتىكى ھەر قانداق باشقا شەيئىگە ئوخشاش كېسەل-

لمكنىڭ جەريانىنى ئۇسۇل جەھەتتە ناھايىتى تەرتىپلىك دەپ ئېيـ
تىشقا بولىدۇ . شۇڭلاشقا بىز چوقۇم كېسەللىكنى تىزگىنلىيەلـ
مەيمىز ۋە چەكلىيەلمەيمىز ، بەلكى ئاكتىپ ماسلىشىشىمىز كېـ
رەك . بىز بۇنىڭدىن ناھايىتى تەسلىكتە ۋە ناھايىتى ئاستا ھالدا
مۇنداق بىر ئىنتايىن مۇھىم تەجرىبە ـ ساۋاقنى ئېرىشتۇق : كېسەلـ
لمكتىن ساقلىنىشنىڭ بىردىنبىر ئۇسۇلى «قانۇنىيەتكە بويسۇـ
نۇش» . ئۇ يەنە كېسەللىكنى داۋالاشتىكى بىردىنبىر ئۇسۇل .

6 . «تەبىئىي داۋالاش ئۇسۇلى» داۋالاشنىڭ تۈپ قانۇنىيىتى ، تەسىرى ۋە ئەكس تەسىرىنى ، شۇنداقلا كېسەللىك ئەھۋالىنىڭ تېز ئۆزگىرىش قانۇنىيىتىنى ئېچىپ بەرگەن بولۇپ ، بىزنى مۇنداق بىر ھەقىقەتنى ئېسىمىزدە چىڭ تۇتۇشقا دەۋەت قىلىدۇ ؛ ساغلاملىق ، كېسەللىك ۋە داۋالاش جەريانىدا ، ئاتالمىش تاسادىپىيلىق ۋە بىنورـ مال ئەھۋاللار يۈز بەرمەيدۇ ، سالامەتلىك ئەھۋالىنىڭ ھەر بىر قېتىملىق ئۆزگىرىشى ، يا بىزدىكى ھاياتلىق قانۇنىيىتىنىڭ ئۆزئارا ماسلىشىشى ياكى ئۆزئارا توقۇنۇشىدىن ئىبارەت ؛ بىز پەقەت قانۇـ نىيەتكە پۈتۈنلەي بويسۇنۇپ شۇ بويىچە ئىش كۆرگىنىمىزدە ئاندىن قانۇنىيەتنى ئىگىلەپ ، بۇ ئارقىلىق تەن ساغلاملىقىنى ئاسراش ئارزۇسىغا يېتىمىز .

7 . بىز كېسەللىكنىڭ سەۋەبى ۋە ئالاھىدىلىكىنى تەتقىق قىلغاندا چوقۇم «ھاياتلىق»نىڭ ئۆزىدىن باشلاشقا چىڭ تۇرۇشىمىز كېرەك . بىز چوقۇم : بىزنىڭ ئاتالمىش ھاياتىمىز ۋە ھاياتي كۈچىمىزنىڭ ئىپادىلىنىشى ساغلاملىق ، كېسەللىك ۋە داۋالاش جەريانىنى شەكىللەندۈرگەنلىكىنى ئېسىمىزدە چىڭ تۇتمىساق بولـ مايدۇ .

8 . ھاياتلىق ياكى ھاياتي كۈچكە نىسبەتەن بىر ـ بىرىدىن پەرقلىق بولغان مۇنداق ئىككى خىل قاراش دەۋر سۈرۈپ كېلىۋېـ رىدۇ : بۇ ئىككى خىل قاراش سالامەتلىك قارىشى ۋە ھاياتلىق قارىشىدىن ئىبارەت . ئالدىنقىسى ھاياتلىق ياكى ھاياتي كۈچىنى ئادەمنىڭ تېنىنى تەشكىل قىلىدىغان بارلىق مەنىۋى ۋە ماددي

نەرسىلەرگە باغلاپ ماددىي ئېلېمېنتلارنىڭ ئېلېكترىر ماگنىت ۋە خىمىيە پائالىيىتى دەپ قاراش . بۇ كۆز قاراشتىن قارىغاندا ، هاياتلىق بىر خىل «ئۆزلۈكىدىن يېنىش» ياكى قايسىبىر ئالىم بايان قىلغىنىدەك ، ئەمەلىيەتتە «بىر قاتار كۆپ-تۈرۈش» تىن ئىبارەت .

9 . هازىرقى زامان پەن - تېخنىكىسى هاياتلىقتىكى ماددىي ۋە مەنىۋى ساهە ئوتتۇرىسىدا ساقلانغان هاڭنى تېزلىكتە تولدۇر-ماقتا . هازىرقى زامان پەن - تېخنىكا تەرەققىياتىنىڭ نەتىجىسىدىن بولۇش سۈپىتى بىلەن ، ئىدىيەسى تېخىمۇ ئىلغار بىيولوگلارنىڭ نەزەرىدىن قارىغاندا يۇقىرىقى هاياتلىق قارىشىنىڭ ۋاقتى ئۆتۈپ كەتتى .

10 . كېيىنكىسى هاياتلىق ياكى هاياتىي كۈچىنىڭ هاياتلىق كۆز قارىشى ، هاياتىي كۈچىنى بارلىق كۈچ - قۇدرەت ئىچىدىكى ئەڭ ئاساسلىق كۈچ هەمدە بارلىق كۈچ - قۇدرەتنىڭ مەركىزىي مەنبەسىدىن كەلگەن دەپ قاراش . بۇ كۈچ - قۇدرەت پۈتكۈل يارالمىش دۇنياغا تارقالغان ۋە ئۇنى ئىللىتقان ، ئۇنى هاياتىي كۈچكە تولدۇرۇپ «تەبىئىي ئىرادە» ، «نۇقتىئىنەزەر» ، «چارە» نى ئەكس ئەتتۈرىدۇ ، شۇنداقلا بۇيۇك ئىجادىي ئەقلىي ئىقتىدارنى ئەكس ئەتتۈرۈپ كەلدى . بۇ بىر خىل «تەبىئىي غايەت زور كۈچ» . بۇ كۈچ يەر شارىنىڭ ئايلىنىشىنىڭ هەربىر كەتلەندۇرگۈچ كۈچى . شۇنداقلا ، ئوخشاش بولمىغان ئاتوم ۋە ماددىي ئېلېمېنتلارنى تەشكىل قىلىدىغان ئاتوم زەررىچىسى ۋە ئىئوننىڭ توختىماي هەرىكەتلىنىشىنى ئىلگىرى سۈرىدۇ .

11 . تەبىئىي ماددىلارنى هاياتلىق هەمدە بارلىق مۇرەككەپ ئاڭ هادىسىلىرىنىڭ مەنبەسى دەپ ئاتاشقا بولمايدۇ . ئۇ ئەڭ كۆپ بولغاندىمۇ پەقەت «هاياتىي كۈچ»نىڭ ئىپادىلىنىشى ، «بۇيۇك ئىجادىي تەپەككۇر»نىڭ نامايان بولۇشى ، بەزىلەر بۇ خىل ئەقلىي ئىقتىدارنى خۇدا دەپ ئاتايدۇ . يەنە بەزىلەر بىراخما ، تەرىقەتچى ، هاۋا قاتارلىق ئىسىملارنى قويىدۇ . پەقەت بۇرۇنقى دەۋردىكى كىـ

شىلەرنىڭ چۈشىنىشى ئوخشىمايدۇ ، خالاس .

12 . ھەممىدىن ئۈستۈن تۇرىدىغان بۇ خىل كۆچ - قۇۋۋەت ۋە ئەقلىي ئىقتىدار ئادەم تېنىدىكى ھەر بىر ئاتوم ، مولېكۇلا ۋە ھۈجەيرىلەرگە تەسىر كۆرسىتىدۇ . پەقەت شۇلا ھەقىقىي «داۋالىغۇچى» . بۇ خىل «تەبىئىي داۋالاش كۈچى» ئىزچىل ھالدا تىرىشىش ئارقىلىق تولۇقلاشنى ، داۋالاش ئارقىلىق مۈكەممەللىكنى ئەسلىگە كەلتۈرىدۇ . دوختۇرلارنىڭ قىلىدىغىنى بولسا ، توسالغۇلارنى يوقىتىش ، بىمارنىڭ ئىچكى قىسمى ۋە ئەتراپىنى قايتىدىن نورمال ھالەتكە كەلتۈرۈپ . مۇشۇنداق قىلغاندا ، ئىچكى كۈچ - قۇۋۋەت ئەڭ زور دەرىجىدە ئەۋزەللىكىنى جارى قىلدۇرىدۇ .

13 . تېگى - تەكتىدىن ئېيتقاندا ، تەبىئەتنىڭ ھەممە نەرسىسى ، مەيلى ئازراقلا بىخەستەلىك قىلسا يوقاپ كېتىدىغان ئوي - پىكىر بولسۇن ، ياكى قاتتىقلىقتا تەڭداشسىز ئالماس ، ياكى ئاق ئالتۇن بولسۇن ، ھەممىسى پەقەت ھەربىر تەۋرىنىشنىڭ ئىپادىلىنىشى بولۇپ ، ئۇنىڭدا ھېچقانداق نەرسە بىلەن سېلىشتۇرغۇسىز ماسلىق ۋە مۇۋازىنەت تەڭپۇڭلۇقنىڭ گۈزەللىكى مەۋجۇت .

14 . «ھاياتلىق بولمىغان تەبىئەت» گۈزەل ۋە تەرتىپلىك . «ھاياتلىق سىمفونىيەسى» نىڭ نوتىسى ئۇنىڭ ئۆزى ئورۇندىغان مۇزىكا بىلەن ماس كېلىدۇ . ئۇنىڭغا ئىنسان ئورۇندىغان مۇزىكا قېتىلسىلا تەبىئەت مۇزىكىسى بۇزۇلۇپ كېتىدۇ . بۇ ئۇنىڭغا مەنسۇپ بولغان ھوقوق ياكى ئاپەتنىڭ يىلتىزى . چۈنكى ئۇ ھەربىرىتى ئۆزى ئەركىن تاللايدۇ .

15 . «تەبىئىي داۋالاش ئۇسۇلى» نىڭ قوللانمىسىدىكى ساغلاملىق ۋە كېسەلگە مۇناسىۋەتلىما بېرىلگەن بولۇپ ، بىزنى تېخىمۇ ياخشى چۈشىنىش پۈرسىتى بىلەن تەمىنلىدى : ھاياتلىقنىڭ تەن ، پىسخىكا ، ئەخلاق ۋە ئاڭ قاتلىمىدا ئادەمنىڭ ئەملىي گەۋدىسىنى تەشكىل قىلغان ئېلېمېنت ۋە كۈچ - قۇۋۋەت نورمال ھەم ماس ھالدا تەۋرەنگەندە ، ئاندىن (ئاتالمىش) ساغلاملىق بولىدۇ . ئۇ تەبىئەتنىڭ شەخسىنىڭ ھاياتىغا ماس كېلىدىغان ئىجادچانلىق

پىرىنسىپىغا پۈتۈنلەي ئۈيغۇن . ئەمما ئۇ تەبىئەتنىڭ شەخسىنىڭ هاياتىغا ۋەيران قىلىش خاراكتېرگە ماس كېلىدىغان پىرىنسىپ بىلەن بىردەك بولسا ، ئادەمنىڭ ئەمەلىي گەۋدىسىنى تەشكىل قىلىدىغان ئېلېمېنت ۋە كۈچ - قۇۋۋەتتىدە بىنورمال ۋە ماسلاشمايدىغان تەۋرىنىش يۈز بېرىپ ، كېسەللىك مۇشۇ سەۋەبتىن پەيدا بولىدۇ .

16 . قانداق شارائىتتا نورمال ياكى بىنورمال تەۋرىنىش پەيدا بولىدۇ ؟ بۇ مەسىلىگە بېرىلىدىغان جاۋاب : ئورگانىزمنىڭ تىرەش مۇھىتى ، چوقۇم تەبىئەتنىڭ ئادەمنىڭ تېنى ، پىسخىكىسى ، ئەخلاقى ، ئاڭ ۋە روھى قاتارلىق هاياتلىق ۋە پائالىيەت دائىرىسىدە بەرپا قىلغان ماسلىق مۇناسىۋىتى بىلەن ئۆزئارا ماسلىشىشى كېرەك . بۇ جاۋاب نۇرغۇنلىغان روهىي مېدىتسىنا ئالىملىرىنىڭ دەللىلىشىگە ئېرىشتى .

17 . «روهىي مېدىتسىنا قائىدىلىرى» دېگەن كىتابتا ، تامسون خىگېئېر خاردسون مۇنداق دېگەن : بارلىق تەبىئەت قائىدىلىرىگە ئوخشاش ، قوللىنىشچانلىقنى ئېلىپ ئېيتقاندا ، روھ مېدىتسىنا ئىلمىنىڭ قائىدىلىرى هەممىگە باب كېلىدۇ هەم باشقا قائىدىلەرگە ئوخشاش ئاددىي هەم چۈشىنىشلىك . ناۋادا بىز ساغلام هالەتتە بىر خىل پۈتۈن ئىقتىدارنى كونترول قىلىپ تۇرىدىغان ئەقلىي ئىقتىدارنىڭ بارلىقىنى ئېتىراپ قىلساق ، ئۇ هالدا چوقۇم مۇنداق بىر يەكۈنگە ئېرىشەلەيمىز : كېسەل بولغان ئەهۋال ئاستىدا ، ئوخشاش كۈچ - قۇۋۋەت ياكى ئېنېرگىيە رولىنى جارى قىلدۇرالمايدۇ . بۇ خىل كۈچ - قۇۋۋەت مەغلۇپ بولغان تەقدىردىمۇ ئۇ ياردەم بېرىشقا موهتاج ؛ مانا بۇ بارلىق داۋالاش ئۇسۇلى ئەمەلگە ئاشۇرماقچى بولغان نىشان . بەدەننىڭ نورمال هالىتىنى ساقلاشتا ، هەر قانداق ئەقىللىق دوختۇرمۇ «تەبىئىي ياردەم» دىن ئاشۇرۇپ ئىش قىلمەن دېيىشكە جۇرئەت قىلالمايدۇ .

بۇنداق ياردەمگە ئېهتىياجلىق بولغىنى دەل روهىي ئېنېرگىيە . بۇ تەرىپىنى هېچكىم ئىنكار قىلالمايدۇ ؛ چۈنكى ئالىملار بىزگە : پۈتكۈل بەدىنىمىز ئەقلىي ئىقتىدار ئەمەلىي گەۋدىسىنىڭ

بىرلەشمىسىدىن تەركىب تاپقان . ھەر بىر ئەقلىي ئىقتىدار ئەمەلىي گەۋدىسى بىرلەشمە ئەزالىرى بولۇشقا ماس كېلىدىغان ئالاھىدە ۋەزىپىسى بولغان ئەقلىي ئىقتىدار ئارقىلىق ئۆزىنىڭ رولىنى ئادا قىلىدىغانلىقىنى ئېيتىدۇ . ئەمەلىيەتتە ، ھەر قانداق ھاياتلىقتا تەپەككۇر بولىدۇ . ئەڭ تۆۋەن دەرىجىلىك تاق ھۈجەيرىلىك جانلىقتىن تاكى ئادەمگە قەدەر شۇنداق بولىدۇ . شۇڭلاشقا ، دەل روھىي ئېنېرگىيە سەۋەبىدىن ، بەدەندىكى ھەر بىر تال تالالار ھەر قانداق ئەھۋال ئاستىدا ھەرىكەتلىنىدۇ . بىر مەركىزىي ئەقلىي ئىقتىدار ھەر بىر مۇشۇنداق تەپەككۇر ئورگانىزمنى كونترول قىلىپ تۇرىدۇ . بۇ تەرىپىنى ئىسپاتلىمىسمۇ ئۆزىدىن بىلىنىپ تۇرىدۇ .

بۇ مەركىزىي ئەقلىي ئىقتىدار بەدەندىكى بارلىق ھۈجەيرىلەرنىڭ ئەقلىي ئىقتىدارىنىڭ يىغىندىسىمۇ ياكى بىر مۇستەقىل ئەمەلىي گەۋدە بولۇپ تەن ئۆلگەندىن كېيىنمۇ مۇستەقىل مەۋجۇت بولۇپ تۇرامدۇ ؟ بۇ مەسىلىنىڭ نۆۋەتتىكى شۇغۇللىنىۋاتقان بارلىق تەتقىقاتلىرىمىز بىلەن ھېچقانداق چوڭ مۇناسىۋىتى يوق . بىز پەقەت مۇشۇ تەرىپىنى تونۇپ يەتسەكلا كۇپايە ؛ بۇ ئەقلىي ئىقتىدار مەۋجۇت ، شۇنداقلا ئۇ نۆۋەتتە كونترول قىلىش خاراكتېرىدىكى ئېنېرگىيە بولۇپ ، ئادەتتىكى ئەھۋالدا بەدەننى تەشكىل قىلىدىغان سان ـ سانىاقسىز ھۈجەيرىلەرنىڭ ھەرىكىتىنى كونترول قىلىدۇ . بۇنداق بولغاندا ئاڭ ئورگانىزملىرى ھەر قانداق سەۋەب تۈپەيلىدىن بەدەننى تەشكىل قىلىدىغان ھەر قانداق بىر قىسىمغا مۇناسىۋەتلىك ئىقتىدارنى ئورۇندىيالمىغان ۋاقىتتا ، بارلىق داۋالاش ئۇسۇللىرى قوزغاتماقچى بولغىنى دەل مۇشۇ روھىي ئورگانىزمدىن ئىبارەت . شۇڭلاشقا روھىي داۋالاش ئۇسۇلى روھىي ئورگانىزمنى قوزغىتىپ ئۇنى ھەرىكەتكە كەلتۈرىدىغان ئاساسلىق ئۇسۇل ۋە بۇ ئۇسۇل دائىم ئىشلىتىلىدۇ .

روھىي داۋالاش ئۇسۇلىنىڭ روھىي ئورگانىزمغا بولغان تەسىرى باشقا داۋالاش ئۇسۇلىغا قارىغاندا ئەڭ بىۋاستە ، چۈنكى ئۇ روھىي ئورگانىزمغا تېخىمۇ تېز تەسىر قىلىدۇ . گەرچە شۇنداق

بولسمۇ ، فىزىكىلىق داۋالاش ئۇسۇلىنى ھەرگىز چەتكە قېقىشقا بولمايدۇ . چۈنكى بارلىق تەجرىبە شۇنى چۈشەندۈرىدۇكى ، روھىي ئورگانىزملار فىزىكىلىق تەسىر ياكى روھىي تەسىرگە ئوخشاشلا ئىنكاس قايتۇرالايدۇ .

شۇڭلاشقا ، شۇنداق دىيەلەيمىزكى ، داۋالاش ئۇسۇلى جەھەتتە ، باشقا شارائىتلار ئوخشاش بولغان ئالدىنقى شەرت ئاستىدا ، روھىي تەسىر ئۇنۇم جەھەتتە فىزىكىلىق داۋالاشقا قارىغاندا تېخىمۇ بۈاستە ، تېخىمۇ ئاكتىپ . بۇنىڭ ئاساسى ناھايىتى ئاددىي : بىر تەرەپتىن ئۇ ئەقلىي ئىقتىدارلىق ، يەنە بىر تەرەپتىن ئۇ ناھايىتى ئېنىق ، ئەمما چوقۇم كۆرسىتىپ ئۆتۈشكە تېگىشلىك يېرى شۇكى : فىزىكىلىق داۋالاش جەريانىدا بولسمۇ ، روھىي بېشارەتنى يوق قىلىش مۇمكىن ئەمەس . بىر تەرەپلىمە كۆز قاراشتىكىلەر فىزىكىلىق داۋالاشنىڭ بارلىق ئۇنۇمى روھىي بېشارەت ئامىلىغا باغلىق دەپ قارايدۇ . لېكىن بۇ كۆز قاراش پۈت تىرەپ تۇرالمايدۇ . ئاز ـ تولا ئىشەنچلىك كۆزقاراش شۇكى : فىزىكىلىق داۋالاشنىڭ ھېچقانداق زىيىنى بولمىغان ۋاقىتتا ، بۇ مۇۋاپىق بېشارەت شەكلى بولۇپ ، تەسەللى بېرىش ، «تەسەللىي بەرگۈزۈش ئارقىلىق داۋالاش ئۇنۇمىگە ئېرىشكىلى بولىدۇ . يەنە بىر تەرەپنى مۇقەررەر-لەشتۈرۈشكە بولىدۇكى : داۋالاش ئۇسۇلى مەيلى فىزىكىلىق بولسۇن ياكى روھىي جەھەتتىن بولسۇن ، ئۇلارنىڭ ھەممىسى چوقۇم بۇۋاسته ياكى ۋاستىلىك ھالدا بەدەن ئىقتىدارىنى كونترول قىلىدىغان روھىي ئورگانىزمغا ھاياتىي كۈچ ئاتا قىلىدۇ . بولمىسا ، داۋالاش ئۇنۇمى ئۇزاق داۋاملىشالمايدۇ .

بىز بۇنىڭدىن مۇنداق يەكۈنگە ئېرىشىمىز : بارلىق داۋالاش ئۇسۇللىرى (مەيلى فىزىكىلىق ياكى روھىي داۋالاش بولسۇن) نىڭ داۋالاش قىممىتى ، ھەر قايسىسىنىڭ تۆۋەندىكى ئۇنۇمىنى پەيدا قىلىش (ھاسىل قىلىش) ئىقتىدارى تەرىپىدىن بەلگىلىنىدۇ : سۇبيېكتىپ تەپەككۇرنى قوزغىتىپ نورمال ھەرىكەت ھالىتىگە قەدەم قويغاندا ، ئۇنىڭ ئېنېرگىيەسى مۇۋاپىق يولغا قەدەم قويىدۇ .

بىز : روھىي بېشارەتنىڭ باشقا ھەر قانداق داۋالاش ئۇسۇلىدىن بەكرەك بىۋاستە ھالدا تېخىمۇ ئاكتىپلىق بىلەن بۇ تەلەپنى قاندۇ- رىدىغانلىقىنى بىلىمىز ؛ يەنە كېلىپ ، تاشقى بۆلۈم ساھەسىدىكى كېسەلدىن باشقا ھەر قانداق كېسەللىكتە ، بۇ دەل سالامەتلىكنى ئەسلىگە كەلتۈرۈشتە چوقۇم قىلىشقا تېگىشلىك ئىش ؛ شۇنداقلا ئۇ بىز قىلالايدىغان بارلىق ئىشلار . روھىي ئورگانىزم بەدەنىنىڭ ئىچكى ساغلاملىقىنىڭ ئاساسى ۋە مەنبەسى . ئالەمدىكى بارلىق كۈچ- قۇدرەت ، ھەرگىز روھىي ئورگانىزمنى قوزغىتىشتىنمۇ ئارتۇقراق كۈچىمەيدۇ ، ھېچكىم بۇنىڭدىنمۇ چوڭ مۆجىزە يارىتالا- مايدۇ .

18 . دوكتور كىلاۋىستون ئۆزىنىڭ خان جەمەتى مېدىتسىنا جەمئىيىتىدە سۆزلىگەن ۋەزىپىگە ئولتۇرۇش نۇتقىدا مۇنداق دې- گەن : بۈگۈن كەچ مېنىڭ مۇنداق بىر پىرىنسىپنى بېكىتكۈم ياكى تەكىتلىگۈم بار . مېنىڭچە ئەمەلىي مېدىتسىنادا بۇ پىرىنسىپ ھەق- قىدە ئويلىنىش يېتەرلىك ئەمەس . ھەتتا ئويلىشىلمايدۇ . ئۇ فىزى- يولوگىيە ئىلمى ئاساسىغا قۇرۇلغان بولۇپ ، ئەڭ يۇقىرى ئەمەلىي قىممەتكە ئىگە . بۇ پىرىنسىپ بولسا : چوڭ مېڭە پوستىلاق قەۋىتى بولۇپمۇ نېرۋا پوستىلاق قەۋىتى ، ئورگانىزملار ئىچىدە مۇنداق ئورونغا ئىگە : ھەر بىر ئەزادىكى بارلىق كېسەللىكلەرگە ، بارلىق پائالىيەتلەرگە ، بارلىق زىيان - زەخمەت يەتكەنلەرگە ، چوقوم بىر ياكى ئازدۇر - كۆپتۇر پايدىلىق ياكى پايدىسىز ئامىللار ئارقىلىق مۇئامىلە قىلىش كېرەك . فىزىيولوگىيە نۇقتىسىدىن ئېلىپ ئېيتا- قاندا ، پوستىلاق قەۋەت بارلىق ئىقتىدارلارنى (تەرتىپكە سالغۇچى) ، ھەر بىر ئەزادىكى قالايمىقانچىلىقنى مەڭگۈ توختىماي كونترول قىلىپ تۇرغۇچى . بىز بىلىمىزكى ، ھەر بىر ئەزا ۋە ھەر بىر خىل ئىقتىدار پوستىلاق قەۋەتتە ئىپادىلىنىپ تۇرىدۇ ھەمدە ئۇلارنى توغرا مۇناسىۋەتكە باشلايدىغان ھالەتتە ئىپادىلىنىپ تۇرىدۇ . ئۇلار ئۆزئارا ماسلىشىدۇ ، شۇڭلاشقا ، ئۇلارنىڭ ھەممىسى پوستىلاق قەۋەت ئارقىلىق بىر ھاياتلىق ئومۇمىي گەۋدىسىگە ئايلىنىدۇ .

هاياتلىق بىلەن تەپەككۇر ، بىر ھەقىقىي ھايۋانات ئورگانىزمـ
نى تۈزگۈچى ئورگانىك ئومۇمىي گەۋدىنىڭ ئىككى چوڭ ئاممىلى .
ئادەمنىڭ مېڭىسى تەدرىجىي تەرەققىيات پىرامىداسىنىڭ ئەڭ ئۈسـ
تۈنكى چوققىسى . تەدرىجىي تەرەققىيات پىرامىداسىنىڭ ئەڭ ئاسـ
تىنقى قەۋىتى بولسا ئىرماش - چىرماش باكتېرىيە ھەمدە بىز
ھازىر كۆرۈۋاتقان پۈتۈن تەبىئەت دۇنياسىغا تارقالغان باشقا تاق
ھۈجەيرىلىك جانلىقلىرىن تەركىب تاپىدۇ . ئۇ خۇددى ئەڭ دەسلەپكى
باسقۇچتىن تەرەققىي قىلغان . بارلىق تەدرىجىي تەرەققىيات جەريا-
نىنىڭ ئەڭ ئاخىرقى نىشانىدەك بىلىنىدۇ . چوڭ مېڭە پوستىلاق
قەۋىتىدە ، باشقا ھەر بىر ئەزا ۋە ئىقتىدارلار ئۈلارنىڭ ئۆزلىرىنىڭ
ئورگانىك مەقسىتىنى تاپقان . تۈزۈلۈش قۇرۇلمىسى جەھەتتە ئۇـ
نىڭ مۇرەككەپلىك دەرىجىسى باشقا ئەزالاردىن زور دەرىجىدە ئې-
شىپ كەتكەن . بىز بۇگۈنكى كۈنگە قەدەر بۇ توغرۇلۇق مۇشۇنچـ
لىكلا بىلىمىز .

ناۋادا بىز ھەر بىر نېرۋا ھۈجەيرىسىنىڭ تۈزۈلۈشى (نۇرغۇن-
لىغان تالالىرى ۋە دەرەخسىمان ئۆسۈكچىلىرى) ھەمدە نېرۋا ھۈـ
جەيرىلىرى ئارىسىدىكى مۇناسىۋەتنى تولۇق تونۇپ يەتسەك ، مېڭە
پوستىلاق قەۋىتىنىڭ نېرۋىلارنىڭ ئېنېرگىيەسىنى ئومۇميۈزلۈك
ئالماشتۇرىدىغان ئەزا ئىكەنلىكىنى ، ئۇنىڭ مۇقەررەر بىرلىككە
ئىگە ئىكەنلىكىنى ، ئۇنىڭ قىسمەن دائىرىلىك مۇقىملىقىنى ھەمدە
ئۇنىڭ تەپەككۇر ، ھەرىكەت ، ھېسسى ، ئۇزۇقلۇق ، ئەسلىگە كەلـ
تۈرۈش ۋە ئاجرىتىپ چىقىرىش داۋامىدىكى ئاجايىپ ئورۇنلاشتۇـ
رۇشلىرىنى ئىسپاتلاپ چىقالىساق ، ھەممىسىنى تولۇق چۈشىنىپ
يەتسەك ، چوڭ مېڭە پوستىلاق قەۋىتىنىڭ ئەزالار ئارىسىدىكى ھۆـ
كۈمرانلىق ئورنىغا نىسبەتەن ھېچقانداق گۈمانىمىز قالمايدۇ . ئۇـ
نىڭ كېسەللەر ئىچىدىكى ئەڭ مۇھىم رولىغا قارىتا بىزدە ھېچقان-
داق گۈمانلىنىش بولمايدۇ .

19 . بۇ تەرىپى كېسەللەردە دەللەندى . «ئوپېراتسىيە پىچـ
قى» ژۇرنىلىدا باركاس دوختۇر بىر كېسەللىك ئەھۋالىنى خاتىر-

لىگەن : 58 ياشلىق بىر ئايالنىڭ بارلىق ئەزالىرىدا كېسەل بار دەپ قارالغان . ھەممە يېرى ئاغرىغان . ئۇ ھەر خىل داۋالاش ئۇسۇلىنى سىناپ باققان بولسىمۇ ، ئەڭ ئاخىرىدا ناھايىتى ئاسان ۋە بىر خىللا روھىي داۋالاش ئۇسۇلى بىلەن داۋالىنىپ ساقايغان . دوختۇر بىمارنى ھازىرقى ئەھۋالدا چوقۇم ئۆلۈپ كېتىدىغانلىقىغا قەتئىي ئىشەنمىگەن ھەمدە ئۇ : ناۋادا تەجرىبىلىك سېستىرا پەرۋىش قىلسا مەلۇم دورا ئارقىلىق ئۇنىڭ كېسىلىنى چوقۇم ساقايتقىلى بولىدىغانلىقىغا ئۇنى چوڭقۇر ئىشەندۈرگەن . ئاندىن ھەر كۈنى سائەت 7 دىن 12 گىچە ، چۈشتىن كېيىن 5 دىن 10 گىچە ئۇنىڭغا بىر قوشۇق دىستىللەنگەن سۇ بېرىلگەن ھەمدە ياخشى پەرۋىش قىلىنغان . ئۇچ ھەپتىگە بارماي بارلىق ئاغرىق ئالامىتى يوقالغان . بارلىق كېسىلى ساقايغان ، قايتا قوزغالمىغان . بۇ ھەر قانداق فىزىكىلىق داۋالاشنى چەتكە قاقىدىغان بىر قېتىملىق ناھايىتى قىممىتى بار تەجرىبە . بۇ تەجرىبە روھىي ئامىل ئارقىلىقمۇ مەلۇم كېسەلنى داۋالىغىلى بولىدىغانلىقىنى ئىسپاتلاپ بەردى . ئەلۋەتتە ، ئۇنى ئادەتتە فىزىكىلىق داۋالاش بىلەن بىرلەشتۈرگىلى بولىدۇ .

20 . سىزنىمۇ ئۆز ئىچىگە ئالغان نۇرغۇنلىغان ئادەم ناھايىتى نېرۋا كېسىلىنى روھىي جەھەتتىن داۋالاش ئۇسۇلى ئارقىلىق داۋالاشنىڭ بولىدىغانلىقىغا ناھايىتى ئاسانلا ئىشىنىدۇ . لېكىن ئەمەلىيەتتە ئۇنداق ئەمەس . ئالفىرد . T . سىكفىرد «تەپەككۇرنىڭ قۇدرىتى» دېگەن كىتابتا مۇنداق دېگەن : ئىلان قىلىنغان بىر پارچە 250 كېسەللىكنىڭ تىزىملىكىدە بىز ئۆپكە كېسىلدىن 5 نەپەر ، يانپاش بوغۇمى كاردىن چىققان بىماردىن بىر نەپەر ، يىرىڭلىق ئىششىق كېسىلىگە گىرىپتار بولغان بىماردىن ئۇچ نەپەر ، ھەزىم قىلىشى ياخشى بولمىغان بىماردىن ئۇچ نەپەر ، كېسەللىكلەر بۆلۈمىگە تەۋە بىماردىن تۆت نەپەر ، ئىككى نەپەر يۇنقۇنچاق يارىسىغا گىرىپتار بولغان كېسەل ، نېرۋا ئاجىزلىق كېسىلىدىن توققۇز نەپەر ، رېماتىزم كېسىلىدىن بەش نەپەر ، يۇرەك كېسىلى بىماردىن ئىككى نەپەر ، بىلىكى يىگىلەش كېسىلىگە گىرىپتار بولغان بىمار-

دىن ئىككى نەپەر ، كانايچە ياللۇغىغا گىرىپتار بولغان بىماردىن تۆت نەپەر ، كۆرۈش قۇۋۋىتى ئاجىزلىغان بىماردىن ئۈچ نەپەر ، بىر نەپەر قوۋۇرغىسى سۇنغان كىشىل ، بەش نەپەر باش ئاغرىقى كېسىلى بايقالغان ، بۇ كېسەللەر بىر يىل ئىچىدە لوندۇن شەھىرىنىڭ شىمالىدىكى بىر كىچىك چىركاۋدا داۋالىنىپ ساقايغان .

دۆلەت ئىچى ۋە ياۋروپا چوڭ قۇرۇلۇقىدىكى ئارشاڭ بىلەن داۋالاش ئورۇنلىرىدا (توختىماي ئېقىپ تۇرىدىغان گۈڭگۇرت ۋە تۆمۈر تەركىبى بار مىنېرال سۇلار بار) داۋالىنىپ ساقىيىش ، قانداق ئىش ؟ .

دوختۇر ھەقىقەتەن ئارشاڭ بىلەن داۋالاش ئورنىدا كېسەللەرنىڭ ھەممىسىنىڭ سۇ ، يېمەكلىك ۋە ھاۋا ئارقىلىق ساقايغانلىقىغا راستىنلا چىن كۆڭلىدىن ئىشىنەمدۇ ؟ياكى ئۇ ھەقىقەتەن «باشقا نەرسە» بار دەپ قارامدۇ ؟ قېنى بىز ھەممە ئىشىنىڭ مەركىزى بولغان دەم ئېلىش ئورنىغا بېرىپ بارلىق مەخپىي ئۆيلەرگە كىرىپ باقايلى : ئۇ ئۆز ئامبۇلاتورىيەسىدە ۋە كەسىپ بىلەن شۇغۇللىنىش ئەمەلىيىتى داۋامىدا ، ئۇ ئۆزى چۈشەندۈرۈپ بېرەلمەيدىغان كېسەلنىڭ ساقىيىش سەۋەبىنى ئۇچرىتىپ قالامدۇ - قالمامدۇ - ھەقىقەتەن ئاشۇنداق كېسەل بارمۇ ؟ئۇ يەرلىك دوختۇرلار ئىجاد قىلغان داۋالاش ئۇسۇلىنى قوللانغاندا ، ئۇلار دائىم ئۇنىڭ داۋالاش ئۇنۇمىدىن ھەيرانلىق ھېس قىلماي قالارمۇ ؟

ھەر قانداق بىر تەجرىبىلىك دوختۇر بۇ روھىي كۈچ - قۇدرەتتىن ھەقىقەتەن گۇمان قىلارمۇ ؟ئۇنداقتا ئۇ ئىشەنچ ئامىلىنى ئۇنىڭ رېتسىپىغا قوشقاندا دورىسىنىڭ تېخىمۇ ياخشى ئۇنۇم بېرىدىغانلىقىنى تونۇپ يەتمىگەنمىدۇ ؟ئۇ تەجرىبە ئارقىلىق دورىنىڭ چوقۇم شۇنچىلىك ئۇنۇم بىرىدىغان ئۇسۇلىنىڭ قىممىتىنى تەجرىبە ئارقىلىق چۈشىنىپ يەتكەنمىدۇ ؟

ئۇنداقتا بۇ خىل كۈچ - قۇدرەت ھەقىقەتەن نۇرغۇن ئادەمگە تونۇشلۇق بولسا ، ئۇنداقتا نېمە ئۈچۈن ئۇنىڭغا سەل قارىلىدۇ . ئۇنىڭ ئۆزىنىڭ تەسىر قىلىش قانۇنىيىتى بولىدۇ . ئۇنىڭ چەكلە-

مىلىكى ، ئۇنىڭ ياخشى ياكى يامان كۈچ - قۇدرىتى دېگەندەك ؛ بۇ كۈچ - قۇدرەت ئوقۇغۇچىلارغا كۆرۈنەرلىك يارىدەم بېرەلمەسمۇ ؟ ناۋادا مۇئەللىمى ئۇنىڭغا ئۇ تەرەپلەرنى كۆرسىتىپ بەرگەن بولسا ، بۇ بىر دۆۋە ھېچقانداق قانۇنىيىتى بولمىغان مۇۋەپپەقىيەتلەردىن قاربۇلارچە ئىزدەپ تاپقان نەزەرىيىلەرنى ئەمەس ، بەلكى مۇشۇ تەرەپلىرىنى كۆرسەتكەن بولسا كاشكى .

ئەمما ، بىز ئاخىر يەنىلا مۇنداق قاراشقا قوشۇلمىز . بىر مەيدان ئاۋازسىز ئىنقىلاب دوختۇرلارنىڭ كاللىسىدا ئاستا - ئاستا يۇز بەرمەكتە . بىزنىڭ ھازىرقى كېسەلگە ئالاقىدار دەرسلىك ماتېرىيالىرىنىڭ ئورنىنى (ساناپ تۇگەتكۈسىز رېتسېپ يېزىش ئېھتىياجىنىلا قاندۇرىدىغان ھەم ھېچقانداق قىممىتى بولمىغان روھىي جەھەتتىن داۋالاش بىلەن بىرلەشتۇرۇلگەن . ئەڭ ئاخىرىدا مۇشۇ ئەسىردىكى ئەڭ قىممىتى بار كۆز قاراشلارنى ئۆز ئىچىگە ئالغان دەرسلىك كىتابلار ئىگىلەيدۇ .

10 ـ ساۋاق : ساغلام بولۇشتا نورمال پسخىكا ناھايىتى مۇھىم

1 . ۋىبىر مۇنداق دېگەن : «شەيئىنىڭ سەۋەبلىرىنى تاپقان ئادەم بەختلىكتۇر .

2 . مىچىنكوفنىڭ قارىشىچە ، ئىلىم ـ پەننىڭ ئاخىرقى مەقسىتى ، سەھىيە ۋە باشقا ئالدىنى ئېلىش تەدبىرلىرى ئارقىلىق ، دۇنيانى ئازاب ـ ئوقۇبەتتىن قۇتۇلدۇرۇش . ئۇنىڭ ئادەم تېنىنى تەتقىق قىلغاندىن كېيىن سىناق قىلىپ كۆرگەن ئىشى دەل ئېتىكىنى تۇرمۇشقا تەدبىقلاش بولدى . مۇشۇنداق ياشىغاندىلا ئاندىن تۇرمۇشنى موللاشتۇرغىلى بولاتتى . بۇ ھەقتىكى ئەقىل ـ پاراسەتتىن ئىبارەت . ئۇ بۇ خىل ھالەتنى «نورمال تۇرمۇش»دەپ ئاتىغان .

3 . چىچىنكوفنىڭ خانىمى ئېرىنىڭ كۆز قارىشىنى بايان قىلغاندا مۇنداق دەيدۇ : «ناۋادا بىز تۇرمۇشنىڭ نورمال دەۋرىيىلىكىنى باشتىن كەچۈرمەكچى بولساق ـ «نورمال تۇرمۇش» كەچۈرمەكچى بولساق ، تۇرمۇش ئۇسۇلىمىزنى چوقۇم ئەقىلگە مۇۋاپىق ، ئىلمىي مەشخۇلىيەت ستىكىسىغا ئاساسەن ئۆزگەرتىشىمىز كېرەك . بىلىم ، ھەققانىيەت ۋە ئىتتىپاقلىق كىشىلەر ئارىسىدا تېخىمۇ ئۇلغايمىسا ، ئىجتىمائىي مۇھىت تېخىمۇ دوستانە بولمىسا ، نورمال تۇرمۇشنى ئەمەلگە ئاشۇرغىلى بولمايدۇ . بۇ ئىنسانىيەتنىڭ ئىدىيە ـ ئەخلاق ئاساسى بىلەن ھەرگىز توقۇنۇشمايدۇ .

4 . ئىنسانىيەت ئىگە بولغان باشقا ئىقتىدارغا ئوخشاش ، ئېتىقادنىڭمۇ رولىنى جارى قىلدۇرۇشتا تايىنىدىغان مەركەز ـ چىلىخوزادۇر . ئېتىقاد ئادەم تېنى ئارقىلىق ئۆزىگە بېشارەت بېرىدۇ . شۇڭلاشقا «بەدەننىڭ»كېسەل بولۇشى «نېرۋا»غا مۇناسىۋەتلىك

بولغانغا ئوخشاش ؛ روھ بىلەن بەدەن ئىنساندىن ئىبارەت ھەم ئۇلۇغ ، ھەم ئادەتتىكى بۇ گەۋدىنى تۇزگۈچى قىسىم كېسەلنى داۋالاشتا «ئالەملىك كۇچ» ئىشلىتىشكە توغرا كېلىدۇ . بۇ خىل كۇچ- قۇدرەت ئوخشىمىغان ئۇسۇل ئارقىلىق ، يەنى خۇدا ، تەبئەت ، تەبىئىي داۋالاش كۇچى ، ھاۋا ، لوگوس ، ئىلاھ ئارقىلىق نامايان بولىدۇ . لېكىن مەيلى قانداق ئۇسۇل بولۇشىدىن قەتئىينەزەر ھەممىسى پەقەت ماددىي ئۇسۇل ياكى مەنىۋى ئۇسۇلدىن چەتنەپ كەتمەيدۇ .

5 . باتلىر دوختۇر بىزگە مۇنداق دەيدۇ : «ئەپلاتون مۇنداق دېگەن : ئادەم ئاسمانغا قاراپ يىلتىز تارتقان بىر تۇپ ئۆسۈملۈك» . مەنمۇ بۇ كۆز قاراشقا ناھايىتى قوشۇلىمەن . ئەمما ئۇ يەنە «توپ يەردە يىلتىز تارتقان بىر تۇپ ئۆسۈملۈك» . ئەمەلىيەتتە ، ئادەمنىڭ يارىلىنىشىدا ئىككى مەنبە بار . بىرسى پانىي ئالەمدىن ، تەندىن پەيدا بولغان . يەنە بىرى روھتىن . ئەمما كېيىنكىسى ئالەمدىنقىسىنى مەنبە قىلغان . شۇڭا ئەڭ ئاخىرقى مەنبە يەنىلا بىر .

6 . ئادەم بىر ئورگانىزملىق جانلىق . دى . كۇنشى ئورگانىزمغا ئېنىقلىما بېرىپ مۇنداق دەيدۇ : ئورگانىزم قىسمەنلىك ئومومىيلىققا تەسىر كۆرسىتىدۇ ، ئومومىيلىق قىسمەنلىككە تەسىر كۆرسىتىدۇ . بۇ ئېنىقلىما ھەم ئاددىي ھەم ھەقىقىي .

7 . قىزىقارلىق يېرى شۇكى ، تەپەككۇرنىڭ ئىنسان ئورگانىزمغا تەسىر ۋە ئەكس تەسىر قىلىدىغان ئاساسلىق قىسمى ، بولۇپمۇ ئادەتتە ھەل قىلغۇچ رولى بار قىسمى بولسىمۇ ، لېكىن ئۇ مۇنتىزىم مېدىتسىنا تەتقىقاتىنىڭ دائىرىسىگە كىرگۈزۈلمىدى . ھەمدە ئۇنىڭ بارلىق يۇقۇملۇق كېسەل كەلتۈرۈپ چىقارغان كېسەلدىن باشقا كېسەللەرنىڭ ئاساسلىق سەۋەبى ئىكەنلىكى ئىنكار قىلىنىدى ؛ لېكىن يېقىنقى بىر نەچچە يىلدىن بېرى ، بەدەننىڭ زەھەرلىنىشى ۋە ئىچكى ئاجراتمىلارنىڭ قالايمىقانلىشىشى كۆپلىگەن كىشىلەرنىڭ ئەھمىيەت بېرىشىگە ئېرىشتى . مېدىتسىنا تەتقىقاتچىلىرىمۇ بەدەندىن سىرتقى تەسىر مېخانىزمى ئىچىدىن جاۋاب

ئىزدەشكە ئۇرۇندى ھەمدە ئۇنى ئېنىق قىلىپ تەپەككۇر ھالىتىگە مۇقىملاشتۇردى . ئۇ خىل ھالەتلەر دىياگنوستىكا ئىلغار مېدىتسىنا پەن - تېخنىكىسى ، داۋالاش ئىلمى دائىرىسىگە كىرىشكە باشلىدى .

8 . ئەمەلىيەتتە كىشىلەرنىڭ تەپەككۇرىنىڭ ئادەم بەدىنىگە قانداق تەسىر كۆرسىتىدىغانلىقى ھەققىدىكى تەتقىقاتى ناھايىتى بۇ-رۇنلا باشلانغان . ھەتتا گىپنوگرات زامانىغا قەدەر بەلكىم ئۇنىڭدىن بۇرۇن بولۇشى مۇمكىن . 14 - ئەسىردە جاندۇر شىپالىق ئىزدەپ كەلگەن بىر بىمارنى خۇداغا ئاتالغان بىر نەچچە كۇپلېت شېئىرنى يادلاشقا بۇيرۇغان . ئۇ تاۋاپ قىلىش ئارقىلىق ساغلاملىق ئىزدەش-كىمۇ قارشى تۇرمىغان . ئۇنىڭ قارىشىچە ، ياخشىلىقنىڭ يوشۇرۇن كۈچى غايەت زور بولغان ۋاقىتتا ، نۇرغۇنلىغان بىمارنى كېسەللەر-مۇ بوزەك قىلالمايدۇ . تاۋاپ قىلىش داۋامىدا (ئادەتتە پىيادە بە-رىپ ، پىيادە كېلىدۇ . كۆپ قىسىم ۋاقىت سىرتتا ئۆتىدۇ) . تەنتەربىيە ھەرىكىتىنىڭ رولىنى كۆرسىتىپ ئۆتۈش ھاجەتسىز . ئوتتۇرا ئەسىر ۋە ئۇنىڭدىن سەل كېيىنرەك ، نۇرغۇنلىغان داڭلىق دوختۇرلار بىمارنى (مەيلى ئۇلار پۇلدار ياكى قانچىلىك ئېسىلزادە بولۇشىدىن قەتئىينەزەر) پىيادە مېڭىپ كېسىلىنى كۆرسىتىشكە دەۋەت قىلغان . يەنە كېلىپ ناھايىتى كەمتەر بولۇشنى تەكىتلە-گەن ، بولمىسا داۋالاشنى رەت قىلغان . دوختۇرلار بۇ خىل ئۇسۇل ئارقىلىق نۇرغۇنلىغان ئۇيقۇچانلىق ۋە سېمىزلىك كېسىلىنى داۋا-لىغان . بۇلارنىڭ ھەممىسى قەدىمكى ۋاقىتلاردىكى تەپەككۇرنىڭ قوللىنىشچانلىقىنىڭ دەلىل - ئىسپاتى .

9 . لوخلا مۇنداق دەيدۇ : «ھەر بىر ئىشنى ئۆزىڭىزگە تايىنە-دىغان ئوي بىلەن بېجىرىڭ ، ئاندىن ، ھەممە ئىشتا خۇداغا تايىنىدە-غاندەك نەتىجىسىنى كۈتۈڭ . بۇ بىر خىل پوزىتسىيە ، بىر خىل تەپەككۇر ھالىتى .

10 . ئىدىيەسى قاتمال ، چىرىك بىر قىسىم تالىپلار بىلەن سېلىشتۇرغاندا ، ئەقىللىق ، كەڭ قورساق ، ھەر خىل داۋالاش

ئىلمى ساھەسىدىكى ئۇقۇمۇشلۇق چۈشەندۈرگۈچىلەر داۋاملىق نا-
ھايىتى ئوچۇق - يورۇقلۇق بىلەن باشقا تەتقىقات ئېقىمىدىكىلەر-
نىڭ ئۇسۇلىنىڭ قىممىتى ۋە ئۆزلىرىنىڭ چەكلىمىلىك تەرەپلىرى-
نى ئېتىراپ قىلىدۇ . مەسئۇلىيەتچان ، كەسپىي شەرەپنى ھەقىقىي
ھۆرمەت قىلىدىغان مېدىتسىنا خادىملىرى ، ئىلمىي تەتقىقات بىلەن
شۇغۇللانغاندا ، پايدىلىق ۋە ئىجادىي ئۇسۇللارنى قوللىنىدۇ . شۇڭ-
لاشقا كۆزگە كۆرۈنگەن سىرلىق كۆز قاراش ئېقىمىدىكى بىرەيلەن
مۇنداق دەيدۇ : كېتىش سۆڭىكى ئورنىدىن قوزغىلىپ كەتكەن ،
سۆڭەك بوغۇملىرى چېقىپ كەتكەن ياكى سۆڭىكى سۇنۇپ كەتكەن
بىمارلارنى كېسەللىك ئازابىدىن قۇتۇلدۇرۇشتىكى ئەڭ تېز ئۇسۇل
ئېقتىدارلىق دوختۇر ياكى ئاناتومىيە مۇتەخەسسىسنى تەكلىپ قە-
لىپ ، زەخمىلەنگەن ئورۇن ياكى ئەزانى ياخشى پەرۋىش قىلغۇ-
زۇش . قان تومۇر ياكى مۇسكۇل يېرىلىپ كەتسە ، دەرھال تاشقى
كېسەللەر دوختۇرىنى تەكلىپ قىلىش . بۇ ھەرگىز تەپەككۇرنىڭ
ھېچقانداق كېسەل ياكى يۇقىرىدا ئېيىتقان كېسەللىكلەرنى داۋالا-
يالماسلىقىدىن ئەمەس بەلكى : نۆۋەتتە ، مەخسۇس تەربىيەلەنگەن
كىشىلەر ئاز بولىدىغۇ ، تەپەككۇر كۆپ ھاللاردا خاتا ئىشلىتىلىپ
قالىدىغانلىقى ياكى ئىشلىتىلمەي ئاجىز ئورۇنغا چۈشۈرۈپ قويۇل-
مىغانلىقىدۇ . ئازاب- ئوقۇبەتتىن ساقلىنىپ تېزلىكتە ساقىيىش
ئۈچۈن روھىي جەھەتتىن داۋالاش باشقا داۋالاش ئۇسۇللىرى بىلەن
ماسلاشتۇرۇلۇپ ئېلىپ بېرىلىشى كېرەك .

11 . بۇرۇنقى دانىشمەنلەردىن ۋىليام ئوسلو دېگەن چەۋەندار
مۇنداق دېگەن : ئىلمىي قۇتقۇزۇش دەل بىر خىل يېڭى پەلسەپىۋە-
لىك كۆز قاراش . ئەپلاتون «ئىلىم دېمەك — پەن دېمەك» ، ناۋادا
بۇ پەنلەرنى تەتقىق قىلغاندا ئۇلار ئوتتۇرىسىدىكى ئۆزئارا مۇناسە-
ۋەت ۋە تۇغقانچىلىق مۇناسىۋىتى بىلىۋېلىش دەرىجىسىگە يەتسە
ھەمدە بىر ئومۇمىي كۆز قاراش ھاسىل قىلىنسا ئاندىن بىزنىڭ
بۇ پەنلەرنى قېتىرقىنىپ تەتقىق قىلغىنىمىزنىڭ نەتىجىسى چېقىدۇ
ھەمدە بىزنىڭ نىشانىمىزگە يېتىشىمىزگە ياردىمى بولىدۇ . بولمە-

سا بىكاردىن - بىكار جاپا تارتقان بولىمىز .

12 . ئالىملار مۇنداق پەرەز قىلغان : پەقەت بىر خىللا ماددا بولۇپ بۇنىڭدىن شۇنداق يەكۈن چىقىرىشقا بولىدۇكى : ئىلىم - پەن دەل مۇشۇ خىل ماددىغا ئالاقىدار پەن . ھەرگىز باشقا خىل ماددىغا ئالاقىدار پەن ئەمەس . لېكىن ئۇلار مۇنداق بىر ھەقىقەتكە دۇچ كەلمەي قالمايدۇ . (ئۇلار ئېيتقان بۇ خىل ماددا) پارچىلىنىدۇ ھەمدە ئۇلار بۇ ماددىنى پىرتوپلازما دەرىجىسىگە پارچىلىغاندا ، ئۇلار ئۆزلىرى بىلىشىدىغان ياكى تولۇق چۈشەندۈرۈپ بېرەلەيدىغان قانۇنىيەتتىن تېخىمۇ يۇقىرى ئورۇندا تۇرىدىغان قانۇنىيەتكە دۇچ كەلمەي قالمايدۇ . ئەمما نەزەر دائىرىسى كۆپلىگەن ئالىملار «تۆتىنچى بوشلۇق»نى كۆرۈشكە باشلىدى ھەمدە بۇنداق بىر پاكىتنى ئېتىراپ قىلدى : ئۇ خىمىيەلىك تەجرىبە ۋە مىكروسكوپ ئاستىدىن پۈتۈنلەي ھالقىغان ماددا بولۇشى مۇمكىن .

13 . بىر يېڭى دەۋر بىزگە قاراپ كەلمەكتە ، تېلېگراف ۋە سىمسىز تېلېفون بىزنىڭ تۇرمۇشىمىزدا كەڭ قوللىنىلۋاتىدۇ . بارلىق ئۇچۇر ۋە بىلىملەردىن پايدىلىنىش ھەر تەرەپكە تۇتاشقان بولۇپ ھېچقانداق توسالغۇسىز ھالەتتە . شۇڭلاشقا كىسەللىكلەرنى ھازىرغا قەدەر بىلگەن داۋالاش بىلىملىرى ئارقىلىق ساقايتىشقىمۇ ئاز قالدى .

14 . ھەر بىر ئادەمنىڭ ئۆزىنىڭ روھىي خاسلىقى بولىدۇ . شۇڭلاشقا روھىي دۇنياغا ھۆكۈمرانلىق قىلىدىغان ئاساسلىق قائىدە - قانۇنىيەت مەۋجۇت . مەيلى ئېتىبار بېرىلسۇن ياكى بېرىلمىسۇن ، بۇ روھىي قانۇنىيەتلەر رولىنى جارى قىلدۇرىدۇ . دوختۇرلار دائىم بىمارنىڭ روھىي خاسلىقىنى ئېتىراپ قىلماسلىق ياكى رەت قىلىش تۈپەيلىدىن كىشىلەرگە جىق زىيان سالىدۇ . مىتافىزىكىچىلار بولسا ناھايىتى بىر تەرەپلىمە يولغا ماڭىدۇ ئۇلار داۋاملىق بىمارنىڭ تېنىنىڭ ئېچكى ئاڭنىڭ تەندە ئىپادىلىنىشى ئىكەنلىكىنى ئېتىراپ قىلماسلىقى ، بەدەن ھالىتىنىڭ روھنىڭ ئىپادىلىنىشى ئىكەنلىكىنى ئېتىراپ قىلماسلىقى تۈپەيلىدىن پۈقرالارغا زىيان

يەتكۈزىدۇ .

15 . يېقىنقى يىللاردىن بۇيان بارلىققا كەلگەن تەپەككۇرنىڭ ئەقىل - پاراسەتنىڭ كۈچلۈك ئارقا تىرىكى ئىكەنلىكىنى بىلگەندىن كېيىن ، بىز دەرھال : كېسەللىك يىلتىزىنىڭ ھەرگىز كېسەللىكـ نىڭ سەۋەبى ئەمەس ، بەلكى كېسەلنىڭ يىلتىزى ئىكەنلىكىنى تونۇپ يەتتۇق . ئىلگىرى كېسەللىكنىڭ باش جىنايەتچىسى بولغان مىكروب كېسەللىك پەيدا قىلىدىغان نەتىجە دەپ قارىلىپ ، كېسەلـ لىكنى پەيدا قىلىدىغان سەۋەب دەپ قارالماي كەلگەنىدى .

16 . نەتىجە ئاشكارىلىققا ئىگە ، سەۋەب بولسا يوشۇرۇن بولـ دۇ . شۇڭلاشقا ، بىز دائىم نەتىجىنى تاپالايمىز ، لېكىن سەۋەبنى تاپالمايمىز . پەقەت «نەتىجە»نى بىر تەرەپ قىلىپ ، سەۋەبنى ئىزـ دىمەيمىز . يۇزەكى جەھەتتىن داۋالاپ ، يىلتىزىنى داۋالىمايمىز . بۇنداقتا پەقەت بىر خىل شەكىلدىكى ئازاب - ئوقۇبەتنىڭ ئورنىنى باشقا خىل شەكىلدىكى ئازاب - ئوقۇبەت ئىگىلەيدۇ . كېسەلنى يىلتىزىدىن يوقاتقىلى بولمايدۇ . ناۋادا مەقسىتىمىز بىمارنى ئازابـ ئوقۇبەتتىن قۇتقۇزۇش بولۇپ كېسەلنى يىلتىزىدىن داۋالماقچى بولساق ، ئۇنداقتا بىز «نەتىجە»نى پەيدا قىلىدىغان ئاشۇ «سەۋەب» نى ئىزدىشىمىز كېرەك . ئەمما بۇ «سەۋەب»نى ھەرگىز «نەتىجە» نىڭ دۇنياسىدىن تاپقىلى بولمايدۇ .

17 . بۇ يېڭى دەۋردە ، بىنورمال روھىي ھالەت ۋە كەيپىيات ھالىتى ناھايىتى تېزلا ئاشكارىلىنىپ قالىدۇ ھەم تۇزەتكىلى بولـ دۇ . بۇزغۇنچىلىققا ئۇچرىغان جانلىقلار توقۇلمىسى ئېلىپ تاشلـ نىدۇ ياكى دوختۇرنىڭ داۋالاش ئېلىپ بېرىۋاتقان ۋاقىتتىكى ئىجا- دىي ئۇسۇلى ئارقىلىق قايتىدىن قۇرۇلىدۇ ، ئەسلىگە كەلتۈرۈلـ دۇ . لېكىن ، مۇھىمى ئاساسلىق تۇپ ماھىيەتلىك ئىدىيە . بۇ ئىدىيە بارلىق نەتىجىنىڭ ئاساسى . ھەر قانداق ماسلىق بولمىغان بۇزغۇنچىلىق خاراكتېردىكى ئىدىيەنى بىمارغا يېقىن كەلتۈرمەسـ لىك كېرەك . بىمار ۋە ئەتراپتىكى ئادەملەرگە نىسبەتەن ، بارلىق

ئوي - پىكىر چوقۇم ئىجادىي بولۇشى كېرەك . چۈنكى ھەر بىر دوختۇر ، سېستىرا ، ھەر بىر پەرۋىش قىلغۇچى ، ھەر بىر تۇغقان ۋە ھەر بىر دوست : ئوي - پىكىرنىڭ روھىي خاراكتېرلىك شەيئى ئىكەنلىكىنى ، ئۆزىنى ئىزچىل نامايان قىلىش كويىدا ئىكەنلىكىنى ، پەقەت مۇنبەت تۇپراق تەييار بولغان ھامان ، ئۇنىڭ ئوي - پىكىر دەرھال يىلتىز تارتىپ بىخ سۈرىدىغانلىقىنى تونۇپ يېتىدۇ .

18 . بەزى بىمارلارنىڭ ئىنكاسى ئانچە سەزگۈر ئەمەس . ئۇلارنىڭ ئوبيېكتىپ دۇنياغا بولغان ئوي - پىكرى سالامەتلىك ئەھۋالىغا تەسىر قىلغان مۇھىتقا ۋاقتىدا توغرا ئىنكاس قايتۇرالمايدۇ . ھەتتا بەزى بىمارلار ساختا قىياپەتكە كىرىۋالغان بۇزغۇنچىنى ئۆزىنى قۇتقازغىلى كەلگەن پەرىشتە سۈپەت ساخاۋەتچى بىلىپ (دەپ قاراپ) ئۇلارغا قىزغىنلىق بىلدۈرىدۇ . بۇنداق قارشى ئېلىش يۇشۇرۇن ئاڭ تۇپەيلىدىن بولىدۇ . كىشىلەر داۋاملىق يوشۇرۇن ئاڭنىڭ كونترول قىلىشىغا ئۇچراپ ھەرىكەت قىلىدۇ .

19 . ئاشكارا ئاڭ تەپەككۇرى سەزگۈ ئەزالار ئارقىلىق كۆز ، قۇلاق ، بۇرۇن ، تىل ، بەدەن ئارقىلىق ئوبيېكتىپ دۇنيانى ھېس قىلىدۇ . ئوي - پىكىرنى قوبۇل قىلىپ ، ئادەمدە كۆرۈش ، ئاڭلاش ، تېگىش ، تەم ۋە پۇراش سەزگۈسى قاتارلىق بەش خىل سېزىمنى پەيدا قىلىدۇ .

20 . ئاشكارا ئاڭغا ئوخشىمايدىغان يېرى ، يارانقۇچى خۇدا مەخسۇس يوشۇرۇن ئاڭنى قايسى ئەزالارنىڭ سېزىدىغانلىقىنى ئېنىق بەلگىلىمىگەن . يوشۇرۇن ئاڭ ئوي - پىكرى تەسىرگە ئۇچرىغان ھەر قانداق بەدەن ئەزاسى ئارقىلىق قوبۇل قىلىنىدۇ ھەمدە قوبۇل قىلغان ئوي - پىكىرنى كونكرېتلاشتۇرىدۇ . ئالدى بىلەن ، مىليونلىغان (ھۈجەيرىلەر) ئۇلار قوبۇل قىلغان بۇيرۇقنى كۈتۈشكە ۋە ئۇنى ئىجرا قىلىشقا تەييارلىق قىلىپ تۇرىدۇ . ئىككىنچى

دىن ، غايەت زور سىمپاتىك نەرۋا سىستېمىسىدىن تۇزۇلگەن پۈتـ
كۈل خەۋەرلىشىش سىستېمىسى ھەر بىر تال ھاياتلىق تالالىرىغچە
كېڭەيگەن بولۇپ ، نازۇك كەيپىياتقا قارىتا ئىنكاس قايتۇرۇشقا
تەييارلىنىپ تۇرىدۇ ؛ يەنى خۇشاللىق ياكى قورقۇش ، ئۈمىد ياكى
ئۈمىدسىزلىنىش ، باتۇرلۇق ياكى ئاجىزلىق قاتارلىقلار . ئارقىدىنـ
لا بىر قاتار بەزلەردىن تەركىب تاپقان مۇكەممەل ياساش سېخىدا ،
ھۈجەيرە خىمىكلار بۇيرۇقنى ئىجرا قىلىشقا ئىشلىتىدىغان بارلىق
ئاجرالمىلارنى مۇشۇ يەردە ياسايدۇ . ئاندىن پۈتكۈل ھەزىم قىلىش
ئەزاسى ، يېمەكلىك ، سۇ ۋە ھاۋا بۇ يەردە قان ، سۆڭەك ، تېرە ،
چاچ ۋە تىرناق قاتارلىقلارغا ئايلىنىدۇ . ئاندىن تەمىنلەش تارماقلىـ
رى ، ئۇزۇلدۇرمەي ھاۋا ، ئازوت ۋە ئېغىر قاتارلىقلارنى ھاياتلىقـ
نىڭ ھەر قايسى قىسىملىرىغا يەتكۈزۈپ بېرىدۇ . ئۇنىڭ بارلىق
خاسىيەتلىرى شۇ يەردىكى : ئېغىر ھۈجەيرىلەر لازىم قىلىدىغان ھەر
بىر خىل نەرسىنى ئېرىتمە ھالىتىدە ساقلايدۇ . چۈنكى ئېغىر
ھۈجەيرە خىمىكلىرى بىر مۇكەممەل ئادەمنى ياساشتا ئېھتىياجلىق
بولغان ھەر بىر خىل ئېلېمېنتنى ساپ ھالىتىدە ، يېمەكلىك ، سۇ
ۋە ھاۋا قاتارلىقلاردىن باشقىچە ھالىتىدە ساقلايدۇ .

21 . يوشۇرۇن ئاڭ خۇددى چوڭ كۆلەملىك زاۋۇنتا ئوخشاىـ
دۇ . ئۇنىڭدا بىر يۈرۈش كېرەكسىز نەرسىلەرنى ئاجرىتىپ چىقىـ
رىدىغان قۇرۇلما ۋە ھەر قايسى تارماقلارنى رېمونت قىلىپ ئەسلىـ
گە كەلتۈرىدىغان بىر يۈرۈش قۇرۇلما بار . بىزنىڭ ئەتراپىمىزدا
بەلكىم خىلمۇخىل خەۋەرلىشىش سىگنالى بولۇشى مۇمكىن . ناۋادا
بىر كۈچەيتكۈچتىن پايدىلانمىساق ، ھېچقانداق ئۇچۇر قوبۇل قىلالىـ
مايمىز . بىزدىكى يوشۇرۇن ئاڭ سىمسىز خەۋەرلىشىشكە ئوخـ
شاش . ناۋادا بىز ئامال قىلىپ يوشۇرۇن ئاڭ بىلەن ئاشكارا ئاڭنى
ھەمكارلاشتۇرساق ، بىز : يوشۇرۇن ئاڭنىڭ ئۇزلۇكسىز تۇرده مەـ

لۇم خىل ئۇچۇرنى قوبۇل قىلىدىغانلىقىنى ھەمدە بىزنىڭ تۇرمۇ-شىمىزدا ۋە مۇھىتىمىزدا بۇ ئۇچۇرلارنى كونكرېتلاشتۇرىدى-غانلىقىنى ھېس قىلمايمىز .

22 . مۇشۇنداق يۇقىرى ئۇنۇملۇك ۋە تولۇق بولغان سىستې-مىنى يارىتىۋچى خۇدا ئۆز قولى بىلەن ئىقتىدارىنى كەشىپ قىلغان ۋە لايىھەلەنگەن ھەمدە ئۇنى ئاشكارا ئاڭ تەپەككۇرى ئەمەس ، بەلكى يوشۇرۇن ئاڭ تەپەككۇرنىڭ نازارەت قىلىپ باشقۇرۇشىغا قويغان . ئىنسانلار داۋاملىق ئېسىدە چىڭ تۇتۇشى كېرەككى ، يوشۇرۇن ئاڭ داۋاملىق ئاشكارا ئاڭغا تايىنىپ ئۆزىنى ئىپادە قىلىدۇ . يوشۇرۇن ئاڭ تەپەككۇرى ئۇزىنىڭ ئاجايىپ سىرلىق ئىقتىدارى ئارقىلىق ئورتاق ماس كېلىدىغان ئىدىيە بىلەن ماسلاشقان ۋاقىتتا ، ئاشكارا ئاڭ تەپەككۇرىنىڭ كونترولىلۇقىغا ئۇچرايدۇ . بۇلارنىڭ ھەممىسى ئاشكارا ھالەتتە تۇرىدۇ .

23 . تەبىئەت دۇنياسىدىكى ئادەم ياكى شەيئىلەر بىزنىڭ چۈ-شىنىشىمىزنى كۈتۈۋاتقان ئاشۇ يېڭى ئىدىيە تونۇشۇپ چىقىمەن دەيدىكەن ، چوقۇم تەبىئەت قاتلىمىدىن تەبىئەتتىن ھالقىغان قاتلام-غا ، ھېسسىي بىلىشتىن ئەقلىي بىلىشكە تەرەققىي قىلىشى كې-رەك . بۇ قاتلامغا سالماق ئىچكى دۇنيا بىلەن يەتكىلى ۋە مەقسەتنى ئەمەلگە ئاشۇرغىلى بولىدۇ .

24 . يارىتىۋچى خۇدا ئىنسانلار ئۈچۈن ئىنتايىن ئەتراپلىق ئويلانغان بولۇپ ، بىزنىڭ بەدىنىمىزنىڭ ئىچكى قىسمى ناھايىتى ماسلاشقان بىر سىستېما . سالماق ئىچكى دۇنيا ھۈجەيرىلەرنىڭ ماسلىشىشچانلىقىنى ئىلگىرى سۈرۈپ ، بۇ ئارقىلىق ئۆزلۈكىدىن ئەسلىگە كەلتۈرۈش جەريانىنى بارلىققا كەلتۈرىدۇ . نەتىجىدە كې-سەللىك (ساقىيىدۇ) . شۇڭلاشقا ھۈجەيرىلەرنى چوقۇم ئۆزىگە يېگۈزۈش كېرەك . ئۆزى ئېھتىياجلىق بولغان ئوزۇقلۇقتىن ئار-

تۇق ئوزۇقلۇقنى قوبۇل قىلىشقا ئۇرۇنغان تىرىشچانلىقلارنىڭ ھەممىسى بالايى ـ ئاپەت كەلتۈرىدۇ . ئۇلار ئۆزى ئېھتىياجلىق بولغان ئوزۇقلۇقنى قوبۇل قىلىدۇ . ئۆزلىرىگە زىيانلىق بولغاننى رەت قىلىدۇ . سىرتقى كۈچنىڭ ئارىلىشىشى ھاجەتسىز .

سىزنىڭ بېرىلىپ قىلغان ئىشىڭىز ئاشكارا ئاڭنىڭ نەتىجەسى ، بىز بۇنى ئىستىخىيەلىك ئاڭغا ياكى يوشۇرۇن ئاڭغا ئايلاندۇرۇشقا موھتاج ، ئادەت بارا ـ بارا تەبىئىيلىشىدۇ ، بۇ يىل يېڭى ئىش ـ ئەمەللەر ئاستا ـ ئاستا تەبىئىي ئادەتكە ئايلىنىدۇ . بۇنىڭدىن يوشۇرۇن ئاڭ شەكىللىنىدۇ . بۇ كۆڭۈل قويۇشتىن ئاڭلىقـ ئاڭلىقلىقتىن ئادەتكە قاراپ ئۆزگىرىدۇ .

11 ـ ساۋاق : سىز چوقۇم پۇتۇن ۋۇجۇدىڭىز بىلەن ئۆزىڭىزگە ئىشىنىشىڭىز كېرەك

1 . ھىنرى بولكىسى ئەپەندىنىڭ «ئۆز ـ ئۆزىگە بېشارەت بېرىش» ناملىق كىتابىدا ئەيمىل كور دوختۇرنىڭ ئامبۇلاتورىيە-سىگە قىلىنغان بىر قېتىملىق قىزىقارلىق ھەم پايدىلىق زىيارەت تىلغا ئېلىنغان . بۇ ئامبۇلاتورىيە نانسى شەھىرى مۇقەددەس ئايال جىننارد‌ې كوچىسىنىڭ ئاياغ تەرىپىگە جايلاشقان كورد‌وختۇرنىڭ ھەشەمەتلىك قورۇسى ئىچىدىكى ئارامبەخش گۈللۈككە سېلىنغان ، ھېنرى بولكىسى ئەپەندىنىڭ ئېيتىشىچە ، ئۇ ئامبۇلاتورىيەگە ياز-غان چېغىدا ئامبۇلاتورىيەنىڭ ئىچى ئادەمگە لىق تولغان ئىكەن ، شۇنداقتىمۇ بەزى كىشىلەر ئامبۇلاتورىيەنىڭ ئىچىگە كىرىشكە تەم-شىلىپ تۇرغان ئىكەن . بىرىنچى قەۋەتتە پۈت قويغۇدەك يەر يوق ئىكەن . ئىشىك ئالدىمۇ ئادەم بىلەن لىق تولغان ئىكەن . داۋالانغۇ-لى كەلگەن بىمارلار ئورۇندۇقلاردا پەۋەس ئولتۇرۇپ كېتىشكەن ئىكەن .

2 . ھىنرى بولكىسى ئەپەندى گېپىنى داۋام قىلىپ : «كور دوختۇرنىڭ ئادەتتىكىچە بولمىغان كېسەل داۋالاش داۋامىدا بىمار-لارغا بۇنداق بېشارەت بەرگەنلىكى توغرىسىدا مىساللار كۆپ» . ئۇ مۇنداق دەيدۇ : «كېسەلدىن ساقىيىش ئېھتىمالى بىمارنىڭ بەدىنىگە يوشۇرۇنغان» كائوفمان خېنىم مەسئۇل بولغان يەنە بىر بالىلار ئامبۇلاتورىيەسى بار . ئۇ بۇ خىزمەتكە ئۆزىنىڭ ۋاقتى بىلەن كۈچ-قۇۋۋىتىنى ئاھايىتى مەردانىلىك بىلەن سەرپ قىلغان .

3 . بۇلكىس كۇر دوختۇرنىڭ بايقىشى بىزنىڭ تۇرمۇشىمىز ۋە مائارىپىمىزغا چوڭقۇر تەسىرلەرنى ئېلىپ كېلىشى مۇمكىن دەپ قارىلىدۇ . ئۇ بىزگە : تۇرمۇشنىڭ ئېغىرچىلىقىنى زور دەرىجىدە

ئۆزىمىز كەلتۇرۇپ چىقارغان . بىزنىڭ ئۆزىمىزنىڭ بەدىنىدە شۇنداقلا ئەتراپتىكى مۇھىتتا كاللىمىزدىكى ئوي - پىكىر قايتا پەيدا بولىدۇ . ئېنىقراق قىلىپ ئېيتقاندا ، ئۇ بىزنى رەزىللىكتىن ساقلىنىپ ياخشىلىقنى جارى قىلدۇرىدىغان ۋاستە بىلەن تەمىنلەيدۇ . ئەسلىدىكى يامان ئوي - پىكرىمىزنى ئۆزگەرتىپ ، ياخشى ئوي-پىكىرنى رىغبەتلەندۇرۇپ ، شەخسنىڭ تۇرمۇشىنى ياخشىلايدۇ . بۇ جەريان ھەرگىز شەخس ، جەمئىيەت ، ئىجتىمائىي مۇھىت ئىچىدە تونۇلۇش داۋامىدا ئاخىرلىشىپ قالمايدۇ . ئىنسانىيەتنىڭ ئىدىيەسى دۇنيا مۇھىتى ئىچىدە تونۇلىدۇ . كىچىكىدىن باشلاپ بىر دەۋر ئادەملىرىنىڭ ئۆز - ئۆزىگە بېشارەت بېرىشىدە بىلىم ۋە ئەمەلىيەتنى يېتىلدۇرۇشتەك بۇنداق ئىجتىمائىي ۋە دۇنياۋى مەسىلىسىگە قارىتا ، بىز قانداق پوزىتسىيە تۇتۇشىمىز كېرەك ؟ بىز ئۆزىمىزنىڭ ئىچكى دۇنياسىدا خۇشاللىق تاپقاندا ، يەنىلا ئاچ كۆزلۈك قىلىپ تېخىمۇ كۆپ نەرسىگە ئېرىشىشنى ئارزۇ قىلامدۇق ؟ ئۆز-ئۆزىگە بېشارەت بېرىش پوزىتسىيەسىنى ئۆزگەرتىش ھەم ھاياتلىققا قايتا باھا بېرىش زۆرۈر . ناۋادا بىز ئىزچىل غەربكە قارىساق قارا بۇلۇت بىلەن قاراڭغۇنلا كۆرىمىز . ئاستا - ئاستا كەينىمىزگە قارىغاندا گۈزەل ھەيۋەتلىك قۇياشنىڭ كۆتۈرۈلگىنىنى ۋە تېخىمۇ كەڭ نەزەر دائىرىنى كۆرەلەيمىز .

4 . مېدىتسىنا دوكتورى ۋان . بۇرۇن سوئىنىڭ شۇ تۇردىكى بىر پارچە ماقالىسى 1922 - يىلى 8 - ئاينىڭ 6 - كۈنىدىكى «نيۇيورك ۋاقىت گېزىتى»دە ئېلان قىلىنغان ماقالىسىدە كۇر دوختۇرنىڭ خىزمىتىگە باھا بېرىپ مۇنداق دېگەن : ئەيمىل كۇر ئەستايىدىللىق بىلەن لايىھەلەنگەن روھىي ۋە بەدەن كېسەللىكلىرىنى داۋالايدىغان بۇ بىر يۇرۇش سىستېمىنى ماھىيەت جەھەتتىن مۇنداق يىغىنچاقلىغان : شەخسنىڭ ئاڭلىق ۋە ئاڭسىز تەپەككۇردىن ئىبارەت ئىككى خىل تەپەككۇرى بار . پىسخولوگلار ئاڭسىز تەپەككۇرىنى يوشۇرۇن ئاڭ تەپەككۇرى دەپ ئاتايدۇ . يوشۇرۇن ئاڭ تەپەككۇرى ئاشكارا ئاڭ تەپەككۇرنىڭ كەمتەر ھەم مۇلايىم خىزمەتكارى .

ئۇ ئاساسلىقى بىزنىڭ بەدىنىمىز ئىچكى توقۇلمىلىرىنىڭ يېمەكلىك ھەزىم قىلىش ، مۇسكۇللارنى ئەسلىگە كەلتۈرۈش ، كېرەكسىز نەرسىلەرنى چىقىرىپ تاشلاش ، شۇنداقلا مۇھىم ئەزالارنىڭ ئىقتىدارى ۋە ھاياتىنى داۋاملاشتۇرۇش قاتارلىقلارنى ئاساسلىق باشقۇرىدۇ ۋە نازارەت قىلىدۇ .

كۆز دوختۇرنىڭ قارىشىچە ، ئاڭلىق تەپەككۇردا نورمىدىن سىرت مەلۇم خىل كەمتۈكلۈكنى (مەيلى بەدەن ياكى روھىي جەھەتتىن بولسۇن) ئەسلىگە كەلتۈرىدىغان ئۇي شەكىللەنگەندە شەخسىنىڭ قىلىدىغىنى بۇ ئۇي - پىكىرنى چۈشىنىشلىك ، خاتاسىز ھالدا يوشۇرۇن ئاڭ تەپەككۇرىغا يەتكۈزۈش . بۇ كەمتەر ھەم ياۋاش خىزمەتكار دەرھال بۇيرۇقنا بويسۇنىدۇ ، بۇنىڭ ھېچقانداق شۇبھىلىنىدىغان يېرى يوق .

5 . كۆز دوختۇر ، بۇلكىس ئەپەندى شۇنداقلا فىرانسىيە ، ئەنگلىيە ھەمدە ياۋروپانىڭ باشقا جايلىرىدىكى نۇرغۇنلىغان داڭلىق شەخسلەرنىڭ ھەممىسى : ئۇلار نۇرغۇنلىغان كېسەللەرنى بىۋاستە كۆزەتكەن ، بۇ بىر مۆجىزىنىڭ نەتىجىسى دەپ ئېيتىشقا بولىدۇ ، دېگەن قاراشقا كېلىشتى . لېكىن ئاشۇ داۋالاش ئۇسۇللىرىنىڭ ئاجايىپ ئۇنۇم ھاسىل قىلغانلىقىنى ئۆز كۆزى بىلەن كۆرمىگەن ھەمدە بۇنىڭغا قارىتا گۇمانلىنىش پوزىتسىيەسىدە بولغان ئادەمگە قارىتا ، ئۇلارنى كۆر دوختۇرنىڭ داۋالاش ئۇسۇلىدىكى ئۇچ ئەملىي مىسالىنى بىلدۇرۇپ قويۇشقا ئەرزىيدۇ . ئۇلار بۇنى بىلگەندىن كېيىن پوزىتسىيەنى ئۆزگەرتىشى مۇمكىن . ئالدى بىلەن ، كۆر دوختۇر ئۇزۇن يىلاردىن بۇيان ئېھتىياجلىق بىمارلار ئۈچۈن ھەقسىز مۇلازىمەت قىلىپ كەلگەن ؛ ئىككىنچىدىن ، ئۇ دائىم بىمارلارغا ئۆزىدە كېسەل ساقايتالايدىغان ئىقتىدارنىڭ يوقلۇقىنى ، ئۆمۈر بويى بىرمۇ بىمارنى ساقايتىپ باقمىغانلىقىنى دېگەن . ھەل قىلغۇچ ئامىل يەنىلا بىمارنىڭ ئۆزى . پەقەت بىمارنىڭ ئۆزىلا ئۆزىنى قۇتۇلدۇرالايدۇ . تولۇقلاپ قويۇشقا تېگىشلىك ئامىل بىر كىچىك بالا بولغان تەقدىردىمۇ ، ئاشكارا ئاڭ تەپەككۇرى ۋە يوشۇرۇن ئاڭ

تەپەككۇرىدىن ئىبارەت بۇ ھەقىقەتنى ھېس قىلالىسىلا ھەمدە ئۇنى توغرا ئىشلىتەلىسە ئۆز - ئۆزىنى مۇۋەپپەقىيەتلىك داۋالىيالايدۇ .

6 . بۇ كىتابنىڭ مۇقاۋىسىدا ، بۇلكىس ئەپەندى يېڭى «يېڭى ئەھدە» دىكى بىر جۈملە سۆزنى نەقىل كەلتۈرۈپ مۇنداق دېگەن : ئادەمنىڭ ھەرقانداق بىر ئىشنى «شۇ ئادەمنىڭ كاللىسىدىكى ئىلاھتىن باشقا كىمۇ بىلىپتۇ . »بۇ سۆزنى تاللاشتىكى مەقسەت ، بۇلكىس ئەپەندى بۇ سۆزنى ئىنجىلدا تىلغا ئېلىنغان ئاشكارا ئاڭ تەپەككۇرى ۋە يوشۇرۇن ئاڭ تەپەككۇرنىڭ مەۋجۇت ئىكەنلىكىگە ئىسپات قىلغان . لېكىن ئىشلەتكەن ئۇسۇل ياكى نەتىجىسى بەلكىم دىنىي مەنىگە ئىگە بولۇشى مۇمكىن . مەيلى كۇر دوختۇرنىڭ داۋالاش ئۇسۇلى ياكى بۇلكىس ئەپەندىنىڭ داۋالاشقا ئالاقىدار بۇ كىتابىدا ، ئەڭ ئاخىرىدا تەپسىلىي چۈشەندۈرۈشكە ئامال بولمىغان .

7 . كۇر دوختۇرنىڭ نانسىدىكى ئامبۇلاتورىيەسىدە ئېلىپ بېرىلغان داۋالاش ئەمەلىيىتى ، كېيىن ناھايىتى تېز تارقالدى . شۇنداق بولسىمۇ ئۇ قەتئىي ھالدا : بۇ ئۇسۇلنىڭ داۋالاش ئۇنۇمىنىڭ ئېتىراپ قىلىنىشى ۋە تارقىلىشى ئېغىزدىن - ئېغىزغا كۆچۈپ يۈرگەن «سالامەتلىك قاتارلىق ھەر قايسى جەھەتلەردە بارغانسېرى ياخشى بولۇپ كەتتىم»دېگەن سۆزنىڭ پايدىسى دەپ قارىدى . ئۇ ئۇنىڭ داۋالاش ئۇسۇلىنىڭ دىنىي ئەھمىيىتىنى تەكىتلىمىدى . شۇنداقتىمۇ بۇلكىس ئەپەندى مۇنداق دەيدۇ : «دىنىي ھېسسىياتقا باي ئاشۇ كىشىلەر ناۋادا ئېغىزدىن - ئېغىزغا كۆچۈپ يۈرگەن بۇ سۆزنى خۇدانىڭ غەمخورلۇقى ۋە ھىمايىسىگە باغلىماقچى بولسا ، بۇ سۆزنى مۇنداق ئېيتىشقىمۇ بولىدۇ . «خۇدانىڭ ياردىمىدە ھەر قايسى جەھەتلەردە ياخشى بولۇپ كېتىپ بارىمەن» . بۇ خىل داۋالاش ئۇسۇلىنىڭ مۇۋەپپەقىيەتلىك تەرىپى شۇكى ، ئاشكارا ئاڭ تەپەككۇرىدا مۇشۇنداق ئىشەنچنى پەيدا قىلىش . ئۇ سىرتقى قىممەتنىڭ يوشۇرۇن ئاڭ تەپەككۇرى تەرىپىدىن قوبۇل قىلىنىدىغانلىقىنى تەكىتلىمەكچى . خۇددى بۇلكىس ئەپەندى ئېيتقاندەك «بىر ئوي - پىكىر ئاشكارا ئاڭ تەپەككۇرىغا سىڭىپ كىرگەندە ، يوشۇ-

رۇن ئاڭ تەپەككۇرى تەرىپىدىن قوبۇل قىلىنىپلا قالسا ، دەرھال ئەملىيەتكە ئايلىنىپ بىزنىڭ ھاياتىمىزدىكى مەڭگۇ يوقىتالمايدىغان ئامىلنى شەكىللەندۈرىدۇ .

8 . ھازىر بىز بۇ كىتابنىڭ يېزىلىش جەريانىنى ئەسلەپ ئۆتكەچ ، كۇر دوختۇرنىڭ خىزمىتىنى چۈشىنىپ باقايلى . بۇلكىس ئەپەندى ئەنگلىيەدە تۇغۇلغان ، كۇر دوختۇرنىڭ ئەنسىدىكى خىزمىتىنى بىۋاستە كۆزىتىشكە ناھايىتى قىزىققان . كۇر دوختۇر بۇ كىتابنىڭ كىرىش سۆز قىسمىدا ئېيتىشچە ، دەسلەپكى يىلى ياز-دا ، بۇلكىس ئەپەندى ئۆزىنى بىر قېتىم زىيارەت قىلغان ، بۇنىڭغا ئەچچە ھەپتە ۋاقىت كەتكەن . ئۇ بىرىنچى بولۇپ ئېنىق تەقسىمات مەقسىتىدە ، يەنى ئاڭلىق ئۆز - ئۆزىگە بېشارەت بېرىش ئۇسۇلىنى تەقسىم قىلغان ھەمدە ئانسىگە كەلگەن ئەنگلىيەلىك . بۇ نىشانغا يېقىنلىشىش ئۈچۈن ئۇ كۇر دوختۇرنىڭ كوللېكتىپ تەكشۈرۈشىگە قاتناشتى ھەمدە بۇ ئۇسۇلنى پۈتۈنلەي ئىگىلىدى . ئىككىيلەن بۇ داۋالاش ئۇسۇلى ئاساس قىلىنغان نۇرغۇنلىغان نەزەريىەلەرنى بىر-لىكتە قايتا - قايتا تەتقىق قىلدى .

9 . كۇر دوختۇرنىڭ ئېيتىشچە ، بۇلكىس ئەپەندى ئىنتايىن ئەپچىللىك بىلەن داۋالاش ئۇسۇلىنىڭ ماھىتىنى چىڭ تۇتقان ھەمدە ئۆزىنىڭ ئاددىي ھەم ئېنىق ئۇسۇلى ئارقىلىق ئىپادىلەپ بەرگەن . ئۇ يەنە مۇنداق دەيدۇ : مەيلى ساقىيىش ئويىدا بولغان بىمار بولسۇن ياكى كېسەللىكنىڭ ئالدىنى ئالماقچى بولغان ساغلام ئادەم بولسۇن ، مۇشۇ خىل ئۇسۇل بويىچە ئىش كۆرۈش كېرەك . بىز ئۆزىمىزنىڭ ئىقتىدارىغا تايىنىپ ، ئۆزىمىزنىڭ ئۇزۇن ئۆمۈر كۆرۈشىگە كاپالەتلىك قىلىشىمىز ، مەيلى تەپەككۇر ساغلاملىقى بولسۇن ياكى بەدەن ساغلاملىقى بولسۇن ، ناھايىتى ياخشى ساغلاملىق ھالىتىنى قولغا كەلتۈرۈشىمىز كېرەك .

10 . بىز ئەمدى بۇلكىس ئەپەندى بىلەن كۇر دوختۇرنىڭ ئامبۇلاتورىيەسىنى كۆرۈپ باقايلى . قورونىڭ ئارقىسى باغچە بولۇپ ئادەمنىڭ كەيپىياتى باشقىچە كۆتۈرۈلۈپ كېتىدۇ . بىمارلار گۈل-

لۇككە قويۇلغان ئۇزۇن ئورۇندۇقتا ئولتۇرۇپ كېتىشكەن ، ئامبۇ-
لاتورىيەنىڭ كۇتۇش ئۆيى ۋە كوللېكتىپ تەكشۈرۈش ئۆيى جاي -
جايلاردىن كەلگەن بىمارلار بىلەن لىق تولغان ، ئۇلارنىڭ ئىچىدە
ئەر - ئاياللار ، بالىلار بار .

11 . كۇر دوختۇر بىمارنى ئۆزىنىڭ ئاستا - ئاستا ياخشىلىنىد-
ۋاتقانلىقىغا ئىشەندۈرگەن ھەمدە : «سىز ئىلگىرى ئۆزىڭىزنىڭ يو-
شۇرۇن ئېڭىدا ناچار ئۇرۇق تېرىغان ؛ بۈگۈنكى كۈندە ، ياخشى
سۈپەتلىك ئۇرۇق تېرىڭ . بۇرۇنقى ئاشۇ كۈچ - قۇۋۋەت سىزگە
ئوخشاشلا ياخشى نەتىجە ئېلىپ كېلىدۇ دەپ ئەسكەرتكەن .

12 . كۇر دوختۇر خۇدادىمۇ رەنجىيدىغان بىر ئايالغا مۇنداق
دەيدۇ : «خانىم ، سىز ئۆزىڭىزنىڭ كېسىلى بىلەن بەكلا كىرىشىپ
قاپسىز ، نۇرغۇنلىغان ئوي - خىياللىرىڭىز سىزنى يېڭى كېسەل-
لىكلەرگە گىرىپتار قىلىۋېتىپتۇ» ؛ باش ئاغرىقىغا گىرىپتار بول-
غان بىر قىزغا بىر كۆزى قىزىرىپ ئىششىپ كەتكەن بىر ياشقا ،
ۋېنا قان تومۇرى ئەگرى - بۈگرى كېڭەيگەن بىر ئىشچىغا زېرىك-
مەستىن قايتا - قايتا چۈشەندۈرۈپ مۇنداق دەيدۇ : سىلەر ئۆز -
ئۆزۈڭلەرگە بەرگەن بېشارىتىڭلار ئارقىلىق ئازابتىن پۈتۈنلەي قۇ-
تۇلىسىلەر . ئۇ نېرۋىسى ئاجىز بىر قىزنىڭ يېنىغا كېلىدۇ . بۇ
قىز ئامبۇلاتورىيەسىگە ئۇچ قېتىم كەلگەن بولۇپ ، ئۆيىدە بۇ خىل
ئۇسۇل ئارقىلىق 10 كۈن داۋالاش ئېلىپ بارغان . ئۇنىڭ ئېيتىشى-
چە ، ئۇنىڭ ئەھۋالى ياخشىلىنىۋېتىپتۇ . ھازىر ئۇنىڭ تامىقى ياخ-
شى ، ئۇيقۇسى ياخشى بولۇپ ، يېڭى تۇرمۇشتىن ھۇزۇرلىنىۋېتىپ-
تۇ . ئۇنىڭدىن كېيىن ، ئىلگىرى تۆمۈرچىلىك قىلغان بەستىلىك
بىر دېھقان ئۇنىڭ دىققىتىنى تارتقان . ئۇنىڭ ئېيتىشىچە ، ئازغىنە
كەم ئون يىلدىن بېرى ، ئۇ بىلىكىنى مۇرىسىنىڭ ئۈستىگە ئالالماي-
دىغان بولۇپ قالغان . كۇر دوختۇر ئۇنىڭغا چوقۇم پۈتۈنلەي ساقە-
يىپ كېتىسىز ، دېگەن . ئاندىن ئۇ نەزەر - كۆزىنى پايدىسىنى
كۆردۈم دەپ قارىغان بىمارغا ئاغدۇرغان . بىر ئايالنىڭ كۆكسىدە
ئاغرىيدىغان مونەكچە بار بولۇپ ، دوختۇرلار ئۇنىڭغا راك دەپ

دىياگنۇز قويغان (كۇر دوختۇرىنىڭ ئېيتىشىچە ، بۇ دىياگنوز خاتا ئىكەن) . ئۇ ئايالنىڭ ئېيتىشىچە ، ئۇچ ھەپتىلىك داۋالاش ئارقىلىق پۈتۈنلەي ساقايغان . يەنە بىر بىمار قان ئازلىق ئۇستىدىن غالىب كەلگەن ، ئېغىرلىقى توققۇز قاداق ئاشقان . ئۇچىنچى بىمارنىڭ ئېيتىشىچە ، ۋېنا قان تومۇرى ئەگرى - بۈگرى كېڭىيىش يارىسى ساقايغان . بىر ئۆمۈر كېكەچ دەپ دىياگنوز قويۇلغان تۆتىنچى بىمار ئۆزىنىڭ پۈتۈنلەي ساقايغانلىقىنى ئېيتقان .

13 . بۇ ۋاقىتتا كۇر دوختۇر دىققىتىنى ھېلىقى تۆمۈرچىگە قاراتقان . ئۇنىڭغا «10 يىلدىن بېرى بىلىكمىنى مۇرەمگە ئالالمايمەن دەپ قاراپ كەلگەچكە ، سىز ھەقىقەتەن قىلالمايسىز . چۈنكى بىز ئويىمىزنى خاتا ھالدا پاكىت دەپ قارايمىز . ئەمەس كۆز قارىشىڭىزنى ئۆزگەرتىپ ئۆزىڭىزگە : «مەن بىلىكمىنى كۆتۈرەلەيمەن دەڭ» دېگەن . تۆمۈرچى ھەيران - ھەس بوپتۇ ئۇ بىر ئىشىنىپ - بىر ئىشەنمەي غودىراپ «مەن بىلىكمىنى كۆتۈرەلەيمەن»دەپتۇ . بىر قېتىم قىلىپ بېقىپتۇ ، بىلىكى ناھايىتى ئاغرىپ كېتىپتۇ . «بەرداشلىق بېرىڭ ، چىڭ تۇرۇڭ ، داۋاملاشتۇرۇڭ ، قولىڭىزنى چۈشۈرۈۋەتمەڭ» . كۇر دوختۇر بۇيرۇق قىلغاندەك تەلەپپۇزدا ئۇنىڭغا ۋارقىراپتۇ : «مەن قىلالايمەن ، قىلالايمەن»دەپ ئويلاڭ ، ئاندىن كۆزىڭىزنى ئاستا - ئاستا يۇمۇڭ ، ناھايىتى تېز سۈرئەتتە ماڭا ئەگىشىپ تەكرار ئىشلەڭ . «كۆتۈرۈلدى ، كۆتۈرۈلدى»دەپ توۋلاپتۇ . يېرىم مىنۇتتىن كېيىن ، كۇر دوختۇر : «ئەمدى ئەستايىدىل ئويلاڭ ، سىز بىلىكىڭىزنى كۆتۈرەلەيسىز . »

«مەن قىلالايمەن» دېگەن بۇ گەپكە بۇ ئادەم گۇمان قىلماي چوڭقۇر ئىشىنىشكە باشلاپتۇ . ئاندىن بىلىكىنى ئېگىز كۆتۈرۈپتۇ . ناھايىتى مەغرۇر ھالدا بۇ خىل ھالەتنى ساقلاپتۇ . ھەممە ئادەم بۇ نەتىجىنى ئۆز كۆزى بىلەن كۆرۈشكە مۇيەسسەر بوپتۇ . كۇر دوختۇر ئۆزىنىڭ كەيپىياتىنى تۇراقلاشتۇرۇپ ، ئۇنىڭغا : «دوستۇم ، ئۆزىڭىزنى داۋالىغانلىقىڭىزنى تەبرىكلەيمەن»دەپتۇ . «ھەقىقەتەن ئەقلىم يەتمەيدۇ ، ئىشىنىش ناھايىتى تەس»تۆمۈرچى يەنىلا

چىلىق - چىلىق تەرگە چۆمۈپ كېتىپتۇ . كۇر دوختۇر تۆمۈرچىنى مۇرىسىگە قاتتىق ئۇرۇشقا بۇيرۇپتۇ . بۇ ئارقىلىق بۇ ئىشنىڭ ھەقىقەتەن يۈز بەرگەنلىكىگە ئىشەندۈرمەكچى بوپتۇ . شۇڭلاشقا تۆمۈرچىنىڭ رېتىملىق مۇشتى تۆمۈرچى مۇرىسىگە تېگىپتۇ .

كۇر دوختۇر «بولدى» دەپ ۋارقىراپتۇ ھەمدە تېزلىكتە تۆمۈرچىنىڭ بازغانەك مۇشتىدىن ئۆزىنى چەتكە ئاپتۇ . تۆمۈرچىگە : «سىز ئەمدى سەندەلنىڭ يېنىغا قايتىپ بارسىڭىز بولىدۇ» دەپتۇ .

14 . بۇ ۋاقىتتا ئۇ ھىلىقى دەلدەڭشىپ ماڭىدىغان بىرىنچى نومۇرلۇق بىمارنىڭ يېنىغا كەپتۇ . ئۇ ئادەم ھېلىراقتا يۈز بەرگەن ئىشلاردىن ئىلھام ئاپتۇ ھەمدە قەلبىدە ئىشەنچ يەلكىنى مەۋج ئۇرۇپتۇ . ئۇ كۇر دوختۇرنىڭ يېتەكچىلىكىدە ھەقىقەتەن ئۆزىنى كونترول قىلىپتۇ ، قىسقىغىنە نەچچە مىنۇت ئىچىدە ئالدىغا قاراپ بىمالال قەدەم ئاپتۇ . كۇر دوختۇر گېپىنى داۋاملاشتۇرۇپ : «مەن ئامبۇلاتورىيەدە كېسەل كۆرۈپ بولغاندا سىز گۇللۇكتە يۈگۈرگەندەك بولىسىز» دەپتۇ . ئالدىن ئېيتىلغان بۇ سۆز ناھايىتى تېزلا ئەمەلىيەتتە ئىسپاتلىنىپتۇ . بىمار سائىتىگە 5 ئىنگلىز چاقىرىم سۈرئەت بىلەن ۋادەكنى چۆرىدەپ بىمالال يۈگۈرۈپتۇ .

15 . ئارقىدىنلا كۇر دوختۇر بەزى ئالاھىدە بېشارەتلەرنى يىغىنچاقلاپ بىمارنى كۆزىنى يۇمۇپ ئېغىر - بېسىق بىر خىل ئاۋازدا ئۆزىگە تۆۋەندىكى سۆزلەرنى ئېيتىشقا بۇيرۇپتۇ : «ئۆزۈم دېگەن ھەر بىر ئېغىز گەپ كاللامغا ئورناپ كېتىدۇ . بۇ سۆزلەر ئىزچىل مېڭەمگە ئورنايدۇ . ناۋادا سىزنىڭ ئىرادىڭىز ۋە بىلىشىڭىز بولمىغاندا ، يۈز بەرگەن ئىشلارنى ھېچقانداق ئۇسۇل ئارقىلىق ھېس قىلغىلى بولمىغاندا بىزنىڭ پۈتكۈل ئورگانىزملىرىمىز ئاشۇ سۆزلەرگە بويسۇنىدۇ . مەن سىزگە دېسەم ، ئالدى بىلەن ھەر كۈنى ئەتىگەندە ، چۈشتە ، كەچتە تاماق يېگەن ۋاقىتتا ، سىز قورسىقىڭىزنىڭ ئاچقانلىقىنى ھېس قىلىسىز : «يەيدىغان نەرسە بولسا ياخشى بولاتتى» دەيسىز . ئاندىن كۆڭۈللۈك ھالدا ھۇزۇرلىنىپ تاماق يەيسىز . لېكىن ھەرگىز كۆپ يەۋالماڭ . مۇۋاپىق بولسۇن .

ئاندىن سىز تەبئىي ھالدا قورسقىڭىزنىڭ قاچان توپىدىغانلىقىنى بىلىسىز . تولۇق چاينىپ ، يېمەكلىكنى بوتقا ھالىتىگە ئايلاندۇرۇپ ئاندىن يۇتىسىز . بۇنداق بولغاندا سىز يېمەكلىكنى ياخشى ھەزىم قىلالايسىز . سىزنىڭ ئاشقازان ۋە ئۇچەيىڭىز بىئارامسىزلىق ھېس قىلمايدۇ . ھەزىم قىلىش جەريانىنى كەم - كۆتىسىز ئورۇندىسىڭىز ، ئورگانىزملىرىڭىز يېمەكلىكتىن ئەڭ زور دەرىجىدە پايدىلىنىپ قان ، مۇسكۇل ، كۆچ - قۇۋۋەت ۋە ئېنېرگىيەنى ھاسىل قىلىدۇ . بىر ئېغىز سۆز بىلەن ئېيتقاندا ھاياتلىقنى يارىتىدۇ .

16 . بۇلكىس ئەپەندى مۇنداق دەيدۇ : «كۇر دوختۇر بىلەن كائوفمان خېنىم ئۆزىنىڭ بايلىق ۋە پۈتكۈل ھاياتىنى باشقىلار ئۈچۈن مۇلازىمەت قىلىدىغان خىزمەتكە سەرپ قىلىۋەتكەن ، ھەر قانداق قىيىنچىلىق ۋاقتىدىمۇ ئۇلار ئەزەلدىن بىمارنىڭ بىر پۈڭ پۇلىنى ئېلىپ باقمىغان . ئەزەلدىن بىرەر بىمارنىمۇ رەت قىلىۋەتمىگەن . بۇگۈنكى كۈندە ، بۇ خىل داۋالاش ئۇسۇلىنىڭ داڭقى يىراق - يىراق جايلارغا تارقالدى . كۇر دوختۇر بۇ خىزمەتكە نۇرغۇن ۋاقتىنى سەرپ قىلدى . بەزى كۈنلىرى ھەتتا 15 - 16 سائەتكىچە ئىشلىدى . ئۆز - ئۆزىگە بېشارەت بېرىشكە ئىلھاملاندۇرۇش ئۇسۇلى داۋالاش ساھەسىدە ئۇ ئابىدە بولۇپ ئاتالدى .

تۇرغۇن يۇلتۇز ۋە سەييارىلەرنىڭ ھەر قايسىسى ئۆز يولىدا تەرتىپ بىلەن ئايلىنىدۇ . بارلىق مۇۋەپپەقىيەت ئۆزىنىڭ نورمال تەرتىپىنىڭ ئىشقا ئاشقانلىقىغا مەنسۇپ ، بىز ئالدى بىلەن ئۇمىد قىلىمىز ، ئاندىن ئىشىنىمىز ، سىناق قىلىمىز ، تۆتىنچى قەدەمدە بىلىمگە ئىگە بولىمىز .

17 . ۋىرتېمۇر ئەپەندى «قايتا تېرىلىش» دېگەن كىتابتا مۇنداق دېگەن : ئىنسانىيەت قاتناشقان يېقىنقى بىر مەيدان ئۇرۇش تاكى ھازىرغىچە داۋاملىشىۋاتىدۇ . بۇ بىر مەيدان ئۇرۇش زەمبىرەك ۋە قىلىچ بىلەن ئېلىپ بېرىلغان ئۇرۇش بولماستىن ، بەلكى بىر مەيدان ئىدىيە توقۇنۇشىدىن ئىبارەت . بۇ بۇزغۇنچىلىق خاراكتېرىدىكى بولماستىن بەلكى ، ئىجادىي خاراكتېرگە ئىگە . بۇ بىر

مەيدان ۋەيران قىلىش خاراكتېردىكى ئۇرۇش بولماستىن ، بەلكى بىر مەيدان تاماملاش ئۇرۇشى . ئۇ ھەرگىز توقۇنۇشنى كۆچەيتىمۇ ، ئىناقلىققا كاپالەتلىك قىلىدۇ . ئۇ ھەرگىز ئىنسانلار چوڭ ئائىلىسىنى بىر - بىرىگە باغلىمايدۇ ، بىرلەشمە توپنىڭ ئىچىگە ئەكىرمەيدۇ ، بەلكى ئىنسانىيەت ئېرىقلىرىنى خاسلىققا ئىگە قىلىدۇ . ھەممە ئادەم ئۆز - ئالدىغا مۇستەقىل ياشاپ ، ئۆزلىرىدە بار بولغان بارلىق ئىمكانىيەتلەرنى ، ئۆزلىرىدە بار بولغان بارلىق ئىلاھىي قانۇنىيەتلەرنى ئېتىراپ قىلىدۇ ھەمدە مۇكەممەل بىر پۈتۈن گەۋدىنىڭ بىر قىسمىنى تەشكىل قىلىدۇ .

ناۋادا بىر ئادەم ئۆزىنى مۇشۇنداق تونۇتسا ، ئۇ ئۆزىنىڭ ئىچكى دۇنياسىدىكى پادىشاھلىقىنى كۆرمەستىن ، بارلىق ئادەملەرنىڭ قەلبىدىكى پادىشاھلىقىنى كۆرىدۇ . بىز قىلماقچى بولغان ئىشىمىزدا كۈچ - قۇۋۋەت دەل بىزنىڭ تەپەككۇرىمىزدا دەپ پەرەز قىلىشىمىز كېرەك . لېكىن بىز بۇ ئىشنى تەپەككۇرغا يۈكلەشتىن ئىلگىرى بىزدە چوقۇم ئېنىق ئۇقۇم بولۇشى كېرەك : بىزنىڭ قىلماقچى بولغىنىمىز زادى نېمە ؟ تېنىمىز قايتىدىن تۈغۇلسىكەن دېسەك ، بىز چوقۇم بۇ كۆز قاراش توغرا دەپ يەكۈن چىقىرىشىمىز ياكى پەرەز قىلىشىمىز كېرەك ؛ ھاياتلىق ۋە ساغلاملىقنى بارلىققا كەلتۈرىدىغان ئىقتىدار ئۆزىمىزدە . بىز چوقۇم ئۇ قەيەردە ، قانداق پەيدا بولىدۇ ، بۇنى چۈشىنىشىمىز كېرەك .

بىز پەقەت بۇ تەرەپنى چۈشەنسەكلا ، نادانلىقىمىزنى يوشۇرۇپ تۇرغان پەردە ئېچىپ تاشلىنىدۇ . خۇددى بىشارەتچىلەر ۋە دانىشمەنلەرنىڭ بىلىم خەزىنىسىنى كۆزىتىشكە يول قويۇلغانغا ئوخشاش بىزنىمۇ بىلىم خەزىنىسىنى كۆزىتىشىمىزگە يول قويۇلسا بىز بوش تۇرغان جايغا يامىشالىساق ھەمدە پۈتۈن ئەتراپقا كۆز يۈگۈرتەلىسەك ، پاۋلۇ : «سەن ئۆزۈڭنىڭ بەدىنىڭنىڭ ئىچىدە ياكى سىرتىدا تۇرغانلىقىڭنى بىلمەيسەن» دېگەندەك مۇستەقىل ئىشنى بېشىمىزدىن كەچۈرەلىسەك ئويلىمىغان سۆزنى چۈشىنەلەيمىز ، بەدىنىمىزدە نامايان بولغان شەرەپ ئىلگىرى كۆزىمىز كۆرۈپ باقمىغان ، قۇلى

قىمىز ئاڭلاپ باقمىغان ، كۆڭلىمىز ئويلاپ باقمىغان بولۇپ چىقـ
دۇ .

18 . چوڭ مېڭە مۇنداق بىر ئەزا : بىز ئۇ ئارقىلىق بەدەندىكى باشقا ئەزالار بىلەن ئوي ـ پىكىر ئالماشتۇرىمىز ، سەزگۈ ئەزالار ئارقىلىق سىرتقى تەسىرنى قوبۇل قىلىمىز . ئۇلۇغ ئادەملەرنىڭ ئادەتتىكى ئادەملەرگە قارىغاندا تېخىمۇ توغرا بولغان چوڭ مېڭە ئىقتىدارىنى تەرەققي قىلدۇرالىشىدىكى سەۋەب ، ئۇلاردا ئادەتتىكى ئادەملەرنىڭكىگە ئوخشىمايدىغان ئۇلۇغۋار ئىدىيە بولغانلىقىدا . بۇ ھال كىشىلەرنى ئىنتايىن ھوشيار چوڭ مېڭىلا ئۇلۇغ تەپەككۇرنى پەيدا قىلالايدۇ دېگەن ئويغا كەلتۈرىدۇ . ناۋادا ئۇلار چوڭ مېڭىنى بەدەندىكى ئاسان كاردىن چىقىدىغان باشقا ئەزاغا ئوخشاش دەپ قارىغاندا ، ئۇلار : چوڭ مېڭە پەقەت ئوي ـ پىكىرنى ئىپادىلەيدىغان ئەزا ، پەقەت شۇنىڭدىنلا ئىبارەت دەپ بىلىدۇ .

19 . بىزدە بىرخىل ئىشەنچ بولغاندا ، بۇ خىل ئىشەنچ تەپەكـ
كۇرىمىزغا بۆسۈپ كىرىدۇ ھەم ئۇنى كونترول قىلىدۇ . نامراتلىق سەۋەبىدىن قىينىلىپ ئازاب چېكىۋاتقان بىر ئادەم پەقەت ئۆزىنىڭ ئىشەنچىسىنى ئاشۇرسىلا نامراتلىقىنىڭ كىشىنىدىن قۇتۇلالايدۇ .

20 . بېشارەتنىڭ تەسىر كۈچى ئۇنىڭ كونترول قىلالايدىغانلىـ
قىدا ، ئۇ چوقۇم بىر خىل دەخلى ـ تەرۇزغا ئۇچرىمىغان ئىجابىي بېشارەت بولۇشى كېرەك ؛ بېشارەتنى قوبۇل قىلغۇچى ئادەم چوقۇم ئۇنى ھاياتلىقتا بار ، ئاسانلىقچە ئۆزگەرتكىلى ياكى تۈزەتكىلى بولـ
مايدۇ ، دەپ بىلىشى كېرەك .

21 . قوللىنىشچان بېشارەت پىرىنسىپىنىڭ مۇنداق بىر خىل ئۇسۇلى بار ، مۇنتانا ئىشتانى فاملېتون شەھىرىدىكى . J . R . سىىۋارد ئەپەندى بۇ ئۇسۇلنى مۇنداق شەرھلىگەن : مەن ئۆيلۇكـ
ئوچاقلىق بولغان 36 ياشلىق ئەر ، ئۆيۈمدىكىلەر مېنىڭ نەشىدىن قۇتۇلغىنىمدىن بەكلا خۇشال . مېنىڭ نەشە چەككىنىمگە 15 يىل بولغان . دەسلەپتە مەندە نەشە چېكىشنى ئادەتكە ئايلاندۇرۇۋېلىش ئويى يوق ئىدى ، ئۇنى مەندە ئۆسۈپ يېتىلىشىمگە پايدىلىق دەپ

قارايتتىم . بۇ خىل چېكىش ئادەتتىنى نەچچە يىل داۋاملاشتۇرغاندىن كېيىن ، ئۆز ھەرىكىتى ناھايىتى ئاستا لېكىن ناھايىتى تېز يوغىناۋاتقان سەككىز ئاياغ (سىياھ بېلىق)قا بەند بولۇپ قالغانلىقىنى ھېس قىلدىم . مەن نەشىدىن مېھرىمنى ئۆزەلمىدىم .

مەن ياغاچ بۇيۇملار دۇكىنىدا ياغاچچىلىق ھۇنىرى بىلەن شۇغۇللىنىمەن . ھەممە ياغاچچىلارغا مەلۇمكى ، ياغاچ ماتېرىيالىنىڭ ئىچىدە بىر نەرسىنى ئادەمنىڭ بەكلا چاينىغۇسى كېلىدۇ . مەن بۇ ناچار ئادەتنى يۇقتۇرۇۋالغان چېغىمدا ، ھەر كۈنى كەچتە نەشىدىن چېكەتتىم . دەسلەپتە خۇمارىم قانغانداك بولدى . كېيىن قانمايدىغان بولدۇم . ئۆزۈمنىڭ قەيەرگە باردىغانلىقىمنى ناھايىتى بىلگۈم كەلدى . ئۆزۈمنىڭ نەشىدىن قۇلىغا ئايلانغانلىقىمنى ئاستا-ئاستا ھېس قىلدىم . شۇنىڭدىن كېيىن نەشىدىن ئازراق چېكىشنى ياكى پۈتۈنلەي تاشلاشنى ئويلىشىشقا باشلىدىم .

مەن سىزگە ئايالىمنىڭ ناچار ئادەتنى تاشلىشىمغا ياردەم بەرگەن چاغدىكى ئۇسۇلىنى سۆزلەپ بېرىمەن . بۇ ئۇسۇل ناۋادا دەل جايىدا ئىشلەتسەك بېشارەتنىڭ ئاجايىپ قۇدرەتكە ئىگە ئىكەنلىكىگە ئىشىنىمىز . مېنىڭ ئەڭ چوڭكۇن ۋاقىتلىرىم بولسا كېرەك ، بىر كىتاب مېنىڭ دىققىتىمنى قوزغىدى ، بۇ كىتابتا كونترول قىلىنىدىغان ئىدىيەنىڭ كۈچ - قۇدرىتى سۆزلەنگەن . مەن شۇنىڭ بىلەن بۇنى تەتقىق قىلىشقا قىزىقىپ قالدىم ، مەن بۇ كىتابنى ئوقۇۋېتىپ ، پىكىر يۈرگۈزۈۋېتىپ ، كۈندىلىك تۇرمۇشىمىزدا دەلىل - ئىسپات ئىزدەۋېتىپ ھەقىقىي ئەھۋالنى بارغانسېرى چوڭقۇرلاشتۇرىدىم . شۇنىڭدىن كېيىن ، ھاياتلىق ھادىسىسىنىڭ بىزنىڭ ئىچكى دۇنيايىمىزدا تەرىپىدىن تەربىيەلىنىدىغانلىقىنى ، ئىچكى دۇنيايىمىزدا ئۆسۈپ چىقىدىغانلىقىنى ، ناۋادا ئىچكى دۇنيايىمىزچىرىك ھالەتتە بولسا ئۇنىڭ داۋاملىق ئاشكارلىنىپ قالىدىغانلىقىنى بىلدىم . ئەمەلىيەتتە ، بۇگۈنكى كۈندە مەن خىرىستوسنىڭ «ئۇ كۆڭلىدە نېمىنى ئويلاۋاتقان بولسا ، ئۇنىڭ ئادەمىيلىكىمۇ شۇنىڭغا بېقىپ بولىدۇ» دېگەن سۆزىنىڭ مەنىسىنى چۈشەندىم . سىز ناۋادا ئۆزىڭىزنى نەشە-

مىنىڭ ياكى ناچار ئادەتنىڭ قۇلى دەپ قارىسىڭىز ، سىز دەل شۇ قۇل . سىز چوقۇم ئۆزىڭىزنى ئىزچىل ئەركىن دەپ قارىشىڭىز كېرەك .

لېكىن بىر ئادەمنى ئىدىيەگە چەمبەرچەس باغلىنىپ قالىدىغان ئادەتتىن يىراقلاشتۇرۇشنى خىيال قىلىش ناھايىتى تەس ئىش . باشقا ئادەم ھەرگىز ياردەم بېرەلمەيدۇ . مېنىڭ نەشە چېكىدىغان ناچار ئادىتىمنى تاشلاتقۇزۇش ئۈچۈن بېشارەت بېرىلگەن چاغدا مەن بىر بالام بىلەن ياتاق ئۆيدە ، ئايالىم بولسا بىزنىڭ 8 ئايلىق ئەڭ كىچىك بالىمىز بىلەن باشقا بىر ھۇجرا ئۆيدە ئىدى . ئۇ كېچىدە ئويغىنىپ بالىنىڭ ھالىدىن خەۋەر ئالمىسا بولمايتتى . دەل مۇشۇ ۋاقىتتا ، ئۇ مېنىڭ ئۇخلىغان ۋاقتىمدىن پايدىلىنىپ ماڭا روھىي داۋالاش ئېلىپ بارغان ئىدى .

ئەر ـ خوتۇن بىر ئۆيدە بولمىسىمۇ ياخشى بولىدىكەن ، مەن قاتتىق ئۇخلىغان ۋاقىتتا ، ئۇ مېنىڭ كارىۋىتىمنىڭ يېنىدا تۇرۇ-ۋاتقاندەك ياكى يۈكۈنۈپ ئولتۇرۇپ خىيال قىلىۋاتقاندەك تۇيغۇدا بولىدۇ . ئۇنىڭ بېشارىتى ئىجادچانلىققا ئىگە ئىجابىي بېشارەت بولۇپ ، ھەرگىزمۇ سەلبىي ئەمەس ئىدى . سىز بۇگۈن نەشە چې-كىش ئادىتىمدىن قۇتۇلۇشنى ئارزۇ قىلىسىز : ئەركىن كونترول قىلىنىشنى ئويلايسىز ، ئۇنىڭدىن خۇشاللىق تاپىسىز . سىز ئەتە موخوركىنىڭ يېرىمىنى چېكىشنى ئويلايسىز ، تاكى سىز بىر ھەپتە ئىچىدە ئۇنى ئۆزۈل ـ كېسىل تاشلىغانغا قەدەر بارا ـ بارا ئازايتـ-سىز . ئەمدى ھەرگىز تاماكا چېكىشنى خىيال قىلمايسىز ، سىز دېگەن خوجايىن ، سىز دېگەن ئەركىن ئادەم . ئايالىم ھەر قېتىم يېرىم كېچىدە ئويغانغان ۋاقىتتا ، ماڭا مۇشۇنداق بېشارەت بېرىدۇ . مەن بولسام ئۇ داۋالاشنى باشلىغاندىن كېيىنكى 6 كۈن ئىچىدە تاماكىنى پۈتۈنلەي تاشلاشقا قەسەم قىلدىم ، شۇنداقلا پۈتۈنلەي تاشلىدىم .

بۇ نەچچە ئاي ئىلگىرىكى ئىشلار . بۈگۈنكى كۈندە ، مەن تۇرمۇشتا ئىلگىرىكىگە قارىغاندا ئۇي ـ پىكىر ، سۆز ـ ھەرىكەت ،

تىخىمۇ ئادەتلىرىمنى كونترول قىلالايدىغان بولدۇم . مەن بىر ئورۇق ، ئاجىز ، نېرۋىسى تۇگەشكەن ئادەمدىن ساغلام ، قاۋۇل ، كۆچلۈك ، ئوي ـ پىكرى ئېنىق ئادەمگە ئۆزگەردىم . مېنى تونۇيدىغان ھەممە ئادەم مېنىڭ سىرتقى قىياپىتىم ۋە ھەرىكىتىمدە زور ئۆزگىرىش يۈز بەرگەنلىكىگە دىققەت قىپتۇ . شۇنىڭدىن كېيىن مەن ئىجادچانلىق خاراكتېرگە ئىگە يۆنىلىشلىك تەپەككۇر تەنقىقاتى ۋە ئەمەلىيىتىنى باشلىدىم .

24 . ھەممىگە مەلۇم ، سىمسىز تېلېگراق ياكى تېلېفوندا بىر خىل تەڭشەش كاتۇشكىسى دەپ ئاتىلىدىغان قۇرۇلما ئىشلىتىلگەن بولۇپ ، بەلگىلىك دولقۇن ئۇزۇنلۇقىدىكى ئېلېكتىر دولقۇنى بىلەن ماسلاشقاندا ، تەۋرىنىش ھاسىل قىلىدۇ . ئۇنىڭ بىلەن دولقۇن ئوتتۇرىسىدىكى ئالاھىدە ماس كېلىدىغان ئاۋاز رېتىمى بولغانلىقى ئۈچۈن ماسلىشىدۇ ھەمدە تەۋرىنىشنى توسالغۇسىز ھالدا قوبۇل قىلىش قۇرۇلمىسىغا يەتكۈزىدۇ . شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا ، تېخىمۇ يۇقىرى ياكى تېخىمۇ تۆۋەن باشقا سىمسىز ئېلېكتىر دولقۇن تەۋرىنىشىدىن ئۆتىدۇ . ئاشۇ ماسلىشىدىغان تەۋرىنىشلا قوبۇللىغۇچ تەرىپىدىن خاتىرىلىنىدۇ .

بۇ خىل ئۇسۇل ئارقىلىق بىزنىڭ تەپەككۇرىمىز ئىرادىمىز بىزنىڭ (تەڭشەش كاتۇشكىمىزنى) كونترول قىلىدۇ . ماسلىشىشچانلىققا ئىگە بولۇش ئۈچۈن ، تۆۋەن چاستوتىلىق تىترەش ئىدىيەسىگە ئاساسەن بىزنىڭ تەپەككۇرىمىز ، تەڭشىلىدۇ . تەربىيەلەش ياكى روھىي خاراكتېردىكى ئىدىيەگە ئاساسەن تەڭشىلىدۇ ، ياكى مەلۇم شەرت قاندۇرۇلغاندىن كېيىن ، دەرھال ئۆزگىرىزنى قوبۇللىغۇچ قىلىپ روھىي جەھەتتىكى ئىدىيە تىترىشىنى قوبۇل قىلمىز . ئادەم دەل مۇشۇنداق خاسىيەتلىك كۈچكە ئىگە . ئېنىقكى بۇ ئىجادىي يۆنىلىشلىك ئىدىيە ئىشلىتىلمىسە ياكى كۆرۈنمىسە ، ھەشەمەتلىك چوڭ بىنا تۈگۈل بىر ئاددىي كەپمۇ بىزنىڭ نەزىرىدىمىزدە مەۋجۇت بولۇپ تۇرالمايدۇ .

ئاتالمىش سېتىش ئۇسۇلى ئەمەلىيەتتە ، بېشارەت بېرىشنى

چۇشىنىش ۋە ئۇنى ئەپچىل ئىشلىتىشتىن ئىبارەت . ئەپچىللىك بىلەن ئىشلەتكەندە ، دائىم دېگۈدەك قارشى تەرەپنىڭ ئاشكارا ئالاقە مەركەزلەشتۈرۈش كۈچىنى بوشاشتۇرۇۋېتىدۇ ھەمدە ئۇنىڭ ئىسـتىكىنى قوزغىتىدۇ ۋە تېزلەشتۈرىدۇ . تاكى قوشۇلغانلىق ئىنكاسىنى بېرىلگەنگە قەدەر ، ئارزۇ - ئىستەك مەركىزىدىكى كۈچ - قۇدرەتنى تىترىتىدىغان بېشارەتكە نەزەر ئاغدۇرۇلغانلىقتىن ، ئەينەكلىك تەكچىلەردە كۆرگەزمە قىلىش ھەمدە رەسسام ، ئېلان قاتارلىق يېڭىچە شەكىللەردىكى سېتىش ئۇسۇلى پەيدا بولغان . بۇ ئۇسۇللار ئارقىلىق ، بېشارەت بېرىش تېخىمۇ كۈچىيىدۇ . ئارزۇ-ئىستەك ئىدىيە تەۋرىنىشى بىلەن ماسلاشقاندىلا ھەرىكەتنىڭ شەكلى ياكى خاراكتېرىنىڭ ئەمەلگە ئېشىشى كۈچىيىدۇ . بېشارەت ئېتىراپ قىلىنىشقا ئېرىشەلمەيدىكەن ياكى ئارزۇ- ئىستەك بىلەن ماسلىشالمايدىغانلىقىنى ئىپادىلەيدىكەن ، ئۇنداقتا ، ئۇ خۇددى تاشلىققا چۈشكەن بىر تال ئۇرۇقتەك ھېچقانداق مېۋە بېرەلمەيدۇ .

25 . شۇڭلاشقا ئوي - پىكىرگە ھەرىكەت قوشۇلۇپ بۈتۈستە نەتىجىنى ھاسىل قىلىدۇ . بۇنداق مۇناسىۋەت شۇبھىسىزكى قۇرۇلۇش لايىھىلىگۈچى ۋە ئۇنىڭ چىرتىيوژىدا ، ماشىنىچى ۋە ئۇنىڭ لايىھىسىدە ، مەكتەپ ۋە ئۇنىڭ مەھسۇلاتىدا نامايان بولىدۇ . ھاسىل بولغان نەتىجە ئاساسلىق ئىجادىي خاراكتېرلىك ئىدىيە بىلەن ماسلىشىدۇ . تۇرمۇشنىڭ مۇۋاپىقىيەت دەرىجىسىدە ئىدىيەنىڭ سۈپىتىدە ھەل قىلغۇچ ئامىل .

بىزنىڭ ئىدىيەمىز ۋە زېھنىي كۈچىمىز كۆپىنچە ھاللاردا جانسىز شەيئىلەرگە سەرپ قىلىندى . روھنىڭ ئويقۇلۇق ھالدا پۈتكۈل دۇنيانى ئايلىنىپ چىققانلىقىنى كىشىلەر ئەسلا خىيالىغا كەلتۈرمەيدۇ .

12 ـ ساۋاق : ھەممە ئادەم ئۆزىگە پىسخىك دوختۇر بولالايدۇ

1 . بىرەيلەن ماكبىت دوختۇردىن سوراپتۇ : «سىز كىسەللىك ھالىتىدىكى پىسخىكنى داۋالىيالمامسىز ؟» بۇ سوئال پىسخىك تەھ-لىل ئېلىپ بېرىشقا ناھايىتى ماس كېلىدۇ . شۇ سەۋەبتىن مەن بۇنى تولۇق كۆچۈرۈۋالدىم .

ماكبىت : سىز ئاشۇ خىل كىسەللىك ھالىتىدىكى پىسخىكنى داۋالاپ ، خاتىرىڭىزدە چوڭقۇر يىلتىز تارتقان قايغۇنى چىقىرىپ تاشلاپ ، مېڭىگە ئورناپ كەتكەن ئازاب ـ ئوقۇبەتنى تۈگىتىپ ، ھەممىنى ئۇنتۇلدۇرىدىغان بىر خىل شېرىن دورا ئارقىلىق يۇرەك-كە يېغىلغان زەھەرنى پاكىز سۈپۈرۈپ تاشلىيالمامسىز ؟ دوختۇر : بۇنىڭغا يەنىلا كىسەلنىڭ ئۆز ئامال قىلغىنى تۈزۈك .

2 . بىز دائىم مەلۇم خىل شەكىلدىكى قورقۇش كېسىلىگە گىرىپتار بولۇپ قالىمىز . بۇنىڭ سەۋەبىنى بالىلىق دەۋردىن باش-لاپ سۈرۈشتە قىلىشقا توغرا كېلىدۇ ؛ ناھايىتى ئاز بىر قىسىم ئادەملەرلا مەلۇم خىل بىزارلىق تۇيغۇسىدىن ياكى كىسەللىك ھالە-تىدىكى پىسخىكىدىن خالىي بولالايدۇ . تەسىرگە ئۇچرىغۇچى مەيلى خالىسۇن ياكى خالىمىسۇن ، بۇ خىل تەسىر ھەر كۈنى يۈز بېرىپ تۇرىدۇ . مەلۇم مەنىدىن ئېيتقاندا ، توختاپ قالمىغان يوشۇرۇن ئاڭ ئازراق كۆڭۈلسىزلىكلەرنىمۇ خاتىرىدە ساقلايدۇ . شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا ، ئاشكارا ئاڭ تىرىشىپ بىزنىڭ غۇرۇرىمىزنى قوغدە-غان ۋاقىتتا ، بارلىققا كەلگەن سەۋەبلەر ئەڭ دەسلەپكى سەۋەبلەر-دىنمۇ ياخشى بولىدۇ .

3 . شۇ سەۋەبتىن كىسەللىك ھالىتىدىكى پىسخىكا شەكىللە-نىدۇ . بىر بىمار گۆدەك ۋاقتىدا زەمبىرەكنىڭ گۈمبۈرلىگەن

ئاۋازىنى يېقىنلا يەردە ئاڭلىغاچقا ، مىنادىن قورقۇش كېسىلىگە گىرىپتار بولۇپ قالغان . ئۇنىڭ بۇ ئىشنى ئۇنتۇپ كەتكىنىگە ئۇزاق يىل بولغان ، بۇ خىل قورقۇنچنى ئېتىراپ قىلىش ياكى ئىچىدىلا ئېتىراپ قىلىش ئۇنىڭغا گۆدەكلىكتەك بىلىنگەن . شۇڭا ھېسسىزكى ، پىسخىك تەھلىلچىلەرنىڭ چوڭقۇر ئورناپ كەتكەن بۇ ئازاب - ئوقۇبەتنى بىمارنىڭ خاتىرىسىدىن پۈتۈنلەي چىقىرىپ تاشلىمىقى ناھايىتى تەس . ناھايىتى ئۇزاق بولغان ئازابنى چىقىرىۋېتىش دېمەك ئازابنىڭ «جاراھىتى» ياكى ئەڭ دەسلەپكى زەربە دېمەك . گىرىك تىلىدىكى تاق سۆز «psyche» نىڭ مەنىسى ‹مېڭە› بولۇپلا قالماستىن يەنە ‹روھ› دېگەن مەنىسىمۇ بار . ئېسىمىزدە بولسا كېرەك ، شىكىسپىرنىڭ پىسخولوگىيەسىگە بولغان چوڭقۇر تونۇشنى تېخىمۇ ياخشى چۈشىنىشكە توغرا كېلىدۇ ، چۈنكى ئۇ ‹كېسەللىك ھالىتىدىكى پىسخىكا› دېگەن سۆزنى تىلغا ئېلىپلا قالماستىن يەنە «يۈرەككە يىغىلغان زەھەر» دېگەن سۆزنىمۇ قىلغان .

4 . دەل مۇشۇنىڭغا ئوخشىشىپ كېتىدىغان كېسەللىك ھالىتىدىكى پىسخىكا ئەمەلىيەتتە ھەممىزدە بار ، ھەممىزدە ئىلگىرى بولۇپ باققان ، پەقەت شەكىل جەھەتتە پەرقلىنىدۇ : يېنىكرەك ياكى كۈچلۈك بولىدۇ . بەزىلەر بەزى يېمەكلىكلەرگە ئۆچ بولغانلىق سەۋەبىدىن تاماقتىن ئۆزىنى قاچۇرۇش كېسىلىگە ؛ ئىشەك تاقىلىپ قېلىشتىن قورقۇش سەۋەبىدىن جەمئىيەتتىن ئايرىلىپ قېلىشتىن قورقۇش كېسىلىگە گىرىپتار بولۇپ قالىدۇ . بۇنىڭ ئەكسىچە ، بەزى ئادەملەر ئوچۇقچىلىقتىن قورقىدۇ . سورۇنلاردا قورۇنىدۇ ، ياغاچقا تېگىپ كېتىشتىن قورقىدۇ ياكى خۇراپاتلىققا ئىشىنىدۇ . تۇرلۇك كېسەللىك ھالىتىدىكى پىسخىك ھالەتلىرىنى بىر دەمنىڭ ئىچىدە تولۇق ساناپ تۈگىتىش تەس .

5 . زور كۆپ سانلىق پىسخىك ھالىتىدىكى كېسەللەر چوقۇم ئۆزىنى ئۆزى داۋالىشى كېرەك . ئەلۋەتتە ، بۇ خىل داۋالاش تەجرىبىلىك پىسخىكا تەھلىلچىلىرىنىڭ ياردىمىدە ئېلىپ بېرىلىشى

لازىم . بەزى كېسەللىكلەردە داۋالاش قەدەم - باسقۇچلىرىنى ئەتراپ-لىق ، ئىنچىكە تۇزۇپ چىقىش كېرەك . پىسخولوگىيەلىك سىناش ئەسۋابى ۋە باشقا ئىنچىكە خاتىرىلەش قۇرۇلمىلىرىدىن پايدىلىنىش زۆرۈر . لېكىن جەريانى مۇرەككەپ ئەمەس . ئالدى بىلەن بىمارنى پۈتۈنلەي ئەركىن قويۇۋېتىپ كۆڭلىگە تەسەللى بېرىش ؛ ئاندىن ئۇنىڭغا مېڭىسىدە پەيدا بولغان كېسەللىك ھالىتىدىكى پىسخىكىغا مۇناسىۋەتلىك بارلىق نەرسىلەرنىڭ ھەممىسىنى دېگۈزۈش . پىسخىكا تەھلىلچىلىرى لايىقىدا كۆرسەتمە بېرىشى ۋە بەزى ئەھۋاللارنى سوراش كېرەك . بىمار كاللىسىغا چوڭقۇر ئورناپ كەتكەن ئەڭ دەسلەپكى سەۋەب ۋە كەچۈرمىشلەرنى يادىغا كەلتۈرۈش نەتىجىسىدە ئاستا - ئاستا ئېسىگە كېلىدۇ . نۇرغۇنلىغان ۋاقىتلاردا ، پەقەت چۈشەندۈرۈش ئارقىلىق چوڭقۇر ئازابلارنى يوقاتقىلى بولىدۇ .

6 . يەنە بىر گورۇپپا ھەم روھنىڭ ، ھەم بەدەننىڭ (ياكى ئىككىسى ئۆزئارا بىر - بىرىنى پەيدا قىلىدۇ) قالايمىقان بولۇشى يۈز بېرىدۇ بۇ ئەسەبىيلىك دېيىلىدۇ ؛ رېچارد . ئىنگلىس (تەپەككۇرنىڭ تارىخى ۋە قۇدرىتى) دېگەن كىتابتا بۇ مەسىلىنى ناھايىتى ئېنىق خۇلاسىلىگەن . كېسەللىك ساختا كېسەللىك ۋە ھەقىقىي كېسەللىك دەپ ئىككىگە بۆلۈنىدۇ . ساختا كېسەللىك ئەمەلىيەتتە پەقەت بىر پارچە روھىي كارتىنا بولۇپ ، بىمارنىڭ كاللىسىغا مەھكەم ئورنىنىۋالغان ، ئۇ بەدەنده شۇنىڭغا ماس ئۆزگىرىشنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ ؛ كېسەللىكنى پەيدا قىلىدىغان بۇ خىل سەۋەب ئادەتتە ئاناتومىيە ياكى فىزىيولوگىيە قانۇنىيىتىگە پۈتۈنلەي سەل قارىغانلىقتىن بولىدۇ ، كېسەللىكنىڭ ساقىيىشى تەس ، سەۋەبى بۇ كارتىنىنىڭ بىمارنىڭ تەپەككۇرىدىكى ئورنىنىڭ ناھايىتى مۇستەھكەم بولغانلىقىدا . شۇڭلاشقا ، داۋالاش ئۇچۇن ، ئالدى بىلەن ئۇنىڭ تەپەككۇر ئۇسۇلىنى تۇزەش كېرەك . بۆرەك كىسىلىم بار دەپ قارىغان بىر بىمار ئاغرىقنى ئۆلچىگەن ۋاقىتتا ، كېسەل بولغان ئەزاسى بەل قىسمىدىن نەچچە ئىنگلىز سۇڭى ئاستىدىكى ئورۇندا بولۇپ ، ئەمەلىيەتتە بۇنداق ئەھۋاللار ئاز ئەمەس . تال ئادەتتە

بەدەننىڭ ئوڭ تەرىپىدە دەپ پەرەز قىلىنىدۇ . ئۆسمە خىيالەت كۆرۈنىدۇ ۋە غايىب بولىدۇ . لېكىن بۇ خىل روھىي كارتىنىڭ ئادەم مېڭىسىدىكى ۋاقتى بەك ئۇزۇن بولۇپ كەتسە ، ئانىلىق تەنچە توقۇلمىسىنى ياكى قاينامنى پەيدا قىلىدۇ . ئەڭ دەسلەپكى خاتا سېزىم ئامىللىرى ئەڭ ئاخىرىدا ھەقىقىي كېسەللىكنى پەيدا قىلىدۇ .

7 . كۆپ ساندىكى كېسەللىكلەر تېگى - تەكتىدىن ئېيتقاندا ، ئۆزىنىڭ نورمال ئېھتىياجىنى بېسىش ياكى شەخسىنىڭ ئىلگىرىكى تۇرمۇشىدىكى تەڭپۇڭسىزلىقتىن كېلىپ چىقىدۇ . پىسخىك تەھلىل ئادەتتە مۇشۇ پەرەز ئاساسىدا ئېلىپ بېرىلىدۇ . ئوخشىشىپ كېتىدىغان كېسەللىكلەردە ، كېسەلنىڭ يىلتىزى (مەنبەسى) كۆپىنچە هاللاردا ناھايىتى ئىچكىرى يوشۇرۇنغان بولىدۇ . ھەتتا نۇرغۇن يىللار يوشۇرۇنغان بولىدۇ . شۇڭلاشقا چوقۇم ئۇزۇل - كېسىل تەكشۈرۈش كېرەك .

8 . پىسخىك تەھلىلدە قوللىنىلىدىغان ئۇسۇل ، چۈش ئارقىلىق ياكى چۈشنى يېشىش ئارقىلىق قىيىن مەسىلىلەرنى چۈشەندۈرىدۇ . بىر ياخشى تەربىيەلەنگەن تەھلىلچى ئالدى بىلەن بىمارنىڭ ئىشەنچىسىگە ئېرىشىشى ، دوستانە يېقىنلىشىش تۇيغۇسى شەكىللەندۈرۈشى ، بىمارغا ئۆزىنىڭ ئەڭ مەخپىي كەچۈرمىشلىرىدىن تارتىپ ئاشكارا قىلدۇرۇش ، سۆزلەتكۈزۈش كېرەك .

9 . بىمار مەلۇم مەزگىلدىكى مەلۇم ئالاھىدە كەچۈرمىشنى ئېسىدە تۇتۇۋالسىلا ، روھىي ئانالىزچى پۇرسەتنى چىڭ تۇتۇپ بىمارنى كەچمىشىنىڭ جەريانىنى سۆزلەشكە رىغبەتلەندۈرۈشى كېرەك . ئۇنى يوشۇرۇن ئاڭدىن تەدرىجىي كۆز ئالدىغا كەلتۈرۈش كېرەك . ئاندىن تەھلىلچى بىمارغا ئۇنىڭ كېسىلىنى پەيدا قىلغان تۈپ سەۋەبىنى بىلدۈرۈش . شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا ، يەنە بىمارغا كېسەللىك سەۋەبىنى پۈتۈنلەي يوقاتقاندىلا ئاندىن ئازاب - ئوقۇبەت دەرھال تۈگەيدىغانلىقىنى بىلدۈرۈش كېرەك .

10 . بۇ خۇددى بەدەندىكى سىرتتىن كېلىپ قالغان نەرسىگە

ئوخشايدۇ . بىر قورقۇنچلۇق ئۆسمە ، يالىلۇغ ، ئاغرىق ئادەمنى ناھايىتى ئازابلايدۇ . تاشقى كېسەللىكلەر دوختۇرى ئۆسمىنى كېسىپ ئېلىۋەتكەندىن كېيىن قېپقالغىنى ساقىيىش ۋاقتىنى ساقلاشتىن ئىبارەت . بۇ پىسخىكىنىڭ قانۇنىيىتى بىلەن ئوخشاش ، يوشۇرۇن ئاڭدا ھەقىقەتەن باشقىچە ئەھۋال مەۋجۇت بولسا ياكى مەلۇم ئاغرىغان ئورۇن سېسىۋاتقان بولسا ، كۈنلەر ئۆتكەنسېرى ، پەقەت روھىي تەھلىلدىن پايدىلىنىپ ئۇنىڭ ئورنى مۇقىملاشتۇرۇلسا ، روھىي كاشىلا يوقىتىلسا ھەم بىمارغا كۆرسىتىپ بېرىلسە ، نېرۋىلارنى ئېچىش چوڭ نەتىجىگە ئېرىشكەن بولاتتى .

11 . سوئىۇ . T . پاترىك دوختۇر غەربىي شىمال ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ نېرۋا ۋە روھىي كېسەللىكلەر كىلىنىكا ئىلمىنىڭ پروفېسسورى . ئۇ تىلغا ئالغان بىر نەچچە كېسەللىك ناھايىتى قىزىقارلىق . قورقۇش ئامىللىرىنىڭ نۇرغۇنلىغان فۇنكسىيەسىدە نېرۋا خاراكتېرلىك قالايمىقانلىششىش كۆرۈلگەن كېسەللىكلەردە تەسىر كۆچىگە سەل قارىغىلى بولمايدۇ . لېكىن نۇرغۇنلىغان كېسەللىكلەردە ، كېسەللىك ئەھۋالى ئوخشاشلا ئېغىر بولسىمۇ ، بۇ ئامىل ئانچە روشەن بولمايدۇ . كېيىنكىسىنىڭ تۇرلىرى كۆپ ، كۆپلىگەن گۇرۇپپىلارغا بۆلۈنىدۇ . بىر گۇرۇپپىدىكى بىمارلار تەن قۇرۇلىشى جەھەتتە ناھايىتى يۇرەكلىك كۆرۈنىدۇ . نەچچە يىلنىڭ ئالدىدا بىر ئادەم ماڭا بىرسى توغرىسىدا سۆزلەپ بەرگەن ، ئۇ بوكس مەيدانىدا ناھايىتى داڭقى بار . ھېچنېمىدىن قورقمايدىغان ئادەم ئىدى . ئۇ سەل بىغەم ئازراق مۇبالىغىلەشتۇرۇپ ئېيتقاندا ، ناھايىتى غەمسىز . لېكىن ئۇ ئادەمنى ئەپسۇسلاندۇرىدىغىنى نېرۋا كېسىلىگە گىرىپتار بولۇپ قالغان . ئۇنىڭغا بولۇپمۇ ئۇيقۇسىزلىق ، ھېچنېمىگە قىزىقماسلىق ، مىجەزى تۇراقسىز بولۇش قاتارلىق ئالامەتلەر كۆرۈلگەن . ئىنچىكە تەھلىل قىلىش ئارقىلىق : ھېچقانچە (ئېغىر) بولمىغان بەزى كېسەللىك ئالامەتلىرى (راھەت- پاراغەتلىك تۇرمۇش ۋە ئائىلە سۇركىلىشى سەۋەبىدىن» كېلىپ چىقىدىغانلىقىنى بايقىغىلى بولاتتى . ئۇنىڭدا ئۆزى ئەقلىـ

دىن ئادىشىپ قالغاندەك ئوي پەيدا بولۇپ قالغان ، لېكىن بىمار ئۆزىنىڭ بۇ قايغۇسىنىڭ ئەمەلىيەتتە بىر خىل كېسەللىك ئىكەنلە-كىنى ئازراقمۇ سەزمىگەن . ئەلۋەتتە ئۇنىڭ دوختۇرىمۇ سەل قارى-غان . دەل مۇشۇنداق بولغانلىقى ئۈچۈن ، ئۇلار جىسمانىي جەھەتتە بۇ خىل كېسەللىكنى ساقايتىش ئەسلا مۇمكىن ئەمەس ، شۇڭا روھى جەھەتتىن تەكشۈرۈش ئېلىپ بېرىپ ، يوشۇرۇن ئاڭدىن قورقۇشنىڭ سەۋەبىنى تېپىپ چىقىش ھەمدە ئۇنى بىمارغا پۈتۈنلەي ئاشكارىلاشقا مەجبۇر بولغان . بىمار كېسەللىك سەۋەبىنى بىلگەن ۋاقىتتا ، نەتىجىسى خۇددى بىزنىڭ قىزىرىپ ئىششىپ كەتكەن كۆزىمىزدىن بىر تال كىرپىكنى ئېلىپ سىزگە كۆرسەتكەن بىلەن پەرقلەنمىگەن . قايغۇ شۇنىڭ بىلەن يوقالغان . چۈنكى سىز : كې-سەللىك سەۋەبىنىڭ يوقالغانلىقى ، شۇ ۋاقىتتىلا ئۇنى ئۇنتۇپ كەتكەنلىكىڭىزگە قەتئىي ئىشىنىسىز .

ئىشتاتىدا چارۋىچىلىق مەيدانىنىڭ خوجايىنى بولۇپ ، ئۇ ئۆ-زىنىڭ ئۇيقۇسىزلىق ، ئىشتىھاسىزلىق كېسىلىگە گىرىپتار بولغا-لىقىنى ، قورسىقى ئاغرىپ ، نېرۋىسىنىڭ زىيادە سىزىمچانلىقى تۈپەيلى باقمىچىلىق مەيدانىنى باشقۇرۇشقا ئامالسىز قالغانلىقىنى ئېيتقان . ئۇنىڭ مەسلىسى ئەمەلىيەتتە ئاشقازان راكىدىن قور-قۇش . بۇ خىل قورقۇش ئۇنى جۇرئەتتىن مەھرۇم قىلغان ، بۇ ھال ئۇنىڭدا بەدەن سەزگۈسىگە بولغان زىيادە مۇبالىغە قىلىۋېتىش-نى كەلتۈرۈپ چىقارغان . بۇ چارۋىچىلىق مەيدانىنىڭ خوجايىنى ئەسلىدە ئىرادىسىز ئادەم ئەمەس ئىدى . مەن ئۇنىڭ بىلەن بىر قېتىم سودا - سېتىق ھەققىدە پاراڭلىشىۋېتىپ مۇنداق بىر ئىشنى ئاڭلىدىم : قوي بېقىش غەربىي قىسمىدىكى پادىچىلار ئۈچۈن بىر مەزگىل خەتەرلىك كەسىپكە ئايلىنىپ قالغان . ئۇ يىللاردا ، ئۇ ئۇخلىغان ۋاقىتتىمۇ تاپانچىسىنى يېنىدىن ئايرىمىغان . لېكىن ئۇ ناھايىتى تىنچ ، خاتىرجەم ياشىغان . بىر قېتىم ، ئۇ ئۈچ پادىچىنىڭ كېلىپ ئۆزىنى تونۇن قىلىدىغانلىقى ھەققىدە مەلۇمات تاپشۇرۇپ ئالغان . خەۋەر ھەقىقەتەن راست ئىدى . شۇڭلاشقا ئۇ تولۇق قورال-

لىنىپ ئانقا مىنىپ ئوچقاندەك يۇرۇپ ، ئولار بىلەن كۆرۈشكىلى بارغان . ئۇنىڭ سۆزى بويىچە ئىيتقاندا ‹مۇزەپپەقىيەتلىك هالدا ئولارنى بۇ يەردىن ئايرىلىشقا قايىل قىلغان › . مەقسەتكە يېتەلمەگەن ئوچ نەپەر قاتىل ئاتلىرىغا مىنىپ ، ئوچقاندەك يۇرۇپ كەتكەن . ئو بۇ قېتىمقى ئىشتا هېچقانداق ئەنسىرەش ياكى قورقۇش هېس قىلمىغان .

بۇ كارتېنا ئەقىل - پاراسەتلىكلەرنى تەسىرلەندۇرەلمەيدۇ . شۇڭا داۋالاشتىن ئاۋۋال شۇ كىشىنىڭ تەپەككۇر ئوسۇلىنى تەلتۆكۈس ئۆزگەرتىش كېرەك .

12 . بەدەن نوقتىسىدىن ئېيتقاندا ، ئو ناهايىتى يۇرەكلىك ، لېكىن ئىچكى ئورگانىزملاردا ئازراق مەسىلە كۆرۈلگەنده ئو ئىلاجسىز قالغان . دوختۇر ئونىڭ قورقۇشىنىڭ تۈپ سەۋەبىنى جەزملەشتۇرگەندىن كېيىن دەرهال ئونىڭغا (ئو ئەمەلىيەتته بەلكىم رىنتگېن نۇرى ياكى مۇشونىڭغا ئوخشىشىپ كېتىدىغان ۋاستىدىن پايدىلانغان بولوشى مۇمكىن) ئەمەلىيەتته ئونىڭ هېچقانداق كېسىلى يوقلوقىنى ئوقتۇرغان . ئارقىدىنلا بىمارنىڭ دىققىتىنى مەۋجوت بولمىغان قورقوشقا يوتكىگەن . دوختۇر بىمارنى قورقۇشىنىڭ هېچقانداق ئاساسى يوقلوقىغا مۇتلەق ئىشەندۇرگەن .

13 . يەنه بىر كېسەل : 49 ياشقا كىرگەن بىر ساقچى ئويقوسىزلىق ، باش ئاغرىش ، نېرۋىسى هەددىدىن زىيادە سېزىمچان بولوش ، بەدەن ئېغىرلىقى چوشوپ كېتىش قاتارلىق كېسەللىكلەرگە گىرىپتار بولوپ قېلىپ ، خېلى ۋاقىتلارغىچه ساقىيالمىغان . ئو هەرگىز هەممىدىن گومان قىلمىدىغان ، ئاسان قورقىدىغان ئادەم ئەمەس ئىكەن . ئو كوپ يىللاردىن بېرى چىكاگو شەهرىدىكى ئامانلىقى ئىزچىل ناهايىتى ناچار كېسەللىكلەرگە تولغان رايونلارنىڭ بىرىده ۋەزىپه ئوتىگەن ، ئو جىنايەتچىلەرنى تونوغاچقا ، دائىم قەبىھ جىنايەتچىلەرنى توتوشقا ئەۋەتىلگەن . ئو قاتناشقان ‹قورال-لىق › توقونوشلارنىڭ سانى هېسابسىز ، بىر قېتىم سىستول نامى پور كەتكەن بىر ‹مەرگەن › ناهايىتى يېقىن جايدىن ئونىڭ كاللا-

سىغا قارىتىپ ئوق چىقارغان . ئۇ مۇشۇنداق ئىشلارغىمۇ ناھايىتى تەمكىن مۇئامىلە قىلغان ، ھەرگىز قورقۇپ قالمىغان . لېكىن ئۇ ئۆزىنىڭ بۇ كېسىلىگە پۈتۈنلەي بويسۇنغان . قورقۇنچ مۇشۇ ئارقىلىق پەيدا بولغان ؛ بىر ياماندىن نىمىتىلىك ئادەم ئۇنى ئىشىنى جايىدا بىر تەرەپ قىلالمىغان دەپ سوتقا ئەرز قىلغان . ئۇ مۇشۇ سەۋەبتىن سوت كوللېگىيەسى تەرىپىدىن سوراق قىلىنغان .

14 . بۇ ئىش ئۇنى چوڭقۇر قايغۇ ئىچىگە سۈرەپ كىرگەن . ئۇ گۇناھسىز ، ئۇ خورلۇق ھېس قىلغان ، ئۆزىنىڭ سوراقتا چاقىرتىلغانلىق تۇپەيلى خىزمەتتىن توختىتىلىش ھەتتا خىزمەتتىن ھەيدىلىشىدىن قورققان . كېچىچە ئۇيقۇسى كەلمىگەن : ئۆزىنىڭ ئەسلىدە ئېرىشىشكە تېگىشلىك ياخشى نامدىن قۇرۇق قېلىشىدىن ، ئائىلىسىگە زىيان يېتىشىدىن ئەنسىرىگەن ، يەنە كېلىپ ئۇ ئۆينى رەنگە قويۇپ قەرز ئالغان ئىكەن . ئاستا ـ ئاستا ئۇ بىئارامسىزلىنىشقا باشلىغان ، ئارقىدىنلا ئۆزىنىڭ ناھايىتى تۇراقسىزلىقىنى ھېس قىلغان . مانا مۇشۇنداق ھالقىلىق پەيتتە ، دوستى ھېسداشلىق قىلىپ ئۇنىڭغا قايغۇ روھىي كېسەلنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدىغانلىقىنى ئېيتقان . بۇ ئارىلىقتا مۇنداق قەدەم ـ باسقۇچ بار : يۇزى چۈشۈپ كېتىشتىن ، ۋەيران بولۇشتىن ، سارالىق بولۇپ قېلىشتىن ئەنسىرەشتىن ئىبارەت . لېكىن بىمار ئۆزى بۇلارنىڭ ھەممىسىنى چۈشىنەمدۇ ؟ياق ، ئۇ ئۆزى جىددىي ئەنسىرەش ئىچىگە چۆككەن بولۇپ ، ھەمىشە ئازابلىنىپ ئىشەنچىسىنى يوقتىدۇ . يۆنىلىشتىن ئادىشىپ قالىدۇ .

15 . دوختۇر ئۇنىڭ يوشۇرۇن ئېڭىدىكى كېسەللىكنىڭ يىلتىزىنى تېپىپ چىققاندا ، بارلىق قورقۇنچنىڭ ئۇنىڭ ئىچكى دۇنياسىدىن كەلگەنلىكىنى ، بۇنى ئۇنىڭغا ئېنىق بىلدۈرۈشنى مەقسەت قىلغان . شۇڭلاشقا ، ئۇ بۇ قورقۇنچلارنى تۈپ يىلتىزىدىن تۈگىتىشكە بەل باغلىغان . تەبىئىي ھالدا ئۇنىڭ كىسىلىمۇ ساقايغان .

16 . يوشۇرۇن ئاڭ پىسخىكىسىنىڭ كېسەل بولۇش ئۇسۇلى ئاستا خاراكتېرلىك بولۇپ ، ئۇنىڭ كېسەل بولۇشى (كېسەللىك

ىنىڭ يۇز بېرىشى) كۆپىنچە هاللاردا نۇرغۇن يىل داۋاملاشقان مەلۇم خىل روهىي كەچمىش تۇپەيلىدىن بولىدۇ. بۇ كەچمىشنى ئىزچىل كۆڭلىدە چىڭ ساقلاپ كەلگەنلىكى ئۈچۈن ئەڭ ئاخىرىدا بۇ كېسەل كېلىپ چىققان. ئۇ يوشۇرۇن ئاڭدىكى جىسمانىي جەھەتتىن ئەمەس بەلكى روهىي جەھەتتە - كەسپى ئاتالغۇ بويىچە ئېيتقاندا «يىرىكلىق ئىششىق» دەپ ئاتالغان نەرسىنى شەكىللەندۈرىدۇ.

17. بىر ئايالنىڭ كۆپ يىللاردىن بېرى پۈتۈن بەدىنى ئاجىزلاپ كەتكەن كېسەللىك ئەھۋالىدا ئازراقمۇ ياخشىلىنىش بولمىغان. پىسخىكا تەھلىلچىسى كېسەللىكنىڭ سەۋەبىنى ئېنىقلاشقا كىرىشكەن. ئۇ دەسلەپتە بەزى تاق سۆزلەرنى ئوقۇپ بېرىپ ئۇنىڭ ئىدىيەسىگە بىر قاتار ئۇقۇملارنى سىڭدۈرگەن: ئۇستەل، كىتاب، گىلەم، جۈڭگولۇقلار دېگەندەك. ئۇ «جۈڭگولۇقلار» دېگەن سۆزنى ئوقۇغان ۋاقىتتا، بىمارنىڭ كەيپىياتىدا تۇيۇقسىز هەيرانلىق ئىپادىسى كۆرۈلگەن. تەھلىلچى ئۇنىڭدىن: بۇ سۆز قانداق ئىشلارنى ئېسىگە سالغانلىقىنى، نېمە ئۈچۈن هەيران بولغانلىقىنى سورىغان. ئۇ ئايالنىڭ ئېيتىشچە، بالىلىق ۋاقتىدا، ئۇ دائىم بىر يېقىن دوستى بىلەن بىر جۈڭگولۇقنىڭ كىر يۇيۇش دۇكىنى ئەتراپىدا ئويناپدىغان بولۇپ، هېلىقى جۈڭگولۇق ئىشىك ئالدىدىن ئۆتكەندە، ئۇلار دائىم ئۇنىڭغا تاش ئېتىپ پاراكەندىچىلىك سالغان. بىر كۈنى، هېلىقى جۈڭگولۇق تۇيۇقسىز بىر چوڭ قىڭغاقنى ئېلىپ ئۇلارنى قوغلىغان، ئۇلار قورقىنىدىن جېنى چىقىپ كەتكىلى قىل قالغان. پىسخىك تەھلىلچى كېسەللىكنىڭ سەۋەبىنى تاپقانلىقىنى مۇقەررەرلەشتۈرگەن. بۇ ئىشنى كېچىكتۈرۈشكە بولمايتتى. ئۇ ئۇنىڭغا تېخىمۇ كۆپ تاق سۆزلەرنى ئوقۇپ بەرگەن. ئۇ «سۇ» دېگەن بۇ سۆزنى ئېيتقان ۋاقىتتا، ئايالدا يەنە قورقۇش ئىپادىسى كۆرۈلگەن بالىلىق دەۋرىدە يۈز بەرگەن ئىشنى سۆزلەپ بەرگەن. بىر كۈنى ئۇ ئىنىسى بىلەن بىرلىكتە پورتتا ئويناۋاتقان ۋاقىتتا، ئېهتىياتسىزلىقتىن ئىنىسىنى سۇغا ئىتتىرىۋەتكەن، ئىنىسى تۇنۇ-

جۇقۇپ ئۆلگەن . ئۇ كۆپ يىللار ئىلگىرىكى ئىش . ئەينى ۋاقىتتا ئۇ تېخى گۆدەك ئىكەن . دوختۇر ئۇنىڭدىن ھازىرغا قەدەر ئۇ ئىشلارنى ئۇنتۇپ كەتكەن ياكى ئۇنتۇپ كەتمىگەنلىكىنى سورىغاندا ، ئۇ ئايال : «ياق ، مەن كۆپ يىللار ئىلگىرى ، بەلكىم 15 يىل ياكى 20 يىل ئىلگىرى ئەسلىگەن » دەپ جاۋاب بەرگەن .

18 . بۇ جاۋابنى ئاڭلىغاندىن كېيىن ، دوختۇر ئۇنى داۋالاش-نىڭ يولىنى تاپقاندەك بولغان . ئەينى ۋاقىتتا ، ئۇ بىر ساناتورىيەدە بولۇپ بىر سىستېما ھالىدىن خەۋەر ئالىدىكەن . دوختۇر ئۇنىڭغا : مەن سېستراغا جۇڭگولۇق ۋە ئىنگلىز ھەققىدىكى كەچۈرمىشلەرنى سىزگە كۇندە سۆزلەپ بېرىشنى تەۋسىيە قىلىمەن . توختىماي سۆز-لەۋبرىك ، ھېچقانداق تەسىر قىلمىغانغا كەيپىياتىڭىزدا ھېچقانداق داۋالغۇش يۇز بەرمىگەنگە قەدەر سۆزلەك . ئاندىن كېيىنكى ئىكە-كى- ئۇچ ھەپتە ئىچىدە مېنى ئىزدەك ، دېگەن . ئۇ دوختۇرنىڭ تەلىپى بويىچە ئىش كۆرگەن ، 6 - كۇنىگە قەدەم قويغاندا ، ئۇ پۈتۇنلەي ساقىيىپ كەتكەن . بۇ كەچۈرمىشنى قايتا - قايتا سۆز-لەش نەتىجىسىدە ئۇنىڭ ئاشكارا ئاڭ پىسخىكىسىدا ھېچقانداق پەيدا بولمىغان . ھېچقانداق ھاياجانلىنىش ئالامىتى كۆرۈلمىگەن . بېشا-رەت يوشۇرۇن ئاڭغا بۇ ئىشلار ئۇچۇن قايغۇرمايدىغان دەرىجىدە مۇشۇنداق بىر - بىرلەپ سىڭىپ كىرىدۇ . بۇ ئارقىلىق 20 نەچچە يىل داۋاملاشقان قورقۇنچ بۇزۇپ تاشلانغان . يوشۇرۇن ئاڭدىكى كېسەللىك ھالىتى پىسخىكىدىن مۇشۇنىڭ بىلەن يوقالغان .

19 . مۇكەممەل خاتىرە يوشۇرۇن ئاڭ تەپەككۇرىدا ئىزچىل مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدۇ ، تۇغۇلغاندىلا قوراشتۇرۇلۇپ تەييارلانغان بولىدۇ . ھەر بىر يېڭى تۇغۇلغان بوۋاق ناھايىتى تەبىئىي ھالدا ئەجدادلىرىنىڭ بەزى ئالاھىدىلىكلىرىگە ۋارىسلىق قىلغان بولۇپ ، بۇ خاراكتېرلا يوشۇرۇن ئاڭغا كىرگۈزۈلىدۇ . تەنىنىڭ ھاياتى ياكى سالامەتلىكى ئۇلارغا ئېھتىياجلىق بولغاندا ئۇلار كۆكرەك كېرىپ چىقىپ ئۆز رولىنى جارى قىلدۇرىدۇ .

20 . ئادەمنىڭ تۇغۇلۇش ، ئۆسۈش ، ياشاش ، ئۆلۈش قاتار-

لىقلارنىڭ ھەممىسى ناھايىتى تەبئىي بولىدۇ . خۇددى دەرەخنىڭ چېچەكلەپ ، مېۋە بېرىپ ، مېۋىسىنىڭ ساپىقىدىن ئۈزۈلگىنىگە ئوخشاش . بىز مەلۇم خىل ئەھۋاللارغا ئۇچرىغاندا ، يوشۇرۇن ئاڭ بىر تەرەپ قىلىدۇ . توسقۇنلۇققا ئۇچرىسىمۇ ئۇ يەنە ئەسلىگە كەلتۈرەلەيدۇ . بەزى ئىشلارنى سىز ئۇنتۇپ كەتكەن بولسىڭىزمۇ لېكىن يوشۇرۇن ئاڭ تەپەككۇرى ئۇنى يەنىلا ساقلاپ قويالايدۇ . ئاشكارا ئاڭ تەپەككۇرى مەسىلىنى ئويلاشمىغان ۋاقىتتا ، يوشۇرۇن ئاڭ تەپەككۇرى بىرىنچى بولۇپ ئويغىنىدۇ .

21 . بىر مەسىلىگە سەل قاراش قانداق ئىش ؟ بۇنى بىلمەك تەس ئەمەس . بىز قاتتىق ئۇخلاۋاتقان ۋاقىتتا ، يوشۇرۇن ئاڭ توختىماي خىزمەت قىلىدۇ ھەمدە ئۇنى بىر تەرەپ قىلىدۇ ؛ ئېھتىياتسىزلىقتىن نەرسىمىزنى يىتتۈرۈپ ، تېرىكىپ ئاچچىقلىنىپ كەتسەكمۇ تاپالمايمىز . ئاشكارا ئاڭ ئۇمىدسىزلەنگەن ۋە ئىزدەشتىن ۋاز كەچكەن ۋاقىتتا ، بىز نەرسە يىتتۈرگەن ئورۇن ناھايىتى ئاسانلا يوشۇرۇن ئاڭدا نامايان بولىدۇ .

22 . سىز قانداقلىكى قىينىچىلىقتا يولۇقسىڭىز ، ئاشكارا ئاڭ تەپەككۇرىڭىزنى بۇ ئىشتىن ۋاز كېچىشكە قايىل قىلالىسىڭىز ، تېرىكىش ، ئەنسىرەش ، جىددىيلىشىش ۋە قىينىلىشنى تەرك قىلىشىڭىزلا يوشۇرۇن ئاڭنىڭ يىتەكچىلىكىدە قىينىچىلىقتىن قۇتۇلىسىز . يوشۇرۇن ئاڭ داۋاملىق ساغلام ۋە ئىناق ھالەتكە مايىل بولىدۇ . مەسىلەن : سۇ ئۈزۈشنى بىلمىسىڭىز سۇدا چۆكۈپ كېتىسىز . قۇتقۇزۇش خادىمى سىزنى قۇتقۇزغىلى كەلگەن ۋاقىتتا ، ئۇنىڭ بوينىنى چىڭ قۇچاقلىۋالسىڭىز ، ئۇنىڭ ھەرىكىتىگە توسقۇنلۇق قىلىسىز ، قۇتقۇزۇش ئىشى تەس بولۇپ قالىدۇ ، ھەتتا قۇتقۇزۇش ئىشىغا قىينىچىلىق ئېلىپ كېلىسىز ، ھەتتا قۇتقۇزۇش ئىشى مەغلۇپ بولىدۇ . ئەمما ، خاتىرجەم ھالدا ئۆزىڭىزنى ئۇنىڭغا تاپشۇرسىڭىز ، ئۇ سىزنى سۇ يۈزىگە ئېلىپ چىقىدۇ . جەزملەشتۈرۈشكە ئەرزىيدىغان يېرى شۇكى ، ھەر قېتىملىق قىينىچىلىقتا يوشۇرۇن ئاڭنىڭ مەۋجۇت بولۇپ تۇرۇشى ئۇ دەل قۇتقۇزۇش

خادىمى رولىنى ئۆتەيدۇ ، سىزگە ياردەم بېرىدۇ . سىز ئاشكارا ئېگىزلىكىنى جىددىيلىشىشتىن توختىتىپ ، ئەنسىرەشنى تۇگىتىپ ، قىينىلىشتىن ۋاز كېچىشكە ئۆزىگىزنى كۆندۈرەلمىسىگىزلا يوشۇرۇن ئاڭنىڭ يېتەكلىشى ئارقىسىدا قىينىچىلىقتىن قۇتۇلۇپ چىقالايسىز .

23 . پەرەز قىلىپ باقايلى ، ناۋادا ئاشكارا ئاڭ تەپەككۇرى تېرىقتەك كىچىك ئىشلارغا ناھايىتى ئاچچىقلىنىپ يۇرسە ، ئۇ ھەر قېتىم ئۇ ئاچچىقلانغاندا ، تەسىر يوشۇرۇن ئاڭ تەرەپكە يۆتكىلىدۇ . كەينى - كەينىدىن كەلگەن تەسىر يوشۇرۇن ئاڭنى پاراكەندە قىلىۋېتىدۇ . توختىماي تەكرارلىنىپ تۇرىدىغان غەزەپلىنىشكە يوشۇرۇن ئاڭ ئادەتلىنىپ قالىدۇ ، ئۇنىڭغا توسقۇنلۇق قىلىدىغان كۈچ-مۇ بارغانسېرى ئاجىزلايدۇ . بۇ خىل ئەھۋال داۋاملىشىۋەرسە ، ئاشكارا ئاڭ تەپەككۇرى ناھايىتى ئاسانلا سىرتقى دۇنيادىن كەلگەن غىدىقلىنىشنىڭ تەسىرىگە ۋە ئۆزىنىڭ ئىچكى دۇنياسىدىكى ئادەتـ-نىڭ تەسىرىگە ئۇچراپ ، تەسىر ۋە ئەكس تەسىرنىڭ نەتىجىسىدە ، ھامان غەزەپلىنىدىغان بولۇپ قالىدۇ . غەزەپلىنىشنىڭ ئالدىنى ئېلىش ناھايىتى تەسلىشىپ كېتىدۇ . ئاشكارا ئاڭ تەپەككۇرنىڭ ھەر قېتىملىق خاپا بولۇشى يوشۇرۇن ئاڭغا نورمىدىن ئارتۇق تەسىر ئېلىپ كېلىدۇ . بۇ تەسىر يەنە خاپا بولۇشقا تۇرتكە بولۇپ ناچار دەۋرلىنىش يۈز بېرىدۇ .

24 . غەزەپلىنىش بىر خىل ھىنورمال ھالەتكە تەۋە ، ھەر قانداق ھىنورمال ھالەتنىڭ ئۆزى جازالاشنى ئۆز ئىچىگە ئالغان بولىدۇ . بەدەندىكى مەلۇم ئىممۇنىتېت كۈچى (ئەڭ ئاجىز) جايدا ، بۇ خىل جازالاش ناھايىتى تېزلىكتە تەسىر كۆرسىتىدۇ . مەسـ-لەن : ئاشقازىنىڭىز ياخشى بولمىسا ، جىددىي خاراكتېرلىك ھەزىم قىلىش ناچارلىشىش كېسىلىگە گىرىپتار بولىسىز ، ئاخىرىدا ئاستا خاراكتېرلىك تۈسنى ئالىدۇ . بەزى ئادەملەر بىرايىت كېسىلىگە ، يەنە بەزىلەر رېماتىزم كېسىلىگە ئوخشاش كېسەللىكلەرگە گىرىپتار بولىدۇ .

25 . ناھايىتى ئېنىقكى ، ئۇ ئەھۋاللارنىڭ ھەممىسى نەتىجە-سەۋەب يوقىتىلسىلا ، نەتىجىمۇ شۇنىڭغا ئەگىشىپ يوقىلىدۇ . ناۋادا سىز (خىيال) ، سەۋەب - ھالەت - نەتىجە ئىكەنلىكىنى بىلسە-ڭىز ، دەرھال ئۆزىڭىزنى كونترول قىلىدىغان ئويىنى بەلگىلەيسىز . غەزەپلىنىش ۋە باشقا ناچار پىسخىكا ئادەتلىرىنى يوقىتىسىز ؛ ھە-قىقەتنىڭ ئۆزى تەدرىجىي ئېنىق ۋە مۇكەممەل بولغان ۋاقىتتا ، ئادەت ھەمدە شۇنىڭغا مۇناسىۋەتلىك بولغان ھەر بىر ئىش يوقىلىدۇ ھەمدە (كونا ئادەت) مۇ ئۇن - تىنسىز ھالدا ۋەيران قىلىنىدۇ .

26 . غەزەپلىنىشلا شۇنداق بولۇپ قالماستىن ، قورقۇش ، ھەسەت قىلىش ، ئالداش ، جىنسىي ھەۋەس ، ئاچ كۆزلۈكنىڭ ھەممىسى شۇنداق بولىدۇ ، ھەممىسى يوشۇرۇن ئاڭغا ئۆزگىرىپ ئەڭ ئاخىرىدا بەدەنده مەلۇم خىل كېسەللىك ھالىتىنى پەيدا قىلە-دۇ . تەجرىبىلىك پىسخىكا تەھلىلچىسى كېسەللىكنىڭ ئالاھىدىلە-كىگە ئاساسەن كېسەللىك سەۋەبىنى تېپىپ چىقىدۇ .

27 . «بىزنىڭ يوشۇرۇن ئاڭ تەپەككۇرىمىز» دېگەن كىتابتا فىرىدىرىك . پېرىس بىزگە مۇنداق دەيدۇ : ھەممىگە مەلۇمكى ، بارلىق شەيئىلەر ئازدۇر - كۆپتۇر بېشارەتنىڭ تەسىرىگە ئاسانلا ئۇچرايدۇ . بېشارەتكە ھەم ئىجابىي ، ھەم سەلبىي ئىنكاس بىلدۇرە-دۇ ، ھەم قوبۇل قىلىدۇ ، ھەم قارشىلىق كۆرسىتىدۇ . بىز بۇ يەردە يوشۇرۇن ئاڭغا مەنسۇپ بولغان بىر خىل تىزگىنلەش كۇچى-نى بايقايمىز . جىنايەتچىگە نىسبەتەن ، مەلۇم خىل جىنايەتنىڭ يامرىشى بېشارەتكە بولغان تەقلىدىي ئىنكاسنى كۆرسىتىپ بېرىدۇ . گېزىتتىكى تەپسىلىي خەۋەر ، تەرەپ - تەرەپتىن ئېلىپ بېرىلغان زوراۋانلىققا ئالاقىدار مۇھاكىمىلەر شۇبھىسىزكى مۇشۇ خىل بېشا-رەتنى سىڭدۈرىدۇ . شۇڭلاشقا كۇچلۇك ئىپتىدائىي ھېسسىيات ئۇي-غىتىلىپ ئەڭ دەسلەپكى يوشۇرۇن ئاڭنىڭ تىزگىنلەش كۇچى (بۇ خىل تىزگىنلەش كۇچى جىنايەت ئۆتكۈزۈش ئېھتىماللىقى بولغان ئادەمدە ئادەتتىكى ئادەمگە قارىغاندا ئاجىزراق ئىپادىلىنىدۇ) يوشۇ-رۇن ئاڭدا توختاپ قالىدۇ ھەمدە ئۇزلۇكسىز چوڭىيىپ ئاخىرىدا

ناھايىتى قۇدرەتلىك تۈس ئالىدۇ ، كۈچلۈكلۈك جازالاشقا بولغان قورقۇنچتىن غالىب كېلىش دەرىجىسىگە بېرىپ يېتىدۇ . بۇ ئارقىلىق ئادەمنىڭ ھەرىكىتى پۈتۈنلەي كونترول قىلىنىپ ، جىنايەت شەكىللىنىدۇ ، ئادەتتىكى ئادەملەردە تېخىمۇ كۈچلۈك يوشۇرۇن ئاڭ تىزگىنلەش كۈچى بار . گەرچە ئوخشاش بېشارەتكە يولۇققىمۇ ، پاسسىپ ئىنكاس قايتۇرىدۇ . ھەم غەزەپلىنىش ، ھەم ئۇمىد ئارقىلىق جىنايەت جازالىنىدۇ . ئويغىتىلغان ئىپتىدائىي ھېسسىيات ئېنېرگىيە چىقارسا ئاخىرىدا جىنايەت يولىغا قەدەم تاشلاش زادىلا يۈز بەرمەيدۇ . بۇ ئەھۋالغا قارىتا ، ناھايىتى قىزىقارلىق بىر ھادىسىنى بايقايمىز : كىشىلەر دائىم جىنايەتتىن كۈچلۈك بولغان ئىپتىدائىي زوراۋانلىق (مەجبۇرلاش كۈچى) ئارقىلىق جازالاش ئېلىپ بارىدۇ . بۇ خىل ھادىسە روھىي ئاناليزچىلارنىڭ نەزىرىدە ئەملىيەتتە شەخسنىڭ يوشۇرۇن ئېڭىنى تىزگىنلەش كۈچىنى كۈچەيتىدىغان بىر خىل ئۇسۇل دەپ قارىلىدۇ .

ئەقىل ـ پاراسەتكە ئىگە بارلىق ئىدىيەنى كىشىلەر تالاي قېتىم ئويلىغان : لېكىن ئىدىيە ھەققى ئۆزىگە ئايلانغاندا ، بىز سەممىيلىك بىلەن ئىدىيەنى ئىدىيە تەجرىبىلىرىمىزدە يېلتىز تارتقانغا قەدەر قايتا ئويلىشىمىز كېرەك .

گىيوتى

13 - ساۋاق : گۈزەل روھىي كارتىننى خىيال قىلىش

1 . بارلىق ئالىي مەكتەپلەرنىڭ ھەممىسى دېگۈدەك كۆپ يىللار ئىلگىرىلا پىسخولوگىيە دەرسىنى تەسىس قىلغان ، پىسخولوگىيە پېنىنى تەتقىق قىلىش بارغانسېرى مۇھىم بولۇپ قالغان . پىسخولوگىيە پېنىنىڭ مەزمۇنى شەخسنىڭ ئېڭىنى كۆزىتىش ۋە تەھلىل قىلىش ، تونۇش ۋە تۇرگە ئايرىش قاتارلىقلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ . لېكىن بۇ پەن شەخسنىڭ ياكى ئاشكارا ئاڭنىڭ ئۆزلۈك ئاڭ تەپەككۇرنىڭ بارلىق مەزمۇنلىرىنى ئۆز ئىچىگە ئېلىپ بولالمىغان ئىدى .

2 . يېڭى تۇغۇلغان بوۋاقلارنى تەتقىق قىلىش ئارقىلىق ، ئالىملار ھەيرانلىق ئىلكىدە مۇنۇلارنى بايقىغان : بوۋاق تېنىنىڭ ئىچكى قىسمىدا ناھايىتى مۇرەككەپ ، ناھايىتى تەرتىپلىك ھەرىكەت ئۇزلۇكسىز ئېلىپ بېرىلىۋاتقان بولىدۇ ، لېكىن ، بوۋاقنىڭ ئاشكارا را ئاڭ تەپەككۇرى بۇ پائالىيەتلەرنى تونۇيالمايدۇ ھەم بۇ خىل ھەرىكەتنى پەيدا قىلالمايدۇ ، ياكى بۇ ھەرىكەتلەرنىڭ ئېلىپ بېرىلىشىغا كاپالەتلىك قىلالمايدۇ ، شۇنداقلا بۇ ھەرىكەتنى پىلانلاشنى مۇ ئۇقمايدۇ ، لېكىن بۇ ھەرىكەتلەرنىڭ ھەممىسىدە ئەقلىي ئىقتىدار نامايان قىلىنغان بولۇپ ، بۇ ناھايىتى مۇرەككەپ ، ناھايىتى تەرتىپلىك ئەقلى ئىقتىدار ھېسابلىنىدۇ . كۆپ خىل ئەھۋاللاردا ، بوۋاقنىڭ ئەتراپىدىكى ھېچقانداق ئادەم تەندىكى ھاياتلىقنىڭ ناھايىتى مۇرەككەپ جەريانىدا زادى نېمە ئۈز بېرىدىغانلىقىنى ئازراقمۇ بىلمەيدۇ .

3 . ئادەم بەدىنىدە ئۈز بېرىۋاتقان ئۇرەكنىڭ سوقۇشى ، ئېمەكلىكنىڭ ھەزىم بولۇشى ، بەزنىڭ سۈيۇقلۇق ئاجرىتىپ چىقىرى-

شى ، مىتابولىزىم قاتارلىق بارلىق مۇرەككەپ جەريانلارنى ئەستايىدىل تەتقىق قىلىش ئارقىلىق ، ئالىملار مۇنداق يەكۈنگە ئېرىشكەن : ئادەم بەدىنىدىكى بىر خىل ناھايىتى يۇقىرى ئەقلىي ئىقتىدارغا ئىگە تەپەككۇر بۇيرۇقى بۇلارنىڭ ھەممىسىنى خۇددى بىر كۆرۈنمەس كۈچ - قۇدرەتكە ئوخشايدۇ . بۇ ئادەم تېنىنى تەشكىل قىلىدىغان مىليونلىغان ھۈجەيرە ئىچىدە رولىنى جارى قىلدۇرۇۋاتقان كۈچ بولسا دەل تەپەككۇردىن ئىبارەت . تېخىمۇ توغرا قىلىپ ئېيتقاندا ئۇ يوشۇرۇن ئاڭ . چۈنكى ئۇ بىزنىڭ ئاتالمىش «ئېڭىمىزنىڭ» سىرتقى قىسمىدا ئۆزىنى بىلىندۇرمەي ئۆزىنىڭ رولىنى جارى قىلدۇرىدۇ .

4 . تەتقىق قىلىشقا قۇلايلىق بولسۇن ئۈچۈن ، ئالىملار يوشۇرۇن ئاڭ تەپەككۇرنى ئىككى قاتلامغا بۆلگەن . بىرىنچى خىل قاتلامدىكى يوشۇرۇن ئاڭ ھەممە ئادەمنىڭ ئۆزى بىلەن باغلىنىشلىق . مەلۇم مەنىدىن ئېيتقاندا ئۇ ئۆزىگە ئادەمنىڭ يوشۇرۇن ئېڭى دەپ قارىلىدۇ ، لېكىن تېخىمۇ چوڭقۇر قاتلامدىن ئېيتقاندا ، ئۇ يەنە ئاتالمىش «ئۇنىۋېرسال يوشۇرۇن ئاڭ»نى قوشۇۋالغان ياكى «ئالەملىك ئاڭ»نى قوشۇۋالغان . بۇ مەسىلىنى چۈشەندۈرۈش ئۈچۈن مۇنداق ئوبرازلىق بىر مىسالنى كەلتۈرۈشكە بولىدۇ : سىز مېچىگان كۆلىدىكى جىلغىلاردىن ھالقىپ كېتىدىغان دولقۇنلارنى ئويلاپ بېقىڭ ، ئۇلار نۇرغۇنلىغان يەككە يوشۇرۇن ئاڭغا ۋەكىللىك قىلىدۇ ؛ ئۇنىڭدىن كېيىن ، سۇنىڭ يەنە باشقا سۇ يۈزى بىلەن ئوخشاش ئېگىزلىكتىكى سۇ يۈزىنى ئويلاپ بېقىڭ . مەلۇم مەنىدىن ئېيتقاندا ، بۇلار دولقۇنغا ئەگىشىپ يۆتكىلىدۇ . (قارىماققا) باشقا سۇ يۈزى بىلەن ھېچقانداق پەرقى يوق ، لېكىن ئاستىنقى قىسمى ئەڭ چوڭقۇر قاتلامدىكى يۆتكەلمەيدىغان ھەجىمى چوڭ سۇنى ئۆزىگە قوشۇۋالغان بولۇپ ، ئۇلارنى ئېنىق ئاجراتماق قىيىن . ئۇنداقتا كۆلدىكى بۇ ئوچ قاتلاملىدىكى سۇ سىزنىڭ ئۆزلۈك ئېڭىڭىزنى) ، يەككە يوشۇرۇن ئېڭىڭىزنى ۋە ئۇنىۋېرسال يوشۇرۇن ئېڭىڭىزنى چۈشەندۈرۈپ بېرىدۇ . ئەمدى

بىز ئالەملىك ئاڭدىن شەخسنىڭ يوشۇرۇن ئېگى ، شەخسنىڭ يوشۇ-
رۇن ئېگىدىن ئۆزلۈك ئېگىنىڭ پەيدا بولىدىغانلىقىنى بىلدۇق .
5 . ھەر بىر ئادەم گۆدەك بالىلىق دەۋرىدە ، ئۇنىڭ بارلىق
ھەرىكىتىنى يوشۇرۇن ئاڭ كونترول قىلىدۇ . يېشىنىڭ چوڭىيە-
شى ۋە تەپەككۇرنىڭ تەرەققىي قىلىشىغا ئەگىشىپ ئاشكارا ئاڭ
ئۇستۇنلۇكىنى ئىگىلەشكە باشلايدۇ . كىشىلەر بىلىپ - بىلمەي
ئاڭلىق ئاڭغا ئىگە بولىدۇ . مەلۇم مەنىدىن ئاشكارا ئاڭ قائىدىسە-
نىڭ مەۋجۇت ئىكەنلىكىنى ھېس قىلىدۇ . بۇ قائىدىلەر ھەققانە-
يەت ، ئاق كۆڭۈللۈك ، سەمىمىيلىك ، پاكلىق ، ئەركىنلىك ، مە-
ھىر - شەپقەت قاتارلىقلار ئارقىلىق ئىپادىلىنىدۇ . ئۇ ئۆزىنى
بۇلار بىلەن بىرلەشتۈرىدۇ ، ئۇلارنىڭ كونترول قىلىشىغا بارغاد-
سېرى ئۇچرايدۇ . ئاشكارا ئاڭ تەدرىجىي يوشۇرۇن ئاڭنىڭ ئورنە-
نى ئىگىلەپ يېتەكچى ئورۇننى ئىگىلەيدۇ .
6 . ئۆسۈپ يېتىلىش ئۇچۇن تىرىشمايدىغان ، ئۆسۈپ يېتە-
لمىشىنىڭ ئىنچىكە تەپسىلاتلىرىغا دىققەت قىلمايدىغان ئادەم يوق .
چۇنكى ئۆسۈپ يېتىلىش جەريانى بىر يوشۇرۇن ئاڭ جەريانى . بىز
ھەرگىز ئاڭلىق ھالدا ھاياتلىق جەريانىنى باشتىن كەچۈرمەيمىز .
بارلىق مۇرەككەپ تەبىئىي جەريان - يۇرەكنىڭ سوقۇشى ، يېمەك-
لىكنىڭ ھەزىم بولۇشى ، بەزلەرنىڭ سۈيۇقلۇق ئاجرىتىپ چىقە-
شى ، يۇكسەك تەرەققىي قىلغان پىسخىكا ، بولارنىڭ ھەممىسىگە
ئەقلىي ئىقتىدار ئېھتىياجلىق . شەخسنىڭ ئېگى ياكى تەپەككۇرى
بۇ مۇرەككەپ مەسىلىنى بىر تەرەپ قىلىپ كېتەلمەيدۇ . شۇڭلاش-
قا ، ئۇلار ھەممىگە مۇڭاپىق كېلىدىغان ئۇنىۋېرسال ئىدىيە تەرىپە-
دىن كونترول قىلىنىدۇ . بۇ خىل ئۇنىۋېرسال ئىدىيە شەخسنىڭ
تېنىدە بىز بۇنى يوشۇرۇن ئاڭ دەپ ئاتايمىز . تەپەككۇر بىر خىل
روھىي پائالىيەت ، تەپەككۇر ئىجادچانلىققا ئىگە . شۇڭلاشقا يوشۇ-
رۇن ئاڭ تەپەككۇرى بارلىق ھاياتلىق فۇنكسىيەلىرىنى ۋە ئۆسۈپ
يېتىلىش جەريانىنى كونترول قىلىپلا قالماي ، ئۇ يەنە ئەسلىمە ۋە
ئادەتنىڭ قونالغۇسىدۇر .

7 . «ئورتاق ماس كېلىدىغان ئىدىيە» بەزىدە دەرىجىدىن تاشقىرى ئاڭ يۈكسەك ئاڭ دەپمۇ ئاتىلىدۇ . بەزىدە «ئىلاھىنىڭ تەپەككۇرى» دەپمۇ ئاتىلىدۇ . يوشۇرۇن ئاڭ بەزىدە سۇبيېكتىپ تەپەككۇر ، ئاشكارا ئاڭ ئوبيېكتىپ تەپەككۇر دەپ ئاتىلىدۇ . لېكىن ، ئېسىمىزدە چىڭ تۇتۇشىمىز كېرەككى ، سۆز پەقەت ئىدىيە قاچىلاش ئۈچۈنلا ، لېكىن تىلنىڭ ئۆزىدە ئىدىيە يوق ، «كۆرەڭلەپ خۇددىنى بىلمەي سۆزلەش» دەل مۇشۇ تەرەپنى بىلدۈرىدۇ .

8 . يوشۇرۇن ئاڭنىڭ «يوشۇرۇن» ئاڭ دەپ ئاتىلىشىنىڭ سەۋەبى ئۇنىڭ رولىنى كۆرگىلى بولمايدۇ . بۇ خىل ئاڭنىڭ تەسىرى ئۆزلۈكسىز يۈز بەرگەنده ، بىز دائىم دېگۈدەك ئۇنى تولۇق ھېس قىلالمايمىز . شۇ تۈپەيلى ، ئۇ تەپەككۇرنىڭ يوشۇرۇن ئاڭ قىسمى دەپ ئاتىلىدۇ . بۇ ئارقىلىق ئاشكارا ئاڭ قىسمىدىن پەرقلەندۈرۈلىدۇ . بۇ قىسمى بىز ھېس قىلالايدىغان ھېسسىي تونۇش ئارقىلىق رولىنى جارى قىلدۇرىدۇ . بىز ئۇنى «ئۆزلۈك ئېڭى» دەپ ئاتايمىز . ئاشكارا ئاڭ مۇلاھىزە ، تونۇش ، ئارزۇ - ئۇمىد ۋە تاللاشنىڭ تەسىرىده مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدۇ . «ئۆزلۈك ئېڭى» دەل شەخسنىڭ ئۆزىنىڭ ئويلىنىش ، تونۇش ، ئۇمىد - ئارزۇ ۋە تاللاشنى بىلىش ئۈچۈن ھازىرلاشقا تېگىشلىك ئىقتىدارى . چوڭ مېڭە ئاشكارا تەپەككۇر قىلىدىغان ئەزا . مېڭە - يۇلۇن نېرۋا سىستېمىسى بولسا ئاشكارا ئاڭ تەپەككۇرنىڭ بەدەننىڭ بارلىق قىسىملىرى بىلەن مۇناسىۋەت باغلايدىغان نېرۋا سىستېمىسى .

9 . پۈتۈنلەي ئوخشىمايدىغان ئىككى نېرۋا سىستېمىسى — مېڭە - ئومۇرتقا نېرۋا سىستېمىسى بەدەنده سىمپاتىك نېرۋا سىستېمىسى بەدەنده مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدۇ . ئۇلارنىڭ ئۆز ئالدىغا ئىگىلىگەن ئورنى بار ھەمده ئۆزىنىڭ ھوقۇق دائىرىسى ئىچىده ئۆز ۋەزىپىسىنى ئادا قىلىدۇ . ئۇلار بىرلىكته ئىككى خىل تەپەككۇر ئۇچۈن تولۇق تەييارلىق ھالىتىده تۇرىدۇ .

10 . ئادەم بەدىنىدىكى ئوخشىمايدىغان ۋەزىپىنى ئۆتەيدىغان ياشقا ئەزا ۋە سىستېمىغا ئوخشاش بۇ ئىككى خىل نېرۋا سىستېمىسى-

سىنىڭ فۇنكسىيەسى ۋە ھەرىكىتى ئوخشاش بولمايدۇ . مېڭە - ئومۇرتقا نېرۋا سىستېمىسى ئۆزلۈك ئېڭىغا خاس ، سىمپاتىك نېرۋا سىستېمىسى يوشۇرۇن ئاڭنىڭ سەزگۈ ۋە كەيپىيات بىلەن مۇناسىۋەت ساقلايدىغان قورال . شۇڭلاشقا ، يوشۇرۇن ئاڭ ئەقىل - ئىدراكقا ئەمەس ، بەلكى كەيپىياتقا نىسبەتەن ئىنكاس قايتۇرىدۇ . چۈنكى كەيپىيات ئەقىل - ئىدراكتىن كۆپ كۆچلۈك . شۇڭلاشقا ، شەخسنىڭ ئېڭى قوللىنىدىغان ھەرىكەت داۋاملىق ئەقىل - ئىدراك چىقارغان بۇيرۇق بىلەن ئەكسىچە يول تۇتىدۇ .

11 . لېكىن بۇ ئىككى سىستېما پۈتۈنلەي ئايرىلىپ كەتمەيدۇ ، ھېچقانداق مۇناسىۋەتسىز ئەمەس ، ئەكسىچە ئىككى سىستېمىنىڭ مۇناسىۋىتى ناھايىتى يېقىن ئۆز ئارا تەسىر قىلىدىغان گىرەلەشمە مۇناسىۋەت . ئاشكارا ئاڭ بىلەن يوشۇرۇن ئاڭ پەقەت تەپەككۇرغا مۇناسىۋەتلىك بولغان تەسىرنىڭ ئىككى تەرىپى . يوشۇرۇن ئاڭ بىلەن ئاشكارا ئاڭنىڭ مۇناسىۋىتى فىلىوگىر (شامال يۆلىنىشىنى ئۆلچەش تاختىسى) بىلەن ئاتموسفېرانىڭ مۇناسىۋىتىگە ئوخشايدۇ . ئاتموسفېرادىكى ئىنچىكە ئۆزگىرىشلەرمۇ شامال يۆنىلىشىنى ئۆلچەش تاختىسى (فىلىوگىر) دا ئىپادىلىنىدۇ . ئاشكارا ئاڭ تەپەككۇرىدىكى ناھايىتى كىچىك ئادەتتىكى ئويمۇ ئاشكارا ئاڭ تەپەككۇرىدا مۇناسىپ ئۆزگىرىشلەرنى پەيدا قىلىدۇ . بۇ ئۆزگىرىشلەر بىلەن ئاشكارا ئاڭ ئوي - پىكرىدە ھېس قىلغان چوڭقۇرلۇق ھەمدە بۇ ئوي - پىكىرگە يول قويۇشتىكى كۆچلۈكلۈك دەرىجىسى ئوڭ تاناسىپ . شۇڭلاشقا ئىككى خىل تەپەككۇرنىڭ فۇنكسىيەسى ۋە ھەرىكىتى ئوخشاش بولماسلىقى بىلەن بىرلىكتە ، ئۇلار ئوتتۇرىسىدا ناھايىتى ئېنىق بىر ھەرىكەت لىنىيىسى مەۋجۇت . يەنى ئۆز ئارا پەرقلىنىدۇ ھەم مۇناسىۋىتى قارىمۇقارشىلىقىنىڭ بىر دەكلىك قانۇنىيىتىگە ئۇيغۇن كېلىدۇ .

12 . يوشۇرۇن ئاڭ تەپەككۇرنىڭ ئاساسلىق ۋەزىپىسى ، شەخسنىڭ ھاياتى ۋە سالامەتلىكىنى قوغداش . شۇڭلاشقا ، ئۇ بارلىق ئاپتوماتىك فۇنكسىيە — قان ئايلىنىش ، ھەزىم قىلىش ،

مۇسكۇلىنىڭ ھەربىكتى قاتارلىق فۇنكسىيەلەرنى نازارەت قىلىپ باشقۇرىدۇ . يېمەكلىكنى بەدەننى قۇرۇشقا ماس كېلىدىغان ماتېرىيالغا ئايلاندۇرىدۇ ھەمدە ئېنېرگىيە شەكلى ئارقىلىق ئاڭلىق ئا-دەمگە قايتۇرۇپ بېرىدۇ . ئاڭلىق ئادەم ئەقلىي ئىقتىدار ۋە جىسما-نىي پائالىيەت داۋامىدا بۇ ئېنېرگىيەدىن پايدىلىنىدۇ . بۇ جەريانىدا ئۇ ئۇنىڭ يوشۇرۇن ئېنېرگىيەسىدىن پايدىلىنىدۇ . بۇ جەريانىدا ئۇ ئۇنىڭ يوشۇرۇن ئاڭ ئىقتىدارى تەمىنلىگەن نەرسىنى پۈتۈنلەي سەرپ قىلىپ بولىدۇ .

13 . ئوقۇرمەنلەرنىڭ يوشۇرۇن ئاڭنىڭ تەرتىپ بويىچە توپلا-نىدىغان رولىنى تېخىمۇ تولۇق چۈشىنىشى ئۈچۈن بۇنى تۆۋەندىكى ئۇسۇل بويىچە چۈشەندۇرىمىز . پەرەز قىلىپ باقايلى ، سىز بىر داس سۇ ئەكىلىپ ، بىر كىچىك تاياقچە بىلەن داستىكى سۇنى ئېلەشتۇرۇڭ ، دەسلەپتە تاياقچە ئەتراپىدىلا دولقۇن ھاسىل بولىدۇ ، سىز بۇ ھەربىكتنى ئىزچىل داۋاملاشتۇرسىڭىز ، سۇ سىزنىڭ تاياقتا چۈشۈرگەن كۈچىڭىزنى ئاز - ئازدىن توپلايدۇ . ئۇزاق ئۆتمەي سىز داستىكى ھەممە سۇنى ئايلاندۇرالايسىز . بۇ ۋاقىتتا ، تاياقچىنى قويۇپ بەرسىڭىز سۇ بۇ سۇنى چالغىتقان تاياقچە بىلەن تەڭ چۆرگە-لەيدۇ ؛ ناۋادا تاياقچىنى تۇتۇۋېلىپ سۇدا تىك تۇرغۇزسىڭىز ، سۇ-نىڭ كۈچىنى ھەقىقىي ھېس قىلالايسىز . سۇ سىزنىڭ چۈشۈرگەن قارشىلىق كۈچىڭىزنى يېڭىشكە ، ھەتتا تاياقچە بىلەن بىللە ئالدىغا ئىتتىرىشكە تىرىشىدۇ . سۇنىڭ كۈچىنى يەنمۇ مۆلچەرلەش ئۈ-چۈن ، سۇنى ئېلەشتۇرگەندىن كېيىن ، يەنە ئېلەشتۇرگىڭىز كېلە-مىسە ياكى قارشى يۆنىلىشتە چۆرگىلەتسىڭىز ، تاياقچە بىلەن كۈچ-لۈك قارشىلىق كۈچىنى بايقايسىز . چۆرگىلەۋاتقان سۇنى توختا-تىشقا ئۇزۇن ۋاقىت كېتىدىغانلىقىنى ، قارشى يۆنىلىشتە چۆرگە-لەتسىڭىز قارشىلىق كۈچىنىڭ تېخىمۇ چوڭ ، كېتىدىغان ۋاقىتنىڭ تېخىمۇ ئۇزاق ئىكەنلىكىنى بايقايسىز . دەسلەپتە سىز ئازراقلا كۈچ بىلەن داستىكى سۇنى چالغىتسىڭىزمۇ ، لېكىن سۇ سىز چۈشۈر-گەن كۈچنى توپلىغاندىن كېيىن ناھايىتى كۈچىيىپ كېتىدۇ .

14 . يۇقىرىقى تەجرىبىدىن بىز مۇنداق يەكۈنگە ئاسانلا ئېرى-شىمىز : ئاشكارا ئالاقە تېپەككۇرىنىڭ نېمە قىلىشىدىن قەتئىينەزەر ، ناۋادا تەكرار ئېشىلەۋېرگەندە ، يوشۇرۇن ئالاقە ئۇنى يېغىدۇ ھەمدە (يېغىندى كۆچكە ئايلىنىدۇ) . خۇددى داستىكى سۇغا ئوخشاش . يوشۇرۇن ئالاقە قوبۇل قىلغان ھەر قانداق تەجرىبە داۋالغۇيدۇ . ناۋادا ئۇنىڭغا باشقا ئوخشاش تۇردىكى تەجرىبىنى قاتتىقلىز ، ئۇ بۇنى ئالدىدىكى تەجرىبىنىڭ ئۈستىگە قاتىدۇ . ئىزچىل ھالدا توپلايدۇ . ئاز - ئازدىن توپلاپ كۆپىيىپ ئەڭ ئاخىرىدا ئادەمنى ھەيران قالدۇرىدىغان ئۇنۇمنى پەيدا قىلىدۇ . ھەر قانداق قاتلامدىكى ھەر-كەت پەقەت ئىنسانىيەتنىڭ ئاشكارا ئېڭىنىڭ دائىرىسىگە كىرسىلا مۇشۇنداق بولىدۇ . ھەر قانداق تەجرىبە مەيلى بىزگە پايدىلىق ياكى زىيانلىق بولسۇن ، ياخشى ياكى يامان بولسۇن ، مۇشۇ قانۇنىيەتكە ئۇيغۇن كېلىدۇ . يوشۇرۇن ئالاقە بىر خىل ئاڭنىڭ پائالىيىتى . ئالاقە بولسا ئىجادچانلىققا ئىگە . شۇڭلاشقا يوشۇرۇن ئالاقە ئاشكارا ئالاقە قوبۇل قىلالايدىغان ئادەت ، ھالەت ۋە مۇھىتنى يارىتىدۇ ھەمدە ئاشكارا ئاڭنىڭ رولىنى جارى قىلدۇرۇش ئۈچۈن ئاساس ھازىرلاپ بېرىدۇ .

15 . ناۋادا سىز ئالمىدىن ھوسۇل ئالماقچى بولسىڭىز ئالدى بىلەن ئالمىنىڭ ئۇرۇقىنى تېرىشىڭىز كېرەك . بۇ قانۇنىيەت يۇقە-رى - تۆۋەن ياكى ئالىيجاناب پەس دەپ ئايرىلمايدۇ . ھەممىگە ئوخشاش مۇئامىلە قىلىنىدۇ . ناۋادا مەقسەتلىك ھالدا سەنئەت ، مۇزىكا ۋە ئىتتىكا ھەمدە ھەقىقەت ئالىيجانابلىق بىلەن مۇناسىۋەت-لىك ئوي - پىكىرنى قوبۇل قىلساق ، ئۇنداقتا ئوي - پىكىرنىڭ يوشۇرۇن ئاڭدا يىلتىز تارتقانلىقىنى بايقايمىز . تەجرىبىمىز ۋە مۇھىتىمىز ئاشكارا ئالاقە تېپەككۇرى قوبۇل قىلغان ئوي - پىكىر-نىڭ ئىنكاسى بولۇپ قالىدۇ . ناۋادا ئۆچمەنلىك ، ھەسەت قىلىش ، ھېرىسمەنلىك ، ساختا ئالىيجانابلىق ، كېسەللىك ۋە باشقا ھەرقان-داق تۇردىكى نادانلىق ياكى چەكلىملىككە ئىگە ئوي - پىكىرنى قوبۇل قىلساق ، تەجرىبىمىز ۋە مۇھىتىمىزنىڭ پىرويېكتورىيىگە

ئوخشاش ئىدىيىمىزده تەسۋىر ھاسىل قىلغانلىقىنى بايقايمىز .

بىز ئۆزىمىز خالىغانچە مۇلاھىزە قىلالايمىز . لېكىن بىزنىڭ مۇلاھىزىمىزنىڭ نەتىجىسى بىر مەڭگۈلۈك قانۇنىيەتنىڭ كونترول قىلىشىغا ئۇچرايدۇ . كونىلار مۇنداق ئېيتقان : «ئىشلار ياخشى يامان دەپ ئايرىلمايدۇ ، بۇ ئۆزىڭىزنىڭ قانداق ئويلىشىڭىزغا باغلىق . سىز قوغۇن تېرىسىڭىز پۇرچاق ئالمايسىز ، پەقەت ياخشىلىق قىلساڭ ياخشىلىق ، يامانلىق قىلساڭ يامانلىق يانىدۇ» بۇ مەڭگۈ ئۆزگەرمەس تەبىئىي قانۇنىيەت .

16 . ئادەمنىڭ ئىدىيە سىستېمىسى بىر سۈزگۈچكە ئوخشايدۇ . ئاڭ دائىرىسىگە كىرمەكچى بولغان ھەر قانداق ئوي - پىكىر ناۋادا بۇزغۇنچىلىق خاراكتېرگە ئىگە بولسا ئۇنداقتا ئۇنىڭ ئورنىنى ناھايىتى تېزلا ئىجادىي خاراكتېرلىك ئوي - پىكىر ئىگىلەيدۇ . چۈنكى ئىككى خىل ئىش ئوخشاش زامان ۋە ماكاندا بىرلا ۋاقىتتا يۈز بەرمەيدۇ . ئىشلارمۇ شۇنداق بولىدىكەن ئىدىيەمۇ ھەم شۇنداق بولىدۇ . خۇددى ئاندىرسوننىڭ كېسىپ ئېيتقىنىدەك «مەن مۇكەممەل ، تولۇق ، كۇچلۇك ، قۇدرەتلىك ، قىزغىن ئىناق ھەم بەختلىك» . ياكى كۇر دوختۇرنىڭ كېسىپ ئېيتقىنىدەك : ۋاقىت ئۆتكەنسېرى ، مەن ھەر قايسى تەرەپلەردە بارغانسېرى ياخشى بولۇپ كېتىپ بارىمەن .

17 . بىز ئاندىرسون ۋە كۇر دوختۇرنىڭ ئېيتقانلىرىنى كاللامىزدا چىڭ ساقلاپ توختىماي تەكرارلىساق ، ئۇلار ئۆزلۇكىدىن ياكى ئىختىيارسىز ئاڭغا ئايلىنىدۇ . ساغلاملىق ئەھۋالى پەقەت روھىي ھالەتنىڭ ئىپادىلىنىشى شەكلى . شۇنى كۆرۈۋېلىش ئاسانكى ، مەقسەتلىك ھالدا ئۆز - ئۆزىگە كېسىپ ئېيتىلغان سۆزلەردە ئىپادىلەنگەن ئىدىيە قىسقا ۋاقىت ئىچىدە ھالەت ۋە مۇھىتنىمۇ يېڭى ئوي - پىكىر بىلەن بىردەك بولۇشقا ئۇندەيدۇ .

18 . ئوخشاش پىرىنسىپنى قوللانغاندا ئوخشىمايدىغان نەتىجىگە ئېرىشكىلى بولىدۇ . بەزى ئادەملەر بۇ نەزەرىيە بويىچە ئىش كۆرۈپ بۇ ھۆكۈمنىڭ ئىلمىيلىكىنى ئىسپاتلىدى . بۇنىڭدىن شۇنى

كۆرۈژىلىشقا بولىدۇكى ، ناۋادا سىز كىشىنى قانائەتلەندۈرەلمەيدىغان ئەھۋالنى ئىنكار قىلسىڭىز ، ياخشى بولمىغان ئەھۋالغا كاللا قاتۇرۇش ئويىڭىزدىن ۋاز كەچسىڭىز ، تەدرىجىي ھەم تەمكىن ھالدا بۇ خىل ئەھۋاللارنى تۈگىتەلەيسىز . ئىدىيىڭىزدىكى ئىجاد-چانلىق خاراكتېردىكى كۈچ - قۇدرەتنى بۇ خىل ھالەتلەردىن چېكىندۈرۈپ چىقىپ كېتەلەيسىز . سىز ئۇلارنى يىلتىزىدىن يوق قىلىپ ئۇلارنىڭ ھاياتىي كۈچىنى تۈگىتىپ ، ئەڭ ئاخىرىدا نەزىرى-ڭىزدىن يوق قىلىسىز .

19 . بەزى ھەرىكەتنىڭ ئۇنۇمى كېيىن كۆرۈلىدىغان بولۇپ ھەر دائىم كۆرۈلمەيدۇ . ئۆسۈپ يېتىلىشنىڭ قانۇنىيىتى ئوبيېكـ-تىپ دۇنيادىكى بارلىق ئىپادىلەرنى مۇقەررەر كونترول قىلىدۇ . شۇڭلاشقا بىر تۈپ ئۆسۈملۈكنىڭ يىلتىزى كېسىۋېتىلگەندىن كې-يىن بىر مەزگىل يېشىل ھالىتىنى ساقلايدۇ . لېكىن ئۇ تەدرىجىي سولىشىپ ئاخىرىدا قۇرۇپ قالىدۇ . بۇ جەريان بىزنىڭ تەبىئىي ھالدا قوللىنىلمىغان ئۇسۇل تەرەپكە ئېغىشىمىز بىلەن پۈتۈنلەي قارىمۇقارشى . شۇڭلاشقا ئۇ پۈتۈنلەي قارىمۇقارشى نەتىجە ئېلىپ كېلىدۇ . كۆپ ساندىكى كىشىلەر دىققىتىنى ئۆزىنى نارازى قىلغان ئەھۋالغا مەركەزلەشتۈرىدۇ . بۇ خىل ئەھۋال ناھايىتى ساغلام ئۆ-سۈشكە ئېھتىياجلىق بولغان ئېنېرگىيە ۋە ھاياتىي كۈچ ئېلىپ كېلىدۇ ھەمدە ئادەمنى ئۆزىگە پايدىسىز بولغان مۇھىتنى تىرىشىپ ئۆزگەرتىشكە ئۇندەيدۇ .

سالامەتلىك ھالىتى روھىي ھالەتنىڭ سىرتقى ئىپادىسى ، ئاڭ ئارقىلىق قەلبىگە دېيىلگەن سۆزلەردە ئۆز ئىپادىسىنى تاپقان ئىدە-يە ، قىسقا ۋاقىت ئىچىدە ھالەت ، مۇھىت ۋە يېڭى ئوي - خىيال بىلەن بىردەك بولۇشقا باشلايدۇ .

14 - ساۋاق : سىزنىڭ ئارزۇ قىلغىنىڭىز دەل سىزنىڭ ئېرىشىدىغىنىڭىزدۇر

1 . ئىجاد قىلىش بىزنىڭ بۇ دەۋرىمىزنىڭ ئاساسى تېمىسى بولۇپ قالدى ، ئىجادچانلىق ئۆزئارا ماس كېلىدىغان كۈچنى بەلگىلىك نىسبەت بويىچە بىرىكتۈرىدىغان سەنئەت . مەسىلەن . ئوكسىگېن بىلەن ھىدروگېن بەلگىلىك ماس نىسبەت بويىچە بىرىكىپ سۇنى ھاسىل قىلىدۇ . ئوكسىگېن ۋە ھىدروگېن كۆرۈنمەيدىغان گاز جىسىم ، لېكىن سۇ كونكرېت كۆرگىلى بولىدىغان نەرسە .

2 . مۇتەپەككۇر ئوتتۇرىغا قويغان بىر ئوي - پىكىر ئۇنىڭغا نىسبەتەن يېقىن بولغان باشقا ئوي - پىكىرگە يولۇققاندا ، بۇ ئىككى خىل ئوي - پىكىر بىرىكىپ شۇ ئوي - پىكىرگە ئوخشىشىپ كېتىدىغان ئوي - پىكىرنى جەلپ قىلىدىغان باشقا بىر يادرونى ھاسىل قىلىدۇ . بۇ يادرو چىقارغان چاقىرىق شەكىلسىز ئېنېرگىيەنى شەكىللەندۈرىدۇ . بۇنىڭدىكى بارلىق ئوي - پىكىر بىلەن بارلىق شەيئى بىرىكىپ ناھايىتى تېزلا ھالەتنىڭ «چاپىنىنى »بار-لىققا كەلتۈرىدۇ . بىز ھالەت بىلەن مۇتەپەككۇر ئۇنىڭغا ئاتا قىلغان خاراكتېر ئالاھىدىلىك بىرەكلىكىگە ئىگە . لېكىن دەسلەپكى ۋا-قىتتىكى ھالەتكە قارىغاندا تېخىمۇ سىستېمىلىق ، تېخىمۇ بەكرەك قايىل قىلىش كۈچى بولىدۇ .

3 . جەڭ مەيدانىدا بەلكىم ئۆلۈم ۋە ئازاب - ئوقۇبەت ئىچىدە جان تالىشىۋاتقان 1 مىليون كىشى ئۆچمەنلىك ۋە ئۇمىدسىزلىك ئويىغا كەلگەن بولۇشى ، باشقا 1 مىليون ئادەم بەلكىم «يۇقۇملۇق زۇكام كېسىللىك باكتېرىيەسى » دىن يۇقۇملىنىپ ئۆلگەن بولۇشى مۇمكىن . پەقەت تەجرىبىسى مول روھىي جەھەتتىن داۋالاش مۇتە-

خەسىسى بۇ خىل ئەجەللىك كېسەللىك باكتېرىيەسىنىڭ قاچان ، قانداق شارائىتتا پەيدا بولىدىغانلىقىنى بىلىدۇ . ئەمما باكتېرىيە ھاياتىي كۈچكە ئىگە ، شۇڭلاشقا ئۇلار ئېنىقكى مەلۇم خىل جېنى بار ياكى ئەقلىي ئىقتىدارغا ئىگە نەرسىنىڭ مەھسۇلى . روھ پەقەت ئالەمدىكى ئىجادىيەت قائىدىسى . ئىدىيە پەقەت ئاڭنىڭ پائالىيىتى . شۇڭلاشقا باكتېرىيە ئېنىقكى ئاڭ پائالىيىتىنىڭ نەتىجىسىدۇر .

4 . ئىنسانلارنىڭ ئىدىيەسى زامان ۋە ماكاننىڭ چەكلىمىسىگە ئۇچرىمايدۇ . چەكسىز ، ئوي - پىكىرمۇ خىلمۇخىل ، شۇڭلاشقا شۇنىڭغا مۇناسىپ ھالدا خىلمۇخىل روھىي باكتېرىيە بولىدۇ . روھىي باكتېرىيە ھەم ئىجابىي ھەم بۇزغۇنچىلىق خاراكتېرگە ئىگە . لېكىن مەيلى ئىجابىي ياكى بۇزغۇنچىلىك خاراكتېرىدىكى باكتېرىيە بولسۇن ، ئۇلار بىزنىڭ ئىدىيىمىز بىلەن بىرلىشىشتىن ئىلگىرى ھەرگىز يىلتىز تارتىپ بىخ سۈرۈپ ، ئىنتايىن تېز ئۆسەيدۇ . بىزگە تەسىر پەيدا قىلالمايدۇ .

5 . ھەر بىر ئادەمنىڭ ئىدىيەسى بىر ئوچۇق بوشلۇق ، شەخس ئۆزىنىڭ ئاڭ ئىشىكىنى كەڭ ئاچالايدۇ . تۇرلۇك ئوي - پىكىرنى قوبۇل قىلالايدۇ . بارلىق ئوي - پىكىر ۋە بارلىق شەيئى ،ئۇنىۋېرسال ئىدىيە ، ئىچىدە بولغان بولىدۇ . ناۋادا تەرىقەتچىلەر ، پېرىخون ياكى باخشى ماڭا زىيانكەشلىك قىلىدۇ دەپ قارىسىڭىز بۇ خىل ئوي - پىكىرنىڭ بۆسۈپ كىرىشىگە ئىشىكنى كەڭ ئېچىپ بەرگەن بولىسىز . سىزمۇ جوب ئېيتقان سۆزنى ئېيتىسىز : مەن قورققان ئىش مېنىڭ بېشىمغا كەلدى . ئەكسىچە ، باشقا ئادەم ياردەم بېرىدۇ دەپ قارىسىڭىز ، ياردەمگە ئىشىكىڭىزنى كەڭ ئاچسىز ھەمدە : سىزگە ئىشەنگەچكە ، سىزگە ياردەم بەردىم دېگەن بۇ سۆزنىڭ بۇگۈنمۇ 2000 يىل ئىلگىرىكىگە ئوخشاش توغرا چىققانلىقىنى ھېس قىلىسىز مەيلى ئاكتىپ مەيلى بۇزغۇنچىلىق خاراكتېرىدىكى ئوي - پىكىر بولسۇن ھەممىسى سىزنىڭ رۇخسىتىڭىزنى ئالغاندىن كېيىن ئاندىن سىزنىڭ ئېڭىڭىزدا تەسىر پەيدا قىلىدۇ .

6 . تولىستوي مۇنداق دېگەن : «ئەقىل - ئىدراكنىڭ ئاۋازى بارغانسېرى كۈچىيىپ كىشىلەر ئاڭلىيالمىغۇدەك بولدى» . ئىلگىرى كىشىلەر : «پەقەت ئەقىل - ئىدراكىڭىزنىڭ سىزنى ئالدايدىغانلىقىنى ، پەقەت ئېتىقادىڭىلا سىزنى ھەقىقىي بەختكە ئېرىشتۈرىدىغانلىقىغا ئىشىنىشىڭىز كېرەك .» دەيتتى . شۇڭلاشقا سىز ئىشىنىشكە تىرىشىڭ . ئۇزاق ئۆتمەي ، باشقىلار بىلەن ئالاقە قىلىش داۋامىدا سىز : ھەممە ئادەمنىڭ ئىشىنىدىغان نەرسىسىنىڭ پۈتۈنلەي ئوخشىمايدىغانلىقىنى ، شۇڭلاشقا تاللاشتىن خالىي بولالمايدىغانلىقىڭىزنى ، سىز چوقۇم نۇرغۇنلىغان ئېتىقاد ئېچىدە ئۆزىڭىزنىڭ زادى نېمىگە ئىشىنىدىغانلىقىڭىزنى بەلگىلىشىڭىز كېرەكلىكىنى پەقەت ئەقىل - ئىدراكىڭىلا مۇشۇنداق قارار چىقىرالايدىغانلىقىنى بايقايسىز .

7 . قانۇنىيەت تەبىئەتنىڭ قائىدىسى . ئالەم بىر پۈتۈن گەۋدە ، ئۇ خىلمۇخىل قانۇنىيەت تەرىپىدىن كونترول قىلىنىدۇ . شۇڭلاشقا بىز بەزىلەرنىڭ پىسخىكىلىق ئۇسۇل ياكى روھىي ئۇسۇل ئارقىلىق ئالاھىدە نەتىجىگە ئېرىشكەنلىكىنى كۆرگەندە ئەقىل - ئىدراكىمىز بىزگە : «بىز ھەممىمىز ئىش قىلالايمىز» دەيدۇ . جاپالىق مۇشەققەتلىرىمىز قورقماي ھەقىقەتنى ئىزدەيدىغان ھەر بىر كىشىگە ، مەسىلىنىڭ بۇ تەرىپى ناھايىتى ئايدىڭ . بارلىق ھادىسە بىز ئورتاق قانۇنىيەت دەپ قارايدىغان قائىدىنىڭ كونترول قىلىشىغا ئۇچرايدۇ . بۇ قانۇنىيەتلەر ئەكس ئەتكەن ھادىسىدە ، كىشىلەر سىستېما ، تەرتىپ ۋە خاسلىقىنى تونۇپ يېتىدۇ . چۈنكى قانۇنىيەت ھەممە ئادەمگە ئوخشاش . مەيلى قانداق ۋاقىت ، قانداق ئورۇن بولۇشىدىن قەتئىينەزەر بۇنداق ئىشلار ھەر كۈنى تەكرارلىنىپ تۇرىدۇ .

مۇتەپەككۇر بىر ئوي - پىكرىنى ئوتتۇرىغا قويۇپ ، ئوي-پىكرى بىلەن بىرىكىپ كېتىدىغان ئوي - پىكىرگە يولۇققۇچىلىدى . بۇ ئىككى خىل ئوي - پىكىر بىرىكىپ كەتسە ، بۇنىڭدىن ئۆزىگە ئوخشاپ كېتىدىغان ئوي - پىكىرلەرنى جەلپ قىلىدىغان

ئوي - پىكىرلەرنىڭ يادروسى تەشكىل بولىدۇ .

8 . ئىلىم - پەن ئىنسانىيەتنىڭ مېڭىسىنى قورللاندۇردى . بىزگە ، ئاتالمىش ماددىدا دەرىجە پەرقىنىڭ مەۋجۇتلۇقىنى ، كۆز-گىلى بولىدىغان قوپال ھالەتتىن ئەڭ نازۇك مىكرو ھالەتكىچە ھەممىسىنىڭ ئاڭ بىلەن چەمبەرچاس مۇناسىۋەتتە ئىكەنلىكىنى چۈشەندۇردى . شۇڭلاشقا تەپەككۇرنىڭ ھۆكۈمرانلىقى ئاستىدا ئابستراكت ھالدا ئايرىپ ئېلىنغان ماددا ئېلېمېنتى ئۇنىڭ كونترول قىلىشىغا بويسۇنىدۇ . ماددىدا ئاڭ ياكى ھېس - تۇيغۇ بولمايدۇ . ئۇ يېتەكچى ھەرىكەتنىڭ قانۇنىيىتى بىلەن بىردەك بولغان ئاڭ ياكى تەپەككۇرنىڭ كونترول قىلىشىغا ئۇچرىغاندا ، ئاڭ - تەپەككۇر ئۇنىڭدا تەسىر پەيدا قىلالىغاندىلا ئۇ ئاندىن ئاكتىپ پائالىيەتچان بولىدۇ ھەمدە مەۋجۇت بولۇپ تۇرۇش ئەھمىيەتكە ئىگە بولىدۇ .

9 . ھەممىگە ماس كېلىدىغان ئىدىيە ئالەمگە ھۆكۈمرانلىق قىلغاندەك ، ئىنسانىيەت ياراتقان ياكى تەرەققىي قىلدۇرغان «ھاياتلىق ئالىمى» گىمۇ ئوخشاشلا مۇقەررەر ھۆكۈمرانلىق قىلىدۇ . ئاتالمىش «مەڭگۈلۈك ئىلاھنىڭ ئوردىسى («يېڭى ئەھدە ، كورنىتىلىقلارغا يېزىلغان مۇكتۇپلارنىڭ ئالدىنقى قىسمى) » 6 - باب 16 ئايەت) ئۇ چەكسىز ئالەمنىڭ كىچىكلىتىلگەن ياكى سەر خىل نۇسخىسى .

10 . ئىناقلىق ، بەخت ، خاتىرجەملىك ۋە ساغلاملىق ئىنسانىيەتنىڭ توختىماي قوغلىشىدىغان ئاخىرقى نىشانى . ناۋادا بۇ نىشانغا يېتىش ئۈچۈن «بىلىم» دەپ قارالسا ، ئەقىل - پاراسەت بۇ بىلىمنى ئۆز جايىدا ئىشلەتكەنلىك بولىدۇ . نادانلىق ھەقىقەت نۇرىنى ياپىدىغان قاراڭغۇلۇق . تەپەككۇرنىڭ ماددىنى كونترول قىلىش رولىنى چۈشەنسەك ، نادانلىقنىڭ زۇلمەتلىك ھۆكۈمرانلىقىنى ئاغدۇرۇۋەتكىلى بولىدۇ . ھەققانىيەتنىڭ نۇرى پۈتكۈل دۇنيانى قايتىدىن يورۇتىدۇ .

11 . روهىي جەھەتتىن داۋالاش دوختۇرى ھەرگىز بىمارغا بىمار ئۆزى كۆرەلەيدىغان ، ئاڭلىيالايدىغان ، تېتىيالايدىغان ، پۈرە-يالايدىغان ، تۇتالايدىغان نەرسىنى بەرمەيدۇ . شۇڭلاشقا ، كەسىپ بىلەن شۇغۇللانغۇچىلارغا نىسبەتەن ئېيتقاندا ، مەيلى قانداق ئۇسۇل بىلەن بولسۇن بىمارنىڭ ئوبيېكتىپ چوڭ مېڭىسىگە تېگىش ھەر-گىز مۇمكىن بولمايدىغان ئىش . پەقەت بىمارغا بېشارەت بېرەلەيدۇ ھەمدە ئۇي - پىكرىنى يەتكۈزەلەيدۇ .

12 . ئوبيېكتىپ تەپەككۇر بولسا بىزنىڭ ئەقلىي يەكۈن چىقە-رىپ ، پىلان ، قارار ، مەقسەتنى ئىپادىلەيدىغان ھەمدە ھەرىكەت قوللىنىدىغان تەپەككۇرىمىز . ھەتتا ماددىي ۋاستىنىڭ ياردىمى بولسىمۇ ئاشكارا ئاڭ تەپەككۇرىغا تېگىش مۇمكىن بولغان تەقدىر-دىمۇ ئاشكارا ئاڭ تەپەككۇرى بۇنى قوبۇل قىلمايدۇ . ناۋادا ھېس-تۇيغۇنىڭ ۋاستىسى بولمىسا بىز ھەرگىز ئاڭلىق ھالدا باشقىلار-نىڭ ئۇي - پىكرىنى قوبۇل قىلالمايمىز . دوختۇر داۋاملىق مۇكەم-مەللىكتىن بېشارەت بېرىدۇ ، بۇنداق ئۇي - پىكىر دەرھاللا ئوبې-يېكتىپ تەپەككۇرنىڭ نەزىرىدە ئەقلگە مۇۋاپىق ئەمەس دەپ قارە-لىدۇ . قوبۇل قىلغىلى بولمايدۇ . ھەم بۇنىڭدىن ھېچقانداق نەتىجە چىقمايدۇ .

13 . روهىي جەھەتتىن داۋالاش دوختۇرىنىڭ مۇراجەت قىلە-دىغىنى ھەممىگە ماس كېلىدىغان ئىدىيە ھەرگىزمۇ شەخسىنىڭ تەپەككۇرى ئەمەس . روهىي جەھەتتىن داۋالاش دوختۇرى ئىشلىتە-دىغان بۇ خىل كۇچ - قۇدرەت ، ئاڭ ھەرگىز ماددا ئەمەس ؛ ھەم سۇبيېكتىپ ، ھەم ئوبيېكتىپ ئەمەس . مۇشۇ سەۋەب تۇپەيلىدىن ، ئۇ چوقۇم ئاشكارا ئاڭ تەپەككۇرى بىلەن ئەمەس بەلكى يوشۇرۇن ئاڭ تەپەككۇرى بىلەن مۇئامىلە قىلىدۇ . بۇ نېرۋا سىستېمىسى بەدەندىكى بارلىق ھاياتلىق جەريانلىرىنى - يەنى قانىنىڭ ئايلىنىشى ، يېمەكلىكنىڭ ھەزىم بولۇشى ، توقۇلمىنىڭ تۇزۇلۇشى ، ھەر خىل ئاجراتمىلارنىڭ ئىشلەپچىقىرىلىشى ۋە تەقسىم قىلىنىشىنى كونتە-

رول قىلىدۇ . ئەمەلىيەتتە ، سىمپاتىك نېرۋا سىستېمىسى بەدەن-
نىڭ ھەر بىر قىسىمىغچە كېڭەيگەن . بارلىق ھاياتلىق جەريانلىرى
ئىختىيارسىز ئېلىپ بېرىلىدۇ . ئۇلار خۇددى تەن ئاشكارا ئاڭ
دائىرىسىگە ئېلىپ كىرىلگەندەك ئۆزگىرىپ تۇرىدىغان بىر خىل
تەسىر كۈچىنىڭ كونترول قىلىشىغا ئورۇنلاشتۇرۇلىدۇ .

14 . خۇددى ئاناناس بىلەن سۇمرۇغ نەشپۈتى ئوخشاش بىر
نەرسىنى كۆرسەتكەنگە ئوخشاش ، سوبيېكتىپ تەپەككۇر ، يوشۇ-
رۇن ئاڭ تەپەككۇرى ، ئىلاھى تەپەككۇر ھەممىسىنىڭ ئوخشاش ،
پەقەت ئېيتىلىشى ئوخشىمايدۇ . ئۇلارنىڭ كۆرسىتىدىغىنى مۇناسىۋەت
بىر تەپەككۇر : بىز ئۇنىڭ ئىچىدە ھايات كەچۈرىمىز ، ھەرىكەت
قىلىمىز ، ئۆزىمىزنىڭ مەۋجۇتلۇقىغا ئىگە بولىمىز . بىز ئارزۇيە-
مىز ئارقىلىق ياكى بۇ خىل تەپەككۇر بىلەن مۇناسىۋەت باغلاشقا
ئۇرۇنمىمىز . تەپەككۇر ھەممىلا جايدا مەۋجۇت . پەقەت بىز خالە-
ساقلا ، ھەر قاچان ، ھەر قانداق ۋاقىتتا ئۇنىڭ بىلەن مۇناسىۋەت
ئورنىتالايمىز . زامان ، ماكان قاتارلىق سىرتقى ئامىلنىڭ چەكلە-
مىسىنى ئويلاشنىڭ ھاجىتى يوق .

15 . روھ بىزنىڭ ئېڭىمىزدا مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدۇ . شۇنە-
داقلا پۈتكۈل بىپايان ئالەمگە تارقالغان . چۈنكى ئاڭ بولسا ئالەم-
نىڭ يارىتىلىش پىرىنسىپى . شۇڭلاشقا ، ئادەمنىڭ ئاڭلىقلىقىنىڭ
سۇبيېكتىپ ئەمەلگە ئېشىشى شۇنداقلا بۇ ئېلىپ كەلگەن مۇكەم-
مەللىكنىڭ ھەممىسى ئىلاھنىڭ ئىرادىسى ئارقىلىق ئورۇندىلىدۇ .
ئەڭ ئاخىرىدا شەخسنىڭ ھاياتى ۋە كەچمىشىدە ئىپادىلىنىدۇ . بۇ
ئارقىلىق شەخسنىڭ تەپەككۇرى مۇكەممەللىككە يېتىپ بارىدۇ .

16 . باشقا بىر كۆز قاراش رەددىيە بېرىپ مۇنداق دەيدۇ :
دۇنيادا ھەرگىز مۇكەممەللىك مەۋجۇت ئەمەس ، بۇ خىل مۇكەم-
مەللىكنىڭ غايىۋى ھالىتىنى ئەمەلگە ئاشۇرغىلى بولمايدۇ . ھەقە-
قەتەن شۇنداق ، لېكىن ئەيسا خىرىستوس ئاللىبۇرۇن بۇ خىل
ئەھۋالنى ئالدىن كۆرەلىگەن . ئۇ : «ئاتامنىڭ ئۆيىدە تۇرغۇدەك

جاي كۆپ ، دېمىگەنمۇ ؟ نۇرغۇنلىغان ئوخشىمىغان دەرىجىدىكى مۇ-
كەممەللىك بار . بۇ قانۇنىيەتتە نۇقسان بولمىسىمۇ ، مۆلچەردىكى
ئۇنۇمگە ئېرىشكىلى بولمايدۇ . چۈنكى بۇ يەنە قانۇنىيەت بىلەن
شۇغۇللىنىدىغان ئادەمنىڭ ساپاسى ۋە تەپەككۇرى تەرىپىدىن بەلگە-
لىنىدۇ . بۇ خىل ئىقتىدار ھەرگىز ئەمدىلەتىن مەنىۋى مىراسنى
تونۇشقا باشلىغان ئىشتىن سىرتقى ھېرىسمەنلەرنىڭ قولىدىن كې-
لىدىغان ئىش ئەمەس . ناۋادا باشقۇرغۇچى بىلىمسىز ، تەجرىبىسىز
ئادەم بولۇپ ، ئۆزىنىڭ ئوي - پىكرىنى خالىغانچە ئوتتۇرىغا قو-
يۇپ ، ئۇنى ئەقلىي - ئىدراكىنىڭ دەلىللىشىدىن ئايلىنىپ ئۆتۈپ
، بىۋاستە كونكرېتلاشقان ھەقىقىي ھالەتكە ئېلىپ كەلسە ، بۇنداق
شەكىللەنگەن نەرسە كىشىنىڭ ياقتۇرۇشىغا ئېرىشىشى ناتايىن .
تۇرلۇك خىزمەتنىڭ ھۆددىسىدىن چىقالايدىغان ئادەم ئەڭ نازۇك
تەۋرىنىشكىمۇ ئىنكاس قايتۇرالايدۇ . «جىمجىتلىقنىڭ ئاۋازى»نى
ئاڭلىيالايدۇ . ئەينەن ئەھۋال بىلەن خىيالنى پەرقلەندۇرەلەيدۇ .
قۇملۇقتا كۆرۈنگەن بوستانلىقنىڭ پەقەت (ئېزىتقۇ) ئىكەنلىكىنى
بىلەلەيدۇ . ئۇ يېقىنلاشقاندا ، كەينىگە چېكىنىدۇ . ھەرگىز قارىغۇ-
لارچە مەۋجۇت بولمىغان سۇ مەنبەسىنى ئىزدىمەيدۇ . ھەقىقىي كۆچ
- قۇدرەت ئادەمدىن خالىي بولۇپ ، ئۇ ھەم «دەرىجىدىن تاشقىرى
ھايۋان» ھەم «دەرىجىدىن تاشقىرى ئادەم»نى بارلىققا كەلتۈرەلەي-
دۇ . نېمە ياسىماقچى بولسا شۇنى ياسىيالايدۇ . بۇ پەقەت مەشغۇلات
قىلغۇچىنىڭ سۈبېيېكتىپ ئېڭى تەرىپىدىن بەلگىلىنىدۇ .

17 . ئادەمنىڭ تەبىئىيىتى تۇپەيلىدىن ، ئىنسانلار داۋاملىق
ئۆزى چۈشەنمىگەن ۋە ئۆزىگە ئېنىق بولمىغان نەرسىنى ئارىلاشتۇ-
رۇۋېتىدۇ . نۇرغۇنلىغان ئادەملەر ھاياتلىقنىڭ ئاساسىي پىرىنسە-
پىنى ھەمدە بۇ پىرىنسىپنى ئىشلىتىشنىڭ ئۇسۇلىنى بىلمەيدۇ .
بۇ پىرىنسىپتىن پايدىلىنىپ ئۆزىگە بەخت يارىتالمايدۇ . بۇنداق
ئەھۋالدا ، پەقەت باشقىلارغا تاپىنىشتىن ئۆمىد كۈتىدۇ . بۇنداق
ئەھۋال داۋاملىشىۋەرسە ياكى پات - پات يۈز بەرسە ، ئاشكارا

ئاڭدىكى ئاك ئاملى كۆپ هاللاردا بارغانسېرى ئاجىزلايدۇ . ئادەم-
نىڭ روهىي كۈچ - قۇدرىتىمۇ بارغانسېرى ئاجىزلاپ ئادەم پاس-
سىپلىشىپ كېتىدۇ .

18 . پەيلاسوپلار ، دىنشۇناسلار ۋە ئالىملار قايتا - قايتا مۇ-
داق دەيدۇ . مۇتلەق ھەقىقەت مەۋجۇت ئەمەس . باشقىچە قىلىپ
ئېيتقاندا ، بىر ئادەمنى (ھەقىقەت) نىڭ كۈچ - قۇدرىتىگە ئىشەن-
دۈرۈشنىڭ بىردىنبىر ئۇسۇلى ئىسپاتلاش ياكى ئالدى بىلەن ھەق-
قەت قۇدرەتلىك دەپ پەرەز قىلىش ، ئاندىن ئىسپاتلاشتۇر .

19 . بىزنىڭ ھەر قانداق بىر شەيئىنى تونۇشىمىز ئۇنىڭ
تاشقى قىياپىتىدىن باشلىنىدۇ . بىزنىڭ كۆزىتەلەيدىغىنىمىزمۇ پە-
قەتلا تاشقى كۆرۈنۈش . ئىچكى ماھىيەتنى تونۇش تەپەككۇرنىڭ
تەھلىلىگە تايىنىلىدۇ . شۇڭلاشقا ھەر قانداق شەيئىنىڭ ئۆزىگە
خاس تاشقى كۆرۈنۈشىنى كۆزىتىش ھەمدە بۇ خىل كۆزىتىش
ئۇستىگە قۇرۇلغان ئەقلىي خۇلاسە بۇ شەيئىگە ئالاقىدار بىلىمنى
شەكىللەندۈرىدۇ . ناۋادا سىز بىر تۈرلۈك ھەقىقەتنىڭ مەلۇم خىل
سىرتقى قىياپىتىنى كۆزەتكەن ۋە تونۇغان بولسىڭىز ، بۇ پەقەت
سىزنىڭ ھەقىقەتنىڭ بىر تەرىپىنى ياكى بىر تۈرىنى چۈشەنگەنلە-
كىڭىز بولۇپ ھېسابلىنىدۇ . ناۋادا سىز ھەقىقەتنىڭ ئۆزىگە خاس
تاشقى كۆرۈنۈشىنى كۆزەتكەن ھەمدە ئۇنىڭغا ئىنچىكە دىققەت قىل-
غان بولسىڭىز ، ئاندىن بۇ تاشقى كۆرۈنۈشكە سىڭگەن بىر دەكلىنى
بىلسىڭىز ھەمدە ئۇلارنىڭ ئالاھىدىلىكى ئاساسلىنىدىغان قائىدە
ياكى قۇرۇلمىنى تونۇپ يېتىسىز . ئۇنداقتا سىزنىڭ ھەقىقەتنى
تونۇشىڭىز تولۇق بولغان بولىدۇ . بۇ ۋاقىتتا ، ئۆزىڭىزنىڭ بۇ
ھەقىقەتنى ئىگىلىگەنلىكىڭىزنى ئېلان قىلسىڭىز بولىدۇ . ھەقىقەت
بىر ئادەمنىڭ بىلىدىغان بىردىنبىر ئىمكانىيەتلىك بىلىمى . چۈنكى
ھەقىقەت ئاساسىغا قۇرۇلمىغان بىلىم ساختا بىلىم ھەتتا ئۇ بىلىم
دەپمۇ ئاتالمايدۇ .

20 . شەرقنىڭ مېتافىزىكا ئالىملىرى ئەزەلدىن ئۆزىنىڭ كۆز

قاراشلىرىنى ئېنىق بايان قىلىپ كەلگەن ، ئەزەلدىن ئادەمدە روھى جەھەتتە قالايمىقانچىلىق پەيدا قىلىدىغان بىلىمنى ئوتتۇرىغا قويۇپ باقمىغان . ئېنىق ھالدا ئۇلارنى بىۋاستە كونترول قىلىدىغان ياكى ئۇلار بۇ بىلىمنى بالىلىرىغا ياكى ياشلارغا ئۆگەتمەيدۇ . ئۇلار بۇ بىلىمنى غەربلىكلەرنىڭ بالىلىرىنىڭ مەكتەپتىكى ئەقلىي پائالىيەتلىدىكىگە ئوخشاش بىۋاستە كونترول قىلىدۇ ھەم يېتەكچى ئورۇنغا قويىدۇ . ھىندىستاندا بىر ياش روھىي جەھەتتىكى نەرسىلەرنى ئۆگەنمەكچى بولسا ئۇ ئۇستازىنىڭ تەربىيەسىنى يەتتە يىل قوبۇل قىلىشى شەرت دەپ بەلگىلەنگەن . ئۇستازى ئالدى بىلەن ئۇنىڭغا ئۇ ماڭماقچى بولغان يولنى ئېنىق پەرقلەندۈرۈشنى ئۆگەتىدۇ ، خەتەرلىك ئەھۋالغا دىققەت قىلىش توغرىسىدا ئالدىن ئاگاھلاندۇرۇش تەلەپ قىلىنىدۇ . ئۇ پۈتكۈل مۇساپىسىنىڭ دەسلەپكى باسقۇچىنىلا يېقىلىپ كېتىشتىن ساقلىنىش ئۈچۈن ئۇستازنىڭ قوغدىشىدا بولىدۇ .

21 . ناۋادا سىز مەدەنىيەتنىڭ شوتىسىدا يۇقىرىغا ئۆرلەۋاتقان بولسىڭىز ، چۈشىنىشىنىڭ مەكتىپىگە قەدەم قويغان بولسىڭىز ، روھىي جەھەتتىكى ھەقىقەتنىڭ نۇرىنى كۆرگەن بولسىڭىز ، بۇ دەرىجىگە تېخى يەتمىگەن ئادەمگە قارىغاندا تېخىمۇ كۆپ نەرسىلەرنى بىلىسىز . سىزنىڭ زىممىڭىزدىكى يۈكىڭىزمۇ بارغانسېرى ئېغىرلىشىدۇ . ماھارىتىڭىز يۇقىرى بولسا مەسئۇلىيەتمۇ شۇنچە ئاشىدۇ . سىزنىڭ نېرۋا سىستېمىڭىزمۇ ئۆزلۈكىدىن تېخىمۇ يۇقىرى قاتلامدا ئۆزىنى تەشكىللەيدۇ . ھەمدە سىزنى بۇ يۈكسەكلىككە يەتمىگەن باشقا كىشىلەرنىڭ توپىغا يېتەكچىلىك قىلىدىغان رەھبەرگە ئايلاندۇرىدۇ .

بىز خالىغانچە تەپەككۇر قىلمىز ، لېكىن تەپەككۇرىمىز بىر مەڭگۈلۈك قانۇنىيەتنىڭ كونترول قىلىشىغا ئۇچرايدۇ . بىز قوغۇن تېرىپ پۇرچاق ئالالمايمىز . ياخشىلىققا ياخشىلىق ، يامانلىققا يامانلىق قايتىدۇ ، بۇ قائىدە تەبىئىي قانۇنىيەتنىڭ تەسىرىگە ئۇچ-

ربمايدۇ .

22 . پەقەت ئاشۇ مەنىۋى قاتلامغا يېتىپ بارغان ئادەملەرلا ئادەتلىنىپ كەتكەن تالاي ئۇسۇلنى چوقۇم تاشلاش كېرەكلىكىنى ئېنىق بىلىدۇ . بۇنداق ئىدىيەنىڭ تۇرتكىسىدە ئادەتتە بەزى ئادەتلەر ئاسانلا ئادەملەردىن يىراقلىشىدۇ ، ئۇلار ھەتتا ئۆزلۇكىدىن يوقىلىدۇ ، لېكىن ئادەملەر كونىلىقتا چىڭ تۇرغان چاغدا ئۇ ئادەتتە «بىر ئائىلىدە ئۆز ئارا تالاش ـ تارتىش قىلسا ، چوقۇم مەغلۇپ بولىدىغانلىقى»نى بايقايدۇ . ئۇ دائىم نۇرغۇنلىغان جاپالارنى تارتقاندىن كېيىن ئاندىن : ئاڭنىڭ قانۇنىيىتىگە خىلاپلىق قىلسا چوقۇم جازالىنىدىغانلىقىنى چۈشىنىدۇ .

15 - ساۋاق : قەلبىڭىز تەپەككۇر يۈرگۈزۈش ئارقىلىق تېخىمۇ موللىشىدۇ

1 . ئالىملار ئىنسانلارنىڭ ياشاش مۇھىتىنى چەكسىز كونكرېتلاشتۇردى . تەبىئەتشۇناسلىق ئىلمى ماددىنى مولىكۇلاغا . مولىكۇنى ئاتومغا ، ئاتومنى ئېنېرگىيەگە پارچىلىدى . IA . فىرايمىن ئەپەندى خان جەمەتى پەنلەر ئاكادېمىيىسىدە سۆزلىگەن نۇتقىدا ئېنېرگىيەنى تەپەككۇرغا پارچىلىدى . ئۇ مۇنداق دەيدۇ : ئەڭ ئاخىرقى ماھىيەتتە ، ئېنېرگىيەنى بىزنىڭ ئاتالمىش «تەپەككۇر» ىمىزنى ئىرادىمىز» نىڭ بىۋاستە رولىنىڭ ئىپادىلىنىش شەكلى دەپ چۈشىنىشىمىز كېرەك . بولمىسا كىشىلەر ھەرگىز ئۇنىڭ ھەقىقىي ماھىيىتىگە سىڭىپ كىرەلمەيدۇ . ئۇنى ئۇزۇل - كېسىل تولۇق چۈشىنىش مۇمكىن ئەمەس .

2 . شۇڭلاشقا ، دىن ھەرگىز داۋاملىق خۇراپاتلىق ، نادانلىقنىڭ ۋەكىللىك ئىسمى ئەمەس . ئىسلام - پەن بىلەن دىن داۋاملىق قارىمۇقارشى توقۇنۇشۇپ تۇرمايدۇ . مەلۇم مەنىدىن ئېيتقاندا ئۇلار پۈتۈنلەي بىر دەكلىككە ئىگە . مەلۇم دائىرە ئىچىدە ئۇلار بىللە تۇرالايدۇ . لىران ئەپەندى «دۇنيانىڭ يارىتىلىشى» دېگەن ئەسىرىدە بۇ تەرەپنى ناھايىتى ئېنىق بايان قىلىپ بەرگەن . ئۇ مۇنداق دەيدۇ : ئالدى بىلەن مەۋجۇت بولۇپ تۇرغان ئەقىل - پاراسەت بىلەن ئالەمنىڭ ھەر قايسى تەرەپلىرىنى پىلانلاش ھەم تەڭشەش ئارقىلىق سۇركىلىش بولمىغان تەڭپۇڭلۇقنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش كېرەك . چۈنكى ئالەم چەكسىز زامان ۋە ماكان ئىچىدە بولىدۇ . شۇڭلاشقا ئالەمنىڭ ئەقىل - پاراسەتنى لايىھەلىشىمۇ چەكسىزلىك ئىچىدە بولىدۇ .

ئىككىنچىدىن ، مەۋجۇت بولۇپ تۇرغان ئىرادە ئارقىلىق ئا-

لەمنىڭ ھەربىكتىنى ۋە كۈچ - قۇدرىتىنى تۇراقلاشتۇرۇش ھەمدە بەلگىلەش ، شۇنداقلا مەڭگۈ ئۆزگەرمەس قانۇنىيەت ئارقىلىق ئۇلار-نى بىر - بىرىگە باغلاش كېرەك . ھەممە يەردە ، بۇ خىل ‹ھەممىگە قادىر ئىرادە › ئېنېرگىيە ۋە جەريانغا بولغان چەكلىمە ۋە باشقۇ-رۇشنى قۇرۇپ چىقتى . ئۇلارنى مەڭگۈلۈك مۇقىم قىلدى ھەم بىرەكلىك ئارقىلىق تۇراقلاشتۇردى . چۈنكى ئالەم چەكسىز ، شۇڭلاشقا ئىرادىمۇ چەكسىز .

ئۇچىنچىدىن ، مەۋجۇت بولۇپ تۇرغان ھەربىر‌تىنىڭ كۈچ - قۇدرىتى بارلىق كۈچلەرنى كونترول قىلىپ تۇرىدىغان مەڭگۈ بىر خىل ھارماس كۈچ . يەنە كېلىپ ، ئالەم چەكسىز ، شۇڭلاشقا بۇ خىل كۈچمۇ چەكسىز . بىز ئەقىل - پاراسەت ، ئىرادە ۋە كۈچ-قۇدرەتنىڭ بىرەكلىكىگە قانداق نام بېرىشىمىز كېرەك؟ بىز ‹خۇدا › دېگەن ئىسىمدىنمۇ ئاسان ئىسىمنى تاپالمايمىز . بۇ ئىسىم ھەممىنى ئۆز ئىچىگە ئالغان ، ئۇنىڭ قولىدىن ھەممە ئىش كېلىدۇ .

3 . ھەممىگە ماس كېلىدىغان ئىدىيە زور بىر ئىدىيە سىستېمىسى بولۇش سۈپىتى بىلەن ئۆزىگە خاس سېھرىي كۈچى ئارقىلىق بارغانسېرى نۇرغۇنلىغان كىشىلەرنى ئۇنىڭغا ئەھمىيەت بېرىشكە ، تەنقىد قىلىشقا ، ئۇنى تەرغىپ قىلىشقا جەلپ قىلماقتا . ھەممىگە ماس كېلىدىغان چىدامچانلىق خاراكتېرگە ، ھايارتىي كۈچكە ئىگە . پۈتكۈل ئالەمگە سىڭگەن بارلىق قانۇنىيەت ھاياتلىق ، كۈچ - قۇد-رەت ھەممىسى مۇقەررەر ئۇنىڭغا مۇناسىۋەتلىك . ئۇنىڭ قورشاۋى ئاستىدا تۇرىدۇ ، مەيلى ماددا ياكى ئاڭ ساھەسى بولسۇن ھەممىگە ماس كېلىدۇ . سىز بۇ ئىدىيەنى تېخىمۇ چوڭقۇر چۈشەنسىڭىز سىز ئۇنىڭغا تېخىمۇ قايىل بولىسىز .

4 . ھەر بىر شەيئى مەيلى ئۇ جانلىق ياكى جانسىز بولسۇن ، ھەممىسى چوقۇم بۇ خىل ئۇنىۋېرسال ئىدىيەنىڭ يارىۋالەك بولۇشى-غا ئېرىشىشى كېرەك . بايقىشىمىزچە ، شەخسنىڭ ھاياتىنىڭ پەرق-لىق بولۇشى ئۇلارنىڭ بۇ خىل ئەقلىي ئىقتىدارىنى نامايان قىلىش-

ىنىڭ دەرىجىسىنىڭ ئوخشاش بولماسلىقىدا . تېخىمۇ يۇقىرى ئەق-
لىي ئىقتىدار ھايۋانىي ئۆسۈملۈكتىنمۇ يۇقىرى مەۋجۇدىيەت قاتلى-
مىغا ، ئادەمنى ھايۋاندىنمۇ يۇقىرى مەۋجۇدىيەت قاتلىمىغا ئورۇن-
لاشتۇرىدۇ . يەنە بايقىشىمىزچە ، شەخس ئۆزىنىڭ ھەرىكەت ئۇسۇ-
لىنى كونترول قىلىپ ھەم بۇ ئارقىلىق ئۆزىنىڭ تاشقى مۇھىتقا
ماسلىشىش ئىقتىدارىنى تەڭشەپ ، بۇ خىل ئەقلىي ئىقتىدارنى يەنە
بىر قېتىم نامايان قىلدى . دەل مۇشۇ خىل ئەقلىي ئىقتىدار ئەڭ
ئۇلۇغ تەپەككۇرنىڭ يادرولۇق ئورنىنى ئىگىلىگەن بولۇپ ، بۇ خىل
ئەقلىي ئىقتىدار بىلەن ئۇنىۋېرسال ئىدىيە يوچۇق قالمىغۇدەك
دەرىجىدە ماسلىشىدۇ . ئىككىسى ئالتۇن ئۈزۈككە ياقۇت كۆز ماس
كەلگەندەك بىرلىكتە ئىنسانلارنىڭ روھىي دۇنياسىنى مۇكەممەل-
لەشتۈرىدۇ ھەم ئەلالاشتۇرىدۇ . ناۋادا بىز ئۇنىۋېرسال ئىدىيەگە
بويسۇنساق ، ئۇنىۋېرسال ئىدىيەمۇ كەم - كۈتسىز ھالدا بىزگە
بويسۇنىدۇ .

5 . پەن - تېخنىكا ۋە ئۇچۇر تېخنىكىسى يۇقىرى سۈرئەتتە
تەرەققىي قىلىۋاتقان ، ھەممە نەرسە تېز ئۆلگىيىۋاتقان بۈگۈنكى
دۇنيادا كەچمىش ۋە بىلىمنىڭ ئۈزلۈكسىز ئېشىشىغا ئەگىشىپ ،
بىزنىڭ ئەقلىي - ئىقتىدارنى ئىشلىتىش ، ھېسسىي كۈچىمىزنىڭ
دائىرىسى ، تاللاش ئىقتىدارىمىز ، ئىرادىمىزنىڭ كۈچى ، بارلىق
ئىجرا قىلىش ئۈنۈمىمىز شۇنداقلا بارلىق ئۆزلۈك ئېڭىمىز خۇددى
يامغۇردىن كېيىنكى بامبۇك نوتىسىدەك تېزلىكتە ئۆسۈۋاتىدۇ .
ئۆزلۈك ئېڭىمىز بىر خىل ئالڭ پائالىيىتى بولۇش سۈپىتى بىلەن
ئۈزلۈكسىز ئېشىپ ، كېڭىيىپ ، ئۆسۈپ ۋە تەرەققىي قىلىۋاتقانلە-
قىدىن دېرەك بېرىدۇ . بارلىق ماددىي نەرسىلەر سەرپ قىلىنغاندىن
كېيىن يەنە مەۋجۇت بولۇپ تۇرمايدۇ . ئەمما ئالڭ جەھەتتىكى ئىش-
لىتىش ۋە ماددىي جەھەتتىكى ئىشلىتىشنىڭ قانۇنىيىتى پۈتۈنلەي
قارىمۇقارشى . بىزنىڭ ئالڭ جەھەتتىكى ئىگە بولغان نەرسىمىز
قانچىلىك ئىشلەتكەنسېرى شۇنچە تېز كۆپىيىدۇ . يەنە ئىشلەتكىنە-
مىز قانچە كۆپ بولسا ئېرىشىدىغىنىمىزمۇ شۇنچە كۆپ بولىدۇ .

ئادەت خاراكتېرلىك ئاشكارا ئالامەتلىكى ۋاقىتتىلىق ئۆتۈشىگە ئەگىشىپ ئۆزلۈكىدىن تەرەققىي قىلىپ ، ئۆزلۈكىدىن يۇشۇرۇپ ئاڭغا ئۆزگەرمەيدۇ ، ئۆزلۈك ئېڭىنى باشقا ئىشلارغا ئېتىبار بېرىشكە ئۇندەيدۇ .

6 . هاياتلىق قانۇنىغا رېئايە قىلىدىغان بىر پۈتۈن . ئۇ ئۇنىۋېرسال ئېنېرگىيەنىڭ ئالاهىدىلىكى ۋە قائىدىسىگە قاتتىق ئەمەل قىلىدۇ . ئورتاق ئېنېرگىيە هاياتلىقتا ئۆزلۈكىدىن هەرىكەتلىنىدۇ ۋە ئۆسىدۇ . مەلۇم دەرىجىدىن ئېشىپ ئېيتقاندا ئۇلار ئادەتتە بىرلا ۋاقىتتا مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدۇ . ئۇلارغا ئورتاق ئېنېرگىيەگە ئوخشاش خاسلىق ۋە قائىدە هەمراه بولىدۇ . بىز ئۇنى ئەقلىي ئىقتىدار دەپ ئاتايمىز . ئۇ ئاساسىي خاسلىققا ئائىت بولغان بارلىق چۈشىنىشتىن هالقىغان بولۇپ ، مۇتلەق بولىدۇ ، پەقەت بىرلا ئەڭ يۇقىرى قانۇنىيەت بار . ئۇنىڭ ئالاهىدە ئېنىقلىمىسى هەر قانداق ۋاقىتتا هاياتلىق هادىسىلىرى ئىچىدىكى ئالاهىدە مۇناسىۋەتنىڭ كونترول قىلىشىغا ئۇچرايدۇ . ئادەم پەقەت ئۇنىڭ ئالاقىدار مادداسىغا ئاساسەن مۇلاهىزە ئېلىپ بارىدۇ . بىز بۇ هاياتلىق هادىسىلىرى ئىچىدە بۇ قانۇنىيەت توغرىسىدا ئويلىنىمىز . شۇڭلاشقا بىز ئۇنىڭغا ئورتاق ئەقلىي ئىقتىدار ، ئورتاق ماددا دەپ ئېنىقلىما بېرىمىز . خۇددى هاياتلىق ، كۆچ ، تەپەككۇر ، روه ، ئېنېرگىيە قاتارلىق ۋە شۇ تۇرىدىكى نەرسىلەرگە ئوخشاش ، بىزنىڭ مەۋجۇتلۇقىمىز ۋە تەرەققىي قىلىشىمىز بىلەن زىچ مۇناسىۋەتلىك بولۇپ ئىنسانىيەتنىڭ تەدرىجىي تەرەققىياتى ۋە جەمئىيەتنىڭ ئىلگىرىلىشى ئۈچۈن غايەت زور تۆهپە قوشتى .

7 . تەپەككۇرنىڭ ئېپتىدائىي هالىتى ئەڭ بۇرۇن ئەڭ تۆۋەن دەرىجىلىك هاياتلىق هالىتىدە كۆرۈلگەن ، پىروتوپلازما ياكى هۈجەيرىدە تەپەككۇرنىڭ ئىزنالىرى قالدۇرۇلغان . پىروتوپلازما ياكى هۈجەيرە گەرچە پەقەت بىر ئاددىي هۈجەيرە ياكى ناهايىتى تۆۋەن دەرىجىدىكى هاياتلىق شەكلى بولسىمۇ ، لېكىن مەۋجۇت بولۇپ تۇرغان تەپەككۇرى ئارقىلىق ئۇ مۇهىتنى هېس قىلغان ، هەرىكەت

پەيدا قىلىپ ئوزۇقلۇق تاللىغان . بۇلارنىڭ ھەممىسى تەپەككۇرنىڭ ئېنىق ئىسپاتلىنىشى . جانلىقلار ئۆزلۈكسىز تەرەققىي قىلىپ بارغانسېرى مۇرەككەپلەشكەن ۋاقىتتا ، ھۈجەيرىلەر بارغانسېرى مەخسۇسلىشىشقا قاراپ تەرەققىي قىلىدۇ . ئۇلار مەجبۇرىيىتىنى ئۆز ئالدىغا ئادا قىلىپ ئالدىراپ خىزمەت قىلىدۇ . گەرچە كۆپ ھاللاردا پەقەت بىر ئاددىي ھەرىكەتنى قايتىلىساقمۇ ، لېكىن ئاللىبۇرۇن يۈكسەك ئەقلىي ئىقتىدارنىڭ يوشۇرۇن كۈچى نامايان قىلىنىدۇ . پىروتوپلازما ياكى ھۈجەيرىلەر ئارىسىدا ئىش تەقسىماتى بولۇپلا قالماستىن ، يەنە ھەمكارلىق مەۋجۇت . بىرلىشىش ئارقىلىق ئۇلارنىڭ تەپەككۇر كۈچى ئۆزلۈكسىزكۈچىيىدۇ . ئۆزىمۇ ئۆزلۈكسىز ھالدا يۇقىرى دەرىجىلىككە قاراپ تەرەققىي قىلىدۇ .

8 . ئەڭ دەسلەپتە ، ھاياتلىقنىڭ ھەر قايسى ئىقتىدارلىرى شۇنداقلا ھەر خىل ھەرىكەتلىرى ئاشكارا ئاڭ تەپەككۇرنىڭ ئويلىنىشىنىڭ نەتىجىسى بولغان . ۋاقىتنىڭ ئۆتۈشى ۋە ئۆزىنىڭ تەرەققىي قىلىشىغا ئەگىشىپ ، ئادەت خاراكتېرلىك ھەرىكىتى ئۆزلۈكسىز ياكى يوشۇرۇن ئاڭلىقلىققا ئۆزگىرىدۇ . سەۋەبى باشقا ئىشلارغا ئۆزلۈك ئېڭىنىڭ دىققىتىنى قوزغاش . ئاشكارا ئاڭ بىلەن يوشۇرۇن ئاڭ ئۆز ئارا تەسىر كۆرسىتىپ بىر - بىرىنى ئىلگىرى سۈرىدۇ . بۇ ئارقىلىق ئىككىلىسى يەنمۇ تەرەققىي قىلىدۇ ۋە مۇكەممەللىشىدۇ .

9 . شۇنى كۆرۈۋېلىش ئاسانكى ، ھاياتلىقنىڭ مەۋجۇت بولۇپ تۇرۇشىدىكى مۇھىم ئاساس تەپەككۇر ياكى ئاڭ ، ماددا ئۆزى يوقىلىشى ، باشقا نەرسىگە ئايلىنىشى مۇمكىن . لېكىن ئاڭ تارىخقا ئەگىشىپ داۋاملىشىدۇ ، تارقىلىدۇ ، مەڭگۈ يوقالمايدۇ . خۇددى سان پاۋلو ئېيتقاندەك : ‹كۆرگىنىڭ ۋاقىتلىق ، كۆرەلمىگىنىڭ مەڭگۈلۈك . ›

10 . ئادەمنىڭ تۇغۇلىشىدىنلا باشلاپ ۋەزىپىسى تىرىشىپ ئاڭنى تەرەققىي قىلدۇرۇش . بۇ تەرىپى ناھايىتى مۇھىم . شۇنداقلا ئادەمنىڭ مەۋجۇت بولۇپ تۇرۇشىنىڭ ئەھمىيەتلىك تەرىپى . ئىش-

لىتىشكە ماھىر بولغاندا زىيان يۈز بەرمەيدۇ . دائىم ئىشلەتكەندە ئەكسىچە توختىماي كۆپىيىدۇ . بۇنىڭدا ئاڭنىڭ ئەڭ ئۇلۇغ سىھرىي كۈچى يوشۇرۇنغان بو ئىنسانىيەتنىڭ ئاكتىپلىق بىلەن ئۇگىنىشىگە ۋە ئىزدىنىشىگە موھتاج .

بۇگۈنگە بېرىلىدۇ ئېتىبار ،
چۈنكى ھايات بۇگۈنگە تەۋە .
بۇ ھايات ھەقىقىي ھايات ،
بۇگۈننىڭ قىسقا مۇسابىقىسىگە .
يوشۇرۇنغان پۈتكۈل ھايات ھەقىقىي ۋە رېئاللىق ،
بۇگۈن ئۆسۈپ يېتىلەيدۇ تىلەك .
بۇگۈن دېمەك تەسىرلىك مەدھىيە دېمەك ،
بۇگۈن دېمەك پارلاق شان ـ شەرەپ دېمەك .
چۈنكى تۈنۈگۈن ئۆتۈپ كەتسە بولۇپ چۈش سىياق ،
ئەتىكى كۈن پەقەت بىر خىيال .
گۈزەل بۇگۈنكى كۈننىڭ ئىشەنچىسى ئۈنىڭ قولىدا ،
شۇڭا ھەربىر تۈنۈگۈنكى كۈن شېرىن خىيالدىن بېرەر دېرەك .
ھەر بىر ئەتىكى كۈن ئۈمىدلىك خىيالدىن بېرىدۇ بەلگە ،
شۇڭا بۇگۈنكى كۈنگە ئېتىبار بېرەيلى ياخشىراق !

سانكسكىرت تىلىدا يېزىلغان بۇددا دەستورى

16 ـ ساۋاق : تىلەش ئارقىلىق ئۇمىدنى يېتىلدۇرۇڭ

1 . ئىنسانلار ئۆزە تۇرۇپ ماڭغاندىن باشلاپ ، شەرتلىك رېف-لېكستىن ئاددىي ئىدىيەگىچە (ئوي ـ پىكىرگىچە) ، ھەم ھازىر-قى دەۋىدىكى غايەت زور سىستېمىدىكى ئىدىيە ئەخلاق سىستېمىسى-غىچە ، ئىدىيە ئىنسانلارنىڭ تەرەققىياتى ئۈچۈن مۆلچەرلىگۈسىز رول ئويناپ كەلدى . تارىخنىڭ شەكىللىنىشى ، غايە ۋە مۇددىئا ، مەقسەت ئىشقا قارىغاندا تېخىمۇ تەسىر كۈچىگە ئىگە . مەيلى دۆلەت-نىڭ تەقدىرى ياكى شەخسنىڭ تەقدىرى بولسۇن ھەممىسى ئىدىيە ۋەئالڭ فورماتسىيىسى تەرىپىدىن بەلگىلىنىدۇ . ھاياتلىققا بولغان ئۇزاق مۇددەتلىك ئېتىبار بېرىش ، كىشىلەرنىڭ ئوي ـ پىكىر ئىدىيەسى ئوخشاش دەۋردىكى ھەر قانداق پاراكەندىچىلىك ۋە تەز ئۆزگىرىشتىنمۇ ناھايىتى ئەھمىيەتلىك .

2 . ئىنژېنېر دەريا ـ جىلغىسىنى تۇتاشتۇرىدىغان چوڭ كۆۋۈ-رۈكنى لايىھەلىگەن ۋاقىتتا ، كۆۋۈرۈكنىڭ شەكلىنى كونكرېتلاشتۇ-رۇپ ، ئالدى بىلەن مېڭىسىدە پۈتكۈل قۇرۇلۇشنى تەسەۋۋۇر قىلى-دۇ . بۇ خىل ئوبرازلاشتۇرۇش دەل روھىي كارتىنا . ئۇ ئوبېيېكـ-تىپ دۇنيادا پۈتۈپ چىقىدىغان قۇرۇلۇشنىڭ ئالاھىدىلىكىنى ئال-دىن بەلگىلەيدۇ .

3 . قۇرۇلۇش لايىھەلەش ئۇستىسى سىرلىق بىر يېڭى قۇرۇ-لۇشنىڭ ئاساسىنى پىلانلىغاندا ، ئۇ دائىم دېگۈدەك ئۆز ئىشخانىسى-دا باش چۆكۈرۈپ ئويلىنىپ ئۆزى تەسەۋۋۇر كۈچىنى ئىشقا سى-لىپ قۇرۇلۇشنىڭ ئاجايىپ سىرتقى شەكلىنى پىلانلايدۇ . بۇ پىلان يەنە كىشىگە باشقىچە راھەت بەخش ئېتىدىغانلىقىنى ياكى ئىشلىتە-لىشچانلىقىنىمۇ ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ ، نەتىجىسى كىشىنى ھەرگىز

ئۇمىدسىزلەندۇرمەيدۇ .

4 . خەمىيە ئالىمى ئامال قىلىپ تەجرىبىخانىدىكى جەمجىت-لىقنى قوغلىشىدۇ . ئاندىن بەزى ئوي - پىكىرنى ئاسانلا قوبۇل قىلىدىغان بولۇپ قالىدۇ . دۇنيا ئەڭ ئاخىرىدا مەلۇم يېڭىچە ئازا-دىلىك ياكى ئېسىل نەرسىلىرى بىلەن بۇ ئوي - پىكىرنى مەنپەئەت-كە ئېرىشتۇرىدۇ .

5 . پۈل مۇئامىلە مۇتەخەسسىسلىرى ئۆز ئىشخانىسىغا ياكى بوغالتىر ئىشخانىسىغا بېكىنىۋېلىپ ، زېھنىنى مەلۇم بىر خىل تەشكىللەش ياكى پۈل مۇئامىلە مەسىلىسىگە مەركەزلەشتۇرىدۇ . ئۇزۇن ئۆتمەي پۈتۈن دۇنيا يەنە بىر قېتىم كەسىپلەر ھەمكارلىقىغا دەرىجىدىن تاشقىرى نەچچە يۈز مىليون كاپىتالغا ئېھتىياجلىق ئىكەنلىكىنى ئاڭلايدۇ .

6 . تەسەۋۋۇر ، ئوبرازلاشتۇرۇش ، پۈتۈن دىققىتىنى مەركەز-لەشتۇرۇشنىڭ ھەممىسى روھىي ئىقتىدار . ھەممىسى ئىجادچانلىققا ئىگە ئالىم قائىدىسى . ئىدىيەنىڭ ئىجاتچانلىق كۈچى مەخپىيەتلىنى بايقىغان ئادەم دەۋرنىڭ مەخپىيەتلىنى بايقىيالايدۇ . پەن - تېخنىكا ئاتالغۇسى بويىچە بايان قىلغاندا ، بۇ قانۇنىيەت : ئىدىيە تەسىر كۆرسىتىدىغان ئوبيېكتىپ بىلەن ئۆزئارا باغلىنىشلىق بولىدۇ . ئەمما قاملاشمىغان يېرى شۇكى ، كۆپ ساندىكى كىشىلەرنىڭ ئىدىيىسى كەمچىللىك ، چەكلىمە ، نامراتلىق ، شۇنداقلا باشقا خىلمۇ-خىل شەكىلدىكى بۇزغۇنچىلىق ھالىتىدە توختاپ قالغان . چۈنكى بۇ قانۇنىيەت ھەممە ئادەمگە باببارابەر . شۇڭلاشقا ئۇلارنىڭ ئويلى-غانلىرى ئۇلارنىڭ مۇھىتىدا كونكرېت ئىپادىسىنى تاپىدۇ .

7 . ھەممە يېرى ئۆتمە تۆشۈك بولۇپ كەتكەن كىيىمنى ياماش ئۈچۈن ، ماھارىتى ھەر قانچە ئۇستا ماشىنىچىمۇ ئۇنى كىيى-گىلى بولغۇدەك قىلىپ ياماپ چىقالمايدۇ . بۇنىڭ ئۈچۈن بىر كىيىمنى تىكىشتىنمۇ كۆپ ۋاقىت ، زېھىن ۋە لازىمەتلىك بۇيۇملار ئىسراپ بولۇپ كېتىدۇ . ھازىرقى زامانداكى كىشىنى نارازى قىلىدى-غان ئەھۋال چوڭقۇر يىلتىز تارتىپ كەتكەن بۇزغۇنچىلىق خاراكتې-

ېرىدىكى كېسەللىكنى كېسەللىك ئالامىتى كەلتۈرۈپ چىقارغان . قانۇن تۈرغۇزۇش ياكى باستۇرۇش ئۇسۇلى ئارقىلىق بۇ كېسەللىك هالىتىنى ساقايتماقچى بولساق پەقەت يۈزەكى داۋالىغىلى ، يىلتىز-دىن داۋالاپ ئۆگەتكىلى بولمايدۇ . گەرچە كېسەللىك ئەھۋالىنى ياخشىلىغىلى بولسىمۇ لېكىن كېسەلنى تۈپ يىلتىزىدىن داۋالاپ تۈگىتىش مۇمكىن ئەمەس . ئۇ باشتا تېخىمۇ ئوسال كېسەللىك ئالامىتى ئارقىلىق ئىپادىلىنىدۇ . جاھىل كېسەلنى يىلتىزىدىن قۇمۇرۇپ تاشلاش ئۈچۈن ، كېسەلنىڭ مەنبەسىنى تېپىش كېرەك . هازىرقى هالەتنى ئۆزگەرتىش ئۈچۈن ، ئىجادىي ئۇسۇل - چارىنى بىزنىڭ مەدەنىيىتىمىزنىڭ ئاساسى سۈپىتىدە ئىشلىتىشىمىز كې-رەك . بۇ ئىنسانىنىڭ ئىدىيەسى .

8 . تەپەككۇر بىر خىل ئاڭ پائالىيىتى ، ئۇ شەخسنىڭ ئومۇ-يۈزلۈك ماس كېلىدىغان ئىدىيەگە بولغان ئەكس تەسىرىدىن . تۈزۈلگەن تەپەككۇر ئاڭنىڭ بىردىنبىر پائالىيىتى . ئاڭ ئىجادىي خاراكتېرلىك بولۇپ ، تەپەككۇرمۇ بىر خىل ئىجاد قىلىش جەريان-دىن ئىبارەت . لېكىن ، بىزنىڭ مۇتلەق كۆپ قىسىم تەپەككۇر جەريانىمىزنىڭ هەممىسى سۈبيېكتىپ بولۇپ ، ئوبيېكتىپ ئەمەس . شۇڭلاشقا كۆپ قىسىم ئىجادىي خىزمىتىمىز سۈبيېكتىپ نۇقتىدىن ئېلىپ بېرىلىدۇ . لېكىن بۇ خىزمەت ئىجادىي جەھەتتىكى خىزمەت بولغانلىقى ئۈچۈن ئۇ يەنىلا هەقىقىي .

9 . ئادەم خۇددى قۇملۇق ساهىلىدا ئاياغ ئىزنى قالدۇرغانغا ئوخشاش ، بىزنىڭ ئىلگىرىكى ئاشكارا ئېڭىمىزدا پەيدا بولغان هەر بىر شەيئى ئەڭ ئاخىرىدا بىزنىڭ يوشۇرۇن ئېڭىمىزدا ئىز قالدۇ-رۇپ . بىر خىل قېلىپ بولۇپ شەكىللىنىدۇ . كىشىلەر ئۆزىنىڭ يارىتىش ئىقتىدارىدىن پايدىلىنىپ بۇ خىل قېلىپنى ئۆزگەرتىدۇ . ئۇنى بىزنىڭ تۇرمۇش ۋە مۇهىتىمىزدا قوللىنىدۇ . ئۇنى بىز ئۈچۈن خىزمەت قىلىدىغان قورالغا ئايلاندۇرىدۇ .

10 . لېكىن تەپەككۇر دەل بىر خىل ئىجاد قىلىش جەريانى بولغانلىقى يەنە كېلىپ زور بىر تۇركۈم ئادەملەر بۇزغۇنچىلىق

خاراكتېردىكى شارائىتنى ياراتقانلىقى ئۈچۈن ، بىزنىڭ تەپەككۇر-
ىمىز قايتا تونۇلمايدۇ . بىزنىڭ تەپەككۇرىمىز باي ئەمەس ، ئەكسىچە
نامرات . بىز كېسەللىك توغرىسىدا تەپەككۇر قىلىمىز ھەرگىز تەن
ساغلاملىقى ھەققىدە تەپەككۇر قىلمايمىز . ئىناقلىق ھەققىدە تەپەك-
كۇر قىلماي ئەكسىچەتوقۇنۇش ھەققىدە تەپەككۇر قىلىمىز . شۇڭ-
لاشقا ، بىزنىڭ كەچۈرمىشىمىز شۇنداقلا ياخشى كۆرىدىغان ئادەمد-
ىزنىڭ كەچۈرمىشى ئەڭ ئاخىرىدا بىزنىڭ ئادەتلىنىپ قالغان
روھىي ھالىتىمىزنى ئەكس ئەتتۈرىدۇ ، ناۋادا بىز ياخشى كۆرىدد-
غان ئادەمىمىز ئۈچۈن دۇئا قىلالايدىغان ياكى قىلالمايدىغانلە-
قىمىزنى بىلسەك ، ئۇلارغا ئالاقىدار بۇزغۇنچىلىق خاراكتېردىكى
ئويىمىز ئارقىلىق ئۇلارغا زىيان يەتكۈزمىز . بىز ئەركىن ئەخلاق
ۋاستىچىسى ، ئۆز ئىختىيارىمىز بىلەن ئۆزىمىزنىڭ ئوي ـ خىيال-
لىرىمىزنى تاللىيالايمىز . لېكىن بىز مۇلاھىزە يۈرگۈزگەن نەتىجە
مەڭگۈلۈك قانۇنىيەتنىڭ كونترول قىلىشىغا ئۇچرايدۇ .

11 . ئۇمىدۋارلىق زۇلمەتنى قوغلايدىغان نۇرلۇق چىراغ ،
ئۇمىدۋارلىقنىڭ نۇرى قاپلىغان يەردە قورقۇش ، غەزەپلىنىش ،
گۇمان ، شەخسىيەتچىلىك ۋە ئاچ كۆزلۈك ئىز ـ دېرەكسىز يوقـ
لىپ كېتىدۇ . بىز ئادەمنى ئەركىنلىككە چىقىرىدىغان ھەقىقەتكە
قارىتا ، كىشىلەرنىڭ تونۇشى بارغانسېرى كېڭىيىپ بارىدىغانلىقىنى
ئالدىن پەرەز قىلدۇق . مەرىپەتچىلىك دەۋرىنىڭ ئۆزىگە خاس ئىپا-
دىلىرىنىڭ بىرى ، دەل گۇمانسىراش ۋە تەۋرىنىش ئىچىدە كۆزنى
قاماشتۇرۇپ نۇر چېچىپ تۇرغان ئۇمىدۋارلىق . بۇ يېڭى دەۋردـ
كى ، روشەن بىر يۈزلىنىش بولسا : كىشىلەرنىڭ مەرىپەت نۇرىغا
بولغان ئويغىنىشنىڭ بارغانسېرى ئومۇملىشىشىدىن ئىبارەت .

12 . تىلاۋەت قىلىش گۈزەل ئۇمىد ـ ئارزۇنىڭ ئىنسانىيەت
قەلبىدە ئىپادىلىنىشى ، ھەم كەلگۈسىگە بولغان ئىنتىلىش ۋە پە-
لانلاش . تىلاۋەت قىلىشنىڭ قىممىتى ئاڭ پائالىيىتىنىڭ قانۇنىيەـ
تى تەرىپىدىن بەلگىلىنىدۇ . دۇنيادا تىلاۋەت قىلىشنىڭ قىممىتىگە
بولغان ئەڭ ياخشى شەرھىلەشكە ئېرىشىش ئۈچۈن ، ئۇك ھاۋالە

مەبلەغ سېلىش فوندى ، ‹تىلاۋەت قىلىش ›كە ئالاقىدار ئەڭ ياخشى ماقالىنى قوبۇل قىلىپ ھەمدە ئۇنى 100 ئامېرىكا دوللىرى بىلەن مۇكاپاتلاشنى ئېلان قىلغان . تىلاۋەت قىلىشنىڭ ئەھمىيىتى ، ماھىيىتى ۋە كۇچ - قۇدرىتى ، ئۇنىڭ تۇرمۇشتىكى كۇندىلىك ئىشلىرىدا ، كېسەللىكنىڭ ساقىيىشىدا ، ئازاب - ئوقۇبەت ، بەختسىزلىك ۋە دۆلەت قىيىنچىلىققا ئۇچرىغان چاغدا ، شۇنداقلا دۆلەتنىڭ غايىسى ۋە دۇنيانىڭ تەرەققي قىلىشى قاتارلىق ئىشلاردىكى ئورنى ۋە ھالىتى ، تىلاۋەت قىلىشنىڭ شەخس ، دۆلەتكە بولغان رولى ۋە قىممىتىنى بايان قىلىش تەلەپ قىلىنغان .

13 . تىلاۋەتنىڭ قىممىتىدىن ئىبارەت بۇ مەسىلىنىڭ موللۇقى ۋە چېتىلىدىغان دائىرىسىنىڭ كەڭلىكى بۇ پائالىيەت قىزغىن قولىلاشقا ئېرىشكەن جەمئىي 1667 پارچە ماقالە قوبۇل قىلىنغان ، بۇ ماقالىلەر دۇنيانىڭ ھەر قايسى جايلىرىدىن كەلگەن ، 19 خىل تىلدا يېزىلغان بولۇپ ، پائالىيەتنى قوزغۇچىلارنىڭ ئويلىغىنىدىنمۇ زور دەرىجىدە ھالقىپ كەتكەن . 100 ئامېرىكا دوللىرى مۇكاپاتقا مارىلان ئىشتاتتى بالتىمۇر شەھىرىدىكى ساموئېل ماك كوبنو دېگەن پوپ ئېرىشكەن . بۇ ماقالىلەرگە ئالاقىدار سىلىشتۇرما تەنقىدىقات ئەسىرى نيو - يورك شەھىرىدىكى مىكامىلون شىركىتى تەرىپىدىن نەشر قىلىنغان .

14 . ژورنال ھاۋالە مەبلەغ سېلىش شىركىتىدىكى داۋىد .لارسىل ئۆزىنىڭ بۇ قېتىمقى پائالىيەتكە بولغان كۆز قارىشى ۋە تەسىراتىنى سۆزلىگەندە مۇنداق دەيدۇ : ‹بارلىق ماقالە ئەۋەتكۈچىلەرگە نىسبەتەن ئېيتقاندا ، تىلاۋەت قىلىش بىر خىل ھەقىقىي ئىش بولۇپ مۆلچەرلىگۈسىز قىممەتكە ئىگە ، لېكىن ئەپسۇسلىنارلىق يېرى شۇكى ، قانۇنىيەتنى ئىشلىتىدىغان كونكرېت ئۇسۇلنى ئەكىس ئەتتۈرىدىغان ماتېرىيال ناھايىتى ئاز . › لارسىل ئۆزى تىلاۋەتكە جاۋاب قايتۇرۇشتا چوقۇم تەبىئي قانۇنىيەت رول ئوينايدىغانلىقىغا ئىشىنىدۇ . ئۇ ‹بىز ھەممىمىز ، تەبىئەت قانۇنىيىتىدىن مۇڭلىنىپ پايدىلانغان ۋاقىتتا ، كىشىلەرنىڭ ئەقىل - پاراسىتى

نىڭ چوقۇم ئۇنىڭ شارائىتىنى چۈشىنىدىغانلىقىنى ، ھەمدە ئۇنىڭ تەرتىپىگە يېتەكچىلىك قىلىدىغانلىقىنى ياكى كونترول قىلىدىغانلىقىنى بىلىمىز . ئاڭنى تەۋەللۇت قىلىدىغان ئەقلىي ئىقتىدار ، ئاڭ قانۇنىيىتى ساھەسىنى ئاشكارىلايدۇ . ،

15 . ماھىيەت جەھەتتىن ئېيتقاندا ، تىلاۋەت قىلىش ئىدىيە ۋە ئاڭ كاتېگورىيىسىگە كىرىدۇ . تىلاۋەت قىلىش بولسا سەمىمىي تىلەش ئۇسۇلى ئارقىلىق ئەكس ئەتكەن ئوي - پىكىر . مۇتلەقلەشتۇرۇش ھەقىقەتنىڭ بايان قىلىنىشى ، ئۇ ئېتىقادنىڭ كۈچلەندۈرۈشىگە ئىگە بولىدۇ . تىلاۋەت قىلىش ۋە مۇتلەقلەشتۇرۇش ئىجادىي ئىدىيەنىڭ بىردىنبىر ئىپادىلەش ئۇسۇلى ئەمەس . ئېتىقاد باشقا بىر خىل كۈچلۈك ئىدىيە شەكلى ، ئۇ بويسۇندۇرغۇسىز دەرىجىدە ئۆزگىرىدۇ . چۈنكى ، ‹ئىشەنچ ئۈمىد قىلغان ئىشنىڭ مۇستەھكەم ئاساسى ، كۆرمىگەن ئىشنىڭ ھەقىقىي دەلىلى . › بۇنىڭ ماھىيىتى دەل ئاڭنىڭ ماھىيىتى . ئەمەلىيەتتە يارانقۇچى ۋە يارالغۇچىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ .

بىز مەسئۇلىيەت ئېڭىنىڭ تۇرتكىسىدە ئۆزىمىز ئىگە بولغان مەنىۋىيەتنى مۇكەممەل ئىپادىلەشكە ئېرىشىمىز .

16 . ناۋادا بىز مەلۇم نەرسىگە ئېرىشىش ياكى مەلۇم ئىشنى قىلىش مەقسىتىدە تىلاۋەت قىلغان بولساق ، پەقەت مۇۋاپىق شەرت- شارائىت قاندۇرۇلسىلا ، ئۇ چوقۇم ئىجابەت بولىدۇ . ھەر بىر تەپەككۇر يۈرگۈزگۈچى چوقۇم تىلاۋەتنىڭ ئىجابەت بولۇشىغا قارىتا ، ھەممىگە قادىر ئىقتىدارنىڭ ئومۇميۈزلۈك ئىسپاتلىنىشىنى ، بارلىق شەيئى ، بارلىق ئادەملەرنىڭ بۇ خىل ئومۇميۈزلۈك ئىقتىدار ناھايىتى جىددىي ئېھتىياجلىق ئىكەنلىكىنى ئېتىراپ قىلىش كېرەك . بۇ شۇبھىسىزدۇر بولمىسا ئالەم قالايمىقان بىر پۈتۈن گەۋدە بولۇپ قالىدۇ . شۇڭلاشقا ، تىلاۋەتنىڭ ئىجابەت بولۇشى قانۇنىيەتنىڭ كونترول قىلىشىغا ئۇچرايدۇ . بۇ قانۇنىيەت ئېنىق ، توغرا ۋە ئىلمىي ، خۇددى يەر يادروسىنىڭ تارتىش كۈچى ۋە توك ئېقىمىنىڭ قانۇنىيىتىگە ئوخشاش .

بارلىق كۇچ - قۇدرەت بارلىق ئاجىزلىققا ئوخشاش خاسلىقنى مەنبە قىلىدۇ . بارلىق مەغلۇبىيەت ۋە ئۇنىڭ سىرىمۇ ئوخشاشلا قەلبىتىن كېلىدۇ . بارلىق ئۆسۈپ - يېتىلىش قەلبىنىڭ كېڭىيىشىگە باغلىق .

17 . نەچچە ئەسىر ئىلگىرى ، بەزىلەر بىز چوقۇم «ئىنجىل» بىلەن گالىلىي ئوتتۇرىسىدا تاللاش ئېلىپ بېرىشىمىز كېرەك دەپ قارىغان ، 100 يىل ئىلگىرى ، بەزىلەر بىز چوقۇم «ئىنجىل» بىلەن داۋىننىڭ ئىچىدىن بىرىنى تاللىشىمىز كېرەك دەپ قارىغان ، خۇددى لوندۇن سان - پاۋلو چېركوۋىدىكى باش ئېپىسكوپ R . W ئىنگىرنىڭ ئېيتقىنىدەك : «تەربىيە كۆرگەن ھەر بىر ئادەم جانلىقلارنىڭ تەدرىجىي تەرەققىياتىدىن ئىبارەت ھەقىقەتنىڭ مۇستەھكەم ئورنىتىلغانلىقىنى ، بۇنىڭ قەدىمكى ئىبرانىلار بابىلونلىقلاردىن ئۆگەنگەن رىۋايەتكە پۈتۈنلەي ئوخشىمايدىغانلىقىنى بىلىدۇ . بىز ھازىرقى زامان تەتقىقاتىنىڭ توغرا نەتىجىسىنى رەت قىلماساق ، ئېتىقادىمىزنى ھەرگىز خۇراپاتلىق ئۈچۈن دوغا تىككىمىز كەلمەيدۇ .

18 . مەڭگۈ مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدىغان ئىقتىدار ياكى تەپەككۇر چوقۇم بارلىق ھالەتلەرنى ياراتقۇچى ، بارلىق ئېنېرگىيەلەرنى باشقۇرغۇچى ، بارلىق ئەقىل - پاراسەتلەرنىڭ مەنبەسىدۇر .

19 . ناۋادا بىز ئىدىيەنىڭ ئىجادچانلىققا ئىگە ئىكەنلىكىنى بىلمىسەك ، بىزدە بەلكىم بۇزغۇنچىلىق ، نادانلىق ، كېسەللىك ھالىتىدىكى ئوي - پىكىر بولۇشى مۇمكىن . بۇ ئەڭ ئاخىرىدا مۇشۇ ئوي - پىكىرلەردىن تۇغۇلغان ھالەتلەرنى بارلىققا كەلتۈرىدۇ ، لېكىن قانۇنىيەتنى چۈشىنىش ئارقىلىق ، بۇ جەريانىنى ئەكسىگە قايتۇرغىلى ، بۇ ئارقىلىق ئوخشىمايدىغان نەتىجىگە ئېرىشكىلى بولىدۇ .

20 . ئىنسانلار ياشاۋاتقان ئالەم ھەرگىز قالايمىقان ئەمەس ، بەلكى بەزى قانۇنىيەتلەر تەرىپىدىن كونترول قىلىنىدۇ ، سەۋەبىنەتىجە قانۇنىيىتى بۇلارنىڭ ئىچىدىكى مۇھىم قانۇنىيەت . نەتىجە

بولغان ئىكەن چوقۇم ئۇنىڭ سەۋەبى بولىدۇ ، ئوخشاش شارائىت ئاستىدا ، ئوخشاش سەۋەب ئوخشاش نەتىجىنى بارلىققا كەلتۈرىدۇ . شۇڭلاشقا ، ئوبيېكتىپ تەنچىلىق سۈيېكتىپ تەنچىلىقنىڭ نەتىجىسى ، سىرتقى ئىناقلىق ئىچكى ئىناقلىقنىڭ نەتىجىسى ، «ئادەم ھەرگىز تىكەن ئارىسىدىن ئەنجۈرنى ، ئوغرى تىكەن ئارىسىدىن ئۈزۈمنى ئۈزمەيدۇ» .

21 . باشقا خىل بەختىنى يارىتىش ئۈچۈن ، پۈتۈن كۈچى بىلەن سۆيۈنۈپ تۇرۇپ يېڭى ھەقىقەتنى قوبۇل قىلىش كېرەك ، ئۇمىدنى يېتىلدۈرۈش ئۈچۈن ، بوران ـ چاپقۇندىن كېيىنكى تىنچلىقنى ، زۇلمەت ـ قاراڭغۇلۇقتىن كېيىنكى تاڭ نۇرىنى كۆرەلەشى كېرەك . بۇ دەل ئىلمىي قائىدە .

22 . قارىماققا ئانچە مۇۋاپىق بولمىغان ئىشتۇر ، دەل بىزنىڭ مۇمكىنچىلىكىنى تونۇشىمىزغا پايدىلىق بولغان ئىش . بىز چوقۇم ئالدىنقىلار بېسىپ باقمىغان ئىدىيە يولىدا مېڭىشىمىز ، كۆز يەتكۈسىز قوملۇقتىن ھالقىپ ، «خۇراپاتلىقنىڭ پاتقىقى» ئۆتۈپ ، ئۆرپ ـ ئادەت ۋە قائىدىلەرنىڭ چوققىسىغا يامىشىپ ، خىلمۇخىل قىيىنچىلىق ۋە ئوڭۇشسىزلىقلارنى يەڭگەندە ، ئاندىن ئارزۇيىمىزدىكى «بەخت ـ سائادەتلىك پاراۋان ماكان» غا كىرەلەيمىز .

23 . شۇڭلاشقا ، ياخشىلىق بىلەن يامانلىق پەقەتلا بىزنىڭ تەپەككۇر ۋە ھەرىكىتىمىزنىڭ نەتىجىسىنى ئەكس ئەتتۈرىدىغان قارىمۇقارشى ئىككى كەسىپي ئاتالغۇ سۈپىتىدە قارىلىدۇ . ناۋادا بىز ئىجادىي ئوي ـ پىكىردە بولساق ، نەتىجىسى بىزنى ۋە باشقىلارنى نەپكە ئېرىشتۈرىدۇ ، بۇ خىل پايدىلىق تەرەپنى بىز «ياخشىلىق» دەپ ئاتايمىز ؛ ناۋادا ، بىز بۇزغۇنچىلىق خاراكتېرىدىكى ئىدىيەدە بولساق ، نەتىجىدە ئۆزىمىز ۋە باشقىلارغا ياخشى بولمىغان ئاقىۋەتنى ئېلىپ كېلىمىز . بۇ خىل ناچار ئاقىۋەتنى بىز «يامانلىق» دەپ ئاتايمىز . خۇددى بىز توكنىڭ قانۇنىيىتىنى چۈشىنىپ ، توكتىن پايدىلىنىپ يورۇقلۇق ، ئىسسىقلىق ۋە كۈچ ھاسىل قىلغانغا ئوخشاش . ناۋادا بىز توكنىڭ قانۇنىيىتىگە سەل قارىساق ياكى قانۇنىـ

يىتىنى بىلمىسەك ، ئاقىۋەت ئۆزىمىز ۋەيران بولىمىز . ئالدىنقى ئەھۋال ئاستىدا ، كۆچ ياخشىلىق ئەمەس ، كېيىنكى خىل ئەھۋالدا ئۇ يامانلىقمۇ ئەمەس . ياخشىلىق ياكى يامانلىق ئىكەنلىكى بىزنىڭ قانۇنىيەتكە بولغان چۈشىنىشىمىز تەرىپىدىن بەلگىلىنىدۇ . ئادەم نېمە تېرىسا شۇنى ئالىدۇ .

24 . ئىنسانلار مۇھەببەت ھاسىل قىلىدىغان ماشىنا ، مۇھەببەت ھېسسىياتىنىڭ مەھسۇلى ، يوشۇرۇن ئاڭنىڭ ھەرىكىتى بولۇپ ، ئۇ پۈتۈنلەي ئىختىيارسىز ھالەتتىكى نېرۋا سىستېمىسىنىڭ كونترولىلۇقىدا بولىدۇ . مۇشۇ تۈپەيلىدىن ، ئۇنى قوزغىتىدىغان سەۋەب بولسا ھەم ئەقەللىي ، ھەم ئەقلىي ئىقتىدارلىق بولمايدۇ . ھەربىر سىياسىي ئىغۋاگەرچى ۋە دىنىنى قايتىدىن گۈللەندۈرۈش ھەرىكىتىنىڭ جارچىلىرى بۇ قائىدىدىن پايدىلىنىدۇ . ئۇلار ناۋادا كىشىلەرنىڭ كەيپىياتىنى قوزغىتالمىسا ئۇلار ئارزۇ قىلغان نەتىجىنى ئەملگە ئاشۇرۇش كاپالەتكە ئىگە بولىدۇ . ئۇلار بۇنى بىلىدۇ . شۇڭلاشقا ، ئىغۋاگەرچىلەر دائىم ئاممىنىڭ قاياناق ھېسسىياتى ۋە بىر تەرەپلىمە قارىشىدىن پايدىلىنىدۇ ، ھەرگىزئەقەللىي ئىش قىلمايدۇ . دىنىنى قايتىدىن گۈللەندۈرۈش ھەرىكىتىنىڭ جارچىلىرى دائىم مۇھەببەتنىڭ تەبىئىيىتىدىن پايدىلىنىپ ھېسسىياتقا مۇراجىئەت قىلىدۇ ـ يۇ ، ئىدراتقا مۇراجىئەت قىلمايدۇ . ئۇلار ھېسسىيات قوزغىتىلغان ۋاقىتتا ، ئەقلىي ئىقتىدارنىڭ ئاجىزلىشىدىغانلىقىنى بىلىدۇ .

ئىدىيەنىڭ ئۆزگىرىش مەغلۇبىيەتنى مۇۋەپپەقىيەتكە ئايلاندۇرۇشنىڭ بىردىنبىر يولى . جاسارەت ، كۆچ ـ قۇدرەت ئىلھام ، ئىناقلىق قاتارلىق ئامىللار ئىلگىرىكى مەغلۇبىيەت ، ئۇمىدسىزلىك ، ھارغىنلىق ۋە ۋاراڭ ـ چۇرۇڭنىڭ ئورنىنى ئېلىپ ، قەلبىتە ئاستا ـ ئاستا يىلتىز تارتىدۇ . بەدەن توقۇلمىلىرى شۇنىڭغا ئەگىشىپ ئۆزگىرىش ياسايدۇ . يەككە ھاياتلىق يېڭى يورۇقلۇقنىڭ نۇرىغا چۆمۈلىدۇ ، بىزمۇ شۇنداقلا يېڭى ھاياتلىققا ئېرىشىمىز .

25 . بۇ يەردە بىز ، پۈتۈنلەي قارىمۇقارشى ئۇسۇل ئارقىلىق

ئوخشاش ئۇنۇمگە ئېرىشكىلى بولمىغانلىقىنى بىلدۇق ، بۇنىڭ بىر خىلى ئۆچمەنلىك ، ئۆچ ئېلىش ، سىنىپىي چەتكە قېقىش ۋە ھەسەت-خورلۇقتۇر ، يەنە بىر خىلى مۇھەببەت ، مۇلازىمەت قىلىش ، ئۇمىد ۋە خۇشاللىققا مۇراجىئەت قىلىش ، لېكىن قائىدىسى ئوخشاش ئۇسۇلىنىڭ بىر خىلى جەلپ قىلسا ، يەنە بىر خىلى چەتكە قاقىدۇ ؛ بىر خىل ئۇسۇل ئىجاد قىلىش تېپىدە بولسا ، يەنە بىر خىل ئۇسۇل بۇزغۇنچىلىق خاراكتېردە بولىدۇ ؛ بىر خىل ئۇسۇل ئىجابىي بولسا يەنە بىر خىل ئۇسۇل سەلبىي بولىدۇ . كۇچ - قۇدرەت ، ئۇسۇل ئوخشاش بولسىمۇ ، ئوخشىمىغان مەقسەت ئارقىلىق ئېلىپ بېرىلىدۇ . مۇھەببەت بىلەن نەپرەت پەقەت ئوخشاش بىر خىل كۇچ - قۇدرەتنىڭ قارىمۇقارشى ئىككى قۇتۇپىدۇر ، بۇ ئېلىكتىر كۇچى ياكى باشقا كۇچنىڭ ھەم يامان مەقسەت ھەم ئىجادىي مەقسەت ئۈچۈن ئىشلىتىلگىنىگە ئوخشاش .

مەجمۇئە ئىسمى: جۇڭگو ـ چەت ئەل مەشھۇر ئەسەرلىرىدىن زوقلىنىش
كىتاب ئىسمى: دۇنيادىكى ئاجايىپ 24 ساۋاق (2)
ئاپتورى: چارلس هاننېل [ئامېرىكا]
تەرجىمە قىلغۇچى: مېھرىبان مەمتىمىن
پىلانلىغۇچى: ئەركىن ئىبراھىم پەيدا
مەسئۇل مۇھەررىرى: دىلنۇر ئابدۇراخمان
تەكلىپلىك مۇھەررىرى: ئەركىن ئىبراھىم پەيدا
مەسئۇل كوررېكتورى: مەرھابا مۇھەممەت
تەكلىپلىك كوررېكتورى: ئابدۇرېھىم ئابلىمىت
مۇقاۋىنى لايىھەلىگۈچى: زۇلقەر لايىھەچىلىكى
نەشرىيات: شىنجاڭ گۈزەل سەنئەت ـ فوتو سۈرەت نەشرىياتى
شىنجاڭ ئېلېكترون ئۇن ـ سىن نەشرىياتى
ئادرېسى: ئۈرۈمچى شەھىرى شىخۇڭ غەربىي يولى 36 ـ نومۇر
پوچتا نومۇرى: 830000
تېلېفون: 0991-8888763
تارقاتقۇچى: شىنجاڭ شىنخۇا كىتابخانىسى
زاۋۇت: ئۈرۈمچى خاۋكون رەڭلىك باسما چەكلىك شىركىتىدە بېسىلدى
فورماتى: 880×1230 م م 1/32
باسما تاۋىقى: 6.5
نەشرى: 2010 ـ يىلى 3 ـ ئاي 1 ـ نەشرى
بېسىلىشى: 2011 ـ يىلى 5 ـ ئاي 1 ـ قېتىم بېسىلىشى
كىتاب نومۇرى: ISBN 978-7-80744-966-9
ئومۇمىي باھاسى: 56.00 يۈەن (ئۈچ قىسىم)